

تصویر ابو عبد الرحمن کردی

پەندى پێشینیان

٢

خەمەى هەرسین

نوسەر : محى الدين برشان
ناسراو بە محى دین (گوێره ش)

په ندى پيشينيان

(۲)

به شيعر

کو کړدنه وه و کړدنه شيعرى

محي الدين برشان

ناسرا و به محي دين (گویره ش)

محي الدين بوشان ۱۳۱۱

به نندی پیشینیان / نو و صفر : محي الدين بوشان (ناسراو به محي الدين گويم ش) --

پيرانشير : سامرند مسجد : ۳۷۰ قیمت : ۲۰۰۰۰ ريال شابک دوره : ۷-۲۷-۸۶۲۰-۹۶۴

شابک : (ج ۱) ۵-۳۸-۸۶۲۰-۹۶۴ شابک (ج ۲) ۷-۳۷-۸۶۲۰-۹۶۴

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا :

۱- شعر کردی - قرن ۱۴ - مجموعه ها ۲- ضرب المثل کردی - الف عنوان

۸۶۹ / ۲۱۰۸

۴۴۳۳۵۶ / س PIR

کتابخانه ملی ایران ۴۷۴۲۶ م

۰۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴

۰۴۴۴-۴۴۴۴۴۴۴۴۴

انتشارات سامرند، پیرانشهر

نام کتاب : به نندی پیشینیان ☒

نویسنده : محي الدين بوشان ☒

ناشر : سامرند مسجد پیرانشهر ☒

تیراژ : ۱۰۰۰ ☒

تیر چاپ : ۱۳۱۵ ☒

شابک دوره : ۷-۲۷-۸۶۲۰-۹۶۴ ☒

شابک ج ۱ : ۵-۳۸-۸۶۲۰-۹۶۴ شابک ج ۲ : ۷-۳۷-۸۶۲۰-۹۶۴ ☒

قیمت : ۲۰۰۰۰ ☒

مافی نه چاپاندووی نهم کتیبه بو نرو شهر پاریرانو.

مق چاپ برای نویسنده محفوظ است.

به نيوى خوداي گه وروځي نه زير:

ماوه يه كه له وه پيش و دوا به دواي كتيبي ديارى پير انشار. يان هه رنپوه چه سله كه ي خوى
(گه شانده وي ناگرى دامر كاوى پيشينيان) نه و دو كتيب ه شم بو و مرگرتنى نيجازه نامه ي
نارد بون هه ربه دواي نه و انيشدا كتيبي دوه مې په ندى پيشينيانم ته واو كړدو نه و يشم
بو نيجازه نامه نارد و موخو اياربى وه ختيك و مريان ده گرينه و موچا پيشيان ده كه ين. به لام
باهينديك له سه رنوسينه وي نه و كتيبانه ي په ندى پيشينيان برؤين،

به خوشپوه نه ماوه ي نه و چه ند سالانه دا. نه گه ر خه ريكي نوسينه وي نه و كتيبانه بومه بو ديتنه و وه
په ند و قسه نه سته قه كان بى وچان به هه مو ودم سه عات و دوايان كه و تومه و كوم كردونه ته وه
به لام بو نوسينه و هكه ي زور ترويه تاييه ت هه ربه شه و خهريك بومه و نوسيو م نه ته وه،

خوينه رانى خوشه ويست و به ريز. بو جوان تروريك و پيك كردنى په ندى پيشينيان چه ندى پيم
بكرئ و بوم كراوه چه ولم بو داوه چونكه و مك چه زلى كردنى؟ چه زله جوانى نه و په ندانه ده كه م؟
قه ت ليبيان و مرمنه بومه،

قه تم له بهر چاوى خوم وه لانه بريدون،

له خويندنه و هيان و مرمنابم،

چاوم له ته ما شا كردن ليبيان تير نابى،

دهستم له نوسينه و هيان ماندونابى،

جار له جارئ ليبيان سه ر خوشتر و به زوق ترم،

له نوسينه و موكار كر دني دا هيج كاتيك چه وم نايه،

به لام نه گه ركارى نوسينه و موشنى ديم نه بى ناوام خو پى را نا گيرئ،

هه ر يو به هينده يان و دوا كه و توم و كوم كردونه ته وه، به لكو زور جارى و ابو وه شه وئ ده خه ويندا
شتيكم و بهر هاتو ته و هه ر نه بى له بهرى دهستم نوسيوه: باهه تابه يانى له بيرم نه چى
و به يانيش به ته واوى نوسيوه ته وه،

بانه و جار نه دمو. دوسې كه ليمه ي داباسي شيعر بكه يڼ چونكه شيعر. شيعر مو. قسه ش قسه!
 هه ر شيعره ي بوخوئى ناههنگ و. و مزنې خوئى هه يه. هه تاكويزاندرې كه نه وشيعره ي
 خسته كيه. چوارينه يه. دويه يتيه. يان ده ناچه ند پرگه يه چونكه هه موجوده شيعر
 هه يه هه ر شيعره ي به نه اندازه ي خوئى جىگاي هه يه و جى ده كاته وه. به لام دريژ و قوئى هه
 به وازى خوئى هه رچه ندې دريژى دمه كى دريژى بكه وده ناهه ر بوخوئى كورتى ده بريوه،
 نه و جار شيعر يش رهنگ بى نه هه موجيگايان وهه موشيعران نه توانى مه تلې بى به ته وا
 بگه يه نى وكه م وزى ادى هه بى: جىگاي پيته كى بگوردرې به تاييه تى نه وه كار يكه
 نه گه ربه وردى نه ديوانى شيعرى شاعيران بروانين نه زور جىگايان ديت به رچاو وهيج عه
 ونيرادى كى ئى نه گير او ه؟

ده كړئ بڼين و يوئيسباتى كارمه كا نمان زور له شيعرى شاعيره كانيش بنوسين و بويه لگه ب
 هينينه گورئ به لام نه وهش پيوست نييه،

هه ر نه وه ندې باس م كړد ب و پينه و په روى كار هه لنگ ولورمه كانى خومه و بهس،
 باسه كه ي ديكه م نه وه يه هيندك نه په نده كانم نه بير چوبون و. بر يكيشم درهنگ وده،
 كه و تون نه و يشم كړد و ته پاشكوپه ك وده ناخري نه وكتيپه ي په ندې پيشينيان ۲- به شيعر
 نوسيومن وپيم حريف بوو ببه تلين ويان نه ناوېچن،

باسى سيه هم نه و وكتيپانه ي په ندې پيشينيان ۱- و ۲- به شيعر، له سهرنك ۷۲۰ لا په ر
 و) پينج هه زار و دوسه ت ويست په ند و قسه ي نه سته قه يو) پينج هه زار و سى سه ت وهه شتاو
 شيعر يشى تن دايه نه وهى ئى خوم بى؟

ته و اوئى نه و شيعرانه نه وه وئى كتيپى يه كه م وهه تا ناخري كتيپى دوهه ميش هه موى وهك ي
 به سوره تى پيته كانى نه لف و بڼيه و هكى بوخوئان ده يينين،

نه دواى هه موشتيك نه گه رچى ده باده پيش دانوسر ابا. به لام چونكه عاده ت نيه ده پيش
 سوپاسنامه بنوسرى هه ربويه نه منيش ده پيشدانه منوسيوه، سوپاس بى سنورى خوم نه بى

خۇشەويست(كاك مەلاكەمال روحانى)بەرپرسى چا پەمەنى سامرەندەلە شارى پېرانشار
 دمرەدېرم كە بەرپاستى بۇ وىرگرتەۋەى جەۋازى ئەۋكتىيانەزەحمەتىكى زۇرى كىشاۋمو ئەۋجار
 ھەمىشە سەرىشى لىداۋم ويۇزۇرلەكارەكانىشەم ھاۋكارى كردومە جىگاي رېزوحورمەتە،كتىبى
 دوھەمىش يانى(پەندى پېشىنيانى ۲- بەششېرئىرەداتەۋاۋبوۋخواراست بىنى زۇرى ناكىشى
 كتىبى گەشانەدەۋى ناگرى دامركاۋى پېشىنيان ۲- (ديارى كوردستانىش) بلاۋ دەكەمەۋە،
 دۋابەدۋاى ئەۋانەش كەزۇرم ئىحتىياجى بەھاۋكارى زانايان ھەيەۋەتايەتى ئەۋانەى
 ئاگاداريان ئەۋبارەى ھەبى ئەگەرېتوانم ئەۋكتىبەش كەبەنىۋى (شەھيدانى بىنخەلاتم)
 نىۋانۋەسەرئەۋشەھيدانەى دۈزەمان شاي دا.شەھىد.يان گۈللەباران كراۋن بەتابەتى
 ئەۋلاۋانەى ئەسەربازخانەى جەلدىيانى بەناھەقى گۈللەباران كران ،

بەپىۋىستى دىزانم دىسانىش داۋالەھەموخەلكى بىكەم ئەۋانەى ئاگاداريان ئەسەر
 ئەۋشەھيدانەھەيە.ۋەگۈ.ۋىنە(جانى ھەركاتىكى بى) نىۋونىشانىكى تەۋاۋ (بىسوگرافى) و
 ھەرچەشەنەئاگاداريكى دىكەشيان ھەبى بۇم بنىرن ولەۋخزمەتەگەۋرەى داخۇتان بەشدارىكەن
 ئەئاخرىدا سوپاسى ھەمولايەكتان دەكەم ۋەخوداتان دەسپىرم،
 (ئەۋەنىۋمۈنەۋەش پەندى پېشىنيان - ۲ - بەششېر)

دىارەدەپىش نوسىنىم داسوپاسى ئەۋزانابەرىزانەم كىرۈەكە بۆكۈكردنەۋەى بەرھەمەنرەخە
 كانى پەندى پېشىنيان وقسەى نەستەق حەلىيان داۋەۋتېكۆشاۋن دىسانىش پىزم بۆمەمۋان
 ھەيەتەۋەى ماۋەن خۋاى تەعالالەسەرئەۋرېتيازەى توفىقيان بدائەۋەى نەشماۋەرەحمەتيان
 بۆدەيرىن بەتابەتى حافزى مەھابادى مەلاغەفۋرى دەبىاغى ئەگەرەبىچاۋى ۋەلام بەدلئىكى
 پوناكەۋەنەۋخزمەتەگەۋرەى بەقۇلكلۇرى ۋەپەندى كوردى كردۈەجانئەلئىرەۋىنەى ھىندىك لەئەۋ
 زانايانەى ئەۋەندەى ۋەدەستەم كەۋى ۋەكوتەبەپرۈك ومتفەرەك دەنىۋەۋەكتىبەى داۋىم
 بۆبىرەۋەرى،ئەۋجارىش ھەرسوپاسيان دەكەم

مەھى الدىن برشان: ناسراۋەھىدېن گۈيرەش

بيتي (سين)

سينه و سه لاهوت، هه زاره زاران
بوره سولى نيو، له زمان و زاران

* * *

۱

سابونم له بهرى
ده لى منداډ و نه وهى مام ووسوى
لاقى مدهه
بوسابون له ژيتر، لاقم هه لده سوى

* * *

۲

ساحيبي باغ و بيستانان
ده لين ساحيبي، باغ و بيستانان
خه حاله تن له زستانان
خه جاله تبارن و زور له زستانان

* * *

۳

ساحيبي
چوارچاوان
دهرمانى
شهوتى چيه
ئه ى خاوه و رىاى، خيوى چوارچاوان
خوت لى خستوينه، نيوچوم وئاوان
دهرمانى شهوتى، چيه تابجم بيتم
ده بياچوبيت بؤ، نيوه وروساوان

* * *

۵

ساحيبي قسه
خوى نيه
ساحيبي قسه و، بريارى خوى نيه
وه عده ويه ليتى، چى له بيرخوى نيه

* * *

۶

ساحيبي مردوى
چاوى گه وره نه
باوه ريم نه به و، فهرموده ى هه نه
ساحيبي مردوى، چاوى گه وره نه

* * *

۷

ساحيبي نه خوشى
له نه خوشى نه خوش تره
ههرمالى هه يبي، نه خوش و ناساز
له به رغه مباريان، قهت نابى دهرىاز

- * * *
- ۸ ساردبومه وه
وازم به سه رچوو، لیئی ساردبومه وه
به وړیگایه ی دا، هرنه شچومه وه
“ “
- * * *
- ۹ ساردوگه رمی زه مانه ی
چی ساردوگه رمی، مه یبووه زه مانه
چیشته وه
هه موی چی شتونه و، سیواس تابانه
- * * *
- ۱۰ سان سانه و
کورث ودریژی نیه، سال هه روا ساله
مان مانه
هیوای زورترمان، بونیوئه ومانه
- * * *
- ۱۱ سالی به هه زاری
هه زار سالی بله ی، به چه نده زاری
چولی
یابه لکو حیساب، نه کرین به زاری
- * * *
- ۱۲ سالی خوش دهبی
سالی خوش ده بی، نینشالنه و سال
کشت وکال زوری و، ساغ بن مه پومان
نیشالنه
- * * *
- ۱۳ سالی خوش له به هاری
سالی خوش به دل، کئی لیئی بیوانی
هه ربه هاری زوو، دیاره به جوانی
رادیاره
- * * *
- ۱۴ سالی سان
سان هه یه وئاوا، پیئی وه دی بومان
واش هه یه وه روا، بۆته سالی منان
سالی منان
- * * *
- ۱۵ سالی له خوی
سالی نه له وخوا، یه ی هه ریزون

- برپړوه
۱۶
نښستا کوده یگوت، خوچم نه دیون
* * *
- سالى هوبه هوبه
هه رکه سه بوخوبه
۱۷
دايان ناسالى، ئى هوبه هوبه
هه رکه سه له بیری، قازانجی خو په
* * *
- ساله و سال
۱۸
به ساله وهختی و، یا مه رساله و سال
خوچم نه دیبون، تا اخروله مال
* * *
- سامی په سه ر
سامی خه ی
۱۹
به توندوتیژی، کارت پیکي بخه ی
نه بی هه رسامت، په سه رسامی بخه ی
* * *
- ساوه؟ سه لاوقه ت که سی
گورگی نه ماوه
۲۰
پونا که و. ئیمپرو، واتا و. وساوه
سه لاوقه ت که سی، گورگیش نه ماوه
* * *
- ساوه ساویه تی وقاپ وکه چک
قاوه قاویه تی
۲۱
خانم له حه وشه ی، ساوه ساویه تی
قاپ له گه ل که وچک، قاوه قاویه تی
* * *
- سایله ی زاری
ده سوتینی
۲۲
سایله ی گه رمه و، زارده سوتینی
لی پانه وهستی، هه رده ت فه وتیتنی
* * *
- سایله ی سار دبوته وه
۲۳
هه و ساروپه شمه ی، به ده ست خو ته وه
* * *

سېجەينەى زىستان، دىتت ھەورسور

پىياۋى ژىرلا قان، دەخاتە تەندور

* * *

سېبەى دۋارۋژى، لىنى دەلېنەو

لك وپۋىسى زۆر، لى دەكرىنەو

* * *

ئەم سرت وخورت، سەرىپىك وەنانە

بۆمىن وەك پۈژى، ئاخىرى زەمانە

* * *

سرکەى مەفرۋشە، لەبەرنەو بۆنە

خۆپەقسەى مەلاش، خىزمىكى كۆنە

* * *

بىدەنگ بەسرىو، سىرپوت نەپەسىست

حازرە وەرلەلاى، كەپۋتە ھامست

* * *

مەيكەوەسفرەى، دىلت بۆھىچ كەس

دەنادەكەويە، داوى زۆرناكەس

* * *

سفرەى دلى خۆى، بۆكردۋتەو

پىتى وابۋوۋەگرىۋى، لىنى بىردۋتەو

* * *

ئى تۆدەفەرمىۋى، لەكۈى پۈى داو

ھەى وىتمەدەوئىمەدە، بۆسكەم لى داو

سېجەينان ھەورى دەسور

جىنى مەردانەقون تەندور

۲۴

سېبەى دۋارۋژى

“ ”

۲۵

سرت وخورتە

“ ”

۲۶

سرکەى مەفرۋشە

“ ”

۲۷

سىست

ئەوۋەتامست

۲۸

سفرەى دىلتى

بۆمەكەو

۲۹

سفرەى دلى كىردەو

“ ”

۳۰

سكەم لى داو ؟

“ ”

- ۳۱
 سلاۋى بى
 بى بەلاۋىچەت، واسوكە سلاۋىك
 يافەرموبابخۇين، شۇرباۋوپلاۋىك
 * * *
- ۳۲
 سى ئىستىيان داۋەتى
 سى ئىستىيان داۋەتى
 سى ئىستىيان داۋەتى
 سى ئىستىيان داۋەتى
 * * *
- ۳۳
 سىمىل بابىر
 سىمىل بابىر
 سىمىل بابىر
 سىمىل بابىر
 * * *
- ۳۴
 سىمىلت زورە
 گۇرانىكى فۇلكۇرىيە
 بە دەستكارى ميزان كىردىن
 ونۇي كىردىنە ۋەيان
 * * *
- ۳۶
 سىمىل شاخە سىرىلە
 سىمىل شاخە سىرىلە
 سىمىل شاخە سىرىلە
 سىمىل شاخە سىرىلە
 سىمىل شاخە سىرىلە
 * * *
- ۳۸
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 * * *
- ۳۹
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 سىمىل قىش
 * * *

سمیل قنچ

سمیل قنچ وه کو، دابی پیشینیان
 رهوت وخونواندن و، ئاکاری ژینیان

* * *

۴۰

سم سمی که ری و، چه نگیش مه یاسه
 مه عه به سی وده ی، نه یاری بناسه
 سم سمی که ری و، چه نگ هی مه یاسی
 وای کرد بوماموش، به لکونه یناسی
 سه رم سه تحی ما، له م کاره دواپی
 زولیکم داوه و، چومه سه رکاسی

* * *

۴۳

سمیلی هه ئیروزاون

چ بووه بۆسمیلّت، هه ئیروزاون
 فوت له ئاورکرد، یا هه رسوتاون

* * *

۴۴

سندمی بکه ی

به سندمی وت له ش، توپی به سته وه
 گیرنابی ویه قین، هه رزوده شته وه

* * *

۴۵

سندگل بۆیه ردی

جاچقن وده درخه م، له دلم ئاه وده رد
 ده گریامۆر هۆر، سنده گل بۆیه رد

* * *

۴۶

سنورم

ته نیا جاریکه و، له م رهوت وشوینه
 سنوره که شکاو، چیدی مه مدوینه

* * *

۴۷

سنوی نه ها توته وه

خوی داپشت په ل و، پوی گرتۆته وه

سنوی خو هیشتاش، نه هاتو ته وه

* * *

۴۸

سواران پاده دات ، لی یی پاده می نی

پیاده ش له سهریه ک، به جی ده می نی

* * *

۴۹

نیشتیان لی بیت، پیاده ش له گه ل سوار

ده بن به هاوپی و، په فیق وړی سوار

* * *

۵۰

کواکه نگی دیو ته، پیم بللی وله کوئی

سوار له گه ل پیاده ی، پری بړوا بکوئی

* * *

۵۱

ده ی تاسه رنآ خر، سواره رنابی سوار

پوژیکیش دادی، ده ی بی هی ننه خوار

* * *

۵۲

سوار تا کونه گلی، ده ی که نگی سواره

چه ند جاری بکه وی، سواره وله بواره

* * *

۵۳

سواری که رکولیان، کرد بوئه وکه چی

که س بی وبمبینی، خو تا بپوم ده چی

* * *

۵۴

سواری که ری بون، بوخوی عه یبیکه

دابه زینه وه ی، عه یبه که ی دیکه

* * *

۵۵

“ “

سواران پاده داو

پیاده ش ده می نی

سوارو پیاده که ی فیان

لی بی دهنه ر فیق

سوارو پیاده نابه ر فیق

“ “

سواره تاسه ر

هه ر سوار نابی

سواره تا. نه که وی

نابی ته سوار

به سه رتا شراوی سواری که ریان

کرد بو ده یگوت به بینن نابروم ده چی

سواری که ری بون عه یبیکه و

هاتنه وه خواری عه یبیکه دی

- سواری کهری بووه، به دعیه و به پۆز
ده لئی کی دیویه، ون بووه کهری بۆز
* * *
- سواری نه نه سپی
دینیتته خواری
ده رناباله گل، هیچ کهس له بواری
سواریش له نه سپی، دینیتته خواری
* * *
- سواریه خه لکی ههر
پیادهیه
هیندبه هه له شه و، ده عیه و ئیفاده
سواریه که ی خه لکیه، زوده بی پیاده
* * *
- سوالتکهر جانتای پرمو
روی ده شه
جانتای سوالتکهری، پره و پرپه شه
له لای دیش ده لئین، له پوی رهش به شه
* * *
- سوالت کردن موهیم نیه
قورت هاتنه پیش خهراپن
سوالت خوموشکیلیک، نیه وازه حمهت
قورتن و نه منیان، خستوتته زیلهت
* * *
- سوالت کهر و ئیفاده
“ “
ده رکاوده رکه دی، پای پته تی و پیاده
سوالتکهر له سه زمان، لی بدلو ئیفاده
* * *
- سوالتکهری جوله که نه دونیای
ههیه و. نه قیامت
جوله که ی سوالتکهر، نه له م دونیایه
مال نیه و قیامتیش، به کاری نایه
* * *
- سوالت کیمیایه
“ “
ده لئین سوالت کردن، ههروه ک کیمیایه
به رهه م وا زۆرو، به بی ده سمایه

۶۳	* * *	ئەدى بۆدەلین، سۈاللى سۈاللى
سۈاللى سۈاللى		وهرى گرهو خيرا، بیدەنۆکەرى
بۆنۆکەرى	* * *	
۶۴		
سۈاللى ھەرپینچ		لەسابلاخ و سنەو، دەچمە بادینان
دینانەت بۆدەكەم		سۈاللىت بۆدەكەم، لەھەرپینچ دینان
۶۵	* * *	
سۈتاوی		ھاتوھ سۈتاومان، بوشین کاتوھ
شین دەکاتوھ		چۆن دەبى بیری، وای لى بکاتوھ
۶۶	* * *	
سۈرم دابە سۈرى		سۈرم گۆرپۆتوھ، چوم دام بە سۈرى
کرمە کرمى زیدە		ھیتد کرمە کرمەى، زیدە بىم بۈرى
۶۷	* * *	
سۈروساتى		ھاتومە وویتمەن، زویكى سۈروسات
دەوئى		دەنا دەیبینن، زۆرلە کارە سات
۶۸	* * *	
سۈرى سىیلان دەبزیوی		داوهرە و سۈرەى، سىیلان دەبزیوی
بزانم شیری یان پۆوی		بابزانم شیرى، یان ئیستاش پۆوی
۶۹	* * *	
سۈرى دوگرە		بۆخۆشى بە قسەى، پیاوی ژیری کرد
“ “		وہك سۈرى دوگر، چو داگیرى کرد
۷۰	* * *	
سۈرى دى و		نۆرم بىرلى کرد، بۆم کۆنە بۆوھ

- سەماي لەبىرچوۋە
سورى دى وسەماي، زولەبىرچوۋە
* * *
- ۷۱
- سورى كەومو
ئەوۋى لەپىشتە، دەسورى بکەو
مەوۋەئەوبىننە، لەكۆلى بکەو
* * *
- ۷۲
- ئى خۇيەتى
سۆزان ئەوسۆزان، ھەردولاسۆزان
نەك ئىككى سۆزان، يەككى فرۆزان
* * *
- (۱۳)
- سۆفىيەتى بەعەباودەستارنىيە
تۇنابى بەمرىد، عەبات بىۋدەستار
زانابى دەوىۋ، كىردەوۋەگوفتار
* * *
- ۷۳
- سوفى پىرۋت لەبۇخۇتى
دۇل دونىايى تەبىيات لۇتى
ئەرى مام سوفى، پىرۋت بۇخۇتى
تۇى دلۋونىايى، تەبىيات لۇتى
* * *
- ۷۴
- سۇفى
سۇغان يەيماس
تۆدەتگوت سۇغان، يەيمادى سۇفى
چى بىتتەدەستىش، ھەلى دەگۇفى
- سۆنەيەو
قەت تەرنابى
قەت بۇھىچ شتىش، بەرەبەرنابى
ئەوۋەن سۆنەيە، قەتىش تەرنابى
* * *
- ۷۵
- سۆيرەكەى
ئى دىكا
ھەرواسۆيرەكەم، دەكەن لەدەستى
گىژم لەقىلۋ، لەتەون وپەستى
* * *
- ۷۶

ئىستاسويندەخون،نەوہك پىشتىرى

سويندىۋىسەرى

بەگيانى وبەسەر،مەرگى يەكتىرى

يەك دەخون

* * *

۷۷

نۆرم گوى لى بووہ، سويندى مندالى

سويندى مندالى

بەقونگى بۆقى و، نەقەوقرئالى

بەقونى قرئالى

* * *

۷۸

سەپچىتەژورى،ياپزننى كۆلە

سەپچتەژورى بەبۆلەبۆل

دېتەدەر.نۆيكى،بەپرتەوبۆلە

دېتەوودەرى

* * *

۷۹

لەوقۇرەترشەى،گەر سەبىرت ھەبى

سەبىرت ھەبى لەقۇرەى

دۆشاوى دەخوى،ھەلواشت دەبى

ھەلواى دەخوى

* * *

۸۰

سەبروپشمين و،ئەوبىرەى شەوى

سەبرى شەوى

جەختى پۆژىيەو،چىمان بەركەوى

جەختى پۆژى

* * *

۸۱

سەبفسى و دەلئى،ئەمنىش خۆبەشم

سەبفسى

ئىستاش لەكاروہى،ھەرماندوہلەشم

دەلئى و دەبەشم

* * *

۸۲

لەلايەك قرتەو، پرتەوبۆلەيە

سە،بە

سەبەتولەوياھەر،تۆل بەتۆلەيە

تۆلەيە

* * *

۸۳

دەلئىن سەبەژنان،ناوہرىت وايە

سەبەژنان ناوہرى

چى دى باسى بکەى،زياديوھەوايە

“

“

- ۸۴
سه تى بمرئ له باوان
كلت نابري له چاوان
سه تى لى بمرئ، نه گه رله باوان
هيش تاتوكلشيت، نابري له چاوان
- ۸۵
نى خوييه تى
“ “
سه تى چاگه ي بگه ي، له گه ل خراوا
كه دلت شكاند، نه يدابه ناوا
- (۱۴)
سه تى جهرده
لاتيكيان پى روت ناكري
سه تى جهرده بيّن و، بگرن هه موالات
پييان روت ناكري، چه قوكيش ولات
- ۸۶
سه تى خورماورون
قه رزيك نابريته وه
سه تى خورماورونيش، قه رزي ناهيئي
كي به خورماورون، وا زت لى ديتي
- ۸۷
سه تى رهمه ت له
كفن دزي نه وه لى
زانيت چى كردوه، نه وه ي له مردوو
ره حمه ت له وكفن، دزكه كه ي پيشوو
- ۸۸
سه تى گوزهي دروست دهكا
دهسكى له نيكيان نانئ
سه تى گوزهي دروست، دهكا بيبريتره
دهسكى له نيكيان، نانئ وافيره
- ۸۹
سه تى گوناح ويهك تويه
“ “
سه تى گوناح ويهك تويه، خو گوناح كردون
هه رتوبه م كردو، هه موم لى خوش بون
- ۹۰
سه تى بمرئ زاوا
سه تى لى بمرئ و، ياپتريش زاوا

کۆزم به وانه ش، قهت نابى ساوا

* * *

ده لىن به خشين و، خيره وساده قات

به لاي له پياويش، زوره دورد خات

* * *

سهرباقى چاكه و، پيم كرد بو حزمهت

بيستم خراپه و، باس ومزه ممهت

* * *

سيرپه ونابى لاي، كه س بيدركيښى

دهى سه رومال چيه، هيچ هرنه ميني

* * *

بوسه برپانه و، يان اخري كاري

كي خوي نه داتي، به ردی لى باري

* * *

سهربوپرين نه بى، نهى بوجى ده چى

ماليش جه ريمه و، شتى پى لاده چى

* * *

وهكى ده لى سهر، بؤكلوان زون

ژيركلويش هه ن، ده لىن خو خورن

* * *

سهر به خوده چى، كاري پيك دىنى

شهرتیه ده ستي خوي، بودانه شكيښى

* * *

کۆزم نابى ساوا

۹۱

سه ده قه به لاي

ومدور ده خا

۹۲

سهرباقى چاكه ي

خهراپه يه

۹۳

سهربده و، سير مه ده

“ “

۹۴

سهربرانه يه

“ “

۹۵

سهربوپرينى و

مال بوجهريمه

۹۶

سهربؤكلوان زون

“ “

۹۷

سهر به خو

“ “

۹۸

سهر به سهر
بى دوردى سهر
سه و دايه و ده لى، بيكه ين سه به سهر
به بى زه حمه ته و، هه ربى دهر دى سهر
* * *

۹۹

سهر به قور
ده بى پى بى بكه نى
به قسه خو شه كى، زور پى بون خه نى
سه به قور ده بى، هه ربى پى بكه نى
* * *

۱۰۰

سهر ت بچى، نويزت نه چى
بىرى لى بكه وه، سه رده چى بابچى
به هيچ جور نابى، نويزه كى تو بچى
* * *

۱۰۱

سهر ت بشكى و
قسه ت نه شكى
سه ريش ت بشكى، كاره كه ت چابى
نه ك سه ريشكى ت و، كار به جى مابى
* * *

۱۰۲

سهر ت سه لامه ت بى
كلاوزورن
ساغ و سه لامه ت، بى و سه ريمى نى
بو كلاوبه كى بللى، زوىكى بو ت دى نى
* * *

۱۰۳

سهر ت له كيشه ي
ده خورئ
سهر ت له كيشه ي، ده خورئ پيم و ابى
ده نا هه رنه ت و ين، خي رى و سه و ابى
* * *

۱۰۴

سهر ت نايه شى
سئ تاي لى مه به سته
سهر ت نايه شى، سئ تاي پى ناوئ
به سيه هيچى دى، خو تى تى ماوئ
* * *

۱۰۵

سهر ت وه بن
له شى كه وى ناوړت وينادا
سهر ت گه روه بن، گيان وله ش كه وى
ناوړت وى ناداو، په كى پى بكه وى

۱۰۵	* * *	هه سه ره له ئينى و، ميژه رو كلاوت
سهرت هه ئينى و		كه وتون رابردون، له ده ستي بلاوت
۱۰۶	* * *	سه روپو تراكت، وهك ته پله گوينى
سهر ته پله گوينى		داوه شينى يا خوا، حه مرت نه مينى
۱۰۷	* * *	سه رچوپيه بده يه، سه ي لى ده زانى
سهر چوپي بده يه ي سه ي		ده يك شينى بولاى، كه ولى وجى نانى
۱۰۸	* * *	به فيل وده وى، سهر داده پوشى
سهر داده پوشى		ناتوانى چيدى، ينگى بفروشى
۱۰۹	* * *	ئاوامه نشوره، نه وه ي سهر دؤستن
سهر دؤستى		واله بنه و بېرو، به عام بن كوستن
۱۱۰	* * *	سهرم دانيم يان، سهر بنيمه وه
سهر ده نيمه وه		دورم له توويا، خوش بتوينمه وه
۱۱۱	* * *	سهر سپيه وتويله ي، كى واى بناسى
سهر سپى		نيوزگى رهش رهش، هه روهك په لاسى
۱۱۲	* * *	دايكى پينى زانى، هه ستا ريم كهوت
سهر سى دا		

سەرسىمىكى داو، چاك بوزوكە وت

* * *

ئەمىنىش پىيىم خوشە، تاسەرسوك ترە

پەنج وزە حمەتم، زۆرىش كە مەترە

* * *

مەزنى وگە ورە يىيان، دابە ئون باشى

پېشى چوسەرى، دايكى خۇي تاشى

* * *

سەرگولى بۆمەنە، بن گولاش بۆخۇم

چى بىمىنى تەوەش، بىم لەگە لوبخۇم

* * *

دەردىك بى تۆبلى، كەس پىي چانابى

سەرمانە يىكردى، بەھىچ بى بابى

* * *

لە دەردوخە مان، سەرم بۆتە ئاش

قىنگىشم دۆربى، لە پوت بۆتە ماش

* * *

بەمن بى ئىستا، دەرى كەن بېوات

سەرى من وسەرى، ھەموانن دەخوات

* * *

ئەلە وپۇزانەى، سەرم زۆرقالە

پىم نىە سەرى خۇم، بخورىنم خالە

* * *

“

“

۱۱۳

سەرسوكتر

عازاب كە مەتر

۱۱۴

سەرگەدەيان دابە ئون باشى

دە پېشدا سەرى دايكى خۇي تاشى

۱۱۵

سەرگولى بۆمەن وبن گولى بۆمەن

بەشم دەن لەگە ئىشت بخۇم

۱۱۶

سەرما بە

ھەتتوى نە كەردى

۱۱۷

سەرم بۆتە ئاش

قونم بۆتە ماش

۱۱۸

سەرم دەخوات

“

“

۱۱۹

سەرم

دەقان دا

۱۲۰

هه سهرم سوك بى، ديم ده تبينمه وه

خوشيه به هارمه و، سوروشينمه وه

* * *

وهك تيرى دوسه ر، ده جهرگت راجئ

ئه له ويه ن وگونه ي، سهرم دهرناچئ

* * *

چه وت ونه هاتى، خستؤميه دواوه

رئى خؤم لى ون بووه، سهرم شياواوه

* * *

سه روپئيه كيش، پئى چاناكري بؤت

له ستؤتن گشتى، كارو مالى خؤت

* * *

مه زنن خه راپ بى، له م ريگه وه له

به دب ختيش هه موى، هه ربؤسه رگه له

* * *

هات سه روكلله ي، خؤجوان بؤناودا

هه رنه يزانيبوو، ليشتيان له قاودا

* * *

سه رومال بؤتؤدري، حه يفيكى نابئ

بزننى له ده تمه ن، هيج كه مترنابئ

* * *

سه رى په تكيكى، ئه وړوى به ده سته

قه دريشى بگروه، ديتت زوه سته

سهرم سوك بى و

“ “

۱۲۱

سهرم له ئه ويه ن و

گونه ي دهرناچئ

۱۲۲

سهرم لى شياواوه

“ “

۱۲۳

سه روپئى پئى

چاناكري

۱۲۴

سه روك خه راپ بى

چاره رشى بؤگه له

۱۲۵

سه روكلله ي ناوداوه ته وه

“ “

۱۲۶

سه رومال بؤتؤدري نيه ويه لام

بزننى له شايدان كه مترنابئ

۱۲۷

سه ره په تكيكى

به ده سته

	* * *	۱۲۸
چوپړنگای دواييش، خاوين کاته وه		سهره ته قیځی
نوسره ته ققعی کرد، جازوهاته وه		کردوه
	* * *	۱۲۹
هیچ رینوینکت، په سنده رنه بی		سهره چه رمیځی
سهره وچه رمیکش، خودانیی ده بی		داده نی
	* * *	۱۳۰
له م سهره خوره ی، ده ی وه دورکه وه		سهره خوره یه
وه دوا ی کاری جوان، پړیک وجور که وه		“ “
	* * *	۱۳۱
له داخ نوسره، سیتکه ی مردومه		سهره سیتکه یه
هرجی یه ک چوبم، نه وه رله دومه		“ “
	* * *	۱۳۲
له گوی سه گ ده ی کرد، قه نه وسه بيله		سهره قه ننه ی
له شی مردوی کرد، بؤده سته چيله		له گویی سه گ دروست ده کا
	* * *	۱۳۳
سهره گيژم گرت، هیند سورامه وه		سهره گيژم گرتو وه
هرجی گه یشتمی، نه و به دوامه وه		“ “
	* * *	۱۳۴
ده ی سهره لینه و، زوخوای ببینه		سهره لینه و
سهرچاوه ی هم موو، هسته ونه وینه		خوای ببینه
	* * *	۱۳۵
له گيژم ده ی خه لکی، سهره ی پی خوشه		سهره ی خه لکی ده کا

- بڼه ی خوی ناکا
 بڼه ی خوشیان، له بڼه ی نه خوښه
 * * *
- ۱۳۶
- سهریان ده خوات
 سهری هه مانیان، ده خواهه ردیاره
 تاقیان ناهیللی و، چی خوڼه یاره
 * * *
- ۱۳۷
- سهری براوقسه ناکا
 سهری برپاؤناخر، قسه ی هه رناکا
 چی پی ناگوتری و، چی ناشکراکا
 * * *
- ۱۳۸
- سهری په لاس بی
 هه ربه ختی خاص بی
 هیچ عه بیکی نیه، باسهر په لاس بی
 ته نیا مه رهیڼده، بابه ختی خاص بی
 * * *
- ۱۳۹
- سهری به نی دده دسستی دایه
 زوش سهری به نی، که یشتبڼده سستی
 پیک نه هات وه کی، هه یبومه به سستی
 * * *
- ۱۴۰
- سهری بی تاوان
 ناچته بن داری و، سهر به بی تاوان
 توش بیان گتپه وه، هه ربه یت ویاوان
 * * *
- ۱۴۱
- سهری بی پوژی
 ده بن خاکي دایه
 نه له وسه رتا کوو، ناخری دونه یاه
 سهر به بی پوژی و، له ژیرگل یاه
 * * *
- ۱۴۲
- سهری توری بی گیزه ری
 نه ولانه لای چه و نده ری
 توسهری توری، یابنی گیزه ری
 یانه ولانه ولا، که ی چه و نده ری
 * * *
- ۱۴۳

به لگه وړوداوى، نه ولاش بېننيوه	سهرى خوت
سارى خوت جوانتر، جاده خوښتويه	ده خوښتويه
* * *	۱۴۴
خومن سهرى خوم، يابه كړوكاشم	سهرى خوشم
ده چم به خلكى و، نيدى ده تاشم	به خه لكى ده تاشم
* * *	۱۴۵
سهرى خوى هه لگرت، پويى يه ك جارى	سهرى خوى هه لگرت و
دهى به لكو خوايه و، زويك بى كارى	پويشت
* * *	۱۴۶
نه وسهرى ره شم، سپى كرده موى	سهرى ره شم
نه مبيست له تاقي، كردنم دهر نه چوى	سپى كرد؟
* * *	۱۴۷
نه توبوبه هيچ، هه رنابى پازى	سهرى سيريى
كواسهرى سيريى، پيلكى پيوازى	پيلكى پيوازيى
* * *	۱۴۸
سهرىكت هه يه و، چنده زار سه ودا	سهرىكت هه يه وه زار
وشياريه ده پسى، باريك بووه هه ودا	سه ودا
* * *	۱۴۹
هه سهرىكت له نيو، سهران دانه بى	سهرىكت له نيو سهران دانه بى
بوپرېنى چاكه و، دهى باهه رنه بى	بوپرېنى چاكه
* * *	۱۵۰
هه يتى سهرىكت و، هينده زار و زمان	سهرىكتى هه يه و
به وچه ك چولهى، بابي ته سهرمان	هه زار زمان

- ۱۵۱ * * *
 سهري كه چه ئى
 نه وسهري جوانى، كه چهل تاواى
 باهه رده توره كه دابى
 وهك خوى هه رده نيئو، توره كه دابى
 * * *
- ۱۵۲ * * *
 سهري گوتيه زمانى، هه تانه توئم
 سه رده يگوت تاتوئم، جيرانى زيانى
 چيرانى، خوشيم نايه نه گيانى
 راحه ته وخوشيم، نايه نه گيانى
 * * *
- ۱۵۳ * * *
 سهري گوري سه كه دى قوله
 سهري گوري سه كه دى، له كيئووده شتى
 بونه گه يشتى
 له بهر كورتىانى، هه رنه تگه يشتى
 * * *
- ۱۵۴ * * *
 سهري گه ورده موئه ته
 سهركه گه وره بيت، وايه ده و له ته
 ده ستي گه وره
 په نجه دى زل وجوان، نه ویش سوننه ته
 سوننه ته و
 لاقه هه لده گرى، باره قورسه كه دى
 زوريش گه وره بى و، پيتى ده لى منه ته
 * * *
- ۱۵۶ * * *
 سهري ماشه رى
 كه و ته نيئو هورپه و، گلۆله دى پيسان
 لى ون بووه
 سهري ماشه رى، لى ون بووه ديسان
 * * *
- ۱۵۷ * * *
 سهري له بهردى
 چۆنى بوئ چوبوو، هه رواش گه را وه
 نه له ده دى داوه
 سهريان له بهردى، نه له ده ديش دا وه
 * * *
- ۱۵۸ * * *
 سهرينچاوه دى خه را په
 له سه رچاوه كه دى، زۆرله لای سه رى
 هه رئاوخ را پى، لى پى هه تبه دهرى
 “ “

* * *

۱۵۹

دیتمان ئه وسه رو، سوکستی وابلای

سه ری وه بن

زانیم که وتونه، ژیرپیچ وکلای

کلای که توه

* * *

۱۶۰

سه زای چاکیکی، له ده ست که دیت

سه زای چاکه خه را په یه

خه را په وتالیه، دیتنه وه سه رییت

“ “

* * *

۱۶۱

به کول وباریک، سه غیروبی باب

سه غیرو باره

هاتو وه پیم ده لی، باب زانم حیساب

“ “

* * *

۱۶۲

سه گ به لای دابی، خوی لی بخشینی

سه کلکی لی دا

بی دهنگ وزویکی، هه رده یکه وینی

ده که وی

* * *

۱۶۳

پیته خوش بی خوده و، گولمه زه ی وهرده

سه گان بینه و

سه گان بیتنه بچوو، تولان تی به رده

گولان تی به رده

* * *

۱۶۴

سه گ بۆوه رینه و، پاسی ده رک و بان

سه گ بۆ. وهرینی

خوده بی بوهری و، تابیدریتی نان

دان دراوه

* * *

۱۶۵

سه گ به رویشتن و، ساحیب مال به غار

سه گ به رویشتن و، ساحیب مال

وه کیك گه ینه وه، نیوچه وشه وچه سار

به غار، هه روه کیك گه ینه وه

* * *

۱۶۶

سه گ له لای وایه، هه رخوی ده نوینی

سه گ به قوه ی کلک

ئىسك ده شكىنى	به هيڙى كلكيه و، ئىسكى ده شكىنى
۱۶۷	* * *
سه گ به مانگه شه وئ	سه گ ديتت وه پى، ئى به مانگه شه و
دهومرئ	خواردنئىكى خوشى، ديتوه زۆرله خه و
۱۶۸	* * *
سه گ به وه فاتره	سه گ وه فاداره و، نان بۆنه وباشه
ياحيسانى سپله	بيده ي به سپله ي، كويى كارت باشه
۱۶۹	* * *
سه گ ره ش بى وسپى	سه گ ره ش وسپيشى، هردوكى گلاره
هردوك گلارون	كئ فهرقى دابنى، هوشى وى بلاره
۱۷۰	* * *
سه گ به شوتنى	سه ي مه شؤوفكرو، بيرت كواهه بى
گلاروترده بى	تاته ربى ده ي، خو، هه رپيسترده بى
۱۷۱	* * *
سه گ بى و. نه براچوكه	هسته بيته برو، بى هيته وزوكه
“ “	خوسه گ بى چاكتره، نه كو براچوكه
۱۷۲	* * *
سه گ ساحيى	به زم وكي شىك بوو، هه رنه بريته وه
خوئ نه ناسيته وه	سه گ خيونه ناسيت، پيش نه كريته وه
۱۷۳	* * *
سه گ سه گى	وته ي پيشينيان، سه گ نابرى سه گى
نابرى	قه تيش ده رنايه ن، نه وریشه وره گى
۱۷۴	* * *

- سه گ كونه و
شوان رونه
۱۷۵
- سه گ گويى بېرى ورياده بى
كلكى بېرى خيړاده بى
۱۷۶
- سه گ لاقى شكابو، په روى
سوريان له كلكى دهبه ست
۱۷۷
- سه گ نه دهركى
ساحه بى وريايه
۱۷۸
- سه گ نه قه سا بخانه نه مري
عومري به زايه ده چي
۱۷۹
- سه گ نه ومري
ناني ناده نني
۱۸۰
- سه گ و مري
بوك دهرپه پري
۱۸۱
- سه گ نه تولى سه گ، پانه سيني به دار
كوالاقت ده گري، به په نجه وبه زار

* * *

۱۸۲

سه گى به ديارى، مات بو هيتاوين
ئيمه ش له خزمهت، بويه واخواوين

سه گى به ديارى
بو هيتاوين

* * *

۱۸۳

خواه نى بگروه، سه گ به ره لالا که
خيړى نيه وده ي هر، دهر دويه لاکه

سه گى به رده و
خواه نى بگروه

* * *

۱۸۴

سه ي ده پاريزن، هر له به رخيوي
ناپرسن هيدي و، يان سه ربزيوي

سه گى ده پاريزن
سه بارهت به سه حه بى

* * *

۱۸۵

سه گى نيو هو بيه و، کاول وه واره
هينديان لى داوه، کلک وگوئ خواره

سه گى خيوو
هه واران ه

* * *

۱۸۶

بو ت بکري و سه گت، باخو مالى بى
باله سى يانت، يه ک لى حالى بى

سه گيشت خو مالى
بى باشه

* * *

۱۸۷

ته عريفى کردت، هر ليلى خه ساره
سه ي له خو ي چاتره، ئى ئه وپه ساره

سه گى له خو ي چاکتره
“ “

* * *

۱۸۸

سه گيک مانگره و، به هانه گيره
چاکه وخه راپه ي، ئى کيى له بيره

سه گى مانگره

* * *

۱۸۹

سه لا جارى بوو، دوچاوى به خو ل

سه لا له چاوى

جياى سه روسوكت وپيل وشان وقول	په خوّل
* * *	۱۹۰
سه لامى گوره و، مه زنن بوخوايه	سه لام سه لامى خوايه
پي ويستو به هره ي، بوتوش په وايه	“ ”
* * *	۱۹۱
سه لامه خو شيه، له ش ساغى دينى	سه لام سه لامه تى دينى
په ژاره وځه ميش، له توبړه ويښى	“ ”
* * *	۱۹۲
سه لام سوننه ته و، خو ده بى بيكه ي	سه لام سوننه ته
ولا ميش فه پزه، بوگه وړه چوكه ي	جوابى فه پزه
* * *	۱۹۳
سوكه سلاويكمان، هه يه وساكاره	سه لام هه ليكيكمان هه يه
نيكترمان بينى، ده يكه ين جار جاره	“ ”
* * *	۱۹۴
سه لامى كرديان، بى حاجه ت نابى	سه لامى بى حاجه ت نيه
بى حاجه ت ده بى، دونيا څه رابى	“ ”
* * *	۱۹۵
فه پزه سه لامى، گوره ي بوچوكه	سه لامى گه وړه ي
هه رچوكه ي ديتت، سه لام كه زوكه	بوچوكه ي فه پزه
* * *	۱۹۶
جوئ له چاوسورو، براو بابه كانم	سه لاو قه ت كه سم
نه مان سه لاو قه ت، كه س ويا بانم	نه مان
* * *	۱۹۷

سەلاي سەگ وبەيتى

كەرىي پى دەكەم

۱۹۸

ئەوکارەم كەمىك، باجى بەجى بکەم

سەلاي سەوبەيتى، كەرىشى پى بکەم

* * *

سەلت و

قوتتە

۱۹۹

سەلت وقولتیکەو، بى ماله وحاله

ئىستاش ھەرچاوى، لەمامى وخاله

* * *

سە. ئەھيسانى بى

ئەمەگ چاترە

۲۰۰

بۇدايك بابان، ئەساسىە ونەمەگ

تۇخواسە چاترە، ياھەربى ئەمەگ

* * *

سەنگ وسوكى

بەخۇتە

۲۰۱

گران ماقوللى و، سەنگ وسەنگىنى

ھەموى ھەرلە دەست، خۇتيان دەبىنى

* * *

سەوادەكەي شەي

كىشاوہ

۲۰۲

شەي كىشاوہ ئەو، سەوادەي ھەتبو

كوانى لەبنى را، دەلیم ھەرنەتبو

* * *

سەودا بەرمزاورە حمەت

بى، زۇرباشە

سەودا بەرمزاورە حمەت

زۇرباشە

۲۰۳

سەودا بۇوئىنسان، پەزاورە حمەتە

ئەگەر واپىك بى، بەخوای نىعمەتە

پەزامەندى بى، سەودا زۇرباشە

دەستى زۇربى خىر، بۇبىرنى باشە

* * *

سەودا سەفەر و جىرانەتى

سەنگى مەكەن بۇئىنسانى

۲۰۴

سەودا يەوسەفەر، سى ھەم دراوسى

تاقى كراونەو، بۇمروف ھەرسى

* * *

مامم توقپرانى، بداتى و، پيى دهلى	سهوزنه ن بۇدهلى
ئىستاسه وزه لى، دى زويى دهلى	“ “
* * *	۲۰۵
گەردون ھەروامان، بەسەركاتەوہ	سەوشوانم، ھاتەوہ
ھەريۆيەش سەگ و، شوانم ھاتەوہ	“ “
* * *	۲۰۶
نابى پيىت وابى، ھەريەھەلكەوت	سەومزگەوت
بۆيەگوتويانەو، سەگ ومزگەوت	“ “
* * *	۲۰۷
ئەمن پيىم وابو، ھاتوہ بۆجەولەى	سەولەى لەخوى
خۆھاتبولەخوى، زيادى بكاسەولەى	زياد. دىمكات
* * *	۲۰۸
ئەوہەللاويەزم و، ئەوچەق ولورە	سەومرى پاش
سەوہرپاش گورگيە، كاكەبىم بورە	گورگيە
* * *	۲۰۹
سەھوى كەكرابى، لەبەغداوويىوہ	سەھولەبەغدايەرا
دېتەبەردەستت، خۆيى لى مەبزيوہ	دەگەپىتەوہ
* * *	۲۱۰
بەچەققەوہەراو، وابەبۆلەبۆل	سەھولە دەجستانى
دەزستانى دا، لىيى ناكپى سەھول	دالى ناكپى
* * *	۲۱۱
نەكەى سويگەبدەى، بۆلەى لای كەمەن	سەيانت
تيت بەردەدەم ھا، چەندى سەى ھەمن	تى بەردەدەم

	* * *	۲۱۲
زۆر دهميکه ومن، سهى ئووده رکمه		سهى
چم کردووه خزمهت، ديسان پیتی که مه		ئوودم رکمه
	* * *	۲۱۳
بۆيىستانه که م، چوارپيتم داناهه		سهى بىستانيهو
بۆپاسى کدوان، خۆيى وه لاناوه		پاسى کدوان دهکا
	* * *	۲۱۴
سهگى دهست که ويى، ونايه لى بپوات		سهى به پيسته وه
به ئيسک وپيىست و، مويه وه ده يخوات		ده خـوا
	* * *	۲۱۵
ديبوت ده يزانى، هيىنده ش به جوانى		سهى به گوى
سهى به خيىو کردبون، به گوى ميوانى		ميوانى به خيىوده کات
	* * *	۲۱۶
ده بالم هاويشت، سهگى پيس وتپ		سهى تهرم
ده زانم چيدى، ناشکه ويته گپ		ده بال هاويشت
	* * *	۲۱۷
به وراستيهى ئاخر، کوايا وه پده گرى		سهى خومهو
سهگ بى وسهگى خوم، لاقى خوم بگري		لاقى خوم ده گرى
	* * *	۲۱۸
فيل داندراره، ياهه رمه کروکه		سهى سپى ده ئين
سهى سپى زه پ بى، بۆبارى لۆکه		بۆباره لۆکه زهرمره
	* * *	۲۱۹
له هيىنديك جيىگا، به لکوپوى داوه		سهى سمتى

سه گيان بډياسى، سمتى گل داوه

۲۲۰

* * *

پيښم خوشه ونه وا، بيرله خوښكه وه

سهى لى

ئاوه گل ده بيت، سهگ لى دوركه وه

ئاوه گل دهبى

سهى به گلاوى لى، ئاوه گل دهبى

۲۲۱

خوى لى نه بوپرى، توش بن گل دهبى

۲۲۲

* * *

نهم قه په گولم، ده فروشم سهيه

سهيه: يان

نهم گجوله ش سهى، له باوكى سهيه

سهى له بابى سهيه

* * *

۲۲۳

سه برت بى بډچى، واده گوپريتنى

سهى نستو

سهى نستو له خه، دى راپه رپتنى

وه خه به رمه هينه

* * *

۲۲۴

سهى دهرناكهن واه، له نيوقه لاغان

سهى واله قه لاغى

يان تهيره كو پريك، له دهورى باغان

دهرناكه

* * *

۲۲۵

عومرى چل شه وه، ده لىن سهگى هار

سهى هارده لىن

له چلهى تى په پرى، زورده پوانه وچار

چل شهوى عومره

* * *

۲۲۶

سهى گشت دهركى بى، ئاواى لى بزاني

سهى هه مودهرگان

هيچ كهس ناتداتى، خو په لكى تانى

له برسان دهرى

* * *

۲۲۷

ده ستي سهدت ماچ، كرده دوركه وه

سهدان ده ستیان

یان بۆکیشه ی دی، لیئی وه خۆبکه وه	ماچ که ی، لییان دورکه وی
* * *	۲۲۸
سه یدومه لاش هه ر، وای ده گه ل بکریت	سه ید و مه لاگان و ابن
فکریت بۆعه و، مه کانیش بکریت	عه و امه کان ده بی چون بن
* * *	۲۲۹
خۆسیاسه ت هه ر، وای دایک و بابه	سیاسه ت
ده بچوو یان لاده و، له م پوسم و دابه	دایک و بابی نه
* * *	۲۳۰
تور ه ش بی و نه من، پیت نالیم ژیری	سی به ردمو
هابله ی سی به رده و، مالی فه قیری	مالی فه قیری
* * *	۲۳۱
نابی بئی نیسیئی، لی بکه ی سمیلی	سیبه ری
زوی تی گه یشتبوی، له فکرو فیلی	له سمیلی مه که
* * *	۲۳۲
نیسیئی ئیکتریش، ده نگیون به تیر	سیبه ری یه کتری
لایان کارناکه ن، قسه ی خان و میر	به تیران ده نگیون
* * *	۲۳۳
له ده وره ی دیزه و، مه نجه لی پلاوی	سی جرتی خوی هه ئداوی
ده ی باسی جرتی، هه رخوی هه لاوی	“ “
* * *	۲۳۴
بۆسیچکه و مازوت، بۆهینا و مه وه	سیچکه و مازوت
یاله لای پانکی و، پیت گیرسا و مه وه	بۆنه هینا و مه ته وه
* * *	۲۳۵

خوشه سهرکه وی، به دهستی و به زار	پیت خوشه نه تۆسه رکه وی له کار
سیرپت لای یه کی و، پرست لای هزار	سیرپت لای یه کی پرست لای زار
* * *	۲۳۶
پازی دلت ده لای، تۆیه دۆسته که ت	سیرپی خوت به دۆسته که ت مه لی
زۆرمو خلیس تری، هه نه و دۆسته که ت	چون له ویش دۆستی نیزیکتری هه ن
* * *	۲۳۷
سیرم خوارد که چی، له م تاق وجوتا	سیرم خوارد زمانم سوتا
حالی نه ببوم لی، خۆزمانم سوتا	“ “
* * *	۲۳۸
تنۆکه وتاریک، هه لگیرا سیره	سیره
هیرش به رنه سه ر، ئیستای تی خیره	هه لگیرا
* * *	۲۳۹
له م لاوه عه یب و، عاره که فریده	سیری بخۆزورنایه
سیری بخۆوتیژن، زوپنا بۆلیده	ئیده
* * *	۲۴۰
نابی سی سهره ی، له سه ره ل بگری	سی سهره ی
هه ر پۆژی وشه وی، پتییه ی پی بگری	له سه ره له گره
* * *	۲۴۱
سی شت هه ن خه فته ت، ده رده خه ن له دلی	سی شت خه فته تی له دلی پیاوی
شینایی وئاو، وجوانیک پر به دلی	وهمه ر دینخن
* * *	۲۴۲
سی شت بی سی شه ت، هه روانامینی	سی شت؟ مال بی توجاره ت؟
بۆمالی مامله و، زوزوچی بیینی	عیلم بی به حس؟

حکومت بى سياست

نامينن

۲۴۴

سىلى سوربوته وه

“ “

۲۴۶

سيمه كانى تيكه ل بونه

“ “

۲۴۷

سى مينه

حه ديسه

۲۴۸

سينگ شيرى

پاش ماكره

“ “

“ “

۲۵۰

سيونك سيبكى خه رادىكا

“ “

۲۵۱

عالم به بى قسه و، به حس وگوفتوگو

ولات بى سياست، پوشى ناهينى

* * *

له جارى پيشوش، خپرتربوته وه

حالى بجوم سيلى، زورسوربوته وه

* * *

گه ران بى هوده و، نه مات وچونه

پيم سيمه كانى، لى تيكه ل بونه

* * *

له زوگوتراوه و، سى هم حه ديسه

ته جرويه كراوه، تووليمى ببيسه

* * *

سينگيه به وينه ي، نه وسينگى شيرى

پاش ماكره ريكه و، به كى ده ويرى

حيساب كه سينگت، وه ك سينگى شيرى

شهرته له مه يدان، بى پى بويرى

* * *

ده نيوسيبك دا، سيويك پزى بيت

سيپه سيويكيش، زوده پزىنى ليت

* * *

يېتى (شىن)

شىن لە شىن گىڭرى و، ياشايى وشىنم
 ھەرچى بى وتىڭرا، لە خۇي دەينم

* * *

۱

وھك بى پۇلان نىم، ھەلىم دەريەم
 شاباشم داوھ، قىت باھەلپەم

* * *

۲

شاباشى خۇم داوھ
 قىت ھەلدەپەم

ھەستەبەسيەخە، تىڭ چوجەم و دەم
 نەترانىوھچۇن، شامان بوۋەجەم

* * *

۴

شابۇتەجەم
 “ “

شابى وچت نەبى، ھەرموتەجوانە
 لەرپىزى ئەوپۇي، ھەيون وبوانە

* * *

۵

شابى وچت نەبى
 “ “

شاتەشات بەسيە، بەس بحىليتنە
 خەلكى بىكارمان، لى مە ھالىتنە

* * *

۶

شاتەشات
 “ “

شاوھخت وكتيان، كەچى رابردوھ
 وھكوخوئى زەوى، ھوكماتيان كىردوھ

* * *

۷

شاخوئى ھەرنىيە
 “ “

شاخ وبالم نىن، خۇپان وپۇركەم
 يان وھك زەلىلان، شان مل شۇركەم

* * *

۹

شاخ وبالم نىن
 “ “

نەم شاخ نەوشاخ، یاکی تۆه وکی تۆه	شاخه وشاخى دىمكا
دهى تۆش به دوايدا، خۆى بۆبىز تۆه	“ “
* * *	۱۰
شاخ پال وه شاخى، نه درى چاتره	شاخى به شاخىومه نى
تالىك دورترين، زۆرله بارتيره	“ “
* * *	۱۱
شامان پازى كرد، هاتووده يبه خشى	شادهى به خشى
چى ده گەل نايەت، شاقولى نايه به خشى	شاقولى نايه به خشى
* * *	۱۲
شاربه دهري بكن، باپاك بيته وه	شار به دهري
نەوتەرحى نەحسى، دورىخريته وه	بكن
* * *	۱۳
ديتوته وشارمان، چۆل وخلوته	شارخلوته
مامه گورگەى من، ده بپۆمه لمه ته	گورگه هه لمه ته
* * *	۱۴
دىي وشارگه پا، تافيربووه درويان	شارودى گه راومو
كويى بده نى نه ويش، بابيللى بويان	درويان فيربووه
* * *	۱۵
گوتيان ده مال بون، دهى خوشاره زور	شارم زورده مال
چ پيويستىك بوو، به دوازه ته ندور	ودوازه ته ندور
* * *	۱۶
بى دهر وازه ويا، شار نيوى نازه	شارى بن دهر وازه
غه واره و پەسەن، چى كۆن وتازه	“ “

واخوش بوئيمه ش، سه ريكي لي بدهين

ده مزاني ئه ويش، پيئي ئاواخوازه

* * *

كهى بؤكي ره واس، شارئي وه تنگي

بؤسيبوري وناو، بادللي وه تنگي

* * *

شاري كه ونيوي، دهى هؤبه هؤيه

كئي بي كئي نه بي، هه ركه س بؤخويه

ئهم هه موچيايه و، بهم ده روده شته

هه موشم هه روا، پيش كيش به تويه

* * *

زوحالي نه بام، لهم ده هؤورپسه

شاقه لؤكهى خؤم، ده كر دبه كيسه

* * *

شاگرديك نه گه، زيرهك بي زوانا

وه ستايهك ده بي، چي توبلتي توانا

كئي تي بيني بيت، واچاوه پوانه

شاگردى زيرهك، وه ستاي كار جوانه

* * *

شاگردى كؤليه ش، هه رله پلي به نده

تاخؤيگنخيئي و، ياچه ندنه وه نده

* * *

توده بي بزاني، شال پؤشيش دهمري

“ “

“ “

۱۸

شاري وه تنگي يا

دلي وه تنگي

۱۹

شاري هؤبه هؤيه

هه ركه سه بؤخويه

“ “

“ “

۲۱

شاقه لي خؤم

دم كر دم كيسه

۲۲

شاگردى زيرهك

وه ستاي كارزانه

يا “

“ “

۲۴

شاگردى كؤليه و

ته نبه لي و مكيكن

۲۵

شان پؤشيش دهمري و

لال پوشيش دهمري	به بئ جياوازي ،لال پوشيش دهمري
۲۶	* * *
شام . شه كرهويه لام	شام شه كرهويه لام، نهى نيشتيमानم
نيشتيमानم شيرن تره	شيرن ترنه وهو، وهك توى دهمانم
۲۷	* * *
شام. له دهمركي	شام دى نه وړوژى، من له دهمركي خوم
خوم ناسى	زانيم پښگايهك، كي شراهي تناي بوم
۲۸	* * *
شا. موحتاج تر به قسه ي زانايان	شاموحتاج تره، به قسه ي زانايان
تا. زانابه دواندنې پاشاي	تا زانا بدويت، له گه ل پاشايان
۲۹	* * *
شانه كه ت دهمري من دا	كرده وهى ناجوان، هه رواپيكت ديتنى
دهشكيتنى	شانه كه ي دهمر، من داده شكيتنى
يا	كاره كه ي شانته، نه واي پيكت بئنى
”	دهسه رمنيان دا، بوچى بشكيتنى
۳۱	* * *
شا. وئى داوم	شاوه منى دا وه، دده هيچ ناوه ستئ
ناوه ستئ	وه كو ياده روا ، بوم را ناوه ستئ
۳۲	* * *
شاهيد به زورى	شاهيد به زورى و، كواكه ي په وايه
”	قبولئ كه س نيه، ولاى ديش هه وايه
۳۳	* * *
شاهيدى رتويه	باشه وه كينگى، باوكه كه ي خيوى

- ۳۴ مېتاۋىيە كلكى و، بۇشاھىد پىۋى
 * * *
 شاھىدى نابەھەق
 كى شاھىدى بىد، بەبى جى وناھەق
 بەدمى دادەۋەر، قسەى رەق وتەق
 * * *
- ۳۵ شاي بەسە پان ناگرم
 شاي بەسە پان ناگرم
 بەفەلەۋسە پان، خوشام پىناۋى
 بەلكوسە رەخۇ، بى خۇ تىباۋى
 * * *
- ۳۶ شاي بەگونى خۇى
 شاي بەگونى خۇى
 نايكات بەرپىزى، شاي بەگونىلەى خۇى
 ئەتۇش حىسابى، ۋادەبى بىكەى بۇى
 * * *
- ۳۷ شاي ماران
 شاي ماران
 گىرنت پىرخالان و، ەك شاي مارانى
 ۋىۋى پىرشەۋر، لەپىز كارانى
 * * *
- ۳۸ شاھىم پىت نىھ
 شاھىم پىت نىھ
 خۇمن ھىچ شايى و، ھىوام نەمان پىت
 پىم خۇشەۋنەگەر، ھەرۋىۋىم لىت
 * * *
- ۳۹ شى چاك بۇخۇى
 شى چاك بۇخۇى
 ھەرچىكى ئەگەر، بۇخۇى ۋاچاكە
 لەۋىۋى ۋىزىك، ۋادەكا. كاكا
 * * *
- ۴۰ شى خۇش
 شى خۇش
 دەستت گەبىشتى، بەشتىكى ۋاخۇش
 زۋىكى بىھىتەۋى، بەۋنەخۇش
 * * *
- ۴۱ بىنەۋنەخۇش
 بىنەۋنەخۇش

شتی دیار حاشای

لی ناکری

۴۲

شتی قیمه ت که

دوايه بکره

۴۳

شتیکم هه یه شتانه

نامه بوخچیکی سولتانه

تاسالیکي دی نه وزه مانه

“ “

۴۴

شتیکي بلی

بگونجی

۴۵

شتیکي دهبه خشی

خوت هه لمه دموه

۴۶

شتیکي له خوای نه شیردریته وه

له خوتی مه شیردوه

۴۷

شتیکي نایزانی مه یکه

“ “

۴۸

له به رچاونه وهی، ده کری ته ماشا

له شتی دیار ئاخر، خو ناکری حاشا

* * *

چی ویستت بیگری، قیمه ت که بزانه

ده زانی گرانى و، یاچه نده رزانه

* * *

هه مه شتیک یا هر، بابلیم شتانه

نام له نیوقوبوو، بوخچه ی سولتانه

هه لی بده ی ده لیم، زوزانا وژی ری

تا کوسالیکي، دی نه وده مانه

* * *

توشتیکي وابلئ، بگونجی بکری

نه ک شتی له گشت، لاری پی بگری

* * *

له و نه زانی نه ت، گرتم سه رنیشه

شتیکت به خشی، خوت هه لمه کیشه

* * *

نه وشته ی له خوای، ئاشکرا وپونه

له خزی بشاریه وه، پئی دهر نه چونه

* * *

هه رچی نه یزانی و، تا کووا هه لی

پیئت نه لئین مه چوو، نیولیته وزه لی

* * *

شرت وشوى دهرى، تاودايناله وئ	شرت وشوى دهرى
كهس حالى نه ببو، كواچى لئى ده وئ	“ “
* * *	۴۹
كهس نه يديته وه، شرت وگومى كرا	شرت و، گوميان
نه كوغه يري بن و، كاكي مامى برا	كرد؟
* * *	۵۰
شفاله مالى، گهره ي پك بيخى	شفاله ماله گهره ي و
خهرج وياج چى بوو، نه و بومام شيخى	خهرجيش بوماله شيخى
* * *	۵۱
دياردى به شويى، نه دوزرته وه	شكاريه ره چه ي
ره چه ت لى ون بى و، نابيخرته وه	نه بينرته وه
* * *	۵۲
شكايه تى هه، چه ندى ده و له تى	شكايه تى هه
ده مكر دغه واره و، بروس وياپه تى	بيست و چوارده و له تانم دمكرد
* * *	۵۳
شله پى ئاوى هات، دوجار له جيوه	شله پى ئاوهات
ميوانمان بو دئ و، بى شك به پرتوه	ميوانمان دين
* * *	۵۴
شلقه له مه شكى، كرز هه له ديزى	شلقه له مه شكى
كابانت پى بلنم، يان كونه حيزى	كرزه له ديزه ي
نه وه موشيرو، ماسته چى لى هات	“ “
پنم بللى وده ي كوا، پونى پايزى	“ “
* * *	۵۶

شايىنگى

خېرىنى

۵۷

دەى زۆرۈزەزىفە، شايىنگى خېرىنى

لەجوانى وچا كىش، باھەلبۇزىرىنى

* * *

شەشال بە

براى بى ئىيولى دەدا

۵۸

شەشال بە براكەى، بى لىيوددانى

ھاتوۋەپىنى لى بىدا، كى وى دەزانى

* * *

شوان كەيفى ئى بى شىرى

لەگونى بەرانى دەدۇشى

۵۹

شوان كەيفى لى بى، زۆرۈپەھاسانى

شىرى دەدۇشىت، لەگونى بەرانى

* * *

شوانەۋىلە

“ “

۶۰

ھۆشوانەۋىلەى، پەستەۋكەلاش كۆن

چىدى مەرۋانە، والىم مورچ ومۆن

* * *

شوانى پى عەيب نىيە

نان چىننەۋەى پى عەيبە

۶۱

ھىچ پى عەيب نىيە، شوان وگاۋانە

نان ۋەر كىرنە كەى، بۇپى ئاجوانە

* * *

شوپا كەرى

سەۋەكەرە

۶۲

دامەزراۋكارى، دىكەى خىستىبۇر

بۇسەۋەدروست كەر، بۇتەشوپا كەر

* * *

شوتىت ۋىبىن ھەنگلى دەدا

“ “

۶۳

ھەرتىزىت دەكاۋ، پىت نىشان دەدات

شوتىانت ۋەبىن، بىن ھەنگلى دەدات

* * *

شوتى شىرنە

“ “

كەلە، نەتكوزى، خۇشوتى شىرنە

نەۋدەمەى دىتتەۋىن، ھەرۋالەبىرنە

- ۶۴ * * *
 شوخی هه ټناگری
 ته ماشای پڅزو، دعیه وئی فاده ی
 شوخی هه ټناگری، ده بی لی لاده ی
 * * *
- ۶۵
 شورباوی بی
 شورباوی گۆشته و، بی دانه وی یه
 چند پیویستت بی، هه نن له وی یه
 * * *
- ۶۶
 شورباوی
 نه و هه موهش هاتو، هوتی پی ناوی
 به قام پی هیه و، ده کاشورباوی
 * * *
- ۶۷
 شوری هیناوه ته دهری
 شوری دهری ټناو، ههری ټامی کرد
 بی ټابروی له لای، باب ومامی کرد
 * * *
- ۶۸
 شوفارو دوزمان
 شوفارو دوزمان، یه ک توئی ودوبه رن
 بۆشه پو شوران، ناورخو شکره رن
 * * *
- ۶۹
 شوقی نه، ته پانه ی بریوه
 شوقی نه، ته پانه ی بریوه
 * * *
- ۷۰
 شوکر شوکر
 شوکر وی ټامالی، نی شوکرانه بڅیر
 یاخو ابڅیچ مال، نه بیت سهره وڅیر
 * * *
- ۷۱
 شوکر ناکه م
 نه منیش هه رده مگوت، با شوکر نی نه که م

چ تر دهکهم

شوكرم نه كرده‌ی، چ تریکی دی بکه م

* * *

۷۱

شوینه ونکه‌ی

شوینه ونکه‌ی پی، ده كاودیته وه

پی دهكا

بی فکروخه مه و، ده یشاریته وه

* * *

۷۲

شوینی، گيرا

ئاوای شوین گیرا، ونی هه رنه کرد

یه که م زانایی و، دوه م ده ست وبرد

* * *

۷۳

شوینی، هه لگرت

شوینی که هه لگرت، زۆبه وشیار

هه رتوندتری کرد، تئاخری کاری

* * *

۷۴

شه پله

بی لاق وده سستی و، شه پله لی دراوی

باوت نه ما بلیم، تۆش خوی تی باوی

* * *

۷۵

شه پۆلان، داوی

شه پۆلان داوی و، چۆن ده حیلینی

کواکی ده توانی، خوی له راست بیینی

* * *

۷۶

شه ریۆسه گان، هاتوه

ئه وه ش فه رموده‌ی، پیشینه کانه

کی شه وه راوشه پ، هه ریۆسه گانه

* * *

۷۷

شه په نه سه له ده‌ی، ده کری

شه په نه سه له ده‌ی، مامله ش به پوله

کواچت پی برا بو، له وگۆمه قوله

* * *

۷۸

مامله ش به پوئی

شهر نه ماله نيو، چوم وبه ستينى

تازه چلمن چوه، داردهستان بينى

* * *

شهره ومسولمان، وهك دوبراوانه

زاهيرى وياتين، هركيان پوهانه

* * *

باسه كه لايه و، چى بى مه قبوله

شهرى ئيسلامين، زورمه ندوقوله

* * *

نه گهر شه رقونى، دده ركه لى ناهات

بيكه وخواه نه، يابه توى ديدات

* * *

بو شهرم ديسان، دى پى ده فروشى

قهت نايى هه مبيت، روتكى خوشى

* * *

شهرمه گيلاخه و، مه كرى نه وانه

زوپيكيان دينى و، ليشيان پوهانه

* * *

شهرمى كه له خواى، نه كاپيم وايه

شهرمى له هيچ كهس، ناكاده لى وايه

* * *

شه چاتر نه وهك، نساوبى كاربى

نهك شه ريكي و، له خوت بيزاربى

شهرخه لاس بيوو

تازه چلمن له دارى دهگه را

۷۹

شهرع زاهير

بينه

۸۰

شهرع

قولله

۸۱

شهرقونى دده ركه لى

ناوه

۸۲

شهرم، پى ده فروشى

“ “

۸۳

شهرمه گيلاخه لى، دهكا

“ “

۸۴

شهرمى له خواى نهكا

شهرمى له كى دهكا

۸۵

شهرله به تالى، چاتره

“ “

۸۶

شهرله سهر

شهرله سهر سفره و، كه وله كه ي چوكه

كه ولي چوكه بوو

يا خواهر يوټ بى، نه و دو عاوتو كه

۸۷

شهرله سهر ليفه ي

ده تگوت هه لالا يه، ليى به دور نابم

مه لاي بو

شهرله سهر ليفه ي، مه لاي بويا بم

۸۸

شهرله شوم

كيشه وشه پوشور، چوبو بولاي شوم

ناشتي له توم

بوئاش بونه وه، ناشتي هاتنه توم

۸۹

شهرله نيوزموي

كيشه وشه پله نيو، شيوه ردونه رمان

ناش بونه وه له خه رمانى

بوئاش بونه وه ش، هاتونه خه رمان

۹۰

شهره پوتربه پياوى نيه

وايه وچون ده لى، وام بپراونيه

“ “

ئاخر شهره پوتربه، به ده ست پياونيه

۹۱

شهره زير پنگه رانه يه

ده مگوت ليك دانه و، شهره ي به رانه

“ “

نه مزاني شهره و، زير پنگه رانه

۹۲

شهره لاي سينه ر

زون ديئن شهره ي، هه لدا يسينن

“ “

تا كوئه وكاته ي، خه نجه رده رديئن

“ “

هه رديتي شكاون، لاق وده ست وسه ر

“ “

خوده شارنه وه، له ديش ده چنه دهر

۹۳	*	*	*
شهرى بگه‌ى	هه‌رشه‌پى بگه‌ى، و، كالوت چؤوسه‌ر		
كه‌لاوت ده‌چته‌سه‌رى	خوئى لى بېوتىن، كه‌سپش نه‌شته‌به‌ر		
۹۴	*	*	*
شهرى خوئىن مه‌كه‌	به‌وردى وئورجوان، به‌رله‌خؤكه‌وه		
” ”	شهرى خوئىن، دورله‌خؤكه‌وه		
۹۴	*	*	*
شهرى غه‌رمزى	به‌وغه‌ره‌زكؤنه‌ى، شه‌پوه‌للايه‌		
كؤنه‌	هه‌رچى وداى هات، هه‌رنه‌ويه‌لايه‌		
۹۵	*	*	*
شهرىك باش بايه‌خوا	شهرىك باش بايه‌، نه‌وخوداى كه‌وره‌		
شهرىكىكى بوخؤى په‌يدا مه‌كرد	بوخؤى شهرىكى، ديتانه‌وده‌وره‌		
۹۶	*	*	*
شهرىكى دزى و	به‌حيزى ده‌بى، له‌خؤت به‌روانى		
دؤستى كاروانى	شهرىكى دزى، و، دؤستى كاروانى		
۹۷	*	*	*
شهرىك بو	ده‌سته‌ودوعامه‌، ده‌ى ياخوواوبى		
خپرى مه‌ى تىدابه‌ى	شهرىك بيت خپرى، ئيمه‌ى تىدابه‌ى		
۹۸	*	*	*
شهرى مه‌كه‌ن و	به‌سيه‌له‌م شه‌رو، شوپه‌وازييتن		
بى ده‌عواش پامه‌وه‌ستن	بو ده‌عواى دواى، خو ده‌امه‌زريتن		
۹۹	*	*	*
شهرى پونيوه‌شه‌ر	چه‌ندى بو ت ده‌كرئ، خو لاده‌ى له‌شه‌ر		

هات بيكه وئېكن، شه پېي ونيوه شه پ	هه ريه كه
* * *	۱۰۰
باشه ش ته قه ل بى و، يا هه ر مانگه شه و	شه ش ته قه ل و
پازيم بوم بدروى، ره و بى ياله خه و	مانگه شه و
* * *	۱۰۱
شق له بارانه ي، به هار ي وپه لى	شق له بارانه ي په لى
زور ترده بى و تو، نه چى هيچ نه لى	زور ترده بى
* * *	۱۰۲
شه قلى نه شكابون، كولمه ي لاسورى	شه قليان
كيژول لى مه رزينگ، يا اشاره زورى	نه شكابون
* * *	۱۰۳
شه قى سه ودات بى، كه مى لى بدوئ	شه قى
ده ناچيديكه ن، لى مه گره سه رسوئ	سه ودات بى
* * *	۱۰۴
شه قى تى هه لدا، له شانس وپه ختى	شه قى له به ختى خوى
ته ختيشى كرده و، نه وړينگى سه ختى	هه لداوه
* * *	۱۰۵
تازه ده ي شه قى، له دونيا داوه	شه قى له دونيا داوه
وهك پيشو ناچى و، ئيستاكورپاوه	“ “
* * *	۱۰۶
ده مېورى شه كرت، ده زارى دابوو	شه كرت دم زارى دا
بو قسه م تانيستا، خوم وه دوا دابوو	“ “
* * *	۱۰۷

دهى درويته وه، چى پايزت چاند	شه كړيكت شكاند
نهي كاكت نه يگوت، شه كړيكت شكاند	“ “
* * *	۱۰۸
كواشلم كويږم، بيلين عه يبه كم	شه لم كويږم چم
به شانازيه وه، ليو قبول ده كم	“ “
* * *	۱۰۹
نه ونه قلش ئاوان، بوباس كراوه	شه ل نيه وپاي شكاهه
خوشه ل نيه وده لين، پاي شه ل كراوه	“ “
* * *	۱۱۰
شه ل نيه بابشه لي، نه وشيرن شه له	شه ل نيه وده شه لي
خوي ده له نكيڼي و، پتي شيرن وه له	“ “
* * *	۱۱۱
شه له ي هات به خو، باري نه وته وه	شه له به باره نه وته وه
هه ليان ده ستاندو، زده كه وته وه	هه ره نه ده ستاو دكه وته وه
* * *	۱۱۲
شه مامه ي سوري، نيوپر كه وبيستان	شه مامه ي بيستان بیده
ده ي كم به ديارى و، هه ريوكوردستان	چاومه ستان
* * *	۱۱۳
شه مال هات به خير، بي حاجه ت نابى	شه مال بي حاجه ت نيه
به لكومزگيڼي و، خوشي تيدابى	“ “
* * *	۱۱۴
شه مع ناگريت بو، په پوله ي پوتاو	شه مع بويه پوله ي ناگري و، بو
بونيو زگ ده گري، يان جهرگي سوتاو	نيوزگه سوتاو دكه ي خوي دمگري

۱۱۵

* * *

شه مړيه كه س كه س

كاريش پټك نايه، دهى خوبو گشت كه س

“ “

بڅويه گوتويانه و، شه موش به كه س كه س

* * *

۱۱۶

شه مېه كارو شه مېه بار

شه مموكارى بكن، له ژوروله خوار

بوکى تيدا مه که ن سوار

بڅوبكرى بوكى، تيدانه كرى سوار

* * *

۱۱۷

شه نده له مهندهى

ئدهى بڅوده لىن، گوتراوه شه نده

که مترنيه

که م وکوپى نيه، هر وه کو مهنده

* * *

۱۱۸

شه نکه

شه نکه بېرى بى و، پولى چاومه ستان

بېرى

بالاى به بالام، تيگ بگرين دهستان

يان

شه نکه بېرى بڅوين، بڅوازوده روان

دهستىكى بگيرين، له سينگ ويه روان

* * *

۱۱۹

شه نه که ت بدمن

شنکه ت وه من ده و، تازورنه که فته

باکه ی توچه فته

جاري بایه که ی، نوم که فته چه فته

* * *

۱۲۰

شه وارميه

ئوشو با تيکړا، بچينه شه واره

جوئ نه کړينه وه، خوږى خوږغه واره

* * *

۱۲۱

شه و او

شه و او شه وياهر، کاتى بيده نگی

شو

پيت بکرى ده بللى، ده نابوک نگی

- ۱۲۲
شەۋىت نەيەتى
نۆبەتتە يەكجى، لەكۆل بېتەۋە
شەۋىت مالاكەت، نەيىبىنەتەۋە
* * *
- ۱۲۳
شەۋشەق بو
شەۋشەق بوۋەدىارن، خۇكۆۋتەرازو
يانە ھەرنەۋشۇۋ، كۆھاتوۋەۋازو
* * *
- ۱۲۴
شەۋشە نخونىم
زۇركىشاۋن
شەۋشەۋنخونىم ھىندەدىون
ۋەكۈپەزارەۋ، خەم تىك بەزىون
* * *
- ۱۲۵
شەۋشەۋى بەدۋادا دى
شەۋشەۋى لەدۋە، قەت نابىرەتەۋە
شەۋدەپۋاۋشەۋى، دى زۇدەتەۋە
* * *
- ۱۲۶
شەۋگاردىرېژن
قەياتمان بۆلەتتە، بابى مام بايز
شەۋگاردىرېژن ۋ، شەۋشەۋى پايز
* * *
- ۱۲۷
شەۋگارى شوم
ئەئىۋارمەدىارە
شەۋى شوم ھەروا، زوخۇدەنۋىنى
پودادىتۆش ھەر، خويى بۇپارژىنى
* * *
- ۱۲۸
شەۋ
گۈى دارە
ۋىنەى گيان لەبەر، شەۋىش گۈى دارە
دەبىسەت ھەرچى، قەسەى گيان دارە
* * *
- ۱۲۸
شەۋلەۋى، بەسە
زىستان پادەبىرى ۋەدى دەبىرەتەۋە

شەولەوہ پسرہی، نوئے دہ کریتہوہ	“	“	
* * *			۱۲۹
پیشتریش ھەروای، حیساب کردونہ	شەوورۇڭى لى تىڭ چوۋە		
شەوورۇڭى پيس، تىكەل کردونہ	“	“	
* * *			۱۳۰
شەوکورت ودرېژن، ھەرئافىرم	شەوہ تارۇڭ		
تارۇڭئەستىران، بوخوم دہ بژىرم	ئەستىران دہ بژىرم		
* * *			۱۳۱
شەويك پويشت بون، تنوك وتاريك	شەوى تاريك و		
وہك ھىندى جاران، پىگاکەى بارىك	رېيە بارىك		
* * *			۱۳۲
شەوى جوتەيەو، خوت نيزىك كەوہ	شەوى جوتەيە		
تۆلەى شەوئ دى، سەرمای لى بکەوہ	“	“	
* * *			۱۳۳
شەوى پەشەو بۆ، مىران قەلاتە	شەوى پەش قەلاتى مىردانە		
قسەى خۇشى دلان، ديارى وخەلاتە	قسەى خۇش بەھارى دلانە		
* * *			۱۳۴
تەنياشەويكىە، ميوان لەومالە	شەويك ميوانى و		
بۆدوعاخىراتيش، سەت وچەندسالە	عومرىك دوعاگوتن		
* * *			۱۳۵
نەكەيەپتەيەو، زۆزىويان شەوئ	شەوى وەبەرنەدەى		
ناگەيەمزلئ، جىگات بەركەوئ	ناگەيەمزلئ		
* * *			۱۳۶

شهيتان ئاوسه يان، كه مى فودراوه	شهيتان ئاوسه
هيچ كارى ديكه ي، بوپرپنه دراوه	“ “
* * *	۱۳۷
شهيتان نه هاتووه، خوئ لى بوارديو نه	شهيتان بوخوئ نه هاتووه
چاوجاوتنه ماشاى، چى بوئاردوينه	ته ماشاى چى بوئاردوين
* * *	۱۳۸
پاست بوته عريف و، باسيكى كردى	شهيتان به شاگردى نابى
شهيتان پاناگرئ، هر به شاگردى	“ “
* * *	۱۳۹
ئەمن پيتم وابى، شهيتان پشميوه	شهيتان پشميوه
شاگردى كؤليه ي، لى ده رپه رپوه	چى له تفينكى ده رپه رپوه
* * *	۱۴۰
شهيتان كه كوئريو، زؤرى كردپه له	شهيتان په له ي كرد
توبه ي كردوگوتى، نايكه م نه وه له	چاويكى كوئربو
* * *	۱۴۱
جورنك شهيتانيش، فكرى نه كردي	شهيتان
ياويوه تريش ريى، هرپى نه بردي	هكريى نه كات
* * *	۱۴۲
خوت داناده ي تو، نه وه ت نه كردووه	شهيتان كورپ نه مردووه
باشه مام شهيتان، خوكورپ نه مردووه	“ “
* * *	۱۴۳
هرتارازيم كرد، به داروجوين شق	شهيتان
پاست بوخوبه خواى، شهيتان گوتى چه ق	گوتى. چه ق

۱۴۴

* * *

شەيتان وشوفار

لەيمان ناگەرپن، دوزمان وشەيتان

ئى ناگەرپن

شوفارە و بۆمان، دەردىنى بەيتان

۱۴۵

* * *

شەيتان ئى بگەرپن گورگ و

شەيتان لى بگپى و، خۆدورخاتە وە

مەرپوگرا ئاوى دەخۇنە وە

گورگ و مەرپوگرا، ئاوى بخواتە وە

۱۴۶

* * *

شەيتان مەوينە و

تۆلىتى مەنۆرە و، شەيتان مەوينە

قولھوو ەللاش ھىندە مەخوينە

ھىندەش ئەم قول ھو، ەللامەخوينە

۱۴۷

* * *

شەيتان نايە ئەگەن موخلىسان

شەيتان. ناسازى و، يىت بۆموخلىسان

وپاشا ئەگەن موخلىسان

شاحەمىت نادا، ەللاى موخلىسان

۱۴۸

* * *

شەيتانە

شەيتانە شىنكەى، فېل بازى زۆرزان

شىنكە

زانينيان چى ھەن، ەلخواروپە رزان

۱۴۹

* * *

شەيتانى

بەقسەى پيشنى و، زانايان كەدەى

بەنە حەت كە

ئە و جارجا شەيتان، بەنە حەت كەدەى

۱۵۰

* * *

شەيتانى دەرس دەدا

لەزىرە كيانى و، پەنابە مەللاى

دەرسى پى دەلى، شەيتان بىتەللاى

۱۵۱

* * *

شىت ئەوشىتەيە

شىت ئەوشىتەيە، نەبرا شى و نەباب

نەيناسى ھەرھىچ، نەخزم وئەھباب

* * *

شىتتەك گەيشتىبۇق، نەوشىتەكەي دى

دەيگوت بۇشىت بوى، نەت بوكارى دى

* * *

ھەراۋات ھوت، لەم دەرک وىانە

جىگاي شىتانە، ياهەرشىت خانە

* * *

شىت وشورىكە، لەودەشت وئۆلەي

خۆت لادەونەۋەك، بىستىنى تۆلەي

* * *

شىتتە شىت دادەي، بەس بقرۇئىنە

چىدى ئوخەلكەش، مەھارپۇزۇئىنە

* * *

شىتتى ئاقل گىيى، خۇرۇرمەنشورە

ئوپاتەم كىرەۋە، دەي تۆبم بورە

* * *

زۇرخۇش وبەلن، كۆي شىخەدىيە

پىم سەيرەۋەلەين، كواكى بەگىيە

* * *

ۋەك شىخى قون پەش، كەپامەتتى بىكەي

داھاتىش لەگەل، مەن بىيى بەشى بىكەي

* * *

براى خۇي نەناسى

۱۵۲

شىت بەشىتى دەلى

بۇشىتى

۱۵۳

شىت خانەيە

“ “

۱۵۴

شىت وشورىكە

لەودەشتەي

۱۵۵

شىتە شىت

“ “

۱۵۶

شىتتى

ئاقل گىيى

۱۵۷

شىخەدىيە كى بەگىيە

“ “

۱۵۸

شىخى

قون پەش

۱۵۹

- شېخى تەماح كار كال وبىرەنگن، شېخى تەماحكار
 “ “
 يان يان بازاپىنە، ماتون بۆنىۋىكار
 “ “
 بۆكۈكرىنى مال، زۆرە بىرۈزەنگن
 “ “
 ۱۶۱ * * *
- شېرئەگەرپىرېو، چەقەل
 گالتەي پى دەكا
 ۱۶۲ * * *
- شېرئەگەرپىرېو
 مېشى لەگۈنى دەنىشى
 ۱۶۳ * * *
- شېرئەگەردۇشرا، پژانىۋجامان
 ناشتەومگوانان
 ۱۶۴ * * *
- شېرىتشىكىنى نەوەك
 پەنابۇرئوى بەرى
 ۱۶۵ * * *
- شېرىتشىكىنى
 نەوەك، لەلای رېۋى بى
 يان “
 “ “
 ۱۶۶ * * *
- شېرەكەى دوتىنى، ھەرىرەوبەرە

دەگۆپى پاش ماست، دەگىرتە وگەرە

* * *

شىرىبە وشانازى، بگەى بەمىزى خۇت

تۆرپىگەى دىكەش، بەرزەم دەگىرى بۇت

* * *

شىرىشت ئەگەر، ھەوران داپىنى

قەولت بەدرۇبىت، پوشىش ناھىتى

* * *

نەنى تۆشىردا، بۆداپىرى دا

داپىرەش كلكى، ۋەمام پىتۈ دا

* * *

شىرلە بىرسانىش، بىمىرى لەكىۋى

مەھالە ناخوات، بەرماۋى پىۋى

* * *

شىرم بەگۈنيان، بۆبگىرى وبىتى

ھەرچى نەيارمىن، بىتى بىخىچىتى

نايە بەرچاۋم، ۋەك جارى جاران

ۋاچاكە زىمىقى، ۋازم لى بىتى

* * *

پىاۋبىياژن بو، شىرنەى شىرنى من

خۇشە ويستىكە، ۋچى ھەن بەدلى من

* * *

ئەسپابى شەپى، شىروتىرىۋنە

دەگۆپى ۋدەبىتە كەرە

۱۶۷

شىرىبە وشانازى

بە پەنجەى خۇت بگە

۱۶۸

شىرت ھەوران

داپىنى

۱۶۹

شىردا بۇدا پىردا ۋدا پىر

كلكە قولەى ۋەمام پىۋى دا

۱۷۰

شىرلە بىرسانىش بىمىرى

بەرماۋى پىۋى ناخوات

۱۷۱

شىرم بەگۈنيان بۆبگىرى

ھەرپىم ھىچى

““

““

““

““

۱۷۳

شىرن، ژن بو

يان پىاۋبو

۱۷۴

شىروتىرم

توره بويڼ له مال، پښين وزيږونه	نيه
* * *	۱۷۵
بيري لي بکه وهو، له وعه رزه پانه	شپروتيري ژنان
شپروتيري ژنان، پوينه وتوريانه	رږينه وتوريانه
* * *	۱۷۶
توده گه ل کويږي، ده که ي شيروخت	شيروخته ي
ناوام بيرله تو، نه کړد بوخوخته	ده گه ل کويږي ده که ي
* * *	۱۷۷
شپروه شين ده بي، قه لغاني پي بي	شپروه شين ده بي
پهوت وکه وته که ي، به پي وجي بي	قه لغاني پي بي
* * *	۱۷۸
ده ي بلکوتازه ش، ليتي نه برپيته وه	شپروه شوانه ي
وه ک شپيره شوانه، بوي بکريته وه	بوهينه اوته وه
* * *	۱۷۹
به سيه شپيره شپير، به زم وه رايه	شپيره شپير
پيت وايه که س نيه، له م نيوسه رايه	” ”
* * *	۱۸۰
ده ي باشه خوشيږ، بوخوي هه رشيږه	شپيره رشيږه
پيويس نيه تو بله ي، مي يه ويانږه	چ مي بي وچ ښير
* * *	۱۸۱
شپيره وتين به لام، زور به خاويني	شپيرمو
له م ناوه پونه ي، چومي لاويني	تينه
* * *	۱۸۲

- شیره‌ی دهسەرتۆ، هەلنەسوێ نەکا
شیره‌ی دهسەرت
فەیرەووە جاروبار، ئەکارانە بکا
هەلنە سوێت
* * * ۱۸۲
- چێژی لی نەکات، شیرێ تال دەبی
شیری تال دەبی
پوک و ددانەکە ی، ئال و وال دەبی
* * * ۱۸۳
- شیرنە گەرچاک بوو، لە نیۆکا لانی
شیری چاک دەکا لانی
پاناو هەستی و دی، ئۆیۆ مەیدانی
راناو هەستی
* * * ۱۸۴
- هە دەرنە درلوه، بە قای پی دەکە ی
شیری دایکی خۆی خواردوه
خواردویه و دە ی هەر، شیرێ دایکە کە ی
* * * ۱۸۵
- پەیداییت ئە گەر، وە ک شیرێ شیرێ
شیری شیرێ و
جێی ببی و نە بی، لە مەشکی شیرێ
مەشکی شیرێ
* * * ۱۸۶
- تۆ شیرێ کە ریت، خواردوه پیم وایە
شیری کە ریی خواردوه
هەر هیچ نازانی، و تۆش دە بلێ وایە
* * * ۱۸۷
- پیتی کردم هەویک، هەرنە ی داهە وە
شیری مندالیه‌ی
پیش هینامه‌وه
* * * ۱۸۸
- چاکە و پیاو هە تی، بە گیانی دە کپێ
شیری میسری نایبێ
بە شیرێ میسریش، جاکوانی دە بپێ
* * *

				۱۸۹
	*	*	*	
شيست و ميست ګونمه	شيست و ميست ناخر، چوزانم چهنده			
هرسي جاربيستی راست دهله	تويلى سى جاربيست، تابلیم نه ونده			
	*	*	*	۱۹۰
شیلانانی	به سیه دهی هینده ی، شیلان تی مه که			
تی دهکا	یان چیدی گه مه و، گالته ن پی مه که			
	*	*	*	۱۹۱
شینهای	پیم و ابو خوی پی و، پوی پی ئیره یه			
شیره یه	ته ماشای ده لای، شینه ی شیریه			
	*	*	*	۱۹۱
شین وشایی	هر واهاتوره وچووه، وهك شین وشایی			
دهسته وایی	لیك نیزیک بونه و، یان دهسته وایی			
یا	دهگل جیرانان، شین ده لیم وایه		“	
“	چونکی به عامن، وهك شایی وایه		“	
	*	*	*	۱۹۳
شینى ناوالان	تانه وړونوستوی، نیومام وخالان			
دمگیرى	تازه دی بگیړیت، شین بؤناوالان			
	*	*	*	۱۹۴
شینى	هاتووه بؤبراکه ی، تابگیړی شینى			
بؤبرایان دهکا	کرديه گابؤړیک، هرکه س نه ی بینى			
	*	*	*	۱۹۵
شیوم نه خوارد	هیچم بؤنه خور او، شؤریا وونه شیو			
زارم سوتا	ئهی بؤسوتا ون، تیگرا زارم ولیو			

نه شورباونه شيو، چم پي نه خوراوون	“	يان
زارم وليو هه موي، سوتاوو پراون	“	“
* * *		۱۹۷
شيو. وهردي بکه م، هه رتا بون بکري		شيوو.
چه ندگاسني ديشي، باهه رلي بدری		وهردي بکه
* * *		۱۹۸
شيوه که ي ليت نا، دويئي به ياني		شيوه که هينده سويږبو
خوهينده سويږبو، خانيش پيي زاني		خانيش پيي زاني
* * *		۱۹۹
پياوړوتی ده گا، له چه ندو چونی		شيوي خوش له بونی رادياره
شيونه گه رخوش بو، دياره له بونی	“	“
* * *		۲۰۰

بیتي (عین)

عەین عافیت یا، عافیت نامەیه

عەیا میش داوام، لەو چا زانەیه

* * *

۱

عارفە یە و لە ف لە فە یە

عارە فە و ئەرئ، تۆ بۆ لێ ل ف لە فە

هەرچی بێخوا گۆشتی سە یە

مە یخۆ زوێکی بپۆ، دەست دە ئە و دە فە

* * *

۲

عافیتاوت بێ

یا خوا عافیەت یا، عافیەتاوت بێ

دۆستی کەس نە ۱۰۰اوت بێ

دۆست و یاری دەست، لێ نە دراوت بێ

* * *

۳

عاقڵ بە ئیشارەو

عاقڵ ئیشارە ی، پێ بکە ی دە زانی

بێ عە قڵ بە کو تە ک

بێ عە قلیش بیکو تە، تا کو دە توانی

* * *

۴

عاقڵ بە گە و رە

عە قلیش بە گە و رەو، چو ک دانە نرا وە

چو کە یە نیە

وە کو گە و رەو چو ک، و ابە ش نە کرا وە

* * *

۵

عاقڵ ڕێگای خۆی دە ناسێ

عاقڵ ڕێگای خۆی، دە ناسی تە وە

""

دە چی یان بۆ لای، خۆی دینیتە وە

* * *

۶

عاقڵ ڕێگای خۆی

عاقڵ ڕێگای خۆی، قەت و ن نە کړدو وە

و ن نا کات

و نیشی کړد بێ، بۆ ی پینە کړدو وە

* * *

۷

عالم بزانی و خۆبویری

عالم بی زانی و، خۆی لێ ببویری

- وهك چراراگرى بۆكۆيرى
 ۸
 عالم به جين پى دهكهنن
 جيننيش به من پى دهكهنن
 ۹
 عالمك پاريزى نه بى وهكو
 كويريكيه و، چراى راگرت بى
 ۱۰
 عوزله قه باعه تنى
 خهرا پتر
 ۱۱
 عومرت
 هه زار سال بى
 ۱۲
 عومرى پيرمه ريكى ماوه
 ۱۳
 عومرى دريژ، شهرمى
 له كهس نه كرده
 ۱۴
 عومرى لهق لهق
 چوبه تهق تهق
 ۱۵
- وهك به پۆژچراى، راگرى بۆكۆيرى
 * * *
 تهواوى عالم، به جين پى كهنى
 جندۆك ش هاتبو، به من پى كهنى
 * * *
 عالمى بى پاريتز، چاكه نى نه كرديى
 وهكو كويريكيه و، چراى راگرت بى
 * * *
 عوزم قبول كه و، مه مخه ئودا وه
 وامزاني خانمه و، ده ستم لى دا وه
 * * *
 دهك عومرت هه زار، سال و ميخنده بى
 چاتر يافى رى، و تيمده ويئنده بى
 * * *
 پاش زۆرزه حمهت و، دهردى سهرىكى
 ماويه تى و عومرى، پيره كه ريكى
 * * *
 عومرى نوروريز، خوله هيچ دهوران
 شهرمى نه كرده و، له چوك وگه ويران
 * * *
 عومرىكى ئاوا، ژين به تهق تهق
 ژين نيه وهك مالى، حاجى لهق لهق
 * * *

عومرى نه بوو هات، هه روا له نوځووه	هومرى
بى به زم وه لا، هات بوى نوسيووه	له نوځ نوسراوه
* * *	۱۶
عه با وعه با كه م، ويك نابى بكه وئ	عه با م له عه بات
يانه بلئ په لپى، زياديم ليو ده وئ	نه كه وئ
* * *	۱۷
ئه من ليى به شك م، توش ده بلئ عه جاب	عه جاب
چون بو په يدا بوى، هه ي مه شتى په جاب	مه شتى په جاب
* * *	۱۸
تالوكه ش له كه ل، ئه ومام شه يتانه	عه جبه له براى شه يتانيه
له دايك وباب يك، هه ردوكى برانه	“ ”
* * *	۱۹
كارى شه يتانيه م، هينده تالوكه	عه جبه له كارى شه يتانيه
توهيندى وئ وئيش، هه ربا بلئ زوكه	“ ”
* * *	۲۰
تالوكه ي مه كه، تيى دا گيرده بى	عه جبه له ي مه كه
دور له پئ وشوئن، فكه رو بيرده بى	تيى دا گيرده بى
* * *	۲۱
وه كو براى وانو، تالوكه ومردن	عه جبه له ومردن برانه
عه جبه له وهينده ش، خووه پيش كردن	“ ”
* * *	۲۲
توبزانو وعه جه م، هيچ ناكابو مان	عه جه م هيچ ناكاله بو مان
جامه گرده ست و، مسته كه ي خو مان	مه گه رده ست و مستى خو مان

۲۳	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
۲۴	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
۲۵	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
۲۶	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
۲۷	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
۲۸	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
۲۹	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
۳۰	* * *	عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات
عەرزی قوتی دا		عەرزی قوتی دا، نهی کواچی لیّ هات

خۆزياھەرلەبەر،خىيوى دابايە

* * *

عەيبەعەيبەدەي،نەك ھەرىۆتۆومەن

لەنىوغەوارەو، بۆدۆست و دۆژمەن

* * *

خۇعەيبەش قۇنى،شەرمەي واگاۋە

كارۋاي لى بى كۋا،چى تىداماۋە

* * *

عەيب وئىرادى،خەلكى چت زانى

دەيلى وئى خۇت،خستەگىرفانى

* * *

غەيبەت وباسى،ئەوخەلكەي دەكەي

پىت پەوايەيا،خۇئ لى گىل دەكەي

عەيبى ئەوخەلكەي،چىدى مەبىژرە

چاۋىك بەدەۋرەي،خۇت دادەبگىپرە

* * *

باشەباعىسا،بەدىنى خۇي بى

باموساش ھەروا،بەدىنى خۇي بى

* * *

عىساھەرنەبو،خۋاي گەۋرەن ھەبوو

فەرمان لەجىي خۇ،موساكۋانەبوو

* * *

حىل پىك دراۋەو،يەكجى بارئەكا

دەبەرۆرگەسىش دايە

۳۱

عەيبە

عەيبە

۳۲

عەيبە

قۇنى شەرمەي گاۋە

۳۳

عەيبى خۇي دەشارىتەۋەو

عەيبى خەلكى دەلى

۳۴

عەيبى ئەخەلكى مەگرە

“

“

“

يا

“

“

۳۶

عىسابەدىنى خۇي و

موساش بەدىنى خۇي

۳۷

عىسانەبوموسانەبوخودا

خودايەتى خۇي ھەردەگىرد

۳۸

عىل باردەكا

تازه خاله بله م، که پری چاده کا

* * *

عیلم دانرلو هو، بؤدین زیاد کردنی

نهك بؤكؤكردن و، بؤخواردن وكردن

* * *

عیلمی بی عمه ل، مهرهك داریکه

بی به ربوقه لکش، زیان باریکه

* * *

تازه بله که پری دهکا

۳۹

عیلم بؤرمونه ق پی دانی دینه

نهك بؤمال خواردنی خه لکی

۴۰

عیلمی بی عمه ل

و مكو داری بی به روایه

۴۱

پيتي (غهين)

غهينم بوغايب، زانان ره وایه
غايب زان به راست، تهنياهه رخوایه

* * *

۱

غايلاهه وفکره، وابوکرده وه
پاش زوربیرکردن، پيم بوکرده وه
* * *

غايلاهه وابوو
“ “

۲

غلويه يداوو، شيواندي ولات
نه و جارجا بوخوی، تيی تورانده لات
* * *

“ “

۳

غولام وئالقه، به گوپی توم کاکه
کاکم بابو وکاک، وه ک شیري پاکه
* * *

غولامی نالقه
به گوپی توم
۴

غهریبه وئی کام، غهریبه خانه یه
من ده مگوت ئی نه، گرتو خانه یه
* * *

“ “

۵

توبلی بیگانه، یاهه رغه واره
به رگیشیان هه روه ک، کوپن وده واره
* * *

“ “

۶

باکس نه یبيني، غه و غاو هه رایه ک
تيک هه لدان گوپره، هه ریه ک له لایه ک
* * *

غه و غاو
هه رایه
۷

زانینی غه یبی و، هه موی دونه یه

غه یب زان خوايه

هـرخوای ته بارهك، ته عالـه لـالـیه

“

“

* * *

۸

هـروه كـونـوتـفـه، گـه رـای شـهـیـتـانی

غـه یـیـش دـه زانی

له جیات هـه موكه س، غـه یـیـش دـه زانی

“

“

* * *

۹

بـزانه غـه یـبـه ت و، بـوخـتانی دـه كـه ی

غـه یـیـه ت كـردن و كو گـوشـتی

ئـه تـۆپـیـت وایی، دـه خـۆی گـوشـته كـه ی

بـرای خـوت بـخـۆی وایه

* * *

۱۰

ييتي (فئ)

فئ فەرقل بەيتي، نەزانی وزانا

هيوادارم تۆش، زوم بئى لەهانا

* * *

۱

فاتىحات وارپوانه

فاتىحاكەى تۆش، كەوارپوانه

بۆبابى خۆتى بخوينه

بۆبابتى بخوينى، زۆرم پيچوانه

* * *

۲

فاتىحاي دوايهى

لەوبارەش باسى، لئى ھەلگىراوھ

خويندراوھ

دوافاتىحاكەى، بۆخويندراوھ

* * *

۳

فام ناکات

ھەرواى لئى حالىھ، چى دى فام ناکات

ھىچ پيئوينيکيش، کارى لئى ناکات

* * *

۴

فچکت بە درۆيان

ھىچ بىروات لەلاى، خۆش پانە گرتووه

تۆيۆ فچکت ھەر، بە درۆيوه گرتووه

* * *

۵

فرپهات

سەعى زۆريۆکرد، بەبئى پسانەوھ

فرپهات ديسانيش، ھەلۆھ شانەوھ

* * *

۷

فرمگە پيا بەبئى فايدە

گەپاوهات وچۆى، ھيتندە کرد بوبۆى

هاتهوھ سەرکۆنە فايدە

دواکەى ھاتەوھ، سەر قاعيدەى خۆى

* * *

۸

فكرئنانى بکە، شوتى

ئەمنيش دەمگوت ھەر، ئاواوداناوھ

هه رئاوه	فكرى نانى بكهو، شوتيش هه رئاوه
۹	* * *
فلته	ئه و فلته فارسىه، وافىرى بويه
فارسىه	زورجاريو خوت پى، پره زگارش بويه
۱۰	* * *
فلسى باوكيتى و	داينا بوي او كي، دوفلسان بيتى
يه كي دايكيتى	دايكيش له بابى، زياترى ناهيتى
۱۱	* * *
هو له دوى ناكا	وهك جارى پيشو، واله خوى ناكا
“ “	ئىستاكوپاوه، فوش له دوى ناكا
۱۲	* * *
فويى خومان له گه ل خومان	فوي خومان باش بى، له لاي خومان بى
سازى خومان له قه دى خومان	بلويز بى ويا ساز، له قه دى خومان بى
۱۳	* * *
فه تحى	فه تحى دلم نيه، وچ باسى بكه م بوت
دلم نيه	بكرى وه رده بى، بميتى له لاي خوت
۱۴	* * *
فه تحى كرد	فه تحى كردخوله، واخوى دايه پهنه
“ “	پهت وسينگشيان، له م ناوه ه لكه ند
۱۵	* * *
فه رت به دونيايه	فه رت به دونياو، شعوره وه نيه
وه نيه	چى گوتبيان له توى، به دوره وه نيه
۱۶	* * *

دهردو لا پشه ت ، كهوئ وهلاپيل	فهرخه فيل
بوژهوت نابى، نه توفه رخه فيل	“ “
* * *	۱۷
فهرهادكوژكيوى، شيرنه وفهرهاد	فهرهاد كوژ
پهنجى فهرهادى، پاك پويشت به ياد	“ “
* * *	۱۸
خالوشم حاليتو، ههروهك نه ميرى	فهرقى گونى و
نه يزانى فهرقى، گيژهرى و ۰۰ يرى	گيژهرى ناك
* * *	۱۹
فه على كاركه رى، پياوى شهيتانى	فه على
هرچى كى دهيكى، بوهرله زيانى	شهيتانى
* * *	۲۰
فه قيربى وياغى، هرچى گيان داره	فه قريش نه چيته
دهبى هه ريمرئت، گيانه وقهرداره	قه بر
* * *	۲۱
فه قيانه چه رموو، سه لته بابردو	ئى خويه تى
توژنت بوچيه، له برسا مريدو	“ “
* * *	(۱۵)
فه قيربه دارو، به رديش فه قيره	فه قيربه داروبه رديش
لى گه رپئن تيژتير، بنوى فه قيره	هه ره قيره
* * *	۲۲
له پيشينيانمان ، ئاوا له بيره	فه قير
تريان زوزله، نه وهى فه قيره	تري زله

- ۲۳ * * *
 فه قير تيره هرکاتى ديتت، فه قيرى تيره
 نوستنى خيره تازوترينوئى، زياترى تى خيره
 ۲۴ * * *
 فه قير پوره شى ئاوايان فرموده، نه منيش پيم وايه
 دونيا و قيامه تانه فه قير پوره شى، هر دو دونيايه
 ۲۵ * * *
 فه قيرى نه وهش فرموده، فه خرى کائينات
 فه خره فه قير فه خرى منه، ناشکورى نه کات
 ۲۶ * * *
 فه قير يري ده نيوم نه وه شيان دانا، هر يوقه قيرى
 لاستى داهه لده ستى ده نيوقه دى داهه لده ستى يري
 ۲۷ * * *
 فه قير گوتى برسيمه ده گه ل فه قيرى ك، چو گوتى برسيمه
 ده وله مه ند گوتى تايه كيك حالى، بكاله بهر پرسان
 نه وه له برسان دهمرم ده وله مه ندها تبوو، ناشكراده يگوت
 ” ”
 ۲۹ * * *
 فه قير هه ميشه دمقورى دايه فه قيريه دايى، هر ده قورپى دايه
 ” ”
 ۳۰ * * *
 فه قيرى فه قيرى زگيه و، هيندهش زورخوره
 زگيه په وين چى لى بون، له سوره وتوره

* * *

۳۱

فه قيرى عهيب و، عارنه بووه هيچ کات
پټى خوش بويى بى، دهى نټى ج بکات

فه قيرى عهيب نيه

“ “

* * *

۳۲

فه قى وچاوى له، ناننى رادبى يه
کالانه ي چاويان، پرله نه سپى يه

فه قى يه چاوى له ناننى رادبى يه

کالانه ي چاوى پرله نه سپى يه

* * *

۳۳

فيتحه وه قه ورستانى گورچه رموك
به چاك نه خوينم، نه وهك دوعاو توك
چيدى بزانيم ونه يلټيم گوو. وه قه برم
هه ينه گوم وه قه ور، گشت نټوه ي مردوك

فيتحه وه قه ورستانه كه ي

گورچه رموك. نه گه رچيدى

دمزانم ونايه ژم گوتان وه قه برم

هه ينه گوم وه قه وري گشتان

* * *

۳۵

راستيه كه ت ده وى، واپټى هه ساسم
باريك ودرټژن، فيتوم ده ناسم

فيتوى خوم

ده ناسم

* * *

۳۶

خوتوش زانى بوت، نه گه رفيتوى خوى
حالى بېوگويشى، لى بېوبه گوى خوى

فيتوى خوى به گوى

خوى گوى لى بووه

* * *

۳۷

ئاخر فيرکردان، هه رفيريان نه كه ي
هه ركه فير کران، له بيرريان نه كه ي

فيرکرده فيريان نه كه ي

فيرريان دمكه ي له بيرريان نه كه ي

* * *

۳۸

فيره داوه تم، کر درتوبه جوانى
ده سستم خوناکرى و، له لای گاوانى

فيرى داوه تم کرد

نټستاده ستم ناگرى

* * *

۳۹

فېرى مه لاهم كرد، جوان خوراديتنى

فېرى مه لاه وانيم كردو

ده يو يست له وئاوه، هه ريمخينگيتنى

خه ريكه. بېم خينگيتنى

* * *

۴۰

فيسقه مه نارو، به چل من بارو

ئى خويه تى

خوشترمه زيقتو، به سه رچنارو

“ “

* * *

(۱۶)

خهريك بوبى بكا، فيل له نيوفيللى

فيللى

گيراپه شيان كرد، پوى وهكوسيللى

دمفيللى دادهكات

* * *

۴۱

بېتي (قاف)

قاف دوستي قودرەت، دەى جالەھەركوئ
بەبى ئەمرى تۆ، كوچى بۆ دەلوئ

* * *

۱

بۆكەچك وقاپ و، مەنجه لان دېنى
دەسەرى منياند، تيگرا دەشكىتى

* * *

قاپ وکەچکان بۆ
دەسەرى من دادەشكىتى

۲

قاپەكەى كون كەو، بيخەئەستوى خوت
واى بليسيئو، بەهرەى دەبى بوت

* * *

قاپەكەى كون كەو
دەملى خوتى كە

۳

ئەوقات وقپەى، دواى پى نايە
وہك ئاخۆران يا، باخۆران بايە

* * *

قات و
قپە

۴

قارداش وارى با، پىك بىين بۆخۆمان
لېن دەبىن پىگەى، گەو و دوجۆمان

* * *

قارداش وارى

۵

قازانچىش ھەرچى، ھەببۇدەسمايە
سەرى خوارنەيما، ھىچ سايە وپايە

* * *

قازانچ
سەرى مايەى خوار

۶

قازانچ ومايەى، لىك مۆپونەو
يەكتريان خوارىو، زوجوئ بونەو

* * *

قازانچ ومايە
لىك مۆپونەو

۷

دەلىين قازانچى، ئەوما مگاوانە

قازانچى گاوانى

جاشك وكه ر يا هر، په كئ له ودوانه	كهړ۰۰ انه
* * *	۸
قاعیده وړه سمی، مهردان سی جاره	قاعیده ی مهردان
چی لی تی په ریت، جالی تی خه ساره	سی جاره
* * *	۹
بوخیسان قالبی، ساغ پاشایه تیه	قالبی ساغ
له ش به بارنه خوڅ، نه هاتیایه تیه	پاشایه تیه
* * *	۱۰
ده یگوت هؤقاله و، قاله فیتړه توو	قاله قاله فیتړه توو
چهرمه گایه کئی، نه وی شیتړه توو	چهرمه گایه شیتړه توو
* * *	۱۱
قامکی به هه نگوین، دانئ ناوده می	قامکی به هه نگوینی دهمزاري
هاته دهرتالو، به خاترجه می	نئی بیهینییه وه دهری تاله
* * *	۱۲
ئیمه بوخومان، یه ک گیان ودل بین	قامکی دهستان هه مو
خوقامکی دهستان، هه مؤوه کیك نین	وهك یه ک نین
* * *	۱۳
قامکان ده کرؤزی و، دهمزاري ناوه	قامکی خوی دمکرؤزی
لیی قه وماله گه ل، نه و دیل له پیاوه	“ “
* * *	۱۴
قامکیکت بېره و، ده پچوکؤلانان	قامکیکت بېره، هه زار
گیژوویژده بی، ده گه ل دهرمانان	دهرمانت بؤده بیینه وه
* * *	۱۵

قامکی نه	قامکی نازاری، عه جایبیش ماوه
عه جایبیشان دمزاری نا	بۆنه م پودا وی، هینده ش ته نگاوه
۱۶	* * *
قاموس	ئه و قسه و ته ی، بوی بڼه خشینی
نای هینی	قاموس و ته و پرات، نه شی و نه هیینی
۱۷	* * *
قانگ دراوه	دهرکه و مه رکه شی، پاکی لی گراوه
“ “	وه کومام پیویه و، وا قانگی دراوه
۱۸	* * *
قاورمه	نۆت گۆی گیانارواد، قوناخ گیالیدی
چوره گ	قاورمه چوره گ، چۆخ یه یمالیدی
۱۹	* * *
قایمه لان و	پئی داگرم به ره و، پوی قایمه لانی
گه رمه لان	خۆ داگرم له نیو، یاگه رمه لانی
۲۰	* * *
قرته قرت مریشکه کړه	وزبه قرت قرت، هؤمریشکه وکړه
خوامن چمه نه نه م باله فړه	من چم دائه له و، باله فړه وکړه
۲۱	* * *
قرچت که ویتنه دلی	قرچوویکه ویتنه، ده دلی یار په بی
“ “	من نوعام لی کړد، نه تو بللی په بی
۲۲	* * *
قرخن	بیکارهی قرخن، بی دل وده رونی
“ “	فهرقیی پی ناکات، نه پون وپونی

* * *

۲۳

قېرپان تىځه وتوو، دواييان پى نايه

قېرپان تىځه وتوو

وهك شه يتان زابى، خه لكيش پيى وايه

“ “

* * *

۲۴

قېژم ده كيځشى، يان ده ريان ديځنى

قېژم بكېشه و

قهيدى نيه ونيتوى، بابم نه هيځنى

نيوى باوگم مه هيځه

* * *

۲۵

تو نايى قسه بكهى، به گويم كه فيل به

قسان مه كه فيل به؟ ده يان كهى

كردت پى داگره و، گوره وده ليل به

بيا نكه يه نه سه ر فيله تن به،

دهس بكهى به قسه و، نه گابه نامانج

ده يان كهى ونايان گه ينيه سر

وه كو مانگا كهى، خالو ووجه ليل به

مانگايه كى ته رهن به؟

* * *

۲۷

قسه ته ونسيب، بر دى جاوايى

قسه ته بر دى و

هله ونه زانيم، هه رله لامايى

نسيب بر دى جاوايى

* * *

۲۸

قسه تم وابووه، هه رده باوايا

قسه ته وابوونه من

وانه باوده بيا، ئهى وچى چكرا بيا

چ بكه م “

* * *

۲۹

قسه وياس له ناو، ده مته بيجاوه

قسه بيجاوه

بيرى هيند بكه وه، ئه وسابيه اوه

ئه وسابيه اوه

* * *

۳۰

قسهى بيست وچوار، يابلئ هه زارن

قسه بيست وچوارن

له وبيسته وه زار، هه ر دى به كارن

هه ر دى به كارن

۳۱	* * *	چى ده يلىت قسه، تېرى وېيتامه
قسه تېرى		ئەي ئەتۇچۇنى، تېگەي بوى مامە
۳۲	* * *	قسه ت قوت دوهو، بۆكردن نابى
چ قسيك بوكردت، مالت خه رابى		
۳۳	* * *	وهك ديارهو ئاواش، وا گه وره و زله
قسه خوشى ماستاوشل		ماستاويشى وهك، خوى هه رواشله
۳۴	* * *	قسيكى كرانتور، هه ربكريتته وه
بى تام دهبى		بى تامه ويه قاي، لى ده بريتته وه
۳۵	* * *	قسه ي و زه لام، له سه رئه وه ه رده
قسه زه لام		كى پيداى كردوه، پىي ده لىم م رده
۳۶	* * *	قسه خوى فه قير، به كه س ناويىرى
قسه فه قير هه موكه س		هه ركه سى هه ستا، چاك پىي ده ويىرى
۳۷	* * *	قسه دى ده بريتو، قسيك به جى بى
قسه قسه ي		قسه ي پوچ پوچه و، ده ي باله كى بى
۳۸	* * *	قسه دى دىنى قسه و، قسيكى ده يكه ي
قسه قسه ي دىنى		

بۆقسەكەي دوابى، خۆت بېرى لى بىكەي

* * *

۳۹

ۋەك تۆپى قسەكەت، ھەلدە بەزنەۋە

لەلای چوكە وگشت، مىرومە زنەۋە

* * *

قسەكەت

ھەلدە بەزنەۋە

۴۰

قسەت كە دركاند، كەۋتە زارىكى

ۋابزانە بلاۋىوۋە، لەنىۋشارىكى

* * *

قسەكەۋتە زارىكى

دەكەۋىتە شارىكى

۴۱

قسەي جوان ۋېڭ، دەلەي گەۋەرە

عەقلىش لەۋكارەي، بىكرى جەۋەرە

* * *

قسەگەۋەرە

عەقلىش جەۋەرە

۴۲

قسەش لەپاشى، چەند باسك وكىۋى

ئاخرى كەي دەگات، پۇڭتيك بەخىۋى

* * *

قسەلەپاش جەۋت كىۋ

دەگاتەۋە ھەربە خىۋ

۴۳

پىم خوش بۆتۈپكەي، جوانترە كىبرى

خۇقسەش لەپىۋى، كەركۋاناگىرى

* * *

قسەلەپىۋى

كەركۋاناگىرى

۴۴

ئەۋقسەنە قالەي، دانىشتۋە بەكپى

ئۆرى ۋەك ئىمەي، بەنەقلى دەكپى

* * *

قسەنەقان

“ “

۴۵

ھەرقسىكىش ھات، ناگەپىتەۋە

زىانىشى چى بيت، بۆخۇي دىتەۋە

* * *

قسەھات ناگەپىتەۋە

“ “

۴۶

قسه ده تانه گوتري

نايلين

۴۷

قسه ده زاره

هه ريه كيان به كاره

۴۸

قسه ي بي پول

رهماجي نيه

۴۹

قسه ي بيگانه ي نيشي نيه

""

۵۰

قسه ي پر به زاريه تي

""

۵۲

قسه ي پياوان يه كه

""

۵۳

قسه ي حه ق حه قه

""

۵۴

قسه ي حيسابي جوابي

خوي دمه اته وه

نه ي لين خوه تا، قسه ش نه گوتري

ئه وجاروپات و، سي پاتي ده كري

* * *

قسه و فكر و بير، ده لين هه زاره

له نيونه وه موه ي، يه كي ك به كاره

* * *

زوزان خوله لاي، خه لكيش بي ماقول

بي ره واجه قسه و، فهرمانيش بي پول

* * *

قسه ي بيگانه ي، بي نيش وئوفه

بوناكوكيه كه ش، بي ترس و خوفه

* * *

ته ماشاي كه قسه ي، پرپر به زاري

دينه دهر به سات، به دوه زاري

* * *

قسيك بيته دهر، له زاري پياوان

هه ريه كه ويه لام، له پياووشياوان

* * *

ئه وه ي توده له ي، به لي خوجه قه

قسه ي حه ق وايه، به كي بله ي ره قه

* * *

قسه ي حيسابي، جي ده كاته وه

بوخوي ولامي، خوي دمه اته وه

۵۵	* * *	قسه‌ی
قسه‌ی	باقسه‌ی خوځه‌خوځا، په‌تين بڼې مامه	
خوځه‌خوځا په‌تيماڼ بڼې	هه‌رقسيك بلاو، بووه‌وبڼې تامه	
۵۶	* * *	قسه‌ی خوځت
قسه‌ی خوځت	خه‌سار، مه‌که‌ومه‌يبيژه	
خه‌سار مه‌که	په‌قين جي ناگري، له‌لای نه‌م گيژه	
۵۷	* * *	قسه‌ی خوش به‌ردی
قسه‌ی خوش به‌ردی	بڼه‌ريشي بله‌ی، قسه‌ی جوان وخوش	
ننه‌رم ده‌کا	وانه‌رمی ده‌کات، بوژورو-من وتوش	
يان	قسه‌ی جوان وخوش، به‌ردی ننه‌رم نه‌کا	“
“	قسه‌ی په‌ق ناوړی، شه‌پړی گهرم نه‌کا	“
۵۹	* * *	قسه‌ی خوش کويستاني
قسه‌ی خوش کويستاني	کويستاني دلپه، ده‌لښ قسه‌ی خوش	
دلپه	خه‌فوت بارد ده‌کا، له‌لای نه‌من وتوش	
يا	به‌لې قسه‌ی خوش، کويستاني دلپه	“
“	سۆزه‌ی شه‌مال و، پچکه‌ی مه‌حه‌سلپه	“
۶۱	* * *	قسه‌ی خوځمان
قسه‌ی خوځمان	نه‌وقسه‌وياسه‌ی، گو ترابوځوځمان	
له‌بیر خوځمان	با بميڼې ته‌وه‌و، هه‌رله‌بیر خوځمان	
۶۲	* * *	قسه‌ی دوينې ده‌گه‌ل
قسه‌ی دوينې ده‌گه‌ل	نه‌وقسه‌ی کردت، گويم ليځو دوينې	
دوينې روښت	نه‌و، پړوي ده‌گه‌ل، باسه‌که‌ی دوينې	
۶۳	* * *	

قسهی ده به یینی دواندا و ابکه

پیک هاتنه وه شه رمه زار نه بی

۶۴

قسهی ده زاریدا رانا وهستی

“ ”

۶۵

قسهی ده لهی نشته ره

“ ”

۶۶

قسهی راست

یاله شیئی بزانه یاله مندالی

۶۷

قسهی شه وچه ره ی مالانه

“ ”

۶۸

قسهی قاوت و

ره شه بایه

۶۹

قسهی له به رد و داریش

کاری ده کا

۷۰

قسهی له خوی زه لام تره

“ ”

قسهی به یینی دوان، نا و ابکه ی ده بی

پیکیش هاتنه وه، شه رمه زار نه بی

* * *

بو ی رانا گیریت، هیچ قسهی زاری

کاری هر وایه و، با به رد بباری

* * *

بی ده نگ به وده دمت، ویوه تریه ره

ته ماشای قسهی، ده لهی نشته ره

* * *

پیته خۆشه له قسهی، راست بیی حالی

له شیئی بزانه و، یان له مندالی

* * *

قسهی شه وچه ره ی، جوانی مالانه

یان ده نار پیژنه و، خه تی خالانه

* * *

قاوتیکه و قسهی، زۆریش به تامه

هیچم پی ناخوری، له به ربای مامه

* * *

قسهی له داری و، به ردیش کارئه کا

حیسانیش هاسان، بو ی له بارئه کا

* * *

خۆ قسه که ی له خوی، زۆر زه لام ترن

ده ی وانیه که بله ی، یا به تام ترن

- * * *
- ۷۱ قسه‌ی نه‌قه‌دمره‌خوی نیه
نالیم قازانچ و، به‌هره‌ی بوی نیه
“ “
* * *
- ۷۲ قسه‌ی واده‌کا پیاو
مه‌رواعاده‌تیه و، بیرری واده‌کا
پیاوده‌بیته‌به‌رد، قسه‌ی واده‌کا
* * *
- ۷۳ قسه‌ی وای دم‌کرد
پیتی نه‌کرا له‌م لا، خوی له‌پوبیانی
قسه‌ی واش ده‌کرا، قاموس نه‌هینی
* * *
- ۷۴ قسه‌ی وه‌ک به‌ردان
به‌نه‌رمیت پی بلی، خوش‌شت لی لادا
قسه‌ی وه‌ک به‌ردان، به‌پیاوی دادا
* * *
- ۷۵ قسه‌ی هه‌رکه‌س به‌قه‌ت
کابراچی ده‌لی و، نیازی چی هیه
به‌قه‌ت ردینی خوی، قه‌دری هیه
* * *
- ۷۶ قسینک نه‌که‌م به‌مانا
ردینی خوی نیحترامی هیه
قسه‌ی به‌مانای، هات بویان هانی
شیت نی بیزانی، له‌باتی نانی
* * *
- ۷۷ قسینکه‌و
قسینکه‌وده‌یکه‌ین، مه‌رواه‌وایه
پښتنيان ده‌لین، نه‌ویش په‌وایه
* * *
- ۷۸ قسینکی بکه‌بتوانی
مه‌رواقسینکی بکه‌و، توکه‌بتوانی

- جوابى بده يتەو، پىك ويە جوانى
* * *
۷۹
- ھەرقسەى دەيگەى، بىرى لى بگەو
بۆخۇويان دەنا، ويگراوپىگەو
* * *
۸۰
- ھەرقسەى كىردت، زانىت ئەوخەلگە
بى بلى نارازىم، دەى ئەتۇش مەيگە
* * *
۸۱
- تۆيلەى قشقلەش، واخۇبمىرىنى
قونى گامىشىت، بى حق بخورىنى
* * *
۸۵
- دېتمان ھەرقىلپ، بۆو.و.و.رگەرا
لەلەى دىگەشيان، والىى ھەلگەرا
* * *
۸۶
- پىم باشە وتۆھر، قىلوقەپى بگەى
بۆھرلىكى بدهى، قازانجى نەگەى
* * *
۸۷
- چاكىش خۆدەبى، پرەسنيان چابى
قۇتپان حدود، ھەگالىيان نابى
* * *
۸۸
- ئەوقچە قانىيەى، ھۆلۆبى ولۆبى
سەرسورى كايەم، لەمالە كۆ
* * *
۸۹
- ولامى بدهيەو
قىيىكى دەگەى
بىرى لى بگەو
قىيىكى دەگەى خەلك لى
نارازى دەبى مەيگە
قىشقەلەبە خۇرايى
قونى گامىشى ناخورىنى
قىلپ بۆو
قىلوقەپى بگە
قۇتپان حدود
ھەگالىيان نابى
ئوقچە قانى لۆبى
سەرسورى مەمالە كۆ

- قۇچى قورىانى ۹۰
 ھازىم وخۇيكەم، قۇچى قورىانت
 بالاكەردان يا، بۇيەزنى جوانت
 * * *
- قورىانى ئۈدۈم ھۇشى ۹۱
 خۇم بە قورىانى، كرىۋە پىتم خۇشە
 ھەريۇلە كەسەي، بە بىرۈھۇشە
 * * *
- قورجانم سوتاندېيى ۹۲
 قورجانى مەلام، سوتاندېيى درۋىيە
 ئۈيەزم وداۋەش، ھەرلەپپى تۈيە
 * * *
- قورقوشميان ۹۳
 قورقوشميان ھىنا، بۇيى تاۋاندەۋە
 ئاۋرى داگرتوى، زۈيكى مراندەۋە
 * * *
- قورەشلى ۹۴
 پىتى دەكادەردىۋو، تۇرقورپىشلىلانى
 لەباتى خۇشىە، چۈن بۇدىلانى
 * * *
- قورى كۈي بىكەين بەسەردا ۹۵
 قورى كۈي بىكەين بەسەردا
 ئىيكى نەگرت بىو، چۈدوانى بەردا
 * * *
- قوۋى ۹۶
 چى لازمەۋدەبىت، ھىسابم كىردون
 ئەويان بەدەستى، قەحبەي سپاردون
 * * *
- قوۋى ۹۷
 پازى نىمەبچى، ئابىروى خۇت بىبەي
 پىت ناكىرپى ھاسان، ۋاقوۋ. لە قەحبەي
 لە قەحبەي ناكىرپى

- ۹۷
قو...ميراتی
میراتی که ریان، گوتووه کورتانه
بۆیرایان دانا، سەرتان بن تانه
* * *
- ۹۸
قوله فیتنه
ئەوقولە فیتنە، خوشی دەکردی
دەمزانی کە تنیک، دەکاپیی دەکری
“ “
* * *
- ۹۹
قوله وقایم باب ودایم
پیم باشە ئەمنیش، خۆقولە وقایم
جیی موتمانە بیت، وەک باب ودایم
“ “
* * *
- ۱۰۰
قولى
جی بیستی قولى، بۆه رده کیشی
بیرناکالە دوا، کیشە وسە ریشی
* * *
- ۱۰۱
قولى دهمان
قازازە تۆکیش، ناهى نیتە وە
قازى پروتینیتە وە
* * *
- ۱۰۱
قومار یازنە گەر دۆراندی
نەلى بە گونام دمدری
قومار یازنە گەر، پولی بدۆپیتى
نەلى بە گونام، پى دەى گۆپیتى
* * *
- ۱۰۲
قومار یازنە بەر
بى پولی تۆبەى دما
قومار یازنە بەر، بى پولی دەکا
دەناله قوماری، چۆن تۆبەى دەکا
* * *
- ۱۰۳
قومار یاز
قومار یازنابى، دایینى بە براوە

هميشه دؤراوه

۱۰۴

هرتا قومارئ بکا، هرته و دؤراوه

* * *

قونان بادهدا

""

خوئ ده له نگیئئ و، قونان بادهدا

دعیه وئیفادهی، زیاتریش لیّدهدا

* * *

۱۰۵

وون به کوشینئ

تهنگ نابی

۱۰۶

نابی گشت کارئ، وهک خوئ بیته وه

خو وون به کوشینئ، تنگ نابیته وه

* * *

قون به گیچه له

""

ناکرئ بلای له گله، نه زان تیکه له

ئیسشاش هر وایه و، قون به گیچه له

* * *

۱۰۷

قونت نه با. دمدرپرای

""

ئویش هر یاسی، کادیئنه وکایه

تائیستاده درای، قینگت نه بایه

* * *

۱۰۸

قون گرانه

""

هیند قون گرانه و، ناتوانئ بجزوئ

وارپنگا بپروات، که ی ده گاته کوئ

* * *

۱۰۹

قون لی

که وتوو

۱۱۰

هوقون لیکه وتوی، خوئپری بیکاره

نؤرگه پئؤر بلایی، چرؤک بی پاره

* * *

قون و

هونه ری نیه

۱۱۱

به قسه ی پیشینیان، هر بیدری ده نه

کواقون و هونه ری، وای له کوئ هه نه

* * *

ناوى مه ليكيو، قون مه لته كيڼه

له كويت دى نيتوى، جوانى بويښنه

* * *

قون هه لته كيڼه

“ ”

۱۱۲

نه وه موده ردهى، نه گه ر كيښاوه

قون هه لداوى، ته نيا پي ماوه

* * *

قون هه لداوى

پي ده مينى

۱۱۳

بوى ببيه له له، قون هه لوه ژيرى

شه رتبه شوكرانهى، بي پي بېژيرى

* * *

قون هه لوه ژيرى

“ ”

۱۱۴

نه وقونه جوړه وه، ميند هات وچونه

چاكر اويش هه موى، بولئ تيك چونه

هه رقونه جوړه وه، دانېشتن وه سټان

خوب بېرى بروت، بوډزىنئ بېستان

* * *

قونه جوړه يه تى

“ ”

يان

“ ”

۱۱۵

كلكى ده گلوزى، ناوسه ره وشيوى

قونه دزهى دايه وه، چوڅه پي بپيوى

* * *

قونه دزهى

دايه وهه لات

۱۱۶

قونه نشينه يه وه، هه رواله جيټوه

توي توي شه كيله وه، به روانكه ي پيټوه

* * *

قونه نشينه يه

“ ”

۱۱۷

هه رقونى ناگرئ، ئوڅره وتوته كه ي

هاتن وچونه وهى، وهك نه ومه كوڅه كه ي

* * *

قونى توته كه ي

ناگرئ

۱۱۸

- قونى
رډه رزى ده خا
نه گه رنه ونه وای، خو بوشل نه کات
سازه وقونى بؤ، پرده رزى ده خات
* * *
۱۲۰
- قونى
خاوينه
توه رنىوى و، جوانى بؤيینه
ليت دياره وده نا، قونى خاوينه
* * *
۱۲۱
- قونى پرش و سپى
و دمردمکه وى
سه برم لى بگرى، چه ندېرؤشه وى
قونى پرش و سپى، تاکوده رکه وى
* * *
۱۲۲
- قونى مانگايه بدرى
به به لمى ناگرى
مانگا که کونگى، بدرى پيم وايه
به به لميش ناگرى، لم پوله دوايه
* * *
۱۲۳
- قه باعات
رابطوه
قه باعات رابووه، تازه رابردووه
کانى که پولان، گويان تيکريدووه
* * *
۱۲۴
- قه باعاتى
لى پيداده بى
تويؤخوت زورجوان، ناگات لى نه بى
قه باعاتيان زو، لى پيداده بى
* * *
۱۲۴
- قه برم بؤه لئا قه نن؟
“ “
قه برم هلقه نن، پيتش شه وى بمرم
هات وچؤى بؤیکه م، تاخوى پى بگرم
* * *
۱۲۵
- قه برم له قه برت دوربى
“ “
پيم خوشه قه برم، له قه برت دوربى
پرله مشك ومار، يان پرله نوربى

۱۲۶	* * *	قه بریش نه یزانین، قوله وتاریکه
قه بر		پردی سیراتیښ، وهك موی باریکه
قوله	* * *	
۱۲۷		
قه بر. وه خوم ناکا		له گوناخان دامه، په نام به خواجه
“ “		خوقه بریش وه خوم، ناکا پیښ وایه
۱۲۸	* * *	
قه ت له دوی چوان		بؤشتی له ده ست چو، هه لمه کیشه ناخ
مه لی ناخ		پئ نابله دبسی، مه پوؤ شاخه و شاخ
“ “		یا کچه تیوانیش، مه که شه و چراغ
“ “		به رکویړه کانیش، نابنه باغ و ماغ
۱۳۰	* * *	
قه ت وابه خووه		قه ت وهك نه وړوؤ، به خوونه دیوه
نه دیوه		سه رکرده ومه زنی و، له ویدیوه ویدیوه
۱۳۱	* * *	
قه تی مردو. وا		له وړوژه ی دنیا، هاتووه وړا بردووه
به خاویښی نه شتون		قه ت ناوای خاویښ، مردونه شربووه
۱۳۲	* * *	
قه په گولی گوی نه بړاو		هؤوقه په گوله ی، کلک وگویی نه بړاو
“ “		بؤخوت حازرکرد، بؤکاری نه کړاو
۱۳۳	* * *	
قه حبه به پیری		قه حبه ش به پیری، توبه ی هه رده کا
توبه ی دمکا		باشه ده ی چی بکا، توبه ی گه رنه کا

۱۳۴	قه حبه به پیری	به پیری قه حبه، باشیش پیی ده کړی	* * *
۱۳۵	ده بیته ده لال	کاری ده لالی، وه ستوی خوده کړی	* * *
۱۳۶	قه دری عافیتن که سیک ده زانی	پیزو حورمه تی، هه رنه وده یزانی	* * *
۱۳۷	به به لایه ومگیری بغوات	واگیری خوار دبی و، پیکه ش نه زانی	* * *
۱۳۸	قه دری عافیتنی	لیی حالی نه بووه، نیوه ی له نیوه	* * *
۱۳۹	نه زانیوه	قه دری عافیتیان، کوانه زانیوه	* * *
۱۴۰	قه دری که وهه ری له کن	پیزی که وهه ری و، زیر پاش بزانه	* * *
۱۴۱	که وهه رفرو شیه	لای زیر فرو شیه و، زیر پنگه رانه	* * *
۱۴۲	قه دهم	پیی و قه دهم هه، واز دیه خیره	* * *
۱۴۳	به خیره	نه لای به وفیل و، فترانه فیره	* * *
۱۴۴	قه راغ	له چلی و فلی که و، واهینده چلیسی	* * *
۱۴۵	بیچارې لیسته وه	هاتوه قه راغ و، بیچارې بلیسی	* * *
۱۴۶	قه رزیه قه رز	جیران نیوانیان، نه که رسار نه بی	* * *
۱۴۷	ده ست به نارد دهبی	قه رزیه قه رزه و، ده ست به نارد دهبی	* * *
۱۴۸	قه رز خوار دنی خوشه و	قه رزه و خوار دنی، خوش ویی گریه	* * *

دانه‌وه‌ی ره‌شه	وه‌ختی دانه‌وه‌ی، پښتگه‌ی بی پښه
۱۴۲	* * *
قه‌رزدار قه‌رزی	قه‌رزدار قه‌رزان ، هه‌رده‌داته‌وه
ده‌داته‌وه	غه‌یره‌قه‌ر اغان، تیک ده‌کاته‌وه
۱۴۳	* * *
قه‌رز دو مالان	قه‌رز هه‌ردوک مال ، ده‌کانه‌وه‌دان
ن‌اوه‌دان ده‌کاته‌وه	له‌قه‌رزی راست به‌و، به‌سیه‌خوب‌ا‌دان
۱۴۴	* * *
قه‌رز کون ده‌بی	قه‌رز کون ده‌بی و، نافه‌وتی هیچ کات
به‌لام نافه‌وتی	پیاوی ناراسته‌و، حیلله‌ی واده‌کات
۱۴۵	* * *
قه‌رزی به‌بی ناقلی ده‌که‌ی	قه‌رزت کرد به‌بی، عقلی و انابی
ده‌بی به‌ناقلیتی بی نه‌ستینه‌وه	بوئه‌ستاندنه‌وه‌ی، ژیرو زانابی
۱۴۶	* * *
قه‌رزی	قه‌رار بی ئه‌وه‌ش، له‌جیاتی توب‌که‌م
بیست و چوارم بو‌کرد بی	قه‌رزی بیست و چوار، پتریشی بو‌که‌م
۱۴۷	* * *
قه‌ریش	تی فکری قه‌ریش، وه‌کو برای سواله
برای سوالیه	پیویست ناکا هیچ، حیلله‌و‌حه‌واله
۱۴۸	* * *
قه‌ره‌چه‌ناغ	قه‌ره‌چه‌ناغی، نۆربیزئی نۆد وه‌پ
“ “	به‌سیه‌تی چه‌قه‌و، هه‌ل‌لا وزه‌پزه‌پ
۱۴۹	* * *

- قهره چي
سهر پشتي كه رڼ
وهك قهره ج له سهر پشتي كه رڼ شين
له كاري په كتر، زوړ تر تي گي بين
* * *
- ۱۵۰
- قهره موقوته
لي ناگه رڼ
قهره موقوته كوانئ، مو له تمان ده دهن
فيړيونه زوږ دين، لي تمان تيك ده دهن
* * *
- ۱۵۱
- قهره زاو قه دهر ناگه رڼ ته وه
پوده هر چي بكا، خوي پي لاند رڼ
قهره زاو قه دهر رڼ، بوكه س رانابرڼ
پوده هر چي بكا، خوي پي لاند رڼ
* * *
- ۱۵۲
- قهره زاي نه وه ي
له نه وه ي دي ناگه وڼ
كواكه ي قهره زاي نه م، كه وتو وه له مي تر
كه وتو وه بابكه وڼ، كه م بي خه مي تر
* * *
- ۱۵۳
- قهره زاي ديزه ي
ومگوزده ي ناگه وڼ
نه بو وه له م تيره و، قه بيله وه موزده ي
قهره زاي ديزه ي بي، بكه وڼ له گوزده ي
* * *
- ۱۵۴
- قهره سساب ده خه مي پيو ي دابو
بزنيش ده خه مي گيانيدا
بزن ده فكري، گيان ي دا وقه سساب
ده يگوت پيوه كه ي، زوړ بي بوكه باب
* * *
- ۸۲
- قهره سساب ده ستاوسه گ
دانيشته وه جيگاي خوي
قهره سساب هره ستا، خوي كو كرده وه
سه گ له ترساني، خه وده ي برده وه
* * *
- ۸۳
- قهره ساسه ن
قالمه ن
بو چي گوتويانه و، نه رڼ قه ساسه ن
نيوه ي دي توركيه و، ده لي قالمه ن

	۸۴	
قه لآبشروخی		قه لآبشروخی و، هر هېچ نه مینى
مینبه رنه مینى		مینبه رنیشانه و، نه وېون ده مینى
۱۵۵		
قه ل به شوتنى		سپى نابنه وه، قه ل ده به س بيشون
سپى نابيته وه		لېى خه سارمه كه ن، چيديكه ی نه سپون
۱۵۶		
قه ل چى كرد		قه ل كواچى كردووه، قشقه لاش ناوا
هه تاقشقه نه چ بكا		هېچيان چيان نه كرد، ئيترمال ناوا
۱۵۷		
قه ل روڼنى خوى له بير چووه و		قه ل فيرى نه ببو، روڼنى كوتره كه ی
روڼنى كوتریش فيرنه بو		ئى خوښى تيكچوو، ده بى چى لى بكه ی
۱۵۸		
قه ل ره شه ياسيه		كه يفى خوڼه تى، قه ل سپيه وړه شه
به من چى		هر وړه ننگيكى بيت، هر يوڅوى به شه
۱۵۹		
قه لسه ی دمگيرى		ناكارت چاككه و، به سيه تى هيږى
”		بوډيسان هاتوى، قه لسه ی ده گيرى
يا		خوت مه لاس كردووه، يا هه رواهيږى
”		حالى بوم هاتوى، قه لسه ی بگيرى
۱۶۱		
قه ليش به قه لى		ليړه بو هه رڼوان، هه رنڼوه ی به شه
ده لى روت ره شه		قه ليش به قه لى، گوتبو پوى ره شه

* * *

۱۶۲

قه لى گوتى هوو

قه ل ده لى جار يك، ميديله گوتم هوو

جوجكه م كه وتته دوو

جه لى جوجكه ل م، به غار كه وتنه دوو

تي ر م نه خوار دگو

واده وريان لى دام، سهر م لى شيوا

“ “

لي شيان تيك دام، تي ر م نه خوار دگوو

* * *

۱۶۴

قه وانى كؤن

هاتووه قه وانى، كؤن بؤم لى ده دا

لى دم دات

تاقسه وپودلوى، زوى دم لى نه دا

* * *

۱۶۵

قه ولت دا نابى

قه وليكى بیده ی، پاشه كشه ی نه كه ی

پاشه كشه ی لى بكه ی

نابى گالتى وا، خؤبه خؤتى بكه ی

* * *

۱۶۶

قه ولم قه وله

قه ولى من قه وله، قه وليكى بيده م

“ “

لي م خاترجه م به، هر چى بي ديده م

* * *

۱۶۷

قه ولى قه وله

هر قه ولى بيدا، به نه نجام ده گات

“ “

پيى هيوادار به، وه ختى خؤى كه هات

* * *

۱۶۸

قه ومى پيش

قه ومى ناوا بؤت، پيدا بوو پؤر پيش

دور بنيش

وشيار به وله پوى، تؤزى دور بنيش

* * *

۱۶۹

قه ومى ژمن

خزم وقه بيله ی، دى بؤن له لای ژهن

چه مچه بژمن

تيى داگيرمه خؤو، چه مچه ی بؤبژهن

- ۱۷۰ * * * قه یسه رداغانی
ئه گه ربه من بی ، لئی رامه میتن
قه یسه رداغانی ، پیوه نیښ بینن
* * *
- ۱۷۱ قه یسی چاوه ش
داوه ته که خوش بو
قه یسی چاوه ش جا ، به سیه تی که له ک
کواخوش بووئ ری ، ئه مشوره ش به له ک
* * *
- ۱۷۲ قیامت
رانابی
دهی خو ه موش تیک ، به ران به رنابی
ئه وجار باو ابیو ، قیامت رانابی
* * *
- ۱۷۳ قیته قیته دمکا
“ “
دهی تاده توانی ، قیته قیته بکات
به هری بوخو یه و ، به لکوکاری بکات
* * *
- ۱۷۴ قیتهی سه ربانان
“ “
هات په یدابووه ، قیتهی سه ربانان
پاوه ستی دیسان ، بی له گوئی بانان
* * *
- ۱۷۵ قیتمه تی
ته واوانابی
بائه توش له جیی ، ویت دانه نابیی
قیتمه تی به هیج ، ته واوه رنابی
* * *
- ۱۷۶ قین له زگ
به بوغزو غه رهن ، قین له زگ زورن
به بوغزو غه رهن ، دیارن نومورن
* * *
- ۱۷۷

پيتي (کاف)

کافه وکرده ووم، هه رچى کردومه

به بى کهم وزور، هه موى له دومه

* * *

۱

کابان بېنه دو؟ شيوکه

کابان بېنه دو، وام چاوله پړيه

بى خوى يان سويره

شيوکه ن سويره، يانه بى خوييه

يان

کابان بېنه دو، ده بللى و بويره

“ “

شور ياو بيخوييه، ياده نا سويره

* * *

۲

کابانمان پوربه گى بى و

نه گه رکابانمان هه، پوربه گى بى

حالمان حالى سه گى بى

ده بى حالى شمان، حالى سه گى بى

* * *

۳

کابرا بچيته ماسيان

کارم به وى نيه، نه بون ويونى

قونى ته رده بى

کى بچيته ماسيان، ته رده بى قونى

* * *

۴

کابراکابراى ناخوش بوئ

کابرا نه وکه سهى، ناخوشى ده وئ

خه ونى گوليهى پيئوده بينى

به گولى ووزامى، ده بى ته خه وئ

* * *

۵

کابراکه ريش ...

کابرا که رى ...، ياريدى ده که ن

ياريدى ده که ن

که مه ويان دنا، سه رکونهى ده که ن

* * *

۶

کابرا له برينى خوى را

کابرا که تى بگاو، چيزانئ نه گه ر

ده بيه ده وکته ر

له برينى خوى را، ده بيه ده وکته ر

* * *

۸

کابرا له دوی که ری پروا

له دوی که ری بری، بوشاری بودی

ده بی تروفسانی شی قبول کا

گویت له تری ده بی و، بوفسشت بودی

* * *

۹

کابرایه ک نه سپیکی لی ده گومی

پیاویک نه سپیکی، خینکاله نیوگوم

که وت خینکا، دوقرانی

خیرادوقرانی، هاروشتنه نیوچوم

ده بان ناوشت وگوتی

بالیم پازی بن، نه نکى وخالانى

نه وهش هه قى نالانى

نه وهش بابروات، هه قى نالانى

* * *

۱۱

کابرایه ک له سهروشتري

له سهروشتري، خو قاوتی ده خوارد

قاوتی ده خواردو؟ بای

بای ده هات ده یبرد، یانه خوئی ده بوارد

ده هات گوتیان چه ده خوئی

پرسیان چیه ده خوئی، ولامی داوه

گوتی تانه ویا یه بی هیچ

تابای بی بزنانن، چم بونه خورواه

* * *

۱۳

کابه که چ

باشه ده ی کابه ش، خییچ وخوارنابی

نابی

چوم به بی بازگه و، پردوبوارنابی

* * *

۱۴

کاتی ته نگانان

توخوت رابگری، کاتی ته نگانه ی

خو رابگره

زاناوژی ری جیی، به قاومتمانه ی

* * *

۱۵

کاتی ته نگانه ی دوست که من و

دوستن هیند زون، له فهرانی دا

کاتی فهرانیه زون

ده ست ناکه ون هیچ، له ته نگانی دا

* * *

۱۶

- کاران کارکرده، پيشوش هه روا بوو
 بږوى ديش کهرى، پيريان دانابوو
 * * *
- کاربوکړى کار
 زهوى بوجوتيار، تپى دا کړدبى کار
 * * *
- کاربوگا جوتى و
 خواردنه وڅه رمان، نه وبوکړى پير
 * * *
- کاربه خواى چاده بى و
 کورسې به سیرمه ی، چپړه ی لى ده بړى
 * * *
- کارکردن پياوى، ساغ ده کاته وه
 ته نه لى و ته پيش، که م ده کاته وه
 * * *
- کارت به پياوى
 گه وره بسپيره
 * * *
- کارت
 راست بن
 * * *
- کارجه وه هره
 جولانه وه وکار، به ویتنه ی جه وه هر
 وه کوشيشگه ران، ده يده ن له څه نجر

- ۲۴ * * *
 كاردروستايە كاردروستايە
 خۇويكەن بەلكونە ياريش، بۆۋەردىۋەكەن
- ۲۵ * * *
 كارخۇلەپىگاي، ھەتتە لىي نەبى
 پۇي تۆبىنىيۋە، بۆي بچى دەبى
- ۲۶ * * *
 كاردمكاري نەكوبلەي يەكەك، ھەروابەچەندەن
 ھەلدەدا كارەۋەرنەۋاش، دەكارى ھەلدەن
- ۲۷ * * *
 كارديارە لەدوربى ونيزىك، دەي كارەديارە
 ئەگەر خەم خۇربى، خۇي پى وشيارە
- ۲۸ * * *
 كاردى دەستت ھەركاتى، گەشت بەكاردى
 بىخۇي بەساردى خۆشە ھەرنەۋاش، بىخۇي بەساردى
- ۲۹ * * *
 كاركارى خاتونى خاتون كارەكان، ھەموو پىك دەخا
 نىۋىيۋى مەيمونى مەيمون دىنىۋى، خۇي ۋەدەردەخا
- ۳۰ * * *
 كارگردن عەيب نىيە جوى لەندى وحيزى، ھەركارى بىكەي
 عەيبى نىيە خوتۇش، قازانجى لى بكەي
- ۳۱ * * *
 كارگردنى قازانجەۋ كارگردن چەندى، نەفعى ھەرمەيە

نان خواردنى زىانە، زەپى بۇن ھەيە	نان خواردنى زەرەرە
* * *	۳۲
جارىك ئەگە كوتيان، كاركەرت بمرى	كاركەرت بمرى
جىي دەگريته وە، خەم خۇرت نەمرى	خەم خۇرت نەمرى
* * *	۳۳
كاركەرونوئىژكەرلى، يان بپوانى	كاركەرونوئىژكەر
بۆگشت كەس شىرن، ئەتۆش وەك وانى	شىرن
* * *	۳۴
كارەكەت كىردوۋە، بەقازانجى خۇت	كاركەرى خۇتى و
خەلكى دەيەھەيى، عافەرىم دى بۆت	خۇشەويىستى خەلكى
* * *	۳۵
كارەدەقەومى، وئۆرلەپياۋى پياۋ	كارلەپياۋان
بەويىستى خۇي نىە، شىياۋى نەشياۋ	دەقەومى
ھەرتاكوئەۋپۆۋ، لەۋپۆش بەدواۋە	يان
كارەرلەپياۋان، ھاتوۋەقەوماۋە	""
* * *	۳۷
كارشېرەودەتگوت، ھەرىپى ناۋىرى	كارلەدورى پاۋەك شېرىە
پىۋىش نىەۋنەگەر، خۇيى لى نەبۋىرى	ودەستت پى كىردىۋىە
* * *	۳۸
ھەۋلىشى بۇدا، ھەربۋى نەسازا	كارلەكارترازا
تا پىستىركارىش، لەكارى ترازا	""
* * *	۳۹
پونم كىردەۋە، ئىتوۋەخۇخۇرن	كارم بۇيەيدامەكە

بؤم په يدامه که، کارى خؤم زؤن	““	““	
* * *			۴۰
نه گه ريارمه تيه، يارمه تى مه کن	کارم خه راره که		
کاره کم چاکه و، خه راترى مه کن	““	““	
* * *			۴۱
دياره و ته مه ن خؤى، زؤرىش پابر دوه	کارم ساوايه		
کاره ساواکه م، ده ست پى نه کړدوه	““	““	
* * *			۴۲
چيدى که م به به ي، خؤت بؤمه پيوه	کارم شق وشړه		
کاره کم شق و، شړوشه پړيوه	““	““	
* * *			۴۳
نه گه کوتيان کاروان، ديت و به پيوه	کاروان به ريوه بى		
بؤت ده گاته جى و، هه رخؤ مه بزئوه	هه رده گاته جى		
* * *			۴۴
کاروان که بړوا، ياب به ريوه بى	کاروان		
پاش و پيش زو، دره ننگى بؤده بى	پاش و پيشى ده بى		
* * *			۴۵
له کاروان سهر، يه که ي عه باس شای	کاروان سهرای		
خؤشتره و ده کړئ، بيتى بؤته ماشای	شا عه بياسيه		
* * *			۴۶
خؤ هيچ کارىک نيه و، خواچاکى نه کا	کارنيه خواچاکى نه کا		
پياوده بى زؤرىش، په له ي لى نه کا	““	““	
* * *			۴۷

کارنيه خواړېکي نه خا

“ “

۴۸

کارنيه خواړېکي نه خا

“ “

۴۹

کاروکرده ووت

بومن مه به سته

۵۰

کاروکرده ووت

له مشاري فير به

“ “

“ “

۵۲

وهك ته پشوي ههر

بولاى خوتى مه تاشه

“ “

“ “

۵۴

کارو د سيله دى دهوئ

“ “

۵۵

کاره که نه من دهیکه م

کارېک نامېتنى، خوابون پټک نه خات

که سيان نه ديوه، نائوميدى بکات

* * *

هيچ کارېک نه ما، خوا ساز نه كابون

ناهوميدنابى و، ههر له تازه وکون

* * *

ههر کارېکيش بى، خوئ تى مه به سته

کاره وکرده ووت، بومن مه به سته

* * *

دايمه وهك ته پشوي، بوخوي مه تاشه

وهك په نده دى بى خير، نه بى دهى باشه

سهرنجيكي بدو، بېروانه مشاريش

قازانجى بوخوي، بولاى نه ولاشه

* * *

وهك ته پشوي مه به، بيتاشى بوخوت

نابى وهك په نده ش، سودى نه بى بوت

کاروکرده ووت، له مشاري فير به

برېک بونه ولاو، هيتنديکيش بوخوت

* * *

ههر کارى پټک بى، وه سيله دى دهوئ

به بى يارمه تى، بوت هه لڼاکه وئ

* * *

کار به شان وپيل، باهوئ من ده کرى

وبەنيوى تۆتەواودەبى

۵۶

كارەكەي

بۆتەگرى پوچكە

۵۷

كارى ئەۋرۈت

بۆسبەينى رامەگرە

۵۸

كارى بۇخۇي

پەيدا كر

۵۹

كارى بە پەلە

لايىكى شەلە

۶۰

كارى

بەراۋمژومەكە

۶۱

كارى بەكارزانی بسپېرە

““

““

۶۲

كارى چاك نيه

لەدەستت نيه

۶۳

دەى بەنيوى تۆى، بۆچى نىودەبرى

* * *

واى لى ھات كارى، لىيى نابىرپتەوہ

بۆتەگرى پوچكە، بۆى ناكىرپتەوہ

* * *

كى كارى پىيرى، پراگرت بۆدۆينى

بى شىك تىرپىرەى، كەوتوتەپدىنى

* * *

نەى ھىشتىن بازگەو، دەراۋىك وپرد

ئەوجارچوكارى، بۇخۇي پەيداكر

* * *

ھەرلىتى دودل بوم، كارپەلەوپەل بى

دىاربوھەردەبا، لاقىكى شەل بى

* * *

لەوکارەى لادەى، بەراۋەژوۋىي

قازانجەوپاى، مام وخەسوۋىي

* * *

گەرەزانايان، كارت بسپىرى

كارەكانى دىش، ۋاھلەدەبژىرى

* * *

ھەرچاۋەپوانى، ئاوام لىت ھەيە

خۇكارى چاك نيه، لەدەستت نيه

* * *

په منت نه سپار ديا، پيم ده که ی حيله	کاری حه زره تی فیله
کاری حه زره ت یان، نه و مامی فیله	“ “
* * *	۶۴
بیری لی بکه وهو، زور به سه لیمی	کاری حه کیمی
خوبی حیکمه ت نیه، کاری حه کیمی	بی حیکمه ت نیه
* * *	۶۵
جوان بیی تی فکری، کاری نه و خوايه	کاری خوا ی نه روی
له روی حیکمه ته و، زانای خوايه	حیکمه تی خوايه
* * *	۶۶
کاری خیری بیت، خوئی لی ده رماوی	کاری خیری
خوکاری خیری، تالحه ی پی ناوی	تالحه گرته وهی ناوی
* * *	۶۷
ده نیوکاراندا، کاری وادیاره	کاری دمنیوکاراندا دیاره
له جارو کیلگه و، یالهم به یاره	“ “
* * *	۶۸
نه و کاره ی چه وت و، یان سه کرانه یه	کاری
خوئی لی لابه دی، زور زانانه یه	سه کرانه مه که
* * *	۶۹
نه وهش هه روینه ی، کاری فهرهادی	کاری
نه نجامی بده ی زو، که وتویه شادی	فهرهادیه
* * *	۷۰
کاری کردنن نیه، خو لاده ی باشه	کاری کردنن
ده نابسه رتا، دین به ردوگاشه	نیه

	* * *	۷۱
مه یکه نه وکاره ی، که س پی نه کراوه		کاری که س
خوشت دانابیت، بازور به براوه		نه کردومه که
	* * *	۷۲
کار که گه وره بوو، به گه وره پیاوان		کاری گه وره
بیسپیره ومه یده، چوکه ونه شیاوان		به پیاوی چوکه مه سپیره
	* * *	۷۳
کارت گه وره بیت، واش به هاسانی		کاری گه وره
پیک نایه وخوتوش، هرده بوبزانی		به هاسانی پیک نایه
	* * *	۷۴
پی ناکری وکاری، خوله دهست نایه		کاری نه دهست نایه
خوت دهوی به ست و، کردته دهسمایه		“ “
	* * *	۷۵
کاری نیه هاتووه، تابکا کرگاران		کاری نیه کرگاران دهکا
گوپلکی نیه بو مان، دینن هوساران		گوپلکی نیه هه وساران دهکا
	* * *	۷۶
کارت هاته دهست، هالی سه نگینه		کاری هه سه نگینه
پیت کرابیکه و، بیشی نه خشینه		دوایه دهستی دهیه
	* * *	۷۷
توش کاریکی بکه و، خیری تیدابی		کاریکی بکه خیری تیدابی
کواخو میچ کاریک، به بی خیرنابی		“ “
	* * *	۷۸
کاریکی وابکه، خه لکی بیتیه دوت		کاریکی بکه، ومودات

قسه‌ی ساردوسوك، نابى بېته پوټ	كهون وهدوايان نه كهوى
* * *	۷۹
نابى كارى بكه‌ی، نه ونیوى جوانت	كارىكى بكه‌نیوت
به‌ناحه‌ زیږوات، له‌دیى وديوانت	به‌خه‌راپ نه‌پروات
* * *	۸۰
هركارى نه‌گه‌ر، نه‌یبى هېچ خیرى	كارىكى خیرى تیدانه‌بی
ده‌ی جاهه‌موكه‌س، خوى لى ده‌بویرى	وهدواى مه‌كه‌وه
* * *	۸۱
كارى بكه‌ی نیوت، به‌چاكه‌ بپروات	كارىكى وابكه
خه‌راپه‌ وپیسیت، له‌دامین بشوات	نیوت به‌چاكه‌ بپروات
* * *	۵۷
كارى بكه‌ ونیوت، بپروات به‌چاكه	كارىكى وابكه
هرچاك به‌وه‌مو، هاواریو چاكه	چاكه‌ت بلین
كارىكى وابكه‌ی، ته‌واوى خه‌لكى	یا
بیلین چاكه‌ی توو، نه‌یاریش به‌لكى	“
* * *	۸۲
سه‌عى بكه‌ ونابى، كارى سازبى بوټ	كارىكى وامه‌كه
په‌شیمان بیوه، له‌وكاران‌ه‌ی خوټ	په‌شیمان بیوه
* * *	۸۴
كارىكى نه‌گه‌ر، له‌ده‌ستت نایه	كارىكى پیت ناكړى
خوى لى لاده‌توش، مه‌يكه‌ده‌س مایه	مه‌يكه
* * *	۸۵
كاسب كه‌پاست بى، و به‌بیروپروا	كاسب جه‌بییى خوايه

خوښه ويستېكه و، زړنيزيك له خوا

* * *

۸۶

كاسپى نه وكاته، نه گه رتوتيرى

كاسپى نه سهر

خوښه وكه سيش نيه، بى وپيت بويرى

تيرى خوښه

* * *

۸۷

كاسه ي نه شكيتى، له تى فري ده دا

كاسه نه شكيتى له تى په رت نه كا

داخى باوه ژنى، له منى گري ده دا

داخى باوه ژنه به منى دهر نه دا

* * *

۸۸

كاسه ت گوريه وه، داو تن به كاسه

كاسه به كاسه

بوى هلمه كيشه، داخى وهه ناسه

بوى هلمه كيكه هه ناسه

* * *

۸۹

چى ناردى جيران، نه وشى گيانى كه

كاسه جيرانه تى بيخوى و

بيخوى يانه يخوى، لاي وي وهكى كه

نه يخوى هه ريه كه

* * *

۹۰

ده لين ليى ده پژى، كاسه ي كى پرې

كاسه كه پرېو ليى دهر پژى

بالى برې ده، كاريش زو فرې

“ “

* * *

۹۱

خوزگه له نه وكه سه، قاپى دارماله

كاسه ي پرته بايى مائى يه

چونكه كاسه ي، پرته بايى ماله

“ “

* * *

۹۲

كاسه وكه له كه ت، كه زور بېن وپر

كاسه ي پر تيشى بترى

ليى نابري چه ندى، توتيشى بكه ي تر

بى بهر كه ت نابى

* * *

۹۳

- كاغەزبانەبى
قەۋل خۇھەيە
۹۴
- كاغەزبانەبى، كارى من وتۇيە
قەۋل وقەرارمان، ھەرلەجىيى خۇيە
* * *
- كافرىە ھالەم
“ “
۹۵
- دەردە كىتشاۋمە، دوربى لى مالم
ياخووا كافرىيىت، بەدەردو ھالەم
* * *
- كافرىە ھالەم نەبى
“ “
۹۶
- بە ۋىھال وىالەم، كافرىش بانەبى
كىيەلە و دەردەدى، من ئاگانەبى
* * *
- كافرانىش مائىيان زۇرە
“ “
۹۷
- بە فرىوت نەبەن، ھىندسۇرە وتۇرە
خۇكا فرىش چەندى، بىلەلى مالى زۇرە
* * *
- كافرى بۆموسۇلمان دەبو
“ “
۹۸
- ھىندقورپىتوان، پۇپۇۋوگەر مەشىن
موسۇلمان دەبون، بۆلى كا فروپىدىن
* * *
- كاكە وىرالەيان
كردوۋە
۹۹
- چ ناكىرى ئىخۇت، بىنە تىكەۋە
كاكە برالەيان، كردوۋە پىكەۋە
* * *
- كال ونەكوئى
پويىۋىيە
۱۰۰
- كارى كردىنى بو، ئەممامەلى كردى
كال ونەكوئى بو، پويىۋىيە بردى
* * *
- كائەك خۇردەبى
بۆلەرزىنى ھازىبى
- ھىسابمان ئاۋاش، بى ھەرلەبەرزىن
ۋەكو كائەك خۇر، دىتەپى لەرزىن

۱۰۱

کالهك خورى يان

تويستان پنى، ياكالهك خورى

بيستان پنى

ده بخو چت داوه، له زهردو بوى

۱۰۲

کالهى غه ريپايه تيم

کالهى ناموى، غه ريپايه تيم

ليړم گردو ته وه

ليړم کرده وه، ياهه ريپايه تيم

۱۰۳

کانيه کى ناوت لى خوارده وه

کانيه کى ناوت، که لى خوارده وه

به ردی تى ماوى

به ردی تى ماوى، خو لى دور خوه

۱۰۴

کاودان

کاودان جوئ جوئ، ده توربه لى ده کرىن

نه زانه وله کوئ، ليبيان ليک ده درين

۱۰۵

کاوودانى

هه تيوچا وچنوک، هه رهيج نه ديون

چووه کاوودانى، ويک هه لېريون

۱۰۶

کاوړم نه خوارد

خو کاوړم نه خوارد، پييان چه سپاندم

بزغم جهر يمه دا

بزغيش ونيريان، خوين لى نه ستاندم

۱۰۷

کاويژى کردبا

گوشتى خو ده خورا، کاويژى کردبا

گوشتى ده خورا

کردبا لى له سه، خو لى وه لا بردبا

۱۰۸

کاي به کيوکيه

وازی لى بينه و، نه يکه لى نه وکايه لى

کای به کیوئیکه و، له بنی دهرنایه ی	“““	“““
* * *		۱۰۹
چت دهوئ ده برؤ، توکای چی جوئ چی	کای چی جوئ چی و	
نەت بی هیچ داواو، کوامزل و جیئ چی	جیئ چی؟	
* * *		۱۱۰
کاکی ی ئی خۆت نیه، باشه باوا بئ	کای خۆت نیه	
پو حمت به خۆت و، به کا دین دابئ	خو کا دین هی خۆته	
* * *		۱۱۱
له پیستی سهرتی، داخنم له وکایه	کایه ت:	
لیئ لادونه نابیت، بؤگه مه وکایه	ده پیستری ده خانم	
* * *		۱۱۲
زور جارها تونه و، هه ریه ک به نیوئیک	کایه کی نه کا به کیوئیک	
وشیار به وکایه ک، نه که ن به کیوئیک	“““	
* * *		۱۱۳
کچم به خیو کرد کوری خه لک بردی	ئى خویه تی	
کورم به خیو کرد کچی خه لک بردی	“““	
* * *		(۱۷)
له دیارونه دیار، ده ی باهه رکچ بی	کچ بی و	
لیم نابى بگۆری و، یان گزوفچ بی	ورج بی	
* * *		۱۱۴
وهک پلارلری کوئیر، کچیان داناوه	کچ دارى به ریه و	
هه رکه س نه نگاوتی و، بقویم داناوه	هه موکه س پلارلری داوئیتى	
* * *		۱۱۵

کچ داری بهر یه وهه رچی بی
پلاری خوئی داویتی

۱۱۶

کچ کوئه که ی مانییه

“ “

۱۱۷

کچ گیانی سه خته

“ “

۱۱۸

کچ و مدایکان ده چن و

کوریش و مبابان

۱۱۹

کچی نه و دایکه یه

“ “

یا

“ “

۱۲۱

کچی دایکی خو یه تی

“ “

۱۲۲

کچی عه تته ر

پاشایه ؟

کچ وهك داریکه و، بهری پی توه بی
پلار داویتی و، کی له م پی توه بی

* * *

کچ به ئا بر پوی، کوئه که ی ماله
خوشه ویستی کی، خال ژنی و خاله

* * *

کچ بوکار له مال، هینده گیان سه خته
ئی بمیتی ته وهش، زور دور له به خته

* * *

په وشته و کاری، کچان وهك دایکیان
ده چی و کورانی ش، ده بی وه باوکیان

* * *

هوزی منگور پی و، موکوری و بلباسی
کچی دایکی تی و، بوخوت ده یناسی
کچی نه و دایکه و، دایکه که ت دیوه
کچ وه دایکی تی و، له و دیوه و دیوه

* * *

نه و کچه ش خوکچی، دایکی خو یه تی
وهخت وهه په مه و، خو به خو یه تی

* * *

پیت و ابو کیژی، عه نته پاشایه
فیزوه وای زور، نه م شو په وسایه

کچى گوره مالان	کيژکۆلهى مه زن وئى مال و پياوان	* * *	۱۲۳
نابى بۆكبان ئى وردمهالان	جاكواشوى ئەكەن، به شوانى وگاوان	* * *	۱۲۴
کچىنى	نه يماوه کچىنى و، په ردهى په پاندوه	* * *	۱۲۵
چۆوه؟	نه بلهى بى شه رعى، ياچى گه پاندوه	* * *	۱۲۶
کردهوت بۆمن	مه رئه وکرده وه، ئاکامى وکارت	* * *	۱۲۷
زياتر مه به سته	پيک بيته ونه وهک، زۆرقسهى زارت	* * *	۱۲۸
کردهوى پياي	پشتت به ئه سپ و، مه سپان مه به سته	* * *	۱۲۹
بۆپياوى مه به سته	کرده وهى تۆيه و، بۆمنىش مه به سته	* * *	۱۳۰
کردهى منه و	کاره وکرده وهى، خۆمه ونه يهانى	* * *	۱۳۱
بردهى شه مال	شه مال هات بردى و، ئه وساپيم زانى	* * *	۱۳۲
کرديانه ئالداغ بالداغ	له ئۆف ده رچون و، گه يبونه نيوباغ	* * *	۱۳۳
کرديانه جاشكى دۆمهى هينديان	تیکيان داوکرا، به ئالداغ بالداغ	* * *	۱۳۴
ماچ کردهه ردوک چاوى کويربون	جاشكى دۆمهى و، ماچى کردلاجانگ	* * *	۱۳۵
کرديانه شوينى سه وگورگى	چاوى کويربون و، ئه وه شيان قازانگ	* * *	۱۳۶
	کرديانه شوين و، پيتى سه گ وگورگى	* * *	۱۳۷

ده ناگیسکی کیان، دابووه ک چرگی

“ “

* * *

۱۳۱

بووه نده به زم و، هراوزه پړه زه پړ

کردیانه

کابر اشیان کردیو، که ری نیوه زه پړ

که ری نیوه زه پړ

* * *

۱۳۲

کردیانه گنده ل، فنه نده ل وده هؤو

کردیانه

نه مزانی چیان کرد، نه وان خو به خوؤ

گه نده ل فنه نده ل

* * *

۱۳۳

کردیانه کی شه و، هراوه ات وهوت

کردیانه

نه هاته سیاییم، چاره گیکی پوت

هات وهوت

* * *

۱۳۴

سهره پهری کرد، ری کی خستبو ه ل

کردیه ماست و

کردیه ماست وچوو، کردیه پیش سه گه ل

له پیش سه یانی دانا

* * *

۱۳۵

هر کردنئ ه زار، دوه یند قسه ویاس

کردیه هه زارو

زیاتروله به یتی، شه وی کاکه باس

یه ک قسه

* * *

۱۳۶

کرمانجیش نه گهر، دیتت خواردی تیر

کرمانج نه گهر خواردی تیر

فوتی لی ده بیت، خواروسه وژیر

فوتی دبی سهره وژیر

* * *

۱۳۷

کرمانج تاماست و، دوشاوله شاری

کرمانج بچینه شاری

نه خواناشته وه، مال به یه ک جاری

دبی ماست و دوشاوی بخوا

* * *

۱۳۹

كرمى كارى يە	كرمى كارى يەو، پىڭگوتنى ناوئ
““	دەنەى دەى نە دەى، خۇى تى ھەرداوى
۱۴۰	* * *
كروكاشى	كروكاشى بىكەى، كى چىت پى دەلى
بىكە	وہختى خۇى دەنا، بىچۆكە پەنگەلى
۱۴۱	* * *
كرى چى	ويستى كرى چى، وكوندەى جىي چۆلە
دايەمال بەكۆلە	چونكى بى خانوو، ھەرمال بەكۆلە
۱۴۲	* * *
كرى خوت لەقە لەوى	ئەتۆپىت ناخۇرى، قەلەوئەوخەلكەى
خەلكى چاترە	سەرى كرى خوت، بىپى بەش كەلكەى
۱۴۳	* * *
كشپەلەو	كشپەلەولەنىو، مېۋەسوران دا
لەنىومىۋزاندە	پىيى وابوولەنىو، خالى پىوران دا
۲۸۲	* * *
كشەكشە پۈپە رەشە	كششە ھۆكششەى، پۈپەومل رەشە
مىوان شەۋىك ودىوان خۇشە	مىوان پۇژىك و، سى ودىوان بەشە
۱۴۴	* * *
كشەكشە پۈپە لارى	كششەكششەكەى، ھۆپۈپەلارى
مىوانم ھەتابە ھارى	مىوانم ئەوسال، تاسىتى بەھارى
۱۴۵	* * *
كفتەبە	تۆلىيى خالى باى، خۇشۇرپاوكفتە
فلتەفلتە	چەققە ھەرايەو، زۆرقلتەفلتە

- ۱۴۶ * * *
 کفرم دهرهات
 نه گهرچوم دیتم، کارناوای لی هات
 چاوم چی نه دی و، کوفریشم دهرهات
 “ “
- ۱۴۷ * * *
 کفرم نه کردوه
 پوداوه رچی بووه، له ماوه ی ژینم
 کوفرم نه کردووه، چۆن کزیی دینم
 “ “
- ۱۴۸ * * *
 کفن به من بېړی
 کفن به ساغی، وه ده ست من که وئ
 مردو گۆر په گۆرچی
 مردو گۆر په گۆرچی
 “ “
- ۱۴۹ * * *
 کفنی دری
 شوکرانه بژیرم، به لکوسه ت باریش
 کفنه که شی دری، چابوئه و جاریش
 “ “
- ۱۵۰ * * *
 کفنی
 خو کفنی بده یه ی، زویکی له جیی خوی
 دهمری وتیک ده چی، زوش رایه ل وپوی
 “ “
- ۱۵۱ * * *
 کلاوسورپنیکه
 کلاوسورپنیکه و، دیتته وه وه ختی
 بوشی خوش ده کا، نه وړنگای سه ختی
 “ “
- ۱۵۲ * * *
 کلاویان تیک هالاوه
 تیک هالا ئیستا، وادیاره کلاویان
 پونه له ووه زعه و، حالاتی بلاویان
 “ “
- ۱۵۳ * * *
 کلاویان له سه رنا
 مات بووه ویدنه گه، کزیش داماه

کلاویان له سه رن او، کواچا چى ماوه	“	“
* * *		۱۵۴
ده پاست گوتنى دا، کلاوى دپا وه	کلاوى دمپاستيد ادپا وه	
هر بويه دايمه ش، ته پى لى بپا وه	“	“
* * *		۱۵۵
سه رکه وتنه وده ليم، خوشى نايزانى	کلاوى ده شته حاسمانى	
کلاوى گيوه تن، ته شقى حاسمانى	“	“
* * *		۱۵۶
په نگى له وياره ي، نه شيبى خه بهر	کلاوى ده شته سهرى	
خوى لا داونه کو، کلاوى بچي ته سهر	“	“
* * *		۱۵۷
رقرجار کلاوى، عيساي هي ناوه	کلاوى عيساي	
له ته پلى سهرى، موساي روناوه	له سهرى موساي دمنى	
* * *		۱۵۸
ئوانه کلاويان، تيك نه هالاوه	کلاويان تيك نه هالاوه	
كى بوى داناوه و، هر ئوى کلاوه	“	“
* * *		۱۵۹
قوچه کلاودياره، وه زعى گورپاوه	کلاوى بلينده	
ورده کارى کى، له ژيان بؤکراوه	“	“
* * *		۱۶۰
چؤکلاوه کى ناو، تىلاگى سهرى	کلاوى ده تىلاگى	
که وتوته شويين و، له دواى مشتهرى	سهرى ناوه	
* * *		۱۶۱

ده راستى و حقداء، كلاوى دړا وه	كلاوى ده حقه قيدا دړا وه
بؤيه دونياشى، هركه م پى درا وه	“ “
* * *	۱۶۲
كه يفى زورسانه، كلاويش لاره	كلاوى لاره
به بزهى سميلى و، ده پړاوبه ناره	“ “
* * *	۱۶۳
كارم بؤچاك بى و، توشى نه بمه وه	كلاوى هه لداوئيم
كلاو هه لداوئيم، هرنه يگرمه وه	ونايگرمه وه
* * *	۱۶۴
پشوى لى بړاوه و، هه رلي توبه باره	كله فته باره
ئاوا بى و، زعه و، زوركله فته باره	“ “
* * *	۱۶۵
هه ركلكم گرت و، فرېم دا دورى	كلكم گرت
ئا بړوم بر دله لاي، خالوژن وپورى	فرېم دا
* * *	۱۶۶
كلكى بړى وه تا، سوک و خي رابى	كلک وگويى بړين
گوئشى بړين دهى با، ئازاو وريابى	“ “
* * *	۱۶۷
ئه گه رها ت بولات، به كلكه سوته	كلكه سوته يه تى
نابى دهرى بگه ي، به هه يدى وتوته	“ “
* * *	۱۶۸
كلكى پيكرده، فيشه ك جوان چه قى	كلكى پى
زورخير او زوتريش، چه پله ي لى ته قى	كرده فيشه ك

۱۶۹	* * *	لەگەل سەگ شەپى، ۋاي لى قەوماۋە
كلكى دەشەرسەيەدا		
پساۋە		كلكى بەدۇجىش، دەي ديارەپساۋە
۱۷۰	* * *	
كلكى دەقۇنى		كلكى دەقۇنى، گرتوۋەوبەلۈ
گرتوۋە		لەۋاي تەپ وتۇز، ھەرقولە قولە
۱۷۱	* * *	
كلكى دەگلۇزى		دیتت چۇن كلكى، ناۋەدەگلۇزى
نساۋە		جانە وجاربابىت، بۇدەركى كۇزى
۱۷۲	* * *	
كلكى دە		كلكى دەپشتى، ناۋە قىت وقۇز
نەپرەي پىشتى ناۋە		كەۋتەدوى كرديە، ھەيدى تۇپ وتۇز
۱۷۳	* * *	
كلكى كەرى بەدەسرۇكەي		ناگىرىي كلكى، كەرىبە دەسرۇكەي
ناگىرىي		يادرۇنارپاستىم، بىي پى ۋەكۇكەي
۱۷۴	* * *	
كلكى		بۇم ھالى نابن و، نەزانى نۇدبىز
كەرىيە		كلكى كەرنە قولەش، دەبىت و نەدرىز
۱۷۵	* * *	
كلكى مشكى ئى		ئەۋمالە بنۇپى و، قىيامەت پانابى
بەئاردنابى		كلكى مشكىشيان، بەئاردلى نابى
۱۷۶	* * *	
كلكى ۋەبەر		خۇكلكى ۋەبەر، تەلەي كەۋتوۋە

ته نه ی که وتوه	چاری نیه وله لای، بیده نگ خه وتووه
۱۷۷	* * *
کوته ک دهنائی	خوت مه حته ل مه که، لیړه وله پړی یه
قوناغ نه کوئی یه	کوته ک دهنائی، قوناغ له کوئی یه
۱۷۸	* * *
کوته ک نه	گوتراوه وکوته ک، یانه دارکاری
به هه شتی راهاتوه	له وونیای دیرا، هاتووه به دیاری
۱۷۹	* * *
کورتنائی خوار کردوه	دیاره کورتانی، خوار کردووه دیسان
“ “	یانه که وتوته، چه نگی ده س پیسان
۱۸۰	* * *
کورتنی وکه ژئی	جوانتر له جارن، خو کورتی وکه ژئی
لیک دهه ژئی	بویه ک سوتاون و، دهه ژئی وهه ژئی
۱۸۱	* * *
کور تیرنه ندازی	کور تیرنه ندازی و، واخوړا بیئی
باچاوی بابی ده رینی	ده پیښ داچاوی، بابی ده ریښی
۱۸۲	* * *
کورپه	دهی خو گشت جاری، بوت نایه ن کورپه
جرپه ی نه شوینه	به دواوی وی دادیتن، زورچرته وجرپه
۱۸۳	* * *
کورد به دبه ختی	کورد به دبه ختی، گه لیك کیښاوه
گه لیك کیښاوه	نه وخه و شوینه ی، نیستاش هه رماوه
۱۸۴	* * *

شړوشه پړپړتو، پټ تراکى دراوه

کورده وچه پټکى، له سه روى دراوه

* * *

کورده چه پټکى نى دراوه

“ “

۱۸۵

کورده تى داهن، له تيره وهوزان

به زور شوره سوار، د نارېش بوزان

* * *

کورده خو خوره وديه

“ “

۱۸۶

کورده ميوان دوست، ساحېب مه جليسن

له چاو قه ومه کان، زورکه ميان پيسن

* * *

کورده ميوان دوسته

“ “

۱۸۷

کورده نه گه رنه چيت، بوشارو بازارې

خو کارنيه وده مړين، به ئيش ونازار

* * *

کورده چته بازارې

بازار چول دهبى

۱۸۸

کورپکى نه گه ر، کوپپى وهك بابى

له سامان بابيش، هه رفکرى نابى

* * *

کورپ نازا مائى بوجيه

کورپ خو پرى مائى بوجيه

۱۸۹

کورپ نه ويا بهى، ديوت له بهرچاو

جوانى تى فکره، بانه نگو تى به چاو

* * *

کورپ نه ويا بهيه

“ “

۱۹۰

بيستوته ونه توش، کوپياب نه ديوه

له نيوبى کاره، هه تيمه تيمه

* * *

کورپ

باب نه ديو

۱۹۱

وه كوگيال سه ر، پنجى خو به تى

نه وهش هه ركوپى، بابى خو به تى

کورپ بابى خو به تى

“ “

- ۱۹۲ * * *
 کورې بې
 زږن کورپه نه و، هه ربه بې کلاوی
 له حاسستی دراوسې، یاپه پش ویلاوی
- ۱۹۳ * * *
 کورې بیوه ژنییه
 بؤخوی هه رده لیت، ئیمه خووانین
 کورې بیوه ژنی و، هینده لې پوانین
- ۱۹۴ * * *
 کورې بیوه ژنی
 بؤمال دهبی ویوپیاونابی
 ناکرې به پیاو، نیومام وخال بې
- ۱۹۵ * * *
 کورې خوږې مائی بؤچییه
 دهی مائی بؤچییه، کورپه خوږې بی
 هه روابیت فیږی، گیلې وهیږې بی
- ۱۹۶ * * *
 کورنیوونیشانه ی له بابی نه بی
 کورپه یبې له باب، نیوونیشانه
 کورپه تودایتی، له جی بیگانه
- ۱۹۷ * * *
 کوزم ساوایه
 کوزم زورساواس؟ وازم لی بیتنه
 پیروکه وتویکی، دی وده دست بیتنه
- ۱۹۸ * * *
 کوزه نه بیو
 باشه من پازیم، باکوزه له ش بی
 دهی ناکرې ئاوا، به نوزه له ش بی
- ۱۹۹ * * *
 کوزستی که وتوه
 کوزستی که وتوه و، له دل وده رونی

نه يماهيچ ريځگار، ليواړی پونی	۲۰۰
* * *	
کۆسه چوپړديني	کۆسه چوپړديني
سميلىان تاشى و، زويكى هاته وه	سميلىشې له سهردانان
* * *	۲۰۱
توش وه كوپړاوجيه، كهى پيترارت كرد	كوشتت به لام
كوشتت به لام بؤ، چى مندارت كرد	مندارت كرد
* * *	۲۰۲
ئەري كۆلان كوت ،دادهى زۆرگه پئ	كۆلان كوت
بؤويران بوى خوت، ده كړئ وهرگه پئ	
* * *	۲۰۳
كۆل بوبه كۆلتا، سئ دوى لئ نه كهى	كۆل بوبه كۆل
شانى زؤيدهيهى، خوى لئ سل نه كهى	شانى بوشل كه
* * *	۲۰۴
ده كه ولى دامان ،وركيك زه واديك	كۆلكه سه واديكي هه يه
هه يتي هه رته نيا، كۆلكه سه واديك	
* * *	۲۰۵
هه روا بووه كۆلكه، مه لان فه قيسى بئ	كۆلكه
پوشكه يا چيلكه، مه لاي له جيتى بئ	مه لايه
* * *	۲۰۶
ئەتوش زانى بوت، وای كۆله كوتاه	كۆلهى كوتاه
خوى پئ نه گراوه، له م ناوه ناوه	
* * *	۲۰۷

- کولې له دليې
 ۲۰۸
 ۳۳ ۳۳
 ۳ * *
 هره که س بوی باس کا، هره ده یگرینی
 کونه سه گیکیش نیه
 ۲۰۹
 ۳۳ ۳۳
 ۳ * *
 هه لین له ده ستیان، زویکی بابره وین
 کونه قانتاغه
 ۲۱۰
 ۳۳ ۳۳
 ۳ * *
 کونه قانتاغی، یان زینه کونی
 کونه کتیه
 ۲۱۱
 ۳۳ ۳۳
 ۳ * *
 وه کو. کونه کتیب، پیشینیان ده لین
 کونه ماکهر
 ۲۱۲
 ۳۳ ۳۳
 ۳ * *
 هوی کونه ماکهر، هره که س پیت ده لئ
 کونه مشکان
 ۲۱۳
 ۳۳ ۳۳
 ۳ * *
 ته نگاویان کردبو، جیتی نه بو پروات
 کونه مشکی
 ۲۱۴
 ۳۳ ۳۳
 ۳ * *
 که وتوت هاور، هیئنده ردی سه ری
 لی ببویه قه یسه ری
 قه دیمیه کانمان، به سه ره که ینه وه
 کونه وه جاغان
 به سه ره که ینه وه

۲۱۵	* * *	پوکه ینه خوشی، بیستان و باغان هرشویندیان نه ما، کونه وه جاغان
۲۱۶	* * *	د بهرکه و بیڼه، هرکونه که ی خوت چاکتره وله نوی، خه لکیش بیڼی بوټ
۲۱۷	* * *	سحریاز به لایم، یان جادوه بازه کونه ی ده فروشیت، به ونرخی تازه
۲۱۸	* * *	تاحة ددیک دیسان، هر یوټی چابووه نه و جاریش کونی، بوټی زورابووه
۲۱۹	* * *	مه لاس بووه ناروا، نه له و په سیوه کونیکی نه ده و، پرده یدای دیوه
۲۲۰	* * *	کوټخاژنیش ناکا، بشته جیټی کوټخا کاری خه لگی دی، بوټخوی رپټکیخا
۲۲۱	* * *	کوټخای ده بینم و، ناغاشمان دیوه وابکه م تا کوټلی، باشمان ناسیوه
۲۲۲	* * *	کوټخای ببینه و کوټخات دی و کارت، که بوټی به جی

دی تالان که

۲۲۳

تالانی بکە ی دی، هەرچی پیت ده چی

* * *

کوئخای مه نتيقه يه

“ ”

کوئخای مه نتيقه و، پيش سپی مه يه

شه رعيه و قانونی، حوکميشی هه يه

* * *

کوئرایي گاتی

۲۲۵

“ ”

کوئرایي گاتی و، هه رنو ک چاوانی

نه توانیت چیدی، تی هه لبروانی

* * *

کوئر کوئری

۲۲۶

پی ناپه ریته وه

کوئرش کوئری پی، ناپه ریته وه

یاله کۆل نونیا و، خۆی کرد بیته وه

* * *

کوئر گێرايه وه

۲۲۷

که چه ئیش باومری کرد

کوئر بۆی گێراوه، قه یاتی بۆ کرد

که چه ئیش هه روا، باوه پی پی کرد

* * *

کوئر هه تاده مری

۲۲۸

هه ربه ته مای چاوانه

بۆ نه وه زله ش، ژۆرباس کراوه

کوئر هه تاده مری، به هیوای چاوه

* * *

کوئر مگرێه

“ ”

۲۲۹

بۆ ته گری پوچکه و، یا کوئر هه گری به

بۆی نا کریته وه، هیواشی پی به

* * *

کوئر هه له خوای

۲۳۰

وه ک کوئر هه ده لێن، له خوای حاسی بووه

ده ناپیشی هه ر، ژۆر کوپ حاسی بووه

* * *

له داخان مه ميرهو، له ده ورودا وان	کوږيزش به کوږی
کوږیږه کوږده لئى، ئیمنت ده چاوان	ده لئى ئیمنت ده چاوان
* * *	۲۳۱
کوږستانى خال خال، توږلئې پرهش به لهك	کوږستانان
دهر كه و تن له بان، بوږيان وكه لهك	خال خال
* * *	۲۳۲
كوښندهرى دیشى، بیکوته بهم داره ی	کوښندهرت
نه کاجارى تریش، پرویکاله م کاره ی	دیشى
* * *	۲۳۳
كه پوله به ینیان، نه يائه و دوانه	كه پویان له به ینئى نه با
یه کتریان ده خوارد، چاوبه وان زوانه	چاوبه کتریان دمر دینا
* * *	۲۳۴
باشه دهی كه تهش، کاروانى كردن	كه ته کاروانى كرد
هه رښخوئى بون يا، لبارى بردن	“ “
* * *	۲۳۵
كه ته كوشه و حول و، جگینئى پولان	كه ته و
میښین وجغزین، کایه ی ماقولان	كوشه
* * *	۲۳۶
مه چوبگه ریږوه، مه تیوده چپه گوئ	كه چكى
خوتبى ناگه پئى، هیچ كه چك ونه سكوى	تى ناگه پئى
* * *	۲۳۷
نه گه رډوكتوریا، بوخوئى مام كه چهل	كه چهل نه گه ركه چهل بئى
دهرمانى سه رى، ده كرد بئى گى چهل	سه رى خوئى دهرمان دهكا

خوا کرده و که چه ل، نه گه روا شیرنه	که چه ل شیرنه	۲۳۸
که چه ل هریاسی، کرابی له بیرنه	“ “	
		۲۳۹
باسی که چه لیه و، گوتیان به به خته	که چه ل به به ختن	
هرچی پوی تیگا، پینگای بۆته خته	“ “	
		۲۴۰
که چه ل توانی بای، نه وسهری تاسی	که چه ل توانی بای	
وای دهرمان ده کرد، که سیش نه ییناسی	سهری خوی چاد مکردموه	
		۲۴۱
نه میان نه م که چه ل، سهرلوس وتاسه	که چه ل و و ندهرن	
نه می ترق ... دهر، به بی قسه و یاسه	“ “	
		۲۴۲
که چه ل فیلاویه و، یاوی سازداره	که چه لیه سازداره	
نه له م دونیایه ی، نه واه پره زگاره	نه مه دونیایه و پره زگاره	
		۲۴۳
نه و که سه ی نه گهر، یارودنۆستی نیه	که دۆستت نه بی	
بۆهیچ نیش وکار، هه رده ستیشی نیه	ده ستیشت نابی	
		۲۴۴
هینام ناوه ژوم، کرده وه کراسم	که راسم ناوه ژو کردموه	
یارونه یاران، که س بانه ناسم	“ “	
		۲۴۵
که راسمان ویگرا، له به رخۆره تاو	که راسمان پیکه وه نه	

ټیښکن کړندنه وه، بوټه قاوه قاو	به رتاوی ویشک بوټه وه
* * *	۲۴۶
نه گه رکه راسیځ، بدړی به پیسی	که راسیځی بدړی به پیسی
سه ت که راسی جوان، بدړی هه رپیسی	خاویڼ هه زاریش بدړی خو پیسی
* * *	۲۴۷
نه گه زانیت که ر، نایه ته به ربار	که رنه گه رنه هاته بن باری
باره که ت به ره وه، له که ری بکه بار	باری به ره بوسه رکه ری
* * *	۲۴۸
نه گه رتو که ریای، پیم ده گوتی وه ک شای	که ریای
یان ده ناده مگوت، خو زیاهه رکه ریای	شابوی
* * *	۲۴۹
که ریی بزپریتنی، سه گ پشتمی ده گری	که ربزری سه گ پشتمی دیشی
به وبارهی واسوک، کولوی داده گری	که ربه باری سوک خو ناروا ری
* * *	۲۵۰
که ره وباروا، خو شمان لی لا بدا	که ریچیته به غدا یه
نابیت به ئیستر، به چونی به غدا	نابیته ئیستر
به چونی به غدا، که ریان ویتو تر	یا
هه رکه ریته وه، نابی به ئیستر	“
که رله که ریای هه ر، ناشو ریته وه	“
با بچیته به غداو، هه رکه ریته وه	“
* * *	۳۵۳
که ر بچته مالی، که عبه وویته تر	که ریچیته مالی که عبه ی
هه رکه ره وده ی با، تو زیکیش که رتر	هه رکه ره

يا	“	به سیه ئه ویه زم و، باسه ی لابه ره
“	“	که ریچته مائی، کابه ی هه رکه ره
“	“	که ریشته که عبه ی، به خه رج ویا جی
“	“	هه رکه ره وخه لگیش، ده بلتین مام حاجی
۲۵۶	* * *	
که ریو؟؟؟		وهك جاره کانی، دیکانه ی که ریو
به ریو؟؟؟		خۆمه رنه مزانی، له دوی وی به ریو
۲۵۷	* * *	
که به جو ی بدړې شه هه یده		جا کو اشه هیده، که ری دړې به جو ی
“	“	یاوای داناون و، به قازانجی خو ی
۲۵۸	* * *	
که به کاروانان قه له ونابی		کوا قه له ونابی، که به کاروانان
“	“	بچیت هه جیی خو ی، نیومه پوشوانان
۲۵۹	* * *	
که به ولا مان		کاری نه سپاردت، نه کراوه اته وه
ئاو ی ناخواته وه		خۆ که به ولا مان، ئاوناخواته وه
۲۶۰	* * *	
که به سه		تۆ که ره که ی خۆت، زۆرجوان وه به سه
له خه م ره سه		ئه وه ت که به سه تو، له خه م بی په سه
یان	“	که دیتم وزانیم، که رم به سه تراوه
“	“	ماندوم هه ساوه و، بیرم بۆ که راوه
۲۶۲	* * *	
که رتیری		هه رتیری خوارد که ره، له جو ی وئاو ی

خوار د دهمز پرېنى	زورده زه پرېنى و، جوتانىش داوئ
۲۶۲	* * *
که رچوزانئ تامی بییه چیه	جا که رچوزوانی و، چیه تامی بییه
“ “	هر وای لی حالی، له م په سم ورییه
۲۶۴	* * *
که ردار که ری خوئ ناوا	من وای دهناسم، به باشی و خاسی
ناناسی	که ردار که ری خوئ، ناوانه ناسی
“ “	وهك من دهناسم، خودیده خاسی
“ “	که ردار بی و که ری، خوئ وانه ناسی
۲۶۶	* * *
که ردمزانی	پړووشوینی خوئ، واره ده ست دینی
که ری بخوریننی	که رده دهمزانی، که ری بخوریننی
۲۶۷	* * *
که رده قوری که وی ساحب مال	که رده قورئ بکه وی، بابین مام وخال
له هه موان به قه ووت تره	له هه موان به هیژ، تره وخواهن مال
۲۶۸	* * *
که ر، زورن و	بیی لی بپروانی، له نه و سه رزه مینه
هه مو سم خر نین	که ر زورن هه موش، خو سم خر نینه
۲۶۹	* * *
که رله کوئ که ووتوه	که رله کوئ که ووتوه، له م نیو قورپاوه
کونده نه کوئ دپاوه	ته ماشای کونده ی، له کزی دپاوه
۲۷۰	* * *
که رماندو و مردو	که رماندو هیلاک، هیته ده ش باره بار

خيويش ناپازى، په په په سربار	خاومن ناپازى
* * *	۲۷۱
چى هاتبونه ده، له م كوپه وديزه	كه رميزه
وهك پى وشوينه كهى، پيشو كه رميزه	“ “
* * *	۲۷۲
خوده بازوتريش، نه وفكرهت هه با	كه رنويان بهرى
كه رنويان بهرى، ده يانيش ده با	ده يانيش ده با
* * *	۲۷۳
به خوى وكه رى و، باريش به خيرى	كه رويارت
سهره روك چاوى، خات پوره ميځى	به خيرى
* * *	۲۷۴
ژينيان رابواردوه، زږيځى ئوف وئيش	كه روخوله ميشن
نه ودوانه ش هه روهك، كه روخوله ميش	“ “
* * *	۲۷۵
له كورده وارى، له م سهرتائو سهر	كه روكوږ
به حاجه ت ناشى، ده لښ كوپو كه ر	به حاجه ت ناشين
* * *	۲۷۶
چى بانگى ده كه م، به گوږپه وږتوتوند	كه روكوند
بوم حالى نابى، چپكه م كه روكوند	“ “
* * *	۲۷۷
كه روكه ركه وتون، ويگرپائه ودوانه	كه روكه ر
پك ناكه ونه وهو، تازه به وزوانه	كه وتونه
* * *	۲۷۸

جورى پيداېون، له زهردى وبوران

كه رويشكن به لام، وهك حيسان خوران

* * *

كه رويشكى نستووه، چاوى وازه قى

خوى نابزىوى با، چه پله لى بته قى

* * *

كه رت به زهنگ كرد، داده لى بابزانم

پاستيكه م پى بللى، نه لى نايزانم

* * *

كه رى لى ون بووه، كه س پى نازانى

كه وتوت شويى، نالى و كورتانى

* * *

كه رگيان م ميره، خويديت به هاره

كورتانى تازوت، بوډى له شاره

هه موكه رسته و، پر شمه و پيش چاوكه

بوت نوى ده بنه وه، نال ويزماره

* * *

دوريخريته وه، له كي شى كاكت

خواوكه پهمى خواو، جه مالى پاك

* * *

لى لى حالى ده بى، جوانى لى بنورى

كه ره رنه و كه ره و، كورتانى گورى

* * *

كه رويشكى حيسان خور

په پيدا بونه

۲۷۹

كه رويشكى دهنوى

“ “

۲۸۰

كه رت

به زهنگ كرد

۲۸۱

كه ره كه لى ون بووه

له كورتان و نالى ده گه پى

۲۸۲

كه رهمه مربه هاره

كورتانت بوډى له

شاره، له نالت

دهدم بزماره

۲۸۴

كه پهمى خواى و

نيوچاوانى پاك

۲۸۵

كه ره رنه و كه ره و

كورتانى گوراوه

۲۸۷

هه رچى ده ست كه وئ، به جيتى وبانه وه	كهر يان به
كه ريان كه گوتووه، به كورتانه وه	كورتانه وه گوتووه
* * *	۲۸۸
كه ر هى ناشه وان، يان نى خزمانى	كه ر ئ ناشه وان يه
كه س لپى نازانى، فپل و نه زمانى	” ”
* * *	۲۸۹
بپى به قسم بكه ي، خوى لى بشاره وه	كه رى به باره وه
كه رده چته نيوى، به جل و باره وه	تى ده كه وئ
* * *	۲۹۰
توركارى ديكه ش، واي لى ده زانى	كه رى به كورتانى
ده يناسي ته وه، كه ر به كورتانى	ده ناسى
* * *	۲۹۱
به لايه هاتووه، ده بپى چى لى بكه ي	كه رى بيته وه
كه ره كه ت بيته وه، هه راي لى باركه ي	مه عره كه ي باركه
* * *	۲۹۲
هه رديتم وزانيم، كه يفى تورسازه	كه رى پيرو
كه ريك واپيريى و، هه وساريش تازه	هه وسارى تازه
* * *	۲۹۳
شاهميدى هه يه، جو خوربووه كه رى	كه رى جو خوربووه
ئيستاش به توربان، ده بپى بوى به رى	” ”
* * *	۲۹۴
كه رى چهرچيانه و، سه گ پپى ناوه پى	كه رى چهرچيانه
وشته شى لى بكه ي، كوا ده رناپه پى	سه گى پى ناو مڼ

* * *

۲۹۵

که‌ری خوت له‌گه‌ل
که‌ری خوت له‌گه‌ل، نه‌سپی نه‌وخه‌لکه‌ی
نه‌چی بگورپه‌وه‌و، باوه‌ریان پی بکه‌ی

* * *

۲۹۶

که‌ری خومه‌و
که‌ری خومه‌و، خوک‌ه‌ری خومه‌و
کوامن گوی دیری، پیاوی وه‌ک تومه‌و

* * *

۲۹۷

که‌ری دیزمویشکی خالی
که‌ری دیزمویشکی خالی
پوی پەش بی له‌گه‌ل، واکوچ ومالی

* * *

۲۹۸

که‌ریش ناخوری خویی
که‌ریش ناخوری خویی
که‌ریش ناخوری خویی، ه‌رپی ده‌زا نی

* * *

۲۹۹

که‌ری شین وکاونی
که‌ری شین وکاونی
نه‌حه‌دنه‌نه‌ی، خال نه‌حه‌دنه‌نه‌ی

* * *

۳۰۰

که‌ری کوله‌ویارسه‌به‌ته
که‌ری کوله‌ویارسه‌به‌ته
مالی کونخای کوا، پی گوت ه‌مه‌ته

* * *

۳۰۱

که‌ری که‌وتوباری نیه
که‌ری که‌وتوباری نیه
بچیتنه‌ناوگاگه‌ل، ده‌میان چه‌رمیه

* * *

۳۰۲

که‌ری له‌ده‌ست من
که‌ری له‌ده‌ست من، تازه‌چووده‌ری

دەرچړو	ئو جارقہ پازہی، بابچی بۆہری
۳۰۴	* * *
کەری مردو	ئو وەش بۆمەتەل، مەر واسەربە خۆو
جووی ناخوا	دەیفەرموناخوات، کەری مردوجو
۳۰۵	* * *
کەریم پی دەویی و	کەریم پی دە پی و، لیم پانامینی
شادیمانیشم پی دینی	شادیمانیشم، زو دی پی دیتی
۳۰۶	* * *
کەریم	کەریم گیزی بکە، مەر وابه گیزی
گیزی کە ی	بۆلای مەبی وبا، بکە ویتە لیژی
۳۰۷	* * *
کەری نیر	پیتم وابوختوش، گەلیک حە ساسی
بەگونان دەناسی	دیتمی کەری نیر، بەگونان دەناسی
۳۰۸	* * *
کەری نیر	کەرنەیدە کیشا، نە و فیز و مە وای
نەیدە کیشا	پینە ی کرد پینە ی، ئانی شک و کە وای
۳۰۹	* * *
کەری نیه و	خۆی پاناودە لی، کە سیش نایزانی
کورتانی دەرکری	کەری نیه و مەتو، دە کپی کورتانی
۳۱۰	* * *
کەری ب. ی	نابی هیچ کاری، پی بسپیتری قەت
سە قەتی دەکا	باوەر کەن کەری، پی دەیکا سە قەت
۳۱۱	* * *

چۆن پىڭ ھاتوو ەبۆي، زۆرسە يره به خوا	كەري ئىو جۇگە يە
كەري ئىو جۇگە و، ھەردىلاشى بخوا	“ “
* * *	۳۱۲
قبوليشى بىكەي، بنى كون نابى	كەريش ئاخورى
كەر ئاخوپەكەي خۇي، كوالى ون نابى	خۇي ئى ون نابى
* * *	۳۱۳
ئەي تۆبوى دە تگوت، كەري من ناچى	كەريش پچى
ھىچ نىە كەري پچى، بە ھاي خۇناچى	بە ھاي ناچى
* * *	۳۱۴
كەريكيان داومى، بەبى كلك وگوى	كەريكى بى كلك
من چۆنى باركەم، دەي بىيەم بۆكوى	وگوى يە
* * *	۳۱۵
داخوا دەي كەري، كى لەگارانى	كەري كى، داخوالە
نە ھاتۆتە وەو، كەس پىي نازانى	گاراني پرانە ھاتۆتە وە
* * *	۳۱۶
دىسان كەزىانى، ھاتوو ەكاتە وە	كەزىان
ناخۇشى و دەردمان، وە بىرخاتە وە	دەكاتە وە
* * *	۳۱۷
كەزى بىرە لام، توخواكەي ئەري	كەزى ئەري
بومن وچەندشیر، مەنىكىش كەري	دومن شىرە مەنى كەري
* * *	۳۱۸
كەس بۆخۇي فەقىر، نەبىت وىي نوا	كەس بۆخۇي
بەدبەختە وىرەو، ھەرجىيەك بىرەو	فەقىر نەبى

۳۱۹	* * *	جوانى تى فكري و، له لادى وشارى
كه س به پيشه دى خوى		
رازى نيه		كه س نيه پازى بيت، به پيشه و كارى
۳۲۰	* * *	
كه س به ته ماشا		كه س به پوانين و، يا زور ته ماشا
نه بوو به پاشا		نابيت به زوردار، يا امير و پاشا
۳۲۱	* * *	
كه س به خه يال		كوانى كيت ديوه، به فكري وخه يال
نه بوو به مال		وه كوئ وخه لكى، خوى كردبى به مال
۳۲۲	* * *	
كه س به دوى خوى		ليړه پامه تا، نه وعه رش و قور شه
نالى تر شه		كه س نه بوو بى بللى، دوكى من تور شه
۳۲۳	* * *	
كه س به ده نكيى		خو هيچ كه س نه بوو، بى بگاوه ده نكيى
رانه گه يشت		يابلى نهى بوجى، وات لى هات كه نكيى
۳۲۴	* * *	
كه س به كه س نيه		هينده ناجوره، خو كه س به كه س نيه
“ “		وادياره گوره ش، هيچى به ده س نيه
۳۲۵	* * *	
كه س به شى كه س ناخوات		كه س به شى كه سى، دى ناخواو كه چى
“ “		نانيش به ته نيا، له نه وكى پونا چى
۳۲۶	* * *	
كه س به كلاوى		كه س نيه جار كيش، به كلاوى بپنوى

- ناپىيۇي خۆشت شىرن كەي، ھەرزۆردىيۇي
۳۲۷ * * *
- كەس بەھىند بىروانە ۋەركەس، خۇناگرى بەھىند
ناگرى تۆش پىت وانەبى، تۆۋى چاكي چىند
۳۲۸ * * *
- كەس بى ئەجەل نامرى ئەمردوۋە
كى مېۋە ئەجەل، دەگەل خۇي بىردوۋە
۳۲۹ * * *
- كەس چى خەراپ كابرانچى خەراپ، بەخۇي ھەرنالى
بۇخۇي نالى بەدەستى بەستراۋ، ناشتە نىۋچالى
۳۳۰ * * *
- كەس خەتى كەس پىياۋچى لى ۋن بى، ناي بىنى تەۋە
ناخوئىتەۋە كەس خەتى كەس شىش، ناخوئىن تەۋە
۳۳۱ * * *
- كەس خەراپەي خۇي نالى ھىچ كەسىك نالىت، خۇمن ئاكارم
گەلىك خەراپەۋ، زۆرشەرمەزارم
۳۳۲ * * *
- كەس ددانى خىرىي كى ددانى خىرى، كۈپى دادىنى
پى داناھىنى ھەرىۋخۇيەتى، نىۋان دەردىنى
يان كەس نىەبى زمانى، ئىحسان وخىرى
پى دابىت لەنىۋ، مېيىنە ۋنېرى
۳۳۴ * * *
- كەس دۇجار نامرى حىسان ۋەھىچ كەس، نامرى دۇجاران

تۆرباس و خواس ھەن، لە بن دىواران	““	““
* * *		۳۳۵
دەلىن لە دونيا، نابى خۆھىچ كەس	كەس پزقى كەسى	
پزقى تۆۋەنەش، دەى ناخۇرى بەكەس	پى ناخۇرىت	
* * *		۳۳۶
كىيەفە قىرى، بى بخوى نىتەو	كەس فە قىرى ناخۇنىتەو	
دىارنە بى ۋە بىر، خوى بى نىتەو	““	““
* * *		۳۳۷
تادونىا پى دى، ئاخىرى و كۆتايى	كەس كارى	
كەس بۆكەس نايكا، كار بە خۇپايى	بە خۇپايى بۆكەس ناكا	
* * *		۳۳۸
كەس كارى لەزگى، دايكى كاتى بۆو	كەس كارى	
دەرنە ھىناو، بۆخوى فىرى بۆو	لەزگى دايكى دەرنە ھىناو	
* * *		۳۳۹
وھكى گوتراو، خۆكەسكەى دەكا	كەسكەش دەكاو	
تۆى لى تى پەپى، جاشىنكەى دەكا	شىنكەش دەكا	
* * *		۳۴۰
كەس تائە و پوگوى، ئاۋاى نە خواردو	كەس گوى	
جىالە باسى ھەر، خۆشى لى بواردو	ۋاى نە خواردو	
* * *		۳۴۱
كوانى كىيە بكا، يارمەتى تىشكاو	كەس لاي تىشكاۋى نىە	
پىپى دادەداۋ، كەوتە نىتەزىلكاۋ	““	““
* * *		۳۴۲

کەس نه پرې
پېم وایى هیچ کەس، ناوله پېوگوپ
نه بووه به کوړې
نه دیتراوه وهر، زوش نه بووه به کوړ
* * *

۲۴۲

کەس نه پزقى خوى زياد وهرناگرى و
کى پزقى زياديش، هاتووه وهرىگرى
له وهختى ديارى کړاويش زوترنامرى
يان له پېش وهختى، مه علومى بمرى
* * *

۲۴۴

کەس نه قابلى ساغ
کواله قابلى ساغ، کيښه بنالينى
نانالينى
نه خوشيه وهوشيش، له پياوده ستينى
* * *

۲۴۵

کەس نارې جېب
شهرتى نيه خوهر، حه ياي بى و نه دهب
چاكت دېته وه، ددهى کەس نارې جېب
* * *

۲۴۶

کەس نالى خاله
کەس نيه بللى خاله، کەرى توبه چەند
کهړمکه ت به چەندى
به لکه فکرى بکن، يابنکه ن به پەند
* * *

۲۴۷

کەس نه ترې نه کوخى
کەس نابى بترې و، بشکوخيت جارى
داروغه دمدى دا
تامام داروغه ن، دپروات بډبارى
* * *

۲۴۸

کەس نه بوبلى قونت
کەس نه بوبلى کوا، قونت وهخوينين
چەندجه وال کايان دهب
چەندجه وال کايان، دهبابوى بينين
* * *

۲۴۹

کەس نه کيل و
کەى دپوى بهخو، بهگاله قانت
بهردمېه قان
بوکەس نه کيل و، بهردى ره قانت

- ۳۵۰ * * *
 کهس نه یگوت خانه کهس نه بوله نیو، نه وگه نده و مهنده
 که رمکات به چه ندی بی بیلی خال به های، که ری توچه نده
 * * *
- ۳۵۱ * * *
 کهس کهس کوا کهس کهسی پی، ناشته به هشتی
 نباته به هشتی زورشاره زاش بن، له کی ووده هشتی
 * * *
- ۳۵۲ * * *
 کهس و مکهس وه کهس پاناگات، خو کهس له م ناوه
 راناگات نه باب باس له کوپی و، نه کوپیش له باوه
 * * *
- ۳۵۳ * * *
 کهسی بی که سان خواجه بو کهس و بی کهس، هه رخوایه و کهسه
 " " بوئی می بی کهس، نه وخوایه ن به سه
 * * *
- ۳۵۴ * * *
 کهسیکی کهسیکی پیاوی، له بیرری ناچی
 پیاوی ده ناوه که چه قلی، ده چاوم راچی
 * * *
- ۳۵۵ * * *
 که شکیش برای دویه نه ونه زیلهش هه ر، ته نیام بوئییه
 " " تابزانی که شکیش، برا که ی دویه
 * * *
- ۳۵۶ * * *
 که لاک بکهوی دالاش که لاک بکهوی و، بی له هه رشوینتی
 لی دایینی دالاش بوئی بکات، دی لی دایینی
 * * *
- ۳۵۷ * * *
 که لامت به شه کردم گرم که لامت ده گرم، به شه کروهه نگوین

بكرى ھەمومان، ھەروەكويەك بىن

* * *

۳۵۸

دەنگوت وەك پيشو، ياچەندئە وەندە

وہزەيش گۆراوہ، كەل بەموى بەندە

* * *

۳۵۹

وابى نايەوى، سازكەى تاروپۇى

كەل شەپى دەكا، لەمەلبەندى خۇى

* * *

۳۶۰

لەبەركەلى تۇ، كەلم ھەلاتوہ

راست ودروست يا، بەستوى داماتوہ

* * *

۳۶۱

خروجۆم گرتن، كەل وگۆم كران

بەتۆرىە وجەوال، لەنيوگۆم كران

* * *

۳۶۲

خۇكەلە بابايش، نەيەونە خوئىنى

دیتەدەرپۇژو، توش ھەردەنوئىنى

* * *

۳۶۳

كەلە شىرتكى، بىئ وەعدە بخوئىنى

بيكوژە وەخىرا، توبكە وەشوئىنى

* * *

۳۶۴

كەلە بابەكەى، خوئىندى ئەوساليش

ھەموجىي پريون، تاكەندووجاليش

* * *

۳۶۵

“ “

كەل بەموى

بەندە

كەل بەمەوتەن

شەپى دەكات

كەلم لەبەر

كەلت ھەلاتوہ

كەل وگۆم

“ “

كەلە بابايش نە خوئىنى

پوژھەردەبیتەوہ

كەلە باب بىئ وەعدە

بخوئىنى دەبى سەرى بېرى

كەلە بابەكەى خوئىندوئىتى

“ “

- که نه زه رپه و دهی که نه زه رپه و، یا که نه گایی
که نه گاییه نهرم وهیدی به، کاردی کوتایی
۳۶۶ * * *
- که نه کی کوردی بوله نیو کوردان، سه رناگری که نه ک
سه رناگری حولی ژور بوبده و، دهی هه له هه له ک
۳۶۷ * * *
- که نه وه خوراپسه گاندن و، به گله وه کیچی
شکینی چت پی ناگاتوو، ژوریش مسکینی
۳۶۸ * * *
- که ئی هیندهی کیشاوه، چیه هه ر ساز نابی
ده گروی بۆکه ئی ده گروی، لئی خلاص نابی
۳۶۹ * * *
- که ئی له سه ر نه بی له سه ر که له نه بی، پیایوی که له و ژیر
که له جوتی ناکا جوتی نا کا، نایه ت بۆ به رنیر
۳۷۰ * * *
- که مابه زاری که ریوه خوشه که ماش هه ر به زار، که ریوه خوشه
له زه تی بۆکه ر، خوشتر له جوشه
۳۷۱ * * *
- که مام بۆکه ری بو. که ر نه من بۆکه ریتم، لئی ویستی که ما
توی که مام بۆچی که ماچه لئی بکه م، که رم خونه ما
۳۷۲ * * *
- که م بژی و خوشه که له بژی، دهی با که م بژی
که له بژی ژیانیک بی فکرو، ده ر بوخه م بژی

- ۳۷۳ * * * كەمى بخۇو
تاكوكه مى بخۇى، ساغى وسەلىمى
كەم بچۇخەكىمى
ئەگەرتۇساغ بى، ناچىيەخەكىمى
- ۳۷۴ * * * كەمى بخۇو ھەمىشە بخۇ
ئەگەركەمى بخۇى، بەدايمەش بىخۇى
چاترەونەبادا، جارنىكىش نەىخۇى
“ “
- ۳۷۵ * * * كەمى بېرسىيە
بېرسىيى ھەروا، ئۆنىو ھەنانى
بۆى بېئىن بەسىيە، بۆبەر قەلىيانى
“ “
- ۳۷۶ * * * كەم تەرخەمە
دەبىي بلىيم ئەو ھەم، زۆركە مەرخەمە
چى بى بىي ونەىبىي، بىي زۆركەمە
“ “
- ۳۷۷ * * * كەم چىكلدەنەيە
زوتوپ ھەروا، كەم چىكلدەنە
ئەقسەى خۇشى، دەرد وسەندەنە
“ “
- ۳۷۸ * * * كەم خواردن
دەرىكىي مەپۇۇ، تاكو تىرنەخۇى
كەم دەسەلاتىيە، ئەگەركەم دەخۇى
“ “
- ۳۷۹ * * * كەم قەسەكە
ئەودوپەندەنەش، بەدلىان بىسپىرە
كەمتر قەسەكەى، زىياترگوى بدپىرە
“ “
- ۳۸۰ * * * كەم تىننە وىم جاو ھە
كەم كەم تىننە، زۆزىم جاو ھە

لە زەت و خۆشى، گەشتى لە دواو	لە زەتەم ھالە دواو
* * *	۳۸۱
چىدى بە منە تان، دەى خۇنازىنم	كە مى دە خۇم و
كە م كە مى بابخۇم، كزىش دامىنم	كزدادە نىشم
* * *	۳۸۲
كە ندال نە روخى، قولكە پىرناىى	كە ندال نە روخى
واى بىرى بۆكەو، زوتىر بۆت چابى	قولكە پىرناىى
* * *	۳۸۳
كە كە نگر و ماست، پىخوشە بىخۇى	كە نگر و ماست بە و مەدەى خۇى
خۆت راگرە تاكو، رەخت و كاتى خۇى	“ “
* * *	۳۸۴
دە كە نگرىكم بۆ، مەلقەنن لىرە	كە نگرىكم بۆلىرە ھەققەنە
دە ناوە ديارەو، بە درۆيان فىرە	“ “
* * *	۳۸۵
ئەو كە ندو ە پرە شەى، وئاخنىو يانە	كە ندو ە پرە شە
زە مە پرەى زستان، تاھاو يىن يانە	“ “
* * *	۳۸۶
خستىانە پىشى، شەرى كە واسور	كە واسورەى پىش لە شكرى
لە دوايەى دەھات، ئاوازى سەنتور	“ “
* * *	۳۸۷
زۇچو كە وانى، پۆستە مىشى شكاند	كە وانى پۆستە مى
بۆى نە درويىتە وە، تۆويىكى بۆچاند	شكاندو
* * *	۳۸۸

که وای هه ریره و، هاش وهوشیه تی
زگیش له برسان، قاپ و قورپه تی

* * *

ئه میش بیستومه، قسیکی مه نشور
پلاویش ده خوا، ده لیتن که وای سور
جیگا که ی به رزه و، دانیش تووه له ژور
ژور پلاو ده خوا، ده یگوت که وای سور

* * *

که وئه وکه وهی، به ره وپوی که وئ
بخوینن بئ وهی، په کی پی بکه وئ

* * *

که وچی بۆت بگرئ، بیگره وکه وابه
سارک و سویرکانیش، به رده ی سه وابه

* * *

که وتن قه ی ناکا و، بئ به ده ستیوه
شهرتیه دوا ی که وتن، زوبوی هه ستیوه

* * *

وهکی گویم لی بووه، له پینگه ویا نان
ئیسستا که وئو ته، به رزار و زمانان

* * *

بوکاری نوایی، سازیمین باهه بین
که و توین وده ی با، قورپراویش نه بین

* * *

که وای هه ریره خشی دئ

زگ له برسان قه رهی دئ

۳۸۹

که وای سور

پلاوئ ده خوات

یان

یان

۳۹۱

که وئه وکه وهیه، به ره وپوی

که وئ بخوینن

۳۹۲

که ویکرمو که وابه

سوئسک به رده موسه وابه

۳۹۴

که وتن قه ی ناکا

هه ستانه وهی شهرته

۳۹۵

که وئو ته به رزمانان

یان

۳۹۶

که و توین ویا

قورپراویش نه بین

۳۹۷

- كەوشەكانم سواربون
“ “
۳۹۸
- كەوشى پېنەچى
پانىيەى نيه
۳۹۹
- كەولى ساردوگەرە
“ “
۴۰۰
- كەوى لى بونەتە
زېرەكەو
۴۰۱
- كەيفى لى بى پشيلەدە..ى و
نايەلى بېرنى
۴۰۲
- كى بمرى وكى بىمىنى
“ “
۴۰۳
- كى بەغدايى و
كى بەسرايى
۴۰۴
- كى بىژن وماڭە
بىۋمزع وحاڭە
- كەوشم سواربونە، يەك يەك دەكىشى
وابزانم پىى دور، بۆم دىتە پىشى
* * *
هەربى پانىيەى و، كەوشى پېنەچى
لەزبلى مالى، دوزنەى دەرەچى
* * *
بۆزۆردەردى دىش، خۆھەردەرمانە
بۆم وەك كەولى، ساردوگەرمانە
* * *
ئىستاكەش كەوى، لى بونەزېرەكەو
فەرقى بۇناكرىت، رۇژبىت وياشەو
* * *
كەيفى بى پشيلەى، دەگرى و دەشى.ئ
نايەلىت بېرنى، ھەرمياوەى لى بى
* * *
ياغومر كىيەو، سەردەنىتەو
يا كىيەولەنوئ، تى ھەلبىتەو
* * *
جوان لى حالى بام، كىيەبەغدايى
ھەرنشاوش ديارى، دەكراپەسرايى
* * *
كىت دىبىت ئەوپۆ، بى ژن وبى مالا
ژىنيان تالەوزقۇ، بى وەزع وحاڭە

- ۴۰۵
- کېته له وميته له ت کي ته له ميت له ت، به چه ند، ده فروشی
به چه ندى بی عیب و عاریت، به پوسم و دابت
“ “
“ “
* * *
- ۴۰۷
- کېته له ی به ته نیی دهوئ کي ته له ی دهوئ و ته نیامالی بی
“ “
* * *
- ۴۰۸
- کې ته شکاوه نه وه ی تیشکاون، له پوی زه مینئ
زور مو حجاجه مو حجاجه وزه ورور، له خوئ ده بینئ
* * *
- ۴۰۹
- کېچت ده که وئی که وت کیچی ده که وئی، که وت بوو شه وئ
“ “
* * *
- ۴۱۰
- کېچی به گایه له م جوړه پیا وه ی، نه تو مه چوه پیش
“ “
* * *
- ۴۱۱
- کېردئ وه ک کیردی مال میه، تیژکردنی ناوئ
مالیه هه موشتی ده برئ، به وینه ی ناوئ
* * *
- ۴۱۲
- کېره خو له یه به کیره خو له و، خو خافلا ندنه
“ “
نه وه م نه ژینه و، نه پابواردنه

- ۴۱۳
کیره کیویلکه
ناچیه ته پراشی، بن ئاوره وچیلکان
فیربویه وده چیه، کیره کیویلکان
* * *
- ۴۱۴
یرى نه وړو
به قونى سبه ينى
دهى . سیرى نه وړو، تادى کوتایى
به کونگی سبه ينى، یاروژى دوايى
* * *
- ۴۱۵
یرى په بنى
کاسه ی خست
ده پيش داده مگوت، تاق تاقه ی تى خست
زوش . یرى، په بنى کاسه که ی تى خست
* * *
- ۴۱۶
کیر شوېکا دايك ده ماغى سازه
کورپش ژن بينى گه لى ناسازه
کیر شوېکا دايکه و، سه رچوپيه ده گری
کوړکه ژن دینى، زگ نیشه ی ده گری
* * *
- ۴۱۷
کیرفه په ولى لاشه ی کیر جوانى
مال مه ت په ماند به ينى لى شوانى
قه په ولىان کچ بو، لاشه ی کیر جوانى
مالى مه ت په ماند، نه پمى لى شوانى
* * *
- ۴۱۸
کیرى
به له ک زهرده
خولى دورخستنې، نه خوشيه وده رده
نه وده وده ک کیرى، زینگ تور ت وزه رده
* * *
- ۴۱۹
کيسه ل
لوشكى لى داوه
نه م پرسينه وه ت، لیخوره به م لاوه
خو هېچ نه کيسه ل، لوشكى لى داوه
* * *
- ۴۲۰
کيسه ل وېوق
داليى پروانن، خو کيسه ل ن بوق

ھاتونە زۇق	لەجىيات ھەموشتى، ھاتونە بۇزۇق
۴۲۱	* * *
كىسەم بۇ	كىسەم ھەلدرۇ، كوابۇم پېدەبى
ھەل دروۋە	دەشپارېمەۋە، دەي خوا ياپرەبى
۴۲۲	* * *
كىسەم بۇ ھەلنە دروۋە	بۇم ھەلنە دروبىو، بۇوپولەي كىسە
“““	زولتېى ھالى بوم، پيس بۇشتى پيسە
۴۲۳	* * *
كىشە لەسەرلىقەي مەلاي بو	خەلاس بو ھەللا، دەدەست ۋەكىشە
“““	بۇلىقەي مەلاي، بۇھاراكىشە
۴۲۴	* * *
كىكارى دەكاو	كىيەۋدى كارى، بۇمان پىك دىتى
كىبە ھەرى ئى دەبا	كى بەھرەۋنەغەي، بۇلاي خۇدىنى
۴۲۵	* * *
كىۋە كىۋناگا، بەلام	كىتوبە كىۋناگا، باكىۋى تورىئ
جىسان پىك دەگا	مۇف پىك دەگا، بازۇرلە تورىئ
۴۲۶	* * *
كىۋلە بن دىنى	نالە ۋەناسەي، كىۋلە بن دىنى
“““	بۇيە دەنگىكى، ۋەك خۇي دەردىنى
۴۲۷	* * *

بيتي (کاف)

گافه وبه گه رده ش، وه ها گريانيك
ده خوازم له توه، خوړى وكه م ژيانيك

* * *

۱

هاتوه مه پوكيف، ليړوله وبكا
مانگا كى ديوپه، تهنيا گيړه بكا

* * *

۲

هه رواگو تراوه، گاهه ربه سرويان
ژنيش ده خيچى، زويكى به درويان

* * *

۳

گاكه ده پوانى و، هه رله دم وليوى
به تاييه ت له ئى، خاوه نيوخيوى

* * *

۴

نه يه ت بويه رنير، گاجوت مان بگرئ
خاوه نى منه تى، زورلى هه لده گرئ

قه رزاركه بيټن، به لى توده به ن

نه وده م من بؤتو، كواچم پى ده كرئ؟

گاجوتى نه كرد، خيودانيشت له وئ

قه رزاريش بيټن، هه رتويان ده وئ

* * *

۷

گاپانيان بر دبوو، كرابوبه به ش
پوريشم ده يگوت، نهى كوا مانگا پرش

گاپانيان به خړى دزيوو
له مانگا پرشى ده پرسى

- * * *
- ۸ گاسنى تيزه گاسنه كهى، چاكيان ده كيلى
تيزه هيچ په له وكوسپى، له نيونا هيلى
- * * *
- ۹ گاسنيكى باوينه به رپيى
پيىم خوش بوئه تو، زو تربيني ويى
گاسنيكى كه لان، باويته به رپيى
- * * *
- ۱۰ گاكويوم بوهاتو ته به رنيرى
شوكرم له خوئى و، زاناى ويى
وه كوگاكيويه و، بيته به رنيرى
- * * *
- ۱۱ گال خاس بوله خو ته نى
گال كه خاس بوويه، واله خو ته نى
جوانتره و برويىش، بو و ناميزه نى
- * * *
- ۱۲ گاله حه يفى كه رى پير بو
گاشينه ي قوپو، خوالت وه سرى
پيربوى له داخ و، له حه يفى كه رى
توبارت هيتاو، كه ريش هات خواردى
زانى چيديكه ي، بو نا چته سرى
- * * *
- ۱۴ گاميش ومك سه مور نا چى به دارا
گاميش وهك سه مور، به داره له نا چى
سه مور وهك سواكه رى شارا
سه مور وهك سواكه رى شارا
- * * *
- ۱۵ انى ناغاژنى وه بهر
لانى ناغاژنى و، خو پيو نه نانى
كه م ناكريته وه، له شهرتى شوانى
شهرتى شوانى ناكه وى

۱۶	* * *	نه گهرمه ر.....ه دهرک ويانه
گا...ى به بانه		چ خويى ويى.....ئ، ده نابيگانه
۱۷	* * *	
گاوان حه قى نه دريتى		موچه ى نه دريتى، به خواى مام گاوان
ناچيته گاراني		ناچته گاراني و، بگري پتي پاوان
۱۸	* * *	
گاوان نه شته گاراني		گاوان كاري خوي، زورباش ده زاني
ناني نادهنى		ناني نادهنى و، نه شته گاراني
۱۹	* * *	
گاوان هه تادانيشى		گاوان دانيشيت، بي كاروبى بار
گاراني ئى بلاوترده بى		بلاوترده بن، گاراپان وگويلسپار
۲۰	* * *	
گاي جوتى هه ر		گاي جوتى نه گه ر، بيتى لتي بپواني
به گويلكى دياره		به گويلكى دياره و، خورزوبه جوانى
۲۱	* * *	
گاي		وه كوگاي قه شان، هه رواله دورى
قه شانه		دياره وپتويست نيه، بيت بؤخزورى
۲۲	* * *	
گاي كه سى هه تانيواري		مانگاي هيچ كه سى، خوتائيواري
پي ناله وهرين		بۆله وه پنايباو، زودينه خواري
۲۳	* * *	
گاي نه لاييگه و		نه وخزمه شمان وهك، زوگاي له لايهك

ده نویت وکول و، نانیش له لایه ک

* * *

گاپان وگاگل، گشتیان هی مهردم
نه بمه گاوانیان، خوژزنامهردم

* * *

نه گهرتوزانیت، نه وگایه ت نیکه
بیری بویکه وه، دوجلانی لیکه

* * *

قهراری نه گهر، نه وکاره م پیک بی
نه زرم گایه ک یا، مانگا وگوئلک بی

* * *

گایه ک بی ده بال، گایه کی بکری
پهنگی یاده نا، خوئی وی هالده گری

* * *

نه خوشیه ک نه کرا، باس ولی دوانی
هرگر تی وکوشتی، کواکی لیتی پوانی

* * *

دایمه زراندهوات، جاگردی درویان
پیزیان کاتاق و، جوت بیان لی بویان

* * *

گروکفیکه هر، تورده بی وه لچون
تاوای کاره که ی، بونه ولای مه چون

* * *

نانی له لاییکه

۲۴

گای مهردم گاپانی مهردم
نه گهرنه پیرانم نامهردم

۲۵

گایه ک نیکه

دوجلای لیکه

۲۶

گایه کم نه زری

ونه وکاره م جوړی

۲۷

گایه کی ده بال، گایه کی بکه ی

یارهنگی دهگری یان خو

۲۸

گرتی و

کوشتی

۲۹

گردی درویان

“ ”

۳۰

گروکفیکه

“ ”

۳۱

گريان بۇپياوان نه هاتوه

“ “

۳۲

گريانيش دل خوشى

دانه وهى دهوى

۳۳

گرينوځ گريانى

دهنه وكيډا حازره

۳۴

گريوى لى بردوته

گرى كويرمكردوته وه

۳۵

گريى گوو

تاسه رموو

۳۶

گرى يهك به ده دستى

بكريته وه، مه يځه دداني

۳۷

گزو

فج

۳۸

گزووگومبه ت

“ “

گريان بۇپياوان، نه هاتوه ناپى

كاره دهى به لكو، له لاي خواچابى

* * *

كى گريا، بى هؤو، له كوليش ناكه وي

گريان دل خوشى، دانه وهى دهوى

* * *

نم گرينوځكش، هه روابووه وايه

گريانى حازره، ده نه وكيى دايه

* * *

هاتووه گريوى زو، لى بردوته وه

كويره گريى كويرى، بؤكردوته وه

* * *

ههركاتيكي گريو، گؤلى گرتبى موو

ده رواتا ماليسى، يان جيرانى گوو

* * *

گريى به ده سستيت، بؤبكريته وه

مه يځه دداني، وليت تيك چيته وه

* * *

ده وري مندا ليه م، بوو نه زمانه

گزو فچه يان هه، نيوه ونيشانه

* * *

ههركزوگومبه ت، به بى جومب جول

گرتى خيرا يهك، به ستنى هه ريوك قول

۳۹

گل مهيل بره

حيسان نه گهر مرد، چراي بوخاموش
گل مهيل بره، ده كرى فراموش

““

““

۴۰

گلۆلەم ئى كه وتە ليژى

نه گهر كو گلۆلەم، لى كه وتە ليژى

كه س خاسم پى نايژى

خۆده مزانى كه س، خاس پىم نايژى

““

““

““

““

۴۲

گلۆلىك بهنى باده

گلۆلىك بهنى، ويا چەندى باده

خۆت له بى حەياي لاده

خۆت له بى ئابرو، بى شەرمى لاده

* * *

۴۳

گله يى له دوستى خوشه

شادى وخوشىكە، نه وهى قىتى گەيى

““

““

۴۴

گلى دور

نه وفكرو بيره ش، ده ركهين له سه زمان

دهرمان نيه

گلى دورنا كرى، بيكهين به دهرمان

* * *

۴۵

گندۇر بهرەنگى نيه

شەرتى تاميه تى، خەرچە وگندۇرە

““

““

ده بخو كارت چيه، زەر دهيان بۆرە

* * *

۴۶

گندۇرىك و

دهى جاچون دهبى، نه واگندۇرىك

گوندىك

بۆگوندى بنىرى، ياكەس نه خۇرىك

	۴۷	* * *
ګوانی	ګوانی	
ړاساون	ړاساون	
	۴۸	* * *
ګوتت چاره‌ی ددردت دهکهم	ده‌ګوتت من چاره‌ی، دهردی تۆده‌کهم	
دم‌ګوتم که‌نگی	باشه‌من تاکه‌ی، چاوه‌ړیووبکه‌م	
	۴۹	* * *
ګۆتره‌ی	هه‌روه‌کوبړپه‌و، یاګۆتره‌ی ګله‌ی	
ګله‌یه	پیتم خوش بوبکړم، من له‌خاله‌بله‌ی	
	۵۰	* * *
ګوتن وکردن	ګوتن وئوکاره‌ی، بۆی ده‌بی بکړی	
لیک دورن	جیاوازی زۆره‌و، وای بیرلی ده‌کړی	
	۵۱	* * *
ګوتنی له‌نه‌ګوتنی چاتره	ګوتنی چاکتره، له‌وه‌ی که‌نه‌یللی	
“ “	له‌که‌س نه‌ترسی، واکه‌بیللی	
	۵۲	* * *
ګوتیان نیستړنه‌تو	به‌نیستړی ګوت، تۆکوړی کتی بابت	
کوړی کی؟	بیان ناسین تیکړا، خزم وئو حبابت	
له‌پوی هه‌لنه‌هات بلې	شهرمی کردوبلې، کوړی که‌ریمه	
کوړی که‌ریمه‌و	وتی درؤنه‌بیټ، له‌پوی جه‌نابت	
ګوتی خالم نه‌سپه	خالم شائه‌سپه، وینه‌ی شیري پاک	
“ “	زیندوی کردنه‌وه، پاک په‌سم ودابت	
	۵۵	* * *

هات فهرموى بهراز، هيلکيکى کردوه

دهعبايه وزه پدار، لىتى پانه بردوه

* * *

به بهرديان فهرموو، قورسى سهنگينى

له جيتى خوم ببزوم، گواوام ده بينى

* * *

گوتيان به دومهى، بى خانوپه رژين

زستان هات فهرموى، سازم بوله رژين

* * *

ده گوتيان چ باشه، پرسيان له پىوى

ده يگوت ريگاي خوار، بينى و بپىوى

* * *

پرسيان له کوپرهى، پرکه يف وده ماغ

چت ده وي فهرموى، ههردوچاوى ساغ

* * *

گونت به چه ندى، ولام ده وه وزوو

ده يگوت به کيش و، بهر دوته رازوو

* * *

گوتيان مه لاهات، کاسه ي پرگوشتاو

بؤمنه توبؤچى، واده يکەى به قاو

ئابه خواى مالى، ئيتوه شيان هه لبارد

به من چى بؤکوى، ده رواگوشتى باو

* * *

گوتيان به رازهيکەى کرد

دهعبايه کى زهرداره کردى کردى

۵۶

گوتيان بهرده بؤوا به سهنگى

گوتى هه تاله جيى خوم

۵۷

گوتيان دومه جستان هات

گوتى حازرم بوله رژين

۵۸

گوتيان پىوى چ باشه

وتى ريگاي خواروخين

۵۹

گوتيان کوپره چت ده وي

گوتى دوچاوى ساغ

۶۰

گوتيان مامه گونت به چه ندى

گوتى به سى وته رازو

۶۱

گوتيان مه لاکاسه جيرانه تيت

بؤهات، گوتى به ئيوه چى.

گوتيان خوله ماله توش تى پهرى،

گوتى به من چى؟

۶۲

گوتى ئىسك بۇۋادىرەنگ ھاتى

بەچەنگ سەيىكى بوم ئەتۈسەتر

۶۴

ئىسسان نەھاتى، بۇبۇلام زوتر

بەدەست سەگى بوم، زۆرلەتۈسەگتر

* * *

گوتى باۋكەرۇ

گوتى كەس بەقسەئ دەكرد

۶۵

دەگوتى باۋكەرۇ، چەندەلىزانى

كوالەقسەكانى، چىيان لى دەزانى

* * *

گوتى بۇلقاسم بارە

بارىش بى من سەربارم

۶۶

دەگوتى بۇلقاسم، پىگم خست بارم

خۇگوتى بارىش بى، من ھەرسەربارم

* * *

گوتى چۆلەكەھىلكەت بۇۋاچوكە

تائەوم كىركەم ماگيانم دەرچى

۶۷

چۆلەكەھىلكەت، چوكەولەبەرچى

تاۋەم كىركەم ما، گيانىشم دەرچى

* * *

گوتى دراوسىت چۆنە

گوتى جىرانى بەدۋايە

۶۸

دەگوتى دراوسىت، كۋاچۆن پىۋاۋىكە

دەبىرۋاوسىتى بەۋ، دۋاباسى لى بىكە

* * *

گوتى دراوسىت حىزە

نىۋگەئى خۇم سەلامەت

۶۹

پىتى گوت دراوسىت، دەلىن خۇحىزە

دەگوتى خۇم خۇش بىم، ئەۋەرلەم پىزە

* * *

گوتى كارۋان بەرپۋەيە

كۈرەكەم بۈيكەبەمەلا

بىۋى بىنرەۋەھەتا

بىگاتەۋمكارۋانى

۷۱

عىلمان بارى كىرد، كەۋتەدۋى شۋانى

ھائەۋەكۈرەكەم، ۋەك لىتى ئەپۋانى

بىكەن بەمەلاۋ، بۆمى بىنرەۋە

بابى بىگاتەۋەۋ، عىلى وىكارۋانى

* * *

- گوتى كه چهل باشه يامه غه و
گوتى تف له مه جادوايي له نه و
۷۲
- کيت هت پى باشن، که چهل يامه غه و
گوتى تف له مه و، جادوايي له نه و
* * *
- گوتى که م بوچی هاتوى
گوتى بوزورى
۷۳
- که م بوچی هاتوى، وتى بوزورى
چى ديت پى نابړى، به چاونه شورى
* * *
- گوچانى له ده ستى که وت
“ “
۷۴
- گوچان وعه ساي، که وتن له ده ستان
ديکوت جام بهن، بولای چاومه ستان
* * *
- گوده مانه يه
“ “
۷۵
- کرديان به گالتو، په ندى زه مانه
نه وه شيان نه ستاند، هه رگوده مانه
* * *
- گورگت ده کوږى
خوت هاويشت
۷۶
- پو حمت بونه کرد، به تيره وه ورت
گورگيکت هيتاو، خسته نيوکورت
* * *
- گورگ نه خوږه يه
“ “
۷۷
- گورگ بيى ونه يخوا، هه روانه خوږه
با هيچيش نه بى و، نه توپيټ زوره
* * *
- گورگه
ميشه
۷۸
- به گوتى من ده کهى، له شتى واگه پى
گورگه وکه وتوته، نيوپيستی مه پى
“ “

۷۹

* * *

گورگى باران ديدديه

مام گورگه شينيش، خوگه لى جاران

“ “

كه وتوت به فرو، بن پيژنى باران

* * *

۸۰

گورگى خوولاتى بم خوانه ك

گورگى خوولاتى، بى بمخيكيڻى

شېرى غه يري بملاوينيته وه

نه ك شېرى غه يري، بى ويم لاوينى

“ “

گورگى خوځم له شم، ليك هه لوه شينى

“ “

نه ك غه يري ده ستم، ده سستوى وه ريڼى

* * *

۸۲

گورگ له بارانه ي ترسابا

گورگم ترسابا، له به فرى وباران

كه په نه كيكي بوخوى چاده كرد

كه په نكيكيڅى، ده كرده شانان

* * *

۸۳

گورگ نازانى

گورگ چوزوانى و، به رانه گرانه

به ران به قيمه ته

پزقه كه ي سواره و، كارى گرانه

* * *

۸۴

گورگ وسواره هريه كه

نه گه ره ريخورى، به رخى چاره پده ش

“ “

گورگ بى ياسوار، هه رده كرى به ش به ش

* * *

۸۵

گورگ هاتوه

واى لى حالى بين، ده بى بوى بگرين

گوڼنى بغوات

هاتوه گوڼنى بخوا، بوچماگورگه شين

* * *

۸۶

گورگ

گورگ هه رگورگه و، له نه وده ووره بى

هه رگورگه

باله گه ل بنيا، ده ميش گه ووره بى

* * *

۸۷

گورگى شەن و
 كۆيرانىش ھەنە
 ھەنە
 ھەنە
 گورگىش خۆھەنە، بۆشەل و كۆيران
 شەرتىيە راستە، تۆپىتى بويىرى
 گورگىش خۆھەنە، بۆشەل و كۆيرى

* * *

۸۹

گورگى كەنەنەن كەم بون بە عزىكيان
 بە چە كەمە سالى دە پەراندەنە
 گورگى كەنەنەن، كەم مابونە
 بە چە كەمە ساليان، پەراندەنە

* * *

۹۰

گورگى ھار، نايويىرىتى
 ھەموى بە زاندون، ھەژدىھاوماريش
 قەت پىي ناويىرى، خوگورگى ھاريش
 ھەموى بە زاندون، ھەژدىھاوماريش

* * *

۹۱

گۆرى
 گيانىت بى
 گۆرى گيانىت بى، پىم خۆش بوئوخەي
 نۆرەت بى وىگىرى، سەرتىشە و كۆخەي

* * *

۹۲

گوريس بە يەك لاندەمگە يىشتەو
 بە دولايى پى ھەلدەكرد
 گوريس بە يەك، لا، بۆي نەگە يىبۆو
 چوبوخىرايەك، دولاي كىردىبۆو

* * *

۹۳

گوريس
 سەرۋەھىچكىيە
 تۆبگە پى لەناو، جوان و نۆرنگريس
 سەرى ۋە ھىچكىيە، خۆگوريس و مريس

* * *

۹۴

گۆرى ھەيە ھەتا
 كفىنى ھەبى
 ئەو ھەش بە من وتقۇ، كواقەت چادەبى
 خۆگۆرى ھەرنىيە، چۆن كفىنى دەبى

۹۵

گۆزه رابه رابه گۆز

خورماش به نرخى خۆئ

۹۶

گۆزه چى تىلدا بى

هه رئه وى ده ده لىنى

۹۷

گۆزه كه رده گۆزه

شكاودا ناوى ده خواته وه

۹۸

گۆزه هه موجارى

به ساغى ناگه رپته وه

۹۹

گوسفه نده

هه زار په نده

۱۰۰

گوشت بى وگوشتى گافيدايى بى

سىنى عه جهمى دوشاي بى و

به رماوى سهى خه تايى بى

ئه وىش به هاى شيربايى بى

به ئه وشوربا وه چ شايى بى

“

“

۱۰۳

* * *

زېمان سه ربه سه ر، باسى لى ناكه م

ماليش نرخى خۆئ، كه م حىساب ناكه م

* * *

گۆزه چت تى كرد، يا تى دابمىنى

هه رئه وه وه ده تكى، ياده يده لىنى

* * *

گۆزه كه رئاوى، ده ئه شكه وه تى

ده خواويان دهنه، له گۆزى له تى

* * *

گۆزه بوكانيه، ده چى وديته وه

دايمه به ساغيش، جاكوا ديتته وه

* * *

داوتمى وده ت گوت، خوگوسپه نده

عه يپ وده رديكه و، دو هه زار په نده

* * *

گوشت بيت وگوشتى، گافيدايى بى

سىكى عه جه ميش، به دوشايى بى

به رماوى سه گى، دپى خه تايى بى

قيمه تى وه هاى، له شيربايى بى

بۆم لىك دهره وه، جوانيش پيم بللى

من به وشوربا وه، دهى چه شايى بى

* * *

گۆشت خۇرۇن زۇن، تازە پابردوۋە
بۆتە نياگورگيان، تاۋان بارکردوۋە

* * *

دەدىزىكى دا، گۆشتى ئەۋدۇمان
ناكولن وداننى، جىگاگەي خوۋمان

* * *

زانىم ۋەروا، ۋەك گۆشتى خىرى
پىۋىست بوئەۋىش، خۇي لى نەبوئىرى

* * *

گۆشتى سەرچەپەر، جوانى تىفكرە
چى بى لەنۋايەش، يەخەي من مەگرە
گۆشتى سەرچەپەر، نىۋىكە ۋەن شور
بىلگىي دەزانرىت، لەنيزىك بى ۋېور

* * *

لەخۇم دىنىام، بەھىۋاۋىپروا
ئىسكەم ناشكىنى، گۆشتەم بابخوا

* * *

گۆشتى گابەگا، دەي باشەقەرزە
ھەربونرخىكن، ۋەدانەۋەي قەپزە

* * *

گۆشتى گونى خوت، بەچى وياكەباب
بىخۇي ۋچاكتەرە، لەمنەتى قەساب

* * *

گۆشت خۇرۇن

ھەرنىۋى گورگى بەدناۋە

۱۰۴

گۆشتن دەدىزىكى دا، ناكولى

“ “

۱۰۵

گۆشتى

خىرى يە

۱۰۶

گۆشتى سەرچەپەرىيە

“ “

“ “

“ “

۱۰۸

گۆشتىش بخوات

ئىسكەم ناشكىنى

۱۰۹

گۆشتى گابەگا

“ “

۱۱۰

گۆشتى گونى خوت بخۇ

لەمنەتى قەسابى چاترە

۱۱۱

گۆشتى ناخواگۆشتاوى دەخوا

“ “

۱۱۲

گۆشتى نەھىناو

كفتەى دەوى

۱۱۳

گۆش خۇشەويستەو

گوشوارەش خۇشەويستە

۱۱۴

گۆشم كەو

بەفەرپۆشم كە

۱۱۵

گوگايە

“ “

۱۱۶

گولانە سورەى دەشتى دادەگرئ

سەيرکردنى دوركە لکى ناگرئ

۱۱۷

گولان ئاوال خدرۆكە

“ “

۱۱۸

گول بۆنىشى نەبىلە

جوانىي كەم ناكاتەو

گۆشتەكەى ناخوا، پىم وابى درۆيە

گۆشتاوى دەخواو، زۆرتامە زۆيە

* * *

بەزمىكە وئەويش، وەك دويىنى شەوى

گۆشتى نەكرپو، كفتەى لىم دەوى

* * *

چاوە. دەم گويى، نەوخۇشەويستە

گوارەوبەرموروش، هەرخۇشەويستە

* * *

زۆرى بىرلى بکەى، وەرەوگۆشم كە

ئەوجارىش خىرا، بەفرەويپۆشم كە

* * *

دەى دەى گوگايە، هەروەخت وكاتى

پيىت خۆش بوهرئەو، كاتيش بتگاتى

* * *

گولم لە دەشتى، وەك شارى تار ان

شادين بوديىنن، بەتاوبەبار ان

* * *

چۆن چۆواتەو، وەك فېرپۆكە

گولان ئاواليان، هەرمەم خدرۆكە

* * *

گول بۆنى نەشبى، تىيى هەلبېوانى

كەم ناكاتەو، لەرەنگى وجوانى

- ۱۱۹ * * * گولله وده رمانی، بایزاغای
شوق له که ندائی
- ۱۲۰ * * * گولله وده رمانی، بایزاغام پیتیه
شوق له که ندائی، یاله وسه رپییه
- ۱۲۱ * * * گولله جه رگه
به لکو نارام بیت، خسته نیو دلم
- ۱۲۲ * * * گولی
به غیل، له باغ و موچان
میزی کرد به سهر، قیسی وه لوچان
- ۱۲۳ * * * گولی بی دپوکه مه
خوړیا زانی بام، کم بانه وغه مه
- ۱۲۴ * * * گولی خوشتره
له فقه قیری، به پروا و به بیر
قه رزاریش بی، چت نه بی وفه قیر
- ۱۲۵ * * * گولی کردوه
به ختی که و ته کار، خوئی گولی کردوه
نه و جار فقه قیریش، پشنتی تی کردوه
- ۱۲۶ * * * گوم هه تاقول بی
مه له ی لی خوشه
چیان پی نه سپاردی، به مه یلت بیکه ی

- پاښه نایبته وه، خو گوناح توبه بکې
* * * ۱۲۷
- ده لیم پیک نایه، له ئه وداروده وره ی
گوناح له چوکه و، به خشین له گه وره ی
* * * ۱۲۸
- جوته گونی هیځا، زوړ به ته پرده ستی
هه رواخیږایه ک، کردیه دوده ستی
* * * ۱۲۹
- گونم قه ردارین، به جوتیان ده بېرم
من قه رزو قولیش، واله خو دم ده بېرم
* * * ۱۳۰
- بیان بینې ته وه، تا ون بؤکانی
ده چی ده ی به ستی، دو گونی شه یتانی
* * * ۱۳۱
- لیم بؤته گونی قو، بیبېرم پی ده مرم
نه شیبېرم ده ی خو، له دا خی ده مرم
* * * ۱۳۲
- هه تیونه که ی بجی، خوئی له راست بینې
گونی گونداریش، ده لیتن دهر دینې
* * * ۱۳۳
- خوئی له گه زداوه، دور له قسه ویا سان
گويزان به کینگی، ده شکیتینی هاسان
* * * ۱۳۴
- پاک نایبته وه
گوناح له چوکې
به خشین له گه وره ی
گونی دده ستی
نان
گونیشم قه رزدارې
ده یبېرم
گونی شه یتانی دهبه ستی
“ “
گونی قوړه ده یبېری پی دهری
نایبېری له دا خانې دهر پری
گونی گونداری دهر دینې
“ “
گويزان به کونگی
ده شکیتینی

شاهيدم وده ليم، باشى وبه خيرى	گويزان له هه مبانەى
له هه مبانەى خوت، گويزان ببزيرى	خوى دهبزيرى
* * *	۱۳۵
خوگويزه بانەم، دانا بۆكوپه كم	گويزه مبانەيه
خيره وخيراتى، ديشى، تابۆكه م	“ “
* * *	۱۳۶
تۆته جروبەى كه، گويزى بشكىنه	گويزى بشكىنه و
تاقى كردنه وه، به ختيش بنوينه	به ختت بنويه
* * *	۱۳۷
گويس قولاغ ماوه، خوشى ون كروبوه	گويس قولاغه
زۆرجارى ديكه ش، نه و كارەى كروبوه	“ “
* * *	۱۳۸
به راز بيشى شوى، بۆكه س ناخوسى	گوى نيشك
گوى نيشك وه كينگ، كه س وه نانووسى	به قونى كه س وه نانووسى
* * *	۱۳۹
ئه و كارى ويستوى، هيچ بۆنه كراوه	گويسى
ئه و دم به ربوكەى، گوئىكى پى خوراوه	پى خوراوه
* * *	۱۴۰
گوى خوار دبه يانى، چوهه روازوى خوارد	گوى خوارد نه گه ل جوى خوارد
باواين وله گه ل، فس كه نى جوى خوارد	سبه ئينى زوى خوارد
* * *	۱۴۱
ده بچوتۆگويزى، ده زارى باوى	گويزى ده زارى باوى
ته قەى له قوتى، دى خوش هه لداوى	ته قەى له قونى دى

- ۱۴۲ * * *
 گویى سهگ و
 گویى سهگ و سیوان، چى پوونه دیون
 سیوانانم بؤبرپوه
 مه موی نه وانم، بؤئیه بپرون
 ۱۴۳ * * *
 گویى کرده
 گویى کرده. دنهوبه شهى، بؤی داندرا بو
 به شه کهى خوی
 ده نامه رچاک بوو، زوری پی برابو
 ۱۴۴ * * *
 گویى کردوبه جهوت
 کاریکه گری یهک، ناگوپیته وه
 ناوان ناشوریته وه
 نه وگوه ی به نؤئاو، ناشوریته وه
 ۱۴۵ * * *
 گویى پی ناله وهرین
 گویى یهک ساله م، بؤیله وه پینه
 دواتر جاکاری، دیم بؤپیک بیته
 ۱۴۶ * * *
 گویى خومالی
 گویى خومالی، بؤگاجوت نابى
 بامانگایه کهى، له مالى شابی
 بؤگاجوت نابى
 ۱۴۷ * * *
 گویى خه لکی ههر
 چت کردبؤنه یار، مه موی خه ساره
 له گویى خه لکی، مه رگویله وساره
 ۱۴۸ * * *
 گویى دوئاخوره یه
 وه زع و حالى خوت، که بؤببژیرم
 وه کوگو یلکه کهى، دوئاخوپه تیرم
 ۱۴۹ * * *
 گویىک نابروی
 نایبینی گویىلکیک، مه رزه رتکی بکا

گاړانیکى دهيا	کډه کرښه وه ،گاړان وگاوان
“ “	له نيومه جلیسی ،مه زنیښ نه زانیك
“ “	تیک ددهن به قسه ی ،زهق وبی پاوان
۱۵۱	* * *
گویم به ولسانه	گویم نابزون خو من ،به قسه وگوفتارت
نابزوی	مه روا له بیرمن ،فرموده ی پارت
۱۵۲	* * *
گوئی پرېوه	گوئی پرېوه له قسه و ،باس وله درزیان
“ “	چیدیم لازم نیه ،نه وجاریو خو یان
۱۵۳	* * *
گوی	باگوی گیره بکاو ،گیره شی کرده
گیره دهکا	قت کاری له وه ی ،چاتری نه کړوه
۱۵۴	* * *
گوی	هیچ باسیکی کرد ،خیرالئی ههستن
له دمی به سته	به وپه پړپیس ی ،گوی له دمی به ستن
۱۵۵	* * *
گوی له مهیدانی	نه وگزی له میدان ،زوبرد بډه ری
بردمه ری	مه لیشیان کیښا ،زور بولای سه ری
۱۵۶	* * *
گوی واده خوا	گوی ناواده خوا ،له نیونه وباغی
قازی مهراغه ش نه ی خوار دبی	قه تیش نه ی خوار دبی ،قازی مهراغی
۱۵۷	* * *
گهړانه وده مان بونییه	تازه خونا کرئ و ،بچینه وه دوايه

جا بابرۆين و هيوان، تە نيا بە خوايە

* * *

۱۵۸

دەى تۆبچى بگە پىنى، لە پال وىستوو
بى بە شيان كرېون، گە راوونستوو

* * *

۱۵۹

تۆزۈگە رەدە لول، ئەم گىژە لوگەى
باشە وگە مى تر، لە خۆتى دورگەى

* * *

۱۶۰

بە گەرمە وگەرمى، بىنى بۆم پىك بىنى
دە ناھەرمە مۆم، دى دەت خىچىنى

* * *

۱۶۱

گە پۆل ھىند گە پاي، ھەرنە شىبىتە وە
ھەربۆيەش مالى، خۆشتان دىتە وە

* * *

۱۶۲

كويخاي جاراننى، دار شە قل و جوانى
ھەربە دەست خۆتن، گە زە و پىوانى

* * *

۱۶۳

ياخوا ھىچ كەسى، وابى نوانە بى
بە دىتنت گە زگەز، پى بالادە بى

* * *

۱۶۴

تۆپەنجە شىت نىتى، لە زاروزمانى
جوتنىش وگە زەو، گە زەى نازانى

* * *

۱۶۵

گە راوونستوان

بە شيان نىيە

گە رەدە لولە

گە رماو

گە رم

گە پۆل

گە زوپىوان بە دەستە خۆتە

گە زگەز بالادە بى

گە زمگە زەى

نازانى

ګه له کوييه ټوگه له کوييه و، خو نيشان دانه

کارى خو يريلو، زور نامه ردانه

* * *

۱۶۶

سواله ي زل مه ده، بهر مه وداى داسى

زومان دوت ده کار، لى دهبى عاسى

* * *

۱۶۷

هرکاتى ديتتان، واگه مبوله يه

بريژي وخره بيت، هر به لوله يه

* * *

۱۶۸

زور به راشکاوى، خورده يگوت گنده

هېچ که ميکى نيه، نه ویش وه که مهنده

* * *

۱۶۹

گه نمه نيشانت، دواوه رخوشى

به لام وافيرهو، جوت پى ده فروشى

* * *

۱۷۰

گه وجيکونه زان، هر حالى نابى

تابمىنى دهى جا، حالى چانابى

* * *

۱۷۱

ژن خوانى ده بريزو، گه وره کچ بينه

سرله خوت چيدى، دهى مه شيويتنه

* * *

۱۷۲

تا کوئوکاتهى، گه وره له ماله

ويتنه کيويک و، کوئله کهى ماله

ګه له کوييه

“ “

ګه لى مه دهبه داسى

تېى داده بى عاسى

ګه مبوله يه و

به لوله يه

ګه نده له مهنده ي

که مترنيه

ګه نم نموى جوفروش

“ “

ګه وچ ونه زان

“ “

ګه وره کچ بينه و

سرله خوت مه شيويتنه

ګه وره له مان

کوئله کهى مان

۱۷۳

* * *

گه وره وچوکه يان نيه

هه موى ليك كردن، نه وچه ننگه سوکه

“ “

ده نيويان دانيه، خوگه وره وچوکه

يا “

کواگه وره وچوکه ن، له کوئ بؤمان

“ “

مؤدى قه ديمه و، تيک وه رپيچاون

* * *

۱۷۵

گه وره يان گه وره گوتوهو

دايان نان گه وره، بؤجيگاي گه وره

چوکه يان چوکه گوتوه

چوکه ش پيويسته، بيبيني ده وره

* * *

۱۷۶

گه وره يي

هه روا بووه ده ي توش، به شت تي بکه وي

خه رجى هه يه

گه وره يي وايه و، خه رجى زورده وي

* * *

۱۷۷

گيا به جيئ سه خته وه

گيال سه رتيش و، جيگاکه ي سه ختي

ده ميئي ته وه

ده ميئي ته وه و، ده ي شانس وبه ختي

* * *

۱۷۸

گيا له سه رپنجي

گياي شينه ده خوري، ده درويته وه

خوي شين ده بي

له سه ر پنجه که ي، خوي ده درويته وه

* * *

۱۷۹

گيام به گوئ يان

له نه وه موخواريه ي، تو حالي نابم

نه خواردوه

به گوئ يانم گيا، نه خواردوه بابم

* * *

۱۸۰

گيانان ددهاو

به وه ي که م گيانان، ده داوده ستيئي

گيانان ده ستيئي

هه رتا هه م و دلم، هه رده تحو ببيئي

- ۱۸۱ گيانټ سه لاههټ گيانټ سه لاههټ
بى وهاكا ده مرم
به لام تائه ودهم، قه درت هه رده گرم
* * *
- ۱۸۲ هه رگيانټكى خوام، له ويه وهه روايه گيانټكى خوام
بى چاوه پوانى، نه يمر پوله دوايه له وي بوو
* * *
- ۱۸۳ بوخه رج وباجان، خوټه ك گيرفانين گيرفانمان يه كه
حيساب تيكه ل بووه، چى لى نازانين
* * *
- ۱۸۴ گيرفانم خاليه و گيرفانم خاليه و
پوزم عاليه پوزم عاليه
* * *
- ۱۸۵ تيك ده ريكه وهه ر، گيره شيوټينه گيره شيوټين يه
بيكاره يه وهه م، لوت زوريزوټينه
* * *
- ۱۸۶ گيرژده ي ده ست خان، باوه خان نه بى گيرژده ي ده ست
هيچ كارىكى شى، پيتان هه رنه بى خان باوه خان نه بى
* * *
- ۱۸۷ چه نديج ارم نارديق، لاي پوره ميټري گيره ي نه هه وليټري
توتن ويه رده نا، جگه رهم بؤينيټري ده كه ري
بؤيوى نه ناردم، فكرم كرده وه
گيره ي ده سوټري، خوټه هه وليټري
* * *

* * *

۱۸۹

گینوژی ده بهر

گینوژی ده بهر که ندالی شوتیه حؤلحؤلی پیوه

که ندالی

گامیش به بالان ده فری هیلکه یده کرد به پیوه

“ “

له م فاك وفيك وبه زمه ی چم پیته گیوئه ماما

“ “

بیته لولاکت بمژم ماست و دوشاوی پیوه

* * *

۱۹۱

گیله گیلیم

ئه وگیلمه وگیلم وچه قه ی نازانم

نازانم

من پیای ری هندو، مه رنو چازانم

* * *

۱۹۲

گیله به رتیسکن

گیله به رتیسکن، خوی چهل وپوکا

“ “

ده بلی پیدام کرد، نه وه م نی خوکا

* * *

۱۹۳

پيتي (لام)

لام وهكوله عليك، له نيؤ ناوى ړون

تیشكى وین كهوئ، بن بى هیواى بون

* * *

۱

بیریک بوخوشی، له شمان كهینه وه

لاساى مردوان

ئو جاريا لاساى، مردوان كهینه وه

بكهینه وه

* * *

۲

ئو من پيم وابت، ئو وهش هه رفيله

لاسميلی هه لپرو زاوه

هه لى پروزان دوه، بوئه ولاسميله

“ “

* * *

۳

لاق بارى قورسى، له شى هه لده كرى

لاق بارى قورسى

دهست كاروبارى، دونياى پى ده كرى

له شى هه لده كرى

* * *

۴

دهى نابى لاقان، هيندهش دريژكهى

لاقت له بهرې تى مه په رينه

بيبين وتوخوت، واهي پروگيز كهى

“ “

* * *

۵

جيى لاقى كه وړان، لاقت دامه نئ

لاقت له جيى لاقى

به وپيئودانهى، هيچت ناده نئ

پياوى كه وړداده نئ

* * *

۶

لاق كارى ده كاو، باره وهات وچو

لاق كارى ده كاو چاوده ترسى

ده لين ده ترسى، چاوئه دى نه وپو

“ “

* * *

۷

هه لى لاقه زوو، قونى خه لاس كه

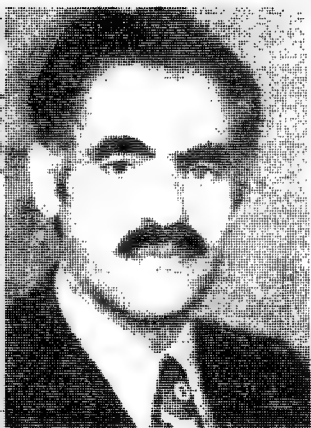
لاقه قونى

ماموستا پیره میرد

ماموستا مه لا غه فور ده بیباغی

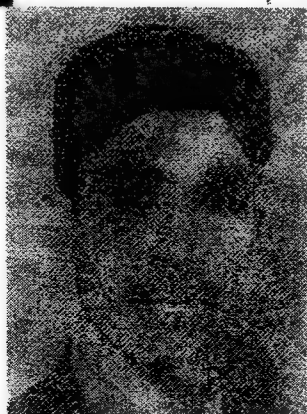
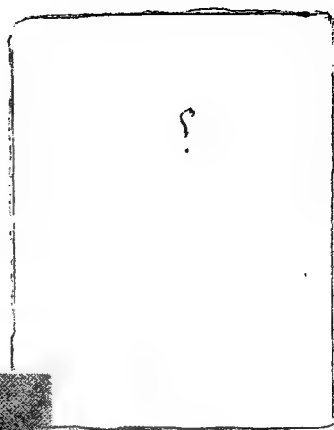

ماموستا قادر فه تتاحی قازی

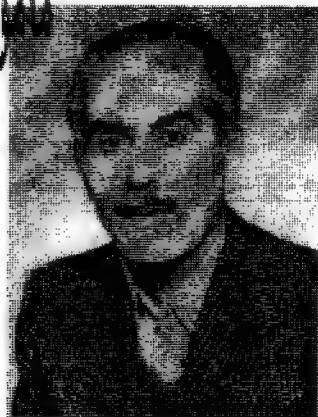
ستای پ حیدر شاهان لاسو کستای نه که لکه کینه روی باره مایه بایر خفگی
 یادی پی یلینیان درد خولیان نوده

عەللامە دىھخود

مامۇستا عەلى مە عرۇف شارە زورى

سەيدە بدولاحە مەدحىرەت سەججادی

څه لاس که

۸

له ځویو یوه و، ځوی لى مه لاس که

* * *

لاقيکى بودوشى بوقه رزگردن

“ “

داير پشت که لاله، ځوده ريز کردن

لاقيکى هه بوو، دوى قه رز کردن

* * *

لاقيکى هه رله ديوانيه

“ “

دايمه لاقىکى، له ديوانخانه ي

ته رځى ناکات و، هه ربه و به هانه ي

* * *

لاقى کړيى دهوى

“ “

لاقى کړيى ده ويټ، ياقه دهم پولى

وايان فير کړ دوى، يا ځوت ماقولى

* * *

لاقى ماري وچاوى ميرو

ناني ماموستاي کى دى

کى چاوى ميروى، دى ولاقى ماري

يانانى مه لاي، خست بېټه زارى

* * *

لاى قه برانم

لى گرتوه

لاى قه برانېشم، هه رلى گرتوونه

پرسىاري دیکه م، زور لى کړدوونه

* * *

لايه کى سهرت له وى بتاشه و

لاى دیکه شت ليړه بتاشه

له وى هه رلايه ک، سهرت که بتاشى

لاى دیکه ت ده بى، بى ليړه بتاشى

* * *

لوتى داژهنیوه

“ “

له سه رچيه ولوتى، بؤچ داژهنیوه

کاره که ي پيشوى، ځوى بؤنه دیوه

* * *

۱۵

لوتى باى ديتنيت، وهك جارى جاران	لوتىكى باى دينى و
ئولوتى ديكى، شلىويه وباران	يهك باران
* * *	۱۶
حك لوغت كهوئ، له زمان وزارت	لوغت
دهى دهگل و تهو، ئه سوار و كارت	له زارى دا
* * *	۱۷
دهى بۆچوه لۆكهى، ده گوى ئاخنيوه	لۆكهى ده گوى ئاخنيوه
چاوى وازه قن و، چيشيان نه ديوه	“ ”
* * *	۱۸
دانگه و ئاخوپى خوى، بۆداندراوه	له ئاخوپى خوى
چاكى پى خوراوه و، بۆى پىزه دراوه	له و مپراوه
* * *	۱۹
چوبوب ئاشى و، درهنگ هاتوه	له ئاشى زورى پىچوبو
پهلهى بوله پى، تۆلهى بكاتوه	له رپيه په لهى دمكرد
* * *	۲۰
به رزه فرپى وچى، جيگه و ژيترخاكه	له ئاشى سه رى لى مه كه
له ئاشى سه رى، لى نه كهى چاكه	“ ”
* * *	۲۱
ئوه عيبانه شى، هموى هه رلى يه	له ئاقللى داناموزاي كه رپيه
له ئاقلش برلو، خرمى كه رى يه	“ ”
* * *	۲۲
ئاوى خورپى ترس، خوتى پيداده	له ئاوى خورپى مه ترسى و
ئاوى مه ند ترسى، هه يه وليى لاده	له ئاوى مه ند ترسى

۲۳

* * *

لەئىلى قورپا

ماسىيان كەدەگىرى، دەچى تۆپىرا و

ماسى چاكتىردەگىرىن

چاترىش دەگىرىن، لەئىلى قورپا و

۲۴

* * *

لەئەسپى دابەزى و

چۆن تۆلەئەسپى، ھاتىيە خوارىيە غار

سوارى كەرىبو

سوارى كەرىبى، بەبى جىل ۋە ھەسار

يان

ئەۋەى لەئەسپى، بۆكەردابەزى

““

ھۆشەۋشەۋرۇ، ئاقلى دابەزى

۲۶

* * *

لەئەم خەرمان

ئەلەم خەرمانەۋ، تاخەرمانى تر

بۆلەم خەرمان

مەترسىۋىيەقەن، بۆت دەكەم ھى تر

۲۷

* * *

لەئەۋگۈنپەى دەباتە

كەپىنى خۆش نەبى، بىلپى چىدىكە

گۈنپەى كەى دىكەى

لەم گۈپى دەبابۇ، گۈنپەى كەى دىكە

۲۸

* * *

لەئەۋگەسەى بترسى

لەۋەى بترسى، كەچاكەت بوۋەبۆى

چاكەت دەگەن كىردوۋە

خەراپىك زۆرىش، خەراپىترلەخۆى

۲۹

* * *

لەبائۇلىيان پىرسى

دەلىن پۆزىتىكى، پىياۋىكى ماقول

خىزمت كىيەۋلامى داۋە

چۆتەدىدەنى، پىرسىيىرى بالول

خۆلەمن ھىشتا

پىنى گوت ئەى زانا، تۆخىزمت كىيە

جارىزىنم نەھىناۋە

ئىمەش جىرانىن، ھىوامان پىيە

““

بالوللىش ۋەك خۆى، ۋلامى داۋە

دهی خو من هیشتا، ژنم نه هیناوه	““	““
* * *		۳۲
خه زینه وزیږی، کیوی و که لاوان	له سره ره موخ زینه نیکی	
ماریک له سره وه، کړوشیه پاوان	ماری له سره نو ستوه	
* * *		۳۳
له پشته هوران، یا مه رته ولاتر	له بن هوران بی	
تاده یبینه وه، بوی دهمه شاتر	د یبینه وه	
* * *		۳۴
دهمینری ژورکه س، هیډیه و پړه	له بنه و پړه	
به لام له بنه وه، د بنه وه و پړه	““	““
* * *		۳۵
دلخو شیکي هر، له بنه وهی هیه	له بنه وه	
باپوچله نه بی، و توبرو پړوی دهیه	دلخو شیه هیه	
* * *		۳۶
پیټاو یتک ناوایی، واش دهسته وستان	له بوی پیاوی دهسته وستان	
بووی فهرقی چیه، گهرمین وکوستان	فهرقی نیه گهرمین وکوستان	
* * *		۳۷
بوکیکی فیه قیر، بی سه روزمانه	له بوکی نیه سه روزمان	
خه سوش دینی نیه، و ژوربی تیمانه	له خه سوی نیه دین و تیمان	
* * *		۳۸
نیستام هر هه نه، پیښوش نه برپاوه	له به ختا نه	
شانس وبه ختی منن، وای لی نوسراوه	““	““
* * *		۳۹

له به ختانه

“ “

له به ختانه هر، وهك موچه وهقم
وهلا له داخان، كه م ماوه بته قم

* * *

۴۰

له به ختي دزانه

سه گهل شه پړانه

به ختيان به كار، له شانس دزانه
سه گهل چه ق ولور، شه پړانه بزانه

* * *

۴۱

له به دعادياني

“ “

له به دعادياني، يان چاونه زړي
له كاري پيكر او، هر خوده بويړي

* * *

۴۲

له به ربې كفنيان ماوه

“ “

له به ربې كفنيان، ماوه ونه مردووه
پيشتر زړي وهك، خوي به پړي كرلووه

* * *

۴۳

له به ربې نانيه

كاغه زي ده خوات

له به ربې نانيه، زوريش برسيتي
قاقه زان ده خواو، جيره جيره پيتي

* * *

۴۴

له به رتونه با

سهن له سهر د پړيا

له به رتونه باو، هر ره بای بریا
هر سهك له سرمان، ده هات وده پړيا

خوي وه به رهي تاو، زويكي راپه پړي
له به رتونه با، سهن له سهر د پړي

* * *

۴۵

له به رچاوم كه وت

“ “

له پيش چاوانم، كه وتووه تاكوهم
فكرو بيريشي، هر نيه ويونه كه م

* * *

۴۶

له بهرچاوى يووه	بۆته ديوودرينچ، له بهرچاوانى
ديودرينچ	ليى تورائ ویش، به بى تاوانى
۴۸	* * *
له بهر خاترى خاتران	له خوښه ويستی و، خاترى خاتران
ده چته سهردينى كاھران	ده شته سهردين و، نايىنى كاھران
۴۹	* * *
له بهر عرزى	له م عرزى به هيز، كه تيى پاميينى
به قهوت	هه رزى و دارو، جانى چۆن ديينى
۵۰	* * *
له بهر یم نيهوله پشتيم	خزميك نيه نيزيك، بۆدایم ويا بام
نيه شۆره سوارم پۆ	ئه منیش داموم و، ليى حالى نابم
” ”	شينى بۆيگيچم و، شۆره سوارم پۆ
” ”	جاچۆن بۆوکاره، په شيمان نابم
۵۲	* * *
له به هارى نه هاتو	به هار له پيگا و، خۆى تى نه خستبوو
له كهوى نه گرتو	هيشتا بۆزه ردوش، كهوى نه گرتبوو
له دۆمهى ژن كوشتو	دۆمهى قوپوه سهر، گه لاله داپشت
” ”	مال پماوړه شوى، ژنكۆلهى كوشتبوو
۵۴	* * *
له به يانى راهه تانيوارى	له سبه ينى زوپا و، تاكونيوارى
شان و پيلان دهكوتى	بار له سه رپشتم، ناهي ننه خوارى
۵۵	* * *
له به ينى جوتى كه رو	له به ينى جوتى، ئه ويى زمانانه

گىرىم خواردكەرو، ئىستىرشە پىانە	قاتردا گىرىم خواردوھ
* * *	۵۶
ھەردە يىبىنمەو، ۋە غەدەم پى دايى	لەبە يىنى ھە وروساوى بى
ئەگەر چۆبىتە، نىۋە وروساوى	دە يىبىنمەوھ
* * *	۵۷
ئەوھى بى باس و، بى خەبەرمان	لەبى خەبەرمان
كەشكىك سالاۋەت، زۆرە جى مان	كەشكىك سالاۋەت
* * *	۵۸
ئەوکارە چكۆلەي، بىتى بۆمەلپاچى	لەبىر كەس
ۋابىكە تازەخۆلەبىر كەس ناچى	ناچى
* * *	۵۹
لەپاش چل سالان، سوال ۋگە پانى	لەپاش چل سال سوال
بۆدەبى جومەو، شەموى نەزانى	كردن نازانى جومەكەنگىيە
* * *	۶۰
لەپاشى مانگ و، پۇۋويان سالى	لەپاش سالى
تەشرىفى بىنى و، جاسلامالى	سلامالى
* * *	۶۱
بەم خەبايەي و، زەردوشىنمەوھ	لەپشت خەوت كىۋان بى
لەپشت خەو كىۋان، بى دە يىبىنمەوھ	دە يىبىنمەوھ
* * *	۶۲
لەوھى بترسىن، ماتەويى دەنگە	لەپياۋى مات بترسى
ھەلەوھە پدەۋات، خۆى كارى لەنگە	“ “
* * *	۶۳

تۆيترسى له وهى، خويىرى ونامهرده	له پياوى نامهرده
تۆچاكهى بۆيكه و، پاداشى بهرده	بترسى
* * *	۶۴
له نيوكه ولى يا، نيوتاروپويدا	له پيىستى خوى
ناجوليتته وه، له پيىستى خويدا	ناجوليتته وه
* * *	۶۵
بانگى كه چه ندى، سويتنديشى بۆبخوى	له پيىستى خوى
نايه ت بۆده رى، له نيوتپيىستى خوى	نايه ته دهرى
* * *	۶۶
دايمه لى ددها، وايه وله پيىكى	له پيىكىش ددها و
دوايى پى نايه و، جاله ما پيىكى	له ما پيىكىش
* * *	۶۷
ئه وه ندهى ئيشتيا، چوبوبؤمه لوا	له تاوه ئواى
كه وت نيومه نه جال، باتيىرى لى بخوا	دومه نه جال كه وت
* * *	۶۸
ديتى وله ترسان، كرده به خۇدا	له ترسان
هه ريؤيه ش چوبو، دوازهى به نۇدا	گووى به خۇدا كرد
* * *	۶۹
خوى كرده و شتر، له ترسى گيتره	له ترسى گيتره
هه ريه ومه ساسهى، تابيىكوتى خيتره	خوى كرده و شتر
* * *	۷۰
خۆم شار دۆته وه، له ترسى مارى	له ترسى مارى
له نيو ئاوريش بم، خۇناده م ديارى	چومه نيو ئاورى

۷۱

له تغه نگی به تال

دو کس له تغه نگی، بی گولله ویه تال

دو کس ده تر سین

ده تر سین له چول، بی ویا هره له مال

۷۲

له توحه رکه ت

ببزوی و نه توش، خوت وه جولیتى

له خواى به رکه ت

به رکه ت له خواى، پوزیت بؤ دیتى

۷۳

له تهنه نیه ی

لیتى دالیتى پاسى، یاخوى لى بادا

به شى که سى نه داوه

له تهنه لیانى، به شى که س نادا

۷۴

له جیگاهیه کی دانی شه

بؤ دانیشتنى خوت، جیتیه ک بستینى

هه لت نه ستینى

هیچ که س نه توانى، هه لت بستینى

۷۵

له چاللى هاته دهر

له چال هاته دهر، شوکرانه ی ده بزارد

ده چالوى که وت

که وت چالوى و، پوچى پى نه سپارد

۷۶

له چرایه کی

توچرایه ک دانى، نیو نه و مه يدانه

هه زار چراهه نده بى

گرده گریت هه زار، چرای دیکانه

۷۷

له چوارپه لان

جیگای زورخوشه، کانى ونیوباغه

گوینى ساغه

له چوارپه لانیش، ته نیاگوئى ساغه

۷۸

له چوارلاقان

مالات وچوار لاق، له ژوروى وله دهر

شك ناباله پشه، کويړه کي به دهر

* * *

دهی خو له چولیت، لی نه قه و ماوه

نه وه راو په زمه ت، پوکي دان او ه

* * *

هه یتی هه یزه ران، له نیوچه کان دا

کار له ش له نیو، کوروشه کان دا

* * *

له بهر حه سودیان، هه لئایه ن چاوی

نیو بیا نگی پړیو وه، هه ریه به دناوی

* * *

که راو هاته وه، هه رحه وئاشه کان

نه یبو مستیک ئارد، تابیکابه نان

* * *

له حاسمانه کان، له سهردونیا یه

هه ستیریکي نیه و، چی پی شک نایه

* * *

له داخی خه لکی، نه نه ا پوژو یتنی

قونی مندالت، بئوچی ده بریننی

له داخی خه لکان، منداله کي خوت

قینگی بدریننی، عه یب و عاردی بؤت

* * *

له حیزی که وتوه و، ده لالی ده کات

پشیلکی کویړی هه یه

۷۹

له چولیت لی نه قه و ماوه

“ “

۸۰

له چه کان

هه یزه رانی هه یه

۸۱

له حه سودیان

چاوی هه لئایه

۸۲

له حه وت ناشان

مسته ئاردیکي نیه

۸۳

له حه وت حاسمانان

هه ستیریکي نیه

۸۴

له حه یفی خه لکی قونی

مندالی خوت مه دره

“ “

“ “

۸۶

له حیزی که وتوه و

کورپش بۆسوننه ت، کردنى فئردە کات

* * *

خشپه ی قانگه لۆشك، تالووپروپوش

بى لىتى ده ترسى ولىلى حالى نه توش

* * *

هرچى بوى بىنى، ده خواپىي خوشه

بۆكاريش چه ندى، توبله ی نه خوشه

* * *

بيبينى به ختى، ئىقبالى به رزى

له خوشيان لاقى، ناكه ونه عرزى

* * *

بى دهنگ وبى باس، هريپگوزهرينى

پىم خوشه وله خوى، نه هاروژوينى

* * *

له مال خه زوران، گريانه وچه مبه ر

نيوياوانه كان، بى باسه وخه به ر

* * *

خه لكى داينابوو، كرديانه عاده ت

ئيمه ش به عيبره ت، به كردى بابه ت

* * *

من ده رچوم له خير، ياچى بووه بيزى

چيديش واهاسان، يابوم نه بيزى

* * *

ده لالى ده كات

۸۷

له خشه ی تالوى

ده رپوتته وه

۸۸

له خواردنى هاره

له كاري بيماره

۸۹

له خوشيان لاقى

وه عرزى ناكه وى

۹۰

له خوى

مه هاروژوينه

۹۱

له خه زوران به چه مبه ر

له باوانان بى خه به ر

۹۲

له خه لكى عاده ت

له ئيمه ش عيبره ت

۹۳

له خير و بيزى

چومه دهرى

۹۴

- له دونيا يه هه رچا كه چا كه
 تـاكو پـيـتـ بـكـړـئ، تـه لـو دـو نـيـا يـه
 چا كه يـه و تـه نـيـا، نا چـيـت بـه زـايـه
 * * *
- ۹۵
- له دوى چوان مه پوؤ
 له دوى چوان مه پوؤ
 نه فعـيـكـى نـا بـيـت، لـه خـوئ بـر پـه وـيـتـه
 * * *
- ۹۶
- له درنژا يه دهر دى و
 په بهر يه دهر دى دهر دى و
 په بهر يه دهر دى دهر دى و
 * * *
- ۹۷
- له دهر كه دى كه ست دابى
 له دهر كه دى كه ست دابى
 له دهر كه دى كه ست دابى
 * * *
- ۹۸
- له دين
 دهر دى بوم
 كه مى ما بوبو دى، يه كه جار يو شاخان
 * * *
- ۹۹
- له دى سهدى لى نه بويه بيارين
 ده گوت خال سهدى بيارين
 دى سهدى لى نه بويه، سهدى دى به دايـم
 بى بيارين نيونا، مام سهدى بيارين
 * * *
- ۱۰۰
- له راو كه دى نوئ وايه
 راو كه دى كون كوئره
 له راو كه دى نوئ، پرا وى وى بىنى
 كوئره پرا وى وى، كون هيج نـا بـيـنـى
 * * *
- ۱۰۱
- له دى شينى؟؟
 به س لى بدالافى، چى و توبه كارى
 به س لى بدالافى، چى و توبه كارى
 * * *

* * *

۱۰۲

هه رله پوژيكي، واش هاتووه بگه پي
تاجلغه بگي پي، بؤكي شه وشه پي

له پوژيكي
واده گه پي

* * *

۱۰۳

له روم هه لئايت، هه ريليم تازه
ئي واي بؤبيتنه و، كه يفي پي سازه

له روم هه لئايت

“ “

* * *

۱۰۴

له ريش بي وبه لك، يا هه رله كوي بي
دهيكوژي له سهر، باسك وله سوي بي

له ريش

دهيكوژي

* * *

۱۰۵

له ريش په شتري، دهی کواچ پنگه
چيه به زم وه راو، نه وده نكه ده نكه

له ريش په شتر

چ رهنكيك هه يه

* * *

۱۰۶

له ريشكينه كي، چاوي له يلايه
مه جنونت كه دي، كارت يه ك لايه

له ريشكينه ي چاوي

له يلي بروانه مه جنوني

* * *

۱۰۷

بابوزستانيم، هه لكه وي شه ويك
بؤميروپياوان، ده سكه وي شه ويك

له زستاني شه ويك

له ميړان هه ويك

* * *

۱۰۸

له زوري زورمان، ده بړووبؤبيتنه
له كه م باكه م بي، وئاوي پيك بيتنه

له زوري زور وله كه مي كه م

“ “

* * *

۱۰۸

له نيوزورقسه و، نه وئوره بلي يه

له زورگوتني دا

- راستی ون ده‌بی
۱۰۹
- نازانی راستیش، ون بووه له کوئی یه
* * *
- له زه‌مانی جانی
۱۱۰
- له وزه‌مان جانی، ئی‌بینی جان‌ه‌وه
وه‌کوئه وکاته‌ی، نه‌درؤشانه‌وه
* * *
- له ژنی ژنه‌و
۱۱۱
- کاري ژنان هه‌موی، کردبه‌خاوینی
کاري پیاوان چۆن، بۆی داده‌می‌نی
* * *
- له ژیر نه‌م کاسه‌یه
۱۱۲
- تئی‌بگه‌ین له‌کاسه‌و، ژیرکاسه‌خاسه
له‌ژیر نه‌م کاسه‌ی، ژورقال و‌باسه
* * *
- له‌ساجی عه‌لیان داناوم
۱۱۳
- په‌رؤشی تۆمه‌و، نه‌واش کۆلوم
ده‌ناله‌ساجی، عه‌لیان داناوم
* * *
- له‌سائی پاره‌ستاوی
۱۱۴
- له‌مانگیک و‌بان، بۆچی ته‌نگاوی
* * *
- له‌سائی و
۱۱۵
- هه‌روابه‌ده‌گه‌ن، له‌مانگ و‌سائی
توش بین بی‌بینین، ئاواله‌مائی
* * *
- له‌سایه‌ی قوتبی بالاگیره‌وه
۱۱۶
- له‌سایه‌ی قوتبی بالاگیره‌وه
ون ده‌کاتا قمانه‌جوتی به‌یره‌وه
* * *

- لەسايەى گولى، گەنمى خۇنەو
گولى جۇ زۆردىن، ئاۋى بخۇنەو
* * *
- لەسايەى مىنالان
تېرى خواردلە چەنگالان
* * *
- لەسبەينى زوتر، نىە ھەربەيانى
دەبىى ھالىم كەى، لەزەپىازيانى
* * *
- لەسپوتىرى يەك، جوان ئاگادارىن
وەك ئاگادارىش، بۆيەك خەمخوارىن
* * *
- لەسورى دۇراندە، دەى ويست لەكايە
تۆلەى بكاۋەو، نەدۇپى كايە
* * *
- لەسۇغرى وشتىر
رېۋى ھەلدەھات
* * *
- لەسەرئاورانى
بۆتۈپىتت واپو، لەسەرئاورانى
* * *
- لەسەر
ئەۋپىنى ودانەى
پىى دەگەى ھەربەو، نىۋونىشانەى
- لەسايەى گۈلەگە نىمكى سەت
گۈلە جۇ ئاۋى دەخواتەو
۱۱۷
- لەسايەى مىنالان
تېرى خواردلە چەنگالان
۱۱۸
- لەسبەينى
زۆترنىە
۱۱۹
- لەسپوتىرى
يەك ھالين
۱۲۰
- لەسورى دۇراندە
كايەى تى ھەلدىنىتەو
۱۲۱
- لەسۇغرى وشتىر
رېۋى ھەلدەھات
۱۲۲
- لەسەرئاورانى
“ “
۱۲۳

۱۲۴	* * *	له سه رچاوی کویر، داینی و پروانه
له سه رچاوی کویری		چاک ده بیته وه، نه ونده جوانه
دانی چاده بیته وه	* * *	
۱۲۵		
له سه رچ ریسان نه بی		له سه رهیچ ریگا، نه بی هیچ ته ونان
چ خه و نانیس نابینی	* * *	به هیچ که سیک وه، نابینی خه ونان
۱۲۶		
له سه رچله درویش بی		له سه ردرویشکی و، یاچی بسرویتم
ئاغایه تی خوم هه رده که م	* * *	ئاغایه تی خوم، زیاترده نویتم
۱۲۷		
له سه رزویله چهرمه		به شهرتی پیست و، یازویله چهرمه
” ”	* * *	قهرارمان داوه و، لیشتی دل گهرمه
۱۲۸		
له سه رسینگ و		خووه جولینی، کارسازده کری بۆت
په تی خوت دانیشه	* * *	دانیشی له سه ر، سینگ په تی خوت
۱۲۹		
له سه رقه ده		بۆت له سه رقه ده، زولی حیالی بوم
” ”	* * *	له و باره ش هیندیک، هه رلاگیری بوم
۱۳۰		
له سه رسه بری خوا		له سه رسه برۆکه و، هیدی نه وخوایه
راوهسته	* * *	پاوهستی باشه و، نه منیش پیم وایه
۱۳۱		
له سه رنازانی		چیدی خومه حته ل، ناکه م وه کوپار

له سهرنازانمى، داده گرم ئوچار	داده گرم
* * *	۱۳۲
له مال و سهرمان، زياديشه و كه ميک	له سهر و مالم زياده
پتي به پي ده چين، چه ندر و ژوده ميک	“ “
* * *	۱۳۳
له پوي تيفكري، شاديشه و زه و قه	له سهر و موز و قه
لي بنوري له بنيش، ده يبينى ته و قه	له بنه و هوش ته و قه
* * *	۱۳۴
له جي گه وران ئى، مامى و بابيشى	له سهرى جي نيه و
جيگه ي نيه و له خوا، ريش دانانيشى	له خواريش دانانيشى
* * *	۱۳۴
چيديكه ي له سهر، نه پوي له و باسه	له سهرى مهر و
دوايى پي بيتيت، ئا واپيم خاسه	“ “
* * *	۱۳۵
زور له سه ي سه تره، وهكى ده يبينى	له سه ي
هه تلئى ناكائو، په پولكه ي شينى	سه تره
* * *	۱۳۶
له سيداره كه ي، حاكمم ده ن بيتن	له سه ي داره ي
په تى خينكانديم، له ستوبه اليئن	حاكمم ده ن
له قسه و نه سته قى، پيشينيه كانم	“ “
لانا ده م به سيه و، مه م هار و ژوين	“ “
* * *	۱۳۸
بوخوي هه ر ئيستا، هاتو له شارى	له شار پر اها تومو

له من ده پرسیت، باس وځه خبری

* * *

کيوه به رزه کې، پيى نه لښ شاهو

گرتيان وېرديان، بوشاری پامو

* * *

له شكري هيتاو، وای له سان داوه

له بهر ه موانيان، قنچ پاوه ستاوه

* * *

له شهرمان سهری، هه لښايه وچاوی

ته ماشای به ختی، واخواپی داوی

* * *

له شه پخو میوژو، گويز نابه شنه وه

پوژيک دی ويه کتر، هه رانا سنه وه

* * *

له شير ترسيم، عه يېش نيه کاکه

دهی توڼا زاتری، بوړپښگه ی پراکه

* * *

له شيری دايان، هيتن دحه لال تره

له مننه وېو لهی، خه لکيش چاتره

* * *

له ش وگيانه کې، زورگوناح کاری

نابی ده رکه وئ و، يابدری دیاری

* * *

خه بهری شاری ده پرسى

۱۳۹

له شاهو

له ييا بويا هو

۱۴۰

له شكري له بهر ه موان

پاوه ستاوه

۱۴۱

له شهرمان

سهری هه لښايه

۱۰۱

له شه پي ميوزو

گويزان نابه شنه وه

۱۰۲

له شيری ترسان

عه يې نيه

۱۴۳

له شيری دايکت

حه لال تره

۱۴۴

له شى گوناح

کاری

۱۴۵

- له عنه ت له پړي درم
کورې که س نابې به کورم
۱۴۶
- نه حله ت له م پيشه ی، واشپړم ودرم
کورې نه م خه لکه ی، کواچون بڼوه کورم
* * *
- له عودې
دیمه دمړئ
۱۴۷
- پیم خوش نیه زه پرو، زیانان له خوده ی
بوخوم دیمه دهر، بی شک له عوده ی
* * *
- له عیسیان داوه
موسا ساوه
۱۴۸
- دویننې هیندیکیان، دابووله عیسا
هله دهات موسا، نه ورزورده ترسا
* * *
- له قامکی دهستی خوم
به دمړکس
پشتی منی پی ناخوړئ
“ ”
۱۵۰
- جویی نیتوکی خوم، نه له ودونیا به
پشتمی پی ناخوړئ، ده ی جا مه روا به
کواکې ده توانی، جویی قامکی ده ست
بخوړینې پشتی و، جیگای مه به ست
* * *
- له قسان
“ ”
۱۵۱
- له قسه وقلی خوی، په شیمان نابې
رپی که وتن به شق، تا پردی خواری
* * *
- له قسه ی خوی
ناچیته دمړئ
۱۵۲
- له قسه وقلی خوی، په شیمان نابې
سه رومالی بجی و، دونیاش خه رابی
* * *
- له قوماروگه مه ی، توخو بپاریزی
جوان حالی ده بی، جاچه ندبه ریزی
* * *
- له قوماروگه مه ی
خوت بپاریزه
۱۵۳

- لەقون كوچكيان دانا
 خۆى زۆرەلگىشا، بەمىزوتوانا
 ۱۵۴
- ھەرلەقون كوچك و، تەندورىان دانا
 ھەزەى دەرويشى
 ۱۵۵
- لاقت راگىشە
 لەمىزان بەرەى، لاقت راگىشى
 ۱۵۶
- لەقەندشېرن تر
 لەكاتى خۆشى و، بەزمان داھاتى
 ۱۵۷
- لەقەلى لى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۵۸
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۵۹
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۰
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۱
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۲
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۳
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۴
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۵
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۶
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۷
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۸
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۶۹
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۰
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۱
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۲
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۳
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۴
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۵
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۶
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۷
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۸
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۷۹
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۰
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۱
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۲
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۳
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۴
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۵
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۶
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۷
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۸
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۸۹
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۰
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۱
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۲
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۳
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۴
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۵
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۶
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۷
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۸
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۱۹۹
- لەقەلى لى نەدەى
 لەقەلى خۆت پاشەكشەى
 ۲۰۰

۱۶۱

لەكلى

لىيى بېروانە جوان، دەى وەكومەبلى
پىك وپىك وجوان، ھاتەدەرلەكلى

ھاتۆتەدەرى

۱۶۲

لەكن ئاۋرى دانىشى

بچىتەلاى ئاۋرى و، دانىشى كىبى
خۆدەبى پېشك و، دوكلەلى جىبى

پېشكەت دەپەپلىتى

۱۶۳

لەكۆلەكى دەۋىومو

لەبەركۆتەرەى، پۆيشت بۇدەرەباز
زۆرىش نەپۆيىبو، كەتەسەرەراز

بەسەرەرازى داكەوت

۱۶۴

لەكۆى پسا

دىتت لەكۆى پسا، ئاۋرى وى بدەوہ

لەۋىى گرىدەوہ

بىگرەوہەرزۆيىكى، لەۋىى گرى بدەوہ

۱۶۵

لەكۆى قابىلەمەى ئاشە

لەكۆى قابىلەمەى، ئاشەوہەراشە
كەچەل لەۋىيەو، حازوفەراشە

كەچەل فەپراشە

۱۶۶

لەكەرئىيان پىرسى كۆى

لەكەريان پىرسى و، گوتيان كەرخەمان
كواكۆت پىخۆشەو، گوتى سەرخەرمان

خۆشەگوتى، سەرخەرمان

گوتيان ئەگەرەنبوو

گوتيان دەى بەلكو، پىگات ھەرنەبى
دەيگوت پى پازىم، دەۋرۋەرەبى

گوتى دەۋرۋەرەرى

۱۶۸

لەكەرى بکەوى و

لەئەۋۋەزە و، ھالەت، تۆچى لى بزانى
لەكەرى بکەوى و، نەك لەكورتانى

نەك لەكورتانى

- ۱۶۹ * * *
 ده کړيکي ده گهړي
 ده يو يست په يد اکا، گه راجه ند ساليك
 کړيک پيټو ه بې، ه ر پيټو ناليك
 * * *
- ۱۷۰ * * *
 له گه س باکي نيه
 له گه س باکي نيه
 نازانم بيرى، چنن کردو ه کا گه
 * * *
- ۱۷۲ * * *
 له نيټو نه وه مو، خرم وک س سى خوم
 له نيټو نه وړو، ه رتوى ماوى بوم
 * * *
- ۱۷۳ * * *
 له گه ل سهرکوى
 له گه ل سهرکوى
 به شرتى له گه ل، نابى بهرکوى
 * * *
- ۱۷۴ * * *
 له گه للى
 له گه للى
 په تکت پساندو وه، يان ده ر کراوى
 چ بوړه نوسال بوچ، له کلله ي داوى
 * * *
- ۱۷۵ * * *
 له گه لينيم
 له گه لينيم
 ليم راوه ستان له، فرزه وک ليني
 ئى باش وچاکتر، بولاي خوى بيني
 * * *
- ۱۷۶ * * *
 له گه يه ته ويله ي گه وره بويه
 له گه يه ته ويله ي گه وره بويه
 له کام ته ويله ي، چنن گه وره بويه
 له پيټو شويني خوت، بو ه تله بويه
 * * *
- ۱۷۷ * * *
 له گه يه ته ويله ي هاتويه دهرى
 له کام ته ويله ي، کو اكه ي هاتيه دهر

پيم بلى بزاسم، داده ی فره که ر	“ “	۱۷۸
* * *		
هه رکاره سات و ، پوداويان زانی	له گابوري دا	
دای له گابوره ک، که س و خزمانی	“ “	۱۷۹
* * *		
له گاکی ته نیا، کلکی بون ماوه	له گاکی	
زیادی زهره ریه و، وای بوم پوناوه	هه رککن بوماوه	۱۹۰
* * *		
باشه ده ی جامن ، له گوشتی گایه ک	له گایه کی	
خوچو پته که ش نیه، چ بده م به برایه ک	چ بده م به برایه کی	۱۹۱
* * *		
له گرکه ی فرکه ی ده کا	له گرکه ی فرکه ی ده کا	
بۆله تریزوکه ی، نه یچه میته وه	له تریزوی نه یچه میته وه	۱۹۲
* * *		
کیت دی له گورگی، کو ابرسی تری	له گورگی برسی ترو،	
یان هه رله ماری، پوت وقوت تری	له ماری پوت تر	۱۹۳
* * *		
له گوزه که ریان، هه رله دیزکه ری	له گوزمه که ری و له دیزه که ری	
به بونم داده رین، له خواری و سه ری	نیکم به بونان داده ی	۱۹۴
* * *		
پیاوه تیت هه بی، بوم چاکه ی به لکی	له گویره ی	
باشه ده ی نیمه ش، له گویره ی خه لکی	خه لکی	۱۹۵
* * *		

دانيشتوم بى باس، له مال له كې خوم
خه لكه قسه وباس، سازيان كردن بوم
* * *

ديبوت له مالان، شاوشامراده
له كاول بؤكې، خوى نا مراده
* * *

له مالې ژن جوان، شادى وسه يرانه
له مال ژن گه نديش، شينه وگريانه
* * *

خوئه وهى چوپون، هه ريؤمه پدوشان
هالؤزيو پوين، چونه كهر دوشان
* * *

موفته خوركيت دى، وهك ئه ومه لايه
كارى ديكانه، زياتر يش له لايه
* * *

نه گهرله مه مكيان، كرده وه وليم بيست
ئه ميش ئه وه له م، هه رله خوى ده ويست
* * *

زانيومه و له مه مكيان كردت وه
ئه وجار يش كايه، لى بريدت وه
* * *

به پى يان بى وچون، هاتوه حورمه ته
ئه وهات ده يفهرموو، چى بوريشو ته

له مال له خوم دانيشتوم
قسانم بؤسازدم كهن
۲۰۵

له مال خه لك شامراده
له مالې خوى نامراده
۲۰۶

له مال ژن جوان ياريه تى
له مال ژن گه زاريه تى
۲۰۷

له مه پدوشان
چوكه ردوشان
۲۰۸

له مه لاي موفته خورترنيه
“ “
۲۰۹

له مه مكيان كردموه
“ “
۲۱۰

له مه مكيان
كردموه
۲۱۱

له من وابو حورمه ته
له نه و وابوريشو ته

- ۲۱۲ * * *
 لە موحتاجچىكى دەپرسى
 لە موحتاجچىكى دەپرسى
 حاجەتلىشى يېڭى بېنە
 دەبى بۆى تىركەى، ئەوزگى بىرسى
- ۲۱۳ * * *
 لە نالايىش دەداو
 لە نالايىش دەداو
 خوجى بىزمارىش، نامىنن خالى
 مەلومە ئەگەر، بىى بدالە نالى
- ۲۱۴ * * *
 لە نەجە ولارىەتى
 لە نەجە ولارىەتى
 دىئودەچى بە ناز، لە نەجە ولارىەتى
 لە بىرناشتە وە، دابى پارىەتى
- ۲۱۵ * * *
 لە نەجەى دىكا
 لە نەجەى دىكا
 بۆن ھاتە خوارى، ئەواش بە لە نەجە
 چاۋنەى ئەنگىتۆى، ئەوزىرۈگە نەجە
- ۲۱۶ * * *
 لە نىسىيى خۇى دەترسى
 لە نىسىيى خۇى دەترسى
 نىسىيى خۇى كەدى، ھەزلىيى نەپرسى
 ئەۋەندى تۆپلەى، ۋاى لى دەترسى
- ۲۱۷ * * *
 لە نىكەتەتى دابارى
 لە نىكەتەتى دابارى
 نىكەتەتى دابارى، ئەۋەندى تۆپلەى
 ئەۋەندى تۆپلەى، ۋاى لى دەترسى
- ۲۱۸ * * *
 لە نىۋانى دۈبەردان
 لە نىۋانى دۈبەردان
 نىۋانى دۈبەردان، ئەۋەندى تۆپلەى
 ئەۋەندى تۆپلەى، ۋاى لى دەترسى
- ۲۱۹ * * *
 لە نىۋوزگى خۇى دا
 لە نىۋوزگى خۇى دا
 نىۋوزگى خۇى دا، ئەۋەندى تۆپلەى
 ئەۋەندى تۆپلەى، ۋاى لى دەترسى

چەند دەۋلەتە	چىن وئىرانە، پوس و كەلكەتە
۲۲۰	* * *
لەۋسايەى	خۆتۆپىت خۆشە، ئەگەرلەۋسايەى
بېتە ئەۋپايەى	بىگۆپى و بىننە، پىزى ئەۋپايەى
۲۲۱	* * *
لەۋگۆنيە دەباتە	لەۋگۆنيەى دەبات، بۆگۆيكەى دىكە
گۆنيە كەى دىكەى	ۋەستايەۋلە پراست، ئەۋفاك و فيكە
۲۲۲	* * *
لەۋەتى ئەمەن نەمدىۋى	داخوالەۋ. ۋەختەى، پامەن نەمدىۋى
چەندەن خىريان اى دىۋى	چەند كەسان ھاتون، خىريان لى دىۋى
۲۲۳	* * *
لەۋەختى خواردنى	بۆى بدرويتەۋە، گەنمىش بەداسى
كەس ناناسى	لەۋەختى خواردنى، خۆكەس ناناسى
۲۲۴	* * *
لەۋەردەست پىۋەنەگرى	لەۋەردى دەستى، پىۋەنەگرى زۆر
لەۋەميانە دەست پىۋەناگرى	پىۋەناگىرىت، لەۋەميانەى بۆر
۲۲۵	* * *
لەۋەرزاردى	ھەرزاردەى دىتت، لەۋەرزاردى ۋەرزى
ئاۋازىك دى	ھەۋادەنگىكى، كۋالى دىت ئەرى
۲۲۶	* * *
لەۋەركەنى	لەۋىوگىريان ۋ، گىشت پى كەنىنى
پەنى	پەندىكى تى داۋ، كى يەنە بىبىنى
يان	ھەركەندو كۆسپى، كەبۆت دىتەرى

په نديک وده بى، لىي وهر بگرى پى

“

“

* * *

۲۲۸

هيچى پى نه پراو، له هه شتى و مشتى

له هه شتى و مشتى

ته خشان به خشان و، هه رنه يگه يشتى

کواچى گه يشتى

* * *

۲۲۹

نهک واپى په ويه و، ديتته سه رسوييه

له هه موديزان نه سکوييه

بؤه موديزنک، حازرونه سکوييه

“

“

* * *

۲۳۰

له نيوکوى گوندان، ته نيا گوندى مه

له هه موگوندان گوندى مه

له گشت مارى کيش، شه ويش مارى مه

له هه موماران مارى مه

نه گه رچا ويکى، خير نه باده مگوت

له هه موکاکان کاکى مه

له ودي ومارانه ي، که گوتم کاکى مه

“

“

* * *

۲۳۲

له گشت هه وريکيش، نابارى باران

له هه موهه وران نابارى

خوت ده شارنوه، له چنگ بيگاران

“

“

* * *

۲۳۳

قت له هه وران، مه لى گوتنى

له هه وران مه لى گوتنى

باى بى مه کيشه، جگه ره وتوتنى

مالت نه شته ومکن ماله

نان ده خوى مه خق، نانى مه رزننى

بابى ژنى

مالت مه به لاي، مال بابى ژنى

“

“

* * *

۲۳۵

مه ترسى هه وري، گاله وگره ي بى

له هه وري به گره و

ياکابراکه ي زور، بللى وزمه ي بى

له پياوى زور بللى مه ترسى

- ۲۳۶ * * * له هيټه ي بهرکوږه
له بي نه قران و ابوړوږه
له وه يټه ي کردبوي، و ابوړه رکوږه
بي عه قلش ده يگوت، نه وه ي نيورپوږه
- ۲۳۷ * * * له هيټکه
چوټه وه
ليي حالي ببوم له، هيټکه ي چوټه وه
هاتوټه خواري و، نوريه ريټه وه
- ۲۳۸ * * * له هيټکه ي روډمکا
“ “
خوټه شکه وتوټه، نيوقسه وباسان
ده تواني روکات، له هيټکه ي هاسان
- ۲۳۹ * * * له يلي به چاوي
مه جنوني جوانه
له يلي به چاوي، مه جنوني جوانه
جوانترده بينرين، ويگرانه ودوانه
- ۲۴۰ * * * ليټ به شي وينه وه
“ “
نازانم بوج ليټ، به شي وينه وه
پيټ خوښ بويه کتر، نه بي نينه وه
- ۲۴۱ * * * ليټ به ميرات بي
“ “
ده ي په بي سته جار، به ميرات بي
نه وه ش هه روډه کو، سروساتت بي
- ۲۴۲ * * * ليش دده اوهاواريش دمکا
“ “
پيټي گوتراپيگا، که ي خوږي ون نه کا
ليش دده اوهاواريش، هاواران ده کا
ديسان هاتيه وه، شلتاغون پي بکه ي
نه گه رليم دده ي، بوهاوارده که ي
- يان
“ “
“ “
“ “

۲۴۴	* * *	له سهره تيوآن، ليڤه فرې نه دهی
ليڤه لي سهر		زيانى واگوره، زليان لي نه دهی
هه تيوآن هه لمه دهوه	* * *	
۲۴۵		خوپساوم له گال، نه ويړو ويښه
ليم بويه به ردی بن گومي		وهك به ردی بن گوم، بي سهر شوينه
۲۴۶	* * *	
ليم بوته ناردی نيود پروان		قفلي لي درا وه، بوم ناکريته وه
يا		ناردی نيود پروان، کوناکريته وه
		له خوم حالي بوم، بومن کلاويو
		وهك ناردی له نيو، پروان بلاويو
۲۴۸	* * *	
ليم بوته دوتپه ی		وه کو دوتپه که ی، نه ومام سه ليمه
سه ليم جه وهه ری		له دوامه وکه چی، هيدي وچه ليمه
۲۴۹	* * *	
ليم بوته کورده ناموسی		به که يفي خوم نيه، دهی چی بؤکراوه
		کورده ناموسی وه، نه واکؤکراوه
۲۵۰	* * *	
ليم به نيوه وه		پيويست نيه ئيدي، ليم به نيوه بکه ی
مه که ن		دهی ته نياخوت، خيري ليوه بکه ی
۲۵۱	* * *	
ليم دمرپه ری		که سيش نه يديويو، که ليم دهرپه ری
ویم هه ئپه ری		نه مزانی تاکوو، هات ویم هه ئپه ری

- ۱۵۲ * * *
 ليم مه که چيديم لى مه که، به نادی ویودی
 نادی ویودی ليم ناگوړی که، به جلی وبه مودی
 * * *
- ۲۵۳ * * *
 ليم مه که وئالداغ، بالداغ وگالته
 نالداغ بالغا پيش کيشی خوټ بى، نه م کوټ وبالته
 * * *
- ۲۵۴ * * *
 ليم وکړون به فريکى؟
 بلا وېون به تريکى؟
 * * *
- ۲۵۵ * * *
 لينگه خالوژنانه ی
 هه يسه
 * * *
- ۲۵۶ * * *
 لينگيکت که وشه، ئيکت که لاشه
 ماندنه بى مام تره ماشه
 * * *
- ۲۵۷ * * *
 لييان کردينه
 راوى سى کوسان
 * * *
- ۲۵۸ * * *
 لييان کردينه، هه شتى
 پاک ونوى پيس
 * * *
- ۲۵۹ * * *
 لييان له هه نلادا
 کرديان به هللا، لىي ناسکرابو

پيځ هاتېوزقوجوان، كاري خه رابو

* * *

لى به شكى ودهى وا، توپلهى خه ياره

پيلكى لى بكه وه، هريوخوى دياره

* * *

لى دا دينى وزقور، ده وره لى ددها

هريوى هه لگه وى، خيچه لى پى ددها

* * *

لى سهرزياده و، مهيده نى چيدى

بيمينى ويوخوى، خه نى بى ئيدى

* * *

ديتت نه وه يتهى، چاوو دم خيله

هه رها لى كردين، به شيله وپيله

* * *

تونابى لى كه چ، خولق ولالوت بى

پيشه لى ده ريته و، نه وه رپاوت بى

* * *

ليوان ده كرؤزى، له ده رپودا خان

يان باسه ره لدا، بؤكيو وشاخان

* * *

لى شيرن بؤوه و، له وداييانه دا

سه لى زؤر بؤكرا، هه رخوى لانه دا

* * *

“

“

۲۶۰

لى به شكى ده لى خه ياره

پيلكى لى وكه لى دياره

۲۶۱

لى دادينى

“

“

۲۶۲

لى

سهرزياده

۲۶۳

لى كردينه

شيله وپيله

۲۶۴

لى كه چ

خولق مه به

۲۶۵

ليوان ده كرؤزى

“

“

۲۶۶

لى وشيرن گه را

“

“

۲۶۷

پيتي (ميم)

ميميش مهلولى و، ماتى و بى دهنگيم

خستيه سه رشانم، وهك ناسه رسه نگيم

* * *

۱

ماچ بؤگه وره كچان چيه؟

“ “

هؤگه وره كيژهى، نيزىكى مرادان

ماچىكى بيئنه و، به سيه پويادان

* * *

۲

ماران بكوژى و

فه رخان بيللى وه. وئاورى

وهكوژيى و پونوان بيللى وه.

تانه تى ده درى

توماران بكوژى و، فه رخان بيللى وه

ئاورى وهكوژيى و، پولوان بيللى وه

ئه وبيروه وشه و، فكرى ناته و او

جيگابؤتانه ي، مه موان ديلى وه

* * *

۴

مارانگازله دزوى رهش و

سپى ده ترسى

مارانگازده زوى، جنجيريبيى

له ترسان هوشى، له لاي ناميى

* * *

۵

ماران به ده ستي

خه لكى بگره

ئه ونه سيحه ته ي، له براى وه ريگره

ماران به ده ستي، نه ياران بگره

* * *

۶

ماريه خه ت و خالى

فريوت نه دا

مارچى پيىت بللى، وه عده ي به تاله

فريوت نه دا ت، به وخه ت و خاله

زوره يى دى بؤو، ده ست پاموسانى

واله خوى ده كا، هيچ كه س نه زانى

خه م وپه ژاره ي، پاك لى بره ويى

“ “

“ “

“ “

- ھەرچى پېتى خۇش بى، بۆى بەجى بېنى “ “
 ئاخىرى قىسەت، ۋەدەست خۇى دېنى “ “
 دى پېتشت ۋەدات، خۇت لى بەھالىتى “ “
 نىزىك بونەۋە، دۇستايەتى مار “ “
 زىانيان گە ياندۈۋە، بە مرقۇى نۇرجار “ “
 * * * ۱۰
- مارىش بەقسەى خۇش، بۇتۇدېتتەدەر ماربەقسەى خۇش
 ناحالىيەۋكارى، ھەرناكىرى مەيسەر ئەكونى دېتتەدەرى
 * * * ۱۱
- بەدەر ۋەدە يىلىم، ئاخىرچارى نىيە مارپېنى ۋەدا
 مارىش پېتى ۋەدە، خەتاي مارى نىيە خەتاي مارى نىيە
 * * * ۱۲
- ماردەيگوت خۇمن، كارم ھەرگازە ماردەلى، ئەمەن گاز
 مشكەكەش دەگوتى، لەمەن دۈبازە مشك دەلى ئەمەن باز،
 * * * ۱۳
- مارئەۋەندەى پقى، لەسسىردەبۇۋە مارپقى ئەسىرى بۇئەۋىش دەچۈۋ
 ئەۋىش لەدەرەكى، كۈن شىن دەبۇۋە ئەبەردەركى كۈنى مارى شىن دەبۇۋ
 چەندى تۇپلەى مار، پقى لەسىرىبۇۋ “ يا
 سىرىش لەدەرەكى، كۈنى مارشىن بۇۋ “ “
 * * * ۱۵
- سەرى مار. تاكو، پان نەكرىتتەۋە مارسەرى پان. نەكرىتتەۋە
 نامرى كلكى، ھەر، ئەشجوليتتەۋە كلكى دەجوليتتەۋە
 * * * ۱۶

مارگه وره بى يا چوكه

هه لكه وي وه نيه، موله تيكي بدات

پيوه هه رده دا

مارگه وره بى وچوك، پيوه هه رده دات

* * *

۱۷

مارله هه موجييان خوار پروا

خواروخيچ بؤكوي، مارله گه رده پروا

ده بى له دهركى كوئي راست پروا

كه چوه ده كوئي، راست ده بى پروا

* * *

۱۸

مارمارى بخوا

ماريك ماران بخوا، ده بيته حه زيا

ده بيته حه زيا

هه رنه مزانيبا، نهويه يتهى خوزيا

* * *

۱۹

مارنيم

توليم پروانه و، به گيان ويه دلى

به گلى بريم

خومارنيم نه من، هه ريزم به گلى

* * *

۲۰

مارى ده توپوي

لىي عه جايب مام، بى په ناوپه سيو

له زارى ده هاته دهرى

دهرچون له زارى، ماري ده توپوي

* * *

۲۱

مارى

وهك ماره پيسه، نيوخوله پوتى

خوله پوتى يه

ههركه س پيى وه دا، جه گى ده سوتى

* * *

۲۲

ماست برزى جينگاي دياره

ماست برزى دياره، خو جيگه وشوينى

دوبرزى چى دياره

دوبرزيت كوچى، له جيى ده ميئى

* * *

۲۳

ماست نيه ؟

ده برقه هه يته برقه، له پيى خوته وه

به ليوته وهديارى

خوماست نيه ديارى، به كلوكوته وه

- ۲۴ ماسى ھەروەختىكى ماسى كەدەگرى، بەشەككۆى بەداو
تازەيە ويىخۆى، بەكەيفى تەواو
- ۲۵ مالاڭگەرپ مالاڭگەرپ، ھۆھۆى بەرماوخۆر
ھەموت ھەرخواردن، نەمان زەردويۆر
- ۲۶ مالان مائيان نەشيۆى مالان پەبى مالان، مائيان نەشيۆى
بەھارمۇخاكە ليۆى بەھارمۇخاكە ليۆى
خەرمانى گولان دەپيۆى خەرمانى گولان دەپيۆى
- ۲۸ مال بۇناسودەبۇنى لەشيە مال بۇڭيان بى ويۆ، كۆكردنى مالى
نەك لەش بۆكۆردنەھى مالى
- ۲۹ مال بەخشىن بەبى مال بەخشىن بەبى
ئىزنى خيۆى ھەرامە ھەرامە
- ۳۰ مال بەدۆيە مال بەدۆيە، لەبىرى وبەدۆيە
تامى دەدۆى دا، دۆكەش بۆسۆيە
- مال بەكۆل مالتان، بۆدامە زىرتنى پۆزگارچىدىكەت، لى نەشيۆىنى

- ۳۲ * * * مال به ميوانيه وه خوشه
مال نه وماليه، ميواني ديتي
“ “
- ۳۳ * * * مالت خه رابي مام مه لا
مه لای مال خه راپ، کچه کي نه دامی
چارشپوي مه لگرت، چوبوڅه مامي
“ “
- ۳۴ * * * مالت ده گه ل ته قه ی هه وری به هاري
ته قه ی هه وری خه رابي
“ “
- ۳۶ * * * مال خوشه ويسته وه
خه رجيان که و تاکو، ده چيه نه وييره
“ “
- ۳۷ * * * مال خه راپ
“ “
- ۳۸ * * * مال ده چان دا
ساحيب ده بال دا
“ “
- ۳۹ * * * مال د پروا و نيمان، که وتوته شوي تي
بي وهی نه م وئو، يه کتريدوي تي

۴۰

* * *

مال کاول

مال کاول مالتان، لى خه رانه بى

""

دلتان له دونياش، بى هيوانه بى

* * *

۴۱

مال گه سكي دموى و،

خومال پښوستان، به گه سكيوه هن

گه سكيش به نى دموى

گه سكيش هه رده بى، بى به ستي وه به ن

* * *

۴۲

مالم نيه ره حمان بى باو

جاكوا مالم نيه و، تابي باره حمان

دينم نيه شه يتان بى با

نه ودينه شم نيه، يا بى باشه يتان

* * *

۴۳

مالن له تاتانه و

مال و حاليشمان، به تاتانه وه

به ختن به فاتانه و

شانسويه خته كه م، به فاتانه وه

* * *

۴۴

مال ويران خوم

پيسم لى قه وما، مال ويران خوم

""

ئاواري سه حراو، نيچوچوم وگوم

* * *

۴۵

مال ويران

مال ويران خوم، له م داب وده وړه

خوم

نه مان هيچ پښو، قه دريكي گه وړه

* * *

۴۶

ماله بابم بى ومفا

ماله بابم موى، چوتى بيوه فا

گوراني فونكلوريش هه يه

بابچين بگه پان، ياسه ير وسه فا

* * *

۴۷

ماله بابم سه پله ساز

ماله بابم بى، يا خواسه پله ساز

خوهم چه کيمه و، توجارپوبه زراز

* * *

مال بابيه که م بى، ئوخه م تولى

دهى بالوم هل، بگري زهر دولى

هم بى باربه هاو، بن پشكى وهك تو

بى هه راو كيشه م، ده تدهم له تولى

* * *

بونت كه م مالى، بابى دونيايه

بوني ريخ وگوى، نه بى ليت نايه

* * *

مالى ججمه م، سولتان پاشايه

سامانيش به كه س، ده بژاردنى نايه

* * *

وهكى مال قهره م، تاژدين ئاوه دان

به برپوبينه بين، مه جليس خانه دان

* * *

ماله كه م هه رئه م، له تكه قالاييه

له م لايه م راخه م، لاي دى خالييه

* * *

ماليك ياشتيكى، نه وته محكاره

هيچ كه س پتى ناكړى، له نوري دياره

* * *

ماليكى بکړه و، بفرؤشى ته وه

هم چه کيه وه هم به زاز

۴۸

ماله بابم مه تولى

لاوه لېگري زهر دولى

کيژي بويه له تولى

“ “

۵۰

ماله بابى دونيايه

بوگونه بى ليت نايه

۵۱

ماله ججمه

سولستانيه

۵۲

ماله

قهره تاژدينيه

۵۳

ماله كه م له تى قالى

نهم لاراخه م لاي دى خالى

۵۴

مالى نه ومه ندموره م

خيږى بوکه س نيه

۵۵

مالى بکړه

د ه س ت و ت د ا ن ا ب ی ، خ و ب م ی ن ی ت ه و ه	ب ف ر و ش ر ی ت ه و ه
* * *	۵۶
م ا ل ی ب ی د ا ی ک و ، ب ا ب ق ه ب ر س ت ا ن ه	م ا ل ی ب ی د ا ی ک و
ب ی ن ه ف ت و گ ا ن و ل ، س ه ر م ا ی ز س ت ا ن ه	ب ا ب ق ه ب ر س ت ا ن ه
* * *	۵۷
پ ه ن د ی ک ه و ی ا و ه ، ل ه م ک و ر د س ت ا ن ه	م ا ل ی
م ا ل ی ب ی ک ا ب ا ن ، و ه ک ق ه ب ر س ت ا ن ه	ب ی ک ا ب ا ن
* * *	۵۸
د ه ی ه ر م ا ل ی ک ی ، و ا ب ی م ی و ا ن ب ی	م ا ل ی ب ی م ی و ا ن
خ و ب و م ا ل ن ا ب ی ، و ز و ت ر و ی ر ا ن ب ی	و م س ه ق ه و ر ه س ا ن
* * *	۵۹
پ ی ز ی ل ی ب گ ر ی ن ، ل ه و م ا ل ی پ ی ر ی	م ا ل ی پ ی ر ی
ب ه پ ی ت ه و ی ا ش ت ر ، ز و ر ل ه ی م ی ر ی	چ ا ک ت ر ل ه م ا ل ی م ی ر ی
* * *	۶۰
م ا ل ی ت ه م ا ح ک ا ر ، ل ه س ه ر د و ن ی ا ی ه	م ا ل ی ت ه م ا ح ک ا ر ی
ل ی ن ی ن ا ک ر ی و چ و ن ک ی ، ک ی چ ی ب ه گ ا ی ه	ب ه ک ه س ن ا ک ر ی
* * *	۶۱
ه ر ک ا ت ی م ا ل ی ، ح ه ر ا م و ی و ت د ی	م ا ل ی ح ه ر ا م ب ه ش ت ی
و ا ح ه ر ا م د ه و ا ، ن ه و ج و ر ه ی ب و ت د ی	ح ه ر ا م د ه و ا
* * *	۶۲
ن ی ب ی گ ا ن ه ی ب ی ت ، ی ا ن ی خ و ش ک و ب ر ا م	م ا ل ی ح ه ر ا م ی پ ی و ه ن ا ی ه
ه ر ی پ ی و ه ن ا ی ه ، ق ه ت م ا ل ی ح ه ر ا م	“ “
* * *	۶۳

دليشت نه گره، بى وليى بيته وه	مالي حه لاله
ماليك حه لاله، بوخوى ديته وه	ناچى
* * *	٦٤
ميرويكى فهير، بى لاق و بال بى	مالي حه لالى
به نه وكى پوناچى، ماليك حه لال بى	له نه وكى ناچته خوار
* * *	٦٥
چه ندى ده توانى، مالي خوت بگرى	مالي خوت بگره
ناحه قى وده نا، كه س به دزبگرى	كه س به دز مه گره
* * *	٦٦
كه لاليك سازييت، له شويى و يوارى	مالي خوى
مالي خوى له نه وكى، ناچيته خوارى	به خوى ره وانا بينى
* * *	٦٧
پيى ناخورى جاكوا، مالي خوى به خوى	مالي خوى به خوى ناخورى
يا فيلى ديكى، بى لى بكه لى له خوى	“ “
* * *	٦٨
وهك چلكى ده ستيه، سه روهت و سامان	مالي دونيايه
ده بى وهك پياوان، خوراگرى ثامان	چلكى ده ستيه
* * *	٦٩
مالي سه ره وخير، هه ريخوى دياره	مالي سه ره وخير
خوت مه خه دا و نه م، پوره و به ياره	هه ردياره
* * *	٧٠
مال به زمزمه و، يا هه رفره ژنان	مالي فرمژنانا
نيانه چوپى ئاو، بيخوى له دوى نان	ئاو نيه له كوندان

۷۱	* * *	قازی مهراغه ش، خومالی موفته
مالي مفت قازي		ده يخواخوښتره، له شورباو كوفته
۷۲	* * *	ماليك قهلب بى، ديتته وه بوخيو
مالي قهلب		قه قيربي ومه زلوم، يانه سه ربزيتو
۷۳	* * *	دهى كواحه لاليه، مالى نه وبونم
سهر وه ساحه بيه تى		ده بى ته كبيري، ديكانه ي بوبكم
۷۴	* * *	مال و سامانى، امام كه س نه خورى
مالي كه س		ده ميتى ته وه، بوجه كمه سوري
۷۵	* * *	ماموش نه وكاته ي، مالى كه وته سر
بوكه س حه لال نيه		ده ريوخه ميكي، زوري كه وته بهر
۷۶	* * *	ماليك ناوهدان، وابه بپويين بى
مالي كه س نه خورى		له زورمال چاتره، بى سه روشوين بى
۷۷	* * *	پيت بلنم وه زع و، حالى نه وماله
له بوجه كمه سوري		به قه دروحوپمته، زور سه رئاواله
۷۸	* * *	مال و هه زارنیه، ئى خومان ناريدون
مالي كه وته سر؟		مال و هه زارنیه
خه مى كه وته بهر		
۷۹		

بهس به ده ورهن دا، وانژوریتن و بچون	۷۹
* * *	
کوامال هرنه بو، میوانیشیان هات	مان هرنه بو میوانیشی هاتن
ماموه ستاچونی، جی به جی بی بکات	
* * *	۸۰
وای بؤدانراوه و، خو مالی مەردان	مالی مەردان
له وکیوهی بیت و، یاله بن بهردان	له بن بهردان
* * *	۸۱
مام هات ویرازا، کانیان بزرکرد	مامان برازا بزرکرد
خالانیش خوارزای، مەزن و پترکرد	خالان خوارزاه زن کرد
* * *	۸۲
هه رده مایه وه، به بی پی پیوی	مانگا به دویا، له دهرکی
مانگابه دویا، له دهرکی خیوی	ساحیبی ده بو
* * *	۸۳
مانگا که له ده گری، به سزی ههروایه	مانگا به دزی که له ده گری
ههروه ختیکی بزئی، لیی ئاشکرایه	ویه ئاشکرای دهری
* * *	۸۴
خوش بیت بؤفکرو، بؤ بیروهوشی	مانگا دوشین و
قه زوان ده کرۆژی و، مانگاش ده دوشی	قه زوان کرۆشتن
* * *	۸۵
پیتم بلای بزانه، چت وه به ریرا	مانگا مردود ویرا
بۆده لیتن مانگان، مردود ویرا	
* * *	۸۶

مانگای چه مبارئ مانگاوما نگاگل، له لای چه مبارئ
 که له گای نؤبارئ جوانه گاواگاجوت، هی دئی نؤبارئ
 غه زه ب له سر چی پئی گه یشتووه، یاچی پئی ده گا
 سه مبه ی ده بارئ غه زه ب بؤله سر، سه مبه ی ده بارئ

* * *

۸۸

مانگ دیار هو، چه وجئ مانگ دیار هه وجئی، نیه نیشانن ده ی
 به نیشان دانئی نیه وه ختی پیویست بو، ئاوان بؤلیک ده ی

* * *

۸۹

مان گر به شی خوراهه مان گروزیزبو، زوده خورئ به شیان
 ” ” ” ”
 هیوا به کیش نیه، بؤ به ختی ره شیان

* * *

۹۰

مانگی شه رمییه تی مانگی شه رمییتی، سه خته بیدوینی
 ” ” ” ”
 پاش ته ولویونی و، زویکه وه شوینی

خوی دورخسته وه، له نیونیشانگه ی ” ” ” ”
 مانگی شه رمییتی، ده له ی ئه ومانگه ی ” ” ” ”

* * *

۹۲

مانگی قون مانگی قون
 هه لکری ئی یه هات کات ومانگی، قون هه لکریئی

* * *

۹۳

مانونه وی چه مده ی شوان مانونه به وه، سه رکرده ی شوانان
 نیواره ییکی و به یانی دوان نویژئی وئواره و، یادوبه یانان

* * *

۹۴

له جیاتی زینی، باهه رقالتاغ بی ماین نه ومانینه یه

دهن ساحيبي دانه لهنگي

ماينه ويؤخيوى، شهل نه بى وساغ بى

* * *

۹۵

ماين

نه وماين به زه ي، نه حسى قهواره

به زه

ليى ده پوه نه وه، خويى وغهواره

* * *

۹۶

ماين له عارب

ماينى كه ده كړى، تو بچونى ووه پهب

ژن له تيله كو

ژن تيله كو يى، به شرمه وحه دهب

* * *

۹۷

مايه ي

مايه ي خومه وچى، هه مېووه ره وه

خومه

فكرى بؤداوى، ديكه لى بكه وه

* * *

۹۸

مچوركيكيم پيداهاات

مچوركيك وه كو، ته زوپيم داهات

”“

”“

له جيى خوم سستى، كردم كړوومات

* * *

۹۹

مردم و

زومردم وزورى، خايانده درهنگى

ژيامه وه

ژيامه وه كه چى، به كړويدهنگى

* * *

۱۰۰

مردن براگه ورهيه

مردن وه كو برا، گه وره ي هه مانه

مشته ي نيوه مېانه يه

ويته ي موشته كه ي، له نيويه مانه

* * *

۱۰۱

مردن پيرو جيلى بونيه

مردن پيرو جيلى، نيه يابه جحيلى

”“

”“

خوسازكه وده بى، بكه ويه دوى خيلى

* * *

۱۰۲

- ۱۱۰ * * *
مردوت مری
 هه ی مردوت مری، ده بریو ره و خوار
 به سیه تی نه چیه، نیوچومی بی بووار
 * * *
- ۱۱۱ * * *
مردوله ی به پیوه
 نه وه چیه مردوه، له که ی به پیوه
 هیندی کی په پو، پال به قونیوه
 * * *
- ۱۱۲ * * *
مردوو زیندوبه ناوی
 زیندوبی و مردو، هه ریه که له جی خوی
 خاوین ده بنه وه، به ناوی بی شوی
 * * *
- ۱۱۳ * * *
مردوی
 لی ی وردببیه وه، ئی و امان زوره
 خونه وهن مردوی، به ش زیندو خوره
 * * *
- ۱۱۴ * * *
مردوی خومه و دمزانم
 من مردوی خومه، ده ی هه رجوړیکه
 لی ی حالیمه چلون، گوړپه گوړیکه
 * * *
- ۱۱۵ * * *
مریشک بوخوی خوئی وده سهری
 مامربوخوی خول، وده سهرخوی نه کا
 کواکی ده توانی و بی وده سهری بکا
 * * *
- ۱۱۶ * * *
مریشک خویندی
 مریشکت خویندی، زولی قیت به وه
 به بی سی و دو، هه سته بیکوژه وه
 * * *
- ۱۱۷ * * *
مریشک لاسای
 مریشکیک لاسای، قازی کرده وه

قەلشاۋ. مى خۇشى، لەبىرىردەۋە

* * *

نابى بىلەى مامر، ھەرھىلكەى دەكا

پۇزى چەندجارىش، خۇجىقنەى دەكا

* * *

مامرىى خېۋى، پىشت ھەۋشەۋدەركە

ھەرچىيەبگاتى، ەلىى دەكاھىلكە

* * *

مىشكى ھاۋسىت، كوشت بى ئىجازە

تۆلەى قەلى نىر، يان دەناقازە

* * *

مىزگەۋتى دەتگوت، بەلى پوخاۋە

مىحرابى ديارە، خۇنەۋەرماۋە

* * *

مىست خۇلەدرىشەى، دەشگەپىتەۋە

تقى بەرەۋزۋە، بۇخۇى دىتەۋە

* * *

مىستىك نمونەى، زۆرى وخەرمانە

كىپيارتى دەگا، زودەۋ نەزمانە

* * *

نازانم بۇچى، ۋچىلەبەينىانە

ئەۋدەلەمىژەۋ، مىشت ومپىانە

* * *

قازى كىردەۋمقونى پىچرا

۱۱۸

مىشك ھىلكەش دەكا

ۋجىقنەش دەكا

۱۱۹

مىشكى بەرەللا، ھەرچىيە

بگاتى ھىلكەى لى دەكا

۱۲۰

مىشكى جىرانى قازە

“ “

۱۲۱

مىزگەۋت پوخاۋە

مىحرابى ھەرماۋە

۱۲۲

مىست لەدرىشەى

دەگەپىتەۋە

۱۲۳

مىستىك نمونەى زۆرىە

“ “

۱۲۴

مىشتومپىانە

“ “

۱۲۵

مه لاپتېرى

ده بى خه لك له خوږى

۱۲۶

مه لای ناوایین، گه ریټ ویتېرى

خه لكى دى دى ده بى، له خوږى بفرى

* * *

مه لادوكا سوالى

مه لاژن دهيداخيږى مالى

۱۲۷

مه لاش به سوالى، لاقى تيك هالى

مه لاژنیش نهيدات، به خيږى مالى

* * *

ملم بوهه قى

له موى بارىكتره

۱۲۸

خوملم بوهه قى، بارىكه وهك موى

توى له قسه كانم، هيچ تينه گيبوى

* * *

مل نادا

“

“

۱۲۹

مل ناداهه رچه ند، بيرم كرده وه

جاچوم زانياريم، له بيربرده وه

* * *

مل ومويه تى

“

“

۱۳۰

وينه مام ريتويه و، مل ومويه تى

له فکروبىرى، خواردنى خوږه تى

* * *

مل هورپوى دوينى

ناكامى بچيږه

۱۳۱

دوينى مل هورپوى، تاكوبلى زوردار

كردوته وده بى، بخريته ژيتردار

* * *

ملى به جهوت بيوران ناشكى

“

“

۱۳۲

خوبه حه وبيورو، ته پشقوته رداسان

مليان پى ناشكى، واسوك وهاسان

* * *

ملى راكيشا

“

“

مليان راكيشا، بيرى بؤكراوه

حيساب هه رله سه، نه وه نده بپراوه

۱۳۳	* * *	من بۆتۈمردوو	باشە من جەرگم، پەش بۆتۈمردوو
تۆھپىچ نەكردوو		تۆش ساغى ويىدەنگ، باس لى نەكردوو	
۱۳۴	* * *	من بەبى دەسى و	ھەربولېن تېك چوو، من بەبى دەسى
تۆش بەبى كەسى		بۆم پون بۆتەو، تۆش بەبى كەسى	
۱۳۵	* * *	من چوم بەتۈو	لىلى ھالى نەببوم، من چوم بەتۈو
تۆچۈى بەگۈو		تۆبۆدەھاتى، وگىرساى بەگۈو	
۱۳۶	* * *	مندالانى پى	وھك پېشنىھەكان، دەلېن بېرنەكەن
ژېردەكەنەو		مندالى بەنىو، دەنوى ژېرنەكەن	
۱۳۷	* * *	مندال تانەگرى	ئەوھش مەنشورەو، نەببى شاخ وبال
شىرى نادەنى		شىرى نادىرتى، تانەگرى مندال	
۱۳۸	* * *	مندال نەبۈبەجەيران	نەبۈوھەمندالى، بى بكاپەجەيران
شىت وتېرى بكاپەيران		شىت وتېرى بكات، بكرى بەسەيران	
۱۳۹	* * *	مندال ۋەك توتكى وايە	مندال خوين شېرنە، ۋەك توتكى وايە
۱۴۰	* * *	مندالى سەرەمەكانى	پوى دەتوۋەتۆبىرۋى، جابۇھەرلايە
			مندالى ئاۋاي، ئى لەبەرەمەكان

به جی هیشتونه، چونه قون دهرکان	به جی هیشتووه
* * *	۱۴۱
من پیی پازیمه، نانم هرزن بی	من پازیم نانی هرزن
نه کوگوش پلاو، ه ویم له کن بی	نه وک له گهل ه وئژن
* * *	۱۴۲
من دهرچوم پویم، بهم نازاره وه	من که پویشتم، و نازاره وه
کی بی وکی نه بیت، لینگ وه داره وه	یا خوانه مینی لینگ وه داره وه
* * *	۱۴۳
من ناغابومه، توش بوی به ناغا	من ناغاو توناغا
ئی کی بون بیخی، نان بق. وه تاغا	کی نان بیخی بووه تاغا
باشه من میرو، نه توش بویه میر	من میرو تومیر
کی سهری نه سپن، ئدی بوبکاگیر	کی سهری نه سپه که ی بکاگیر
* * *	۱۴۵
کاری نه سپاردم، یاچت کردووه بوم	منه ت له هه قی
منه ت له هه ق بیت، یا هه رپولی خوم	خوم
* * *	۱۴۶
نه ومنه ت وه وای، توشم به پوشی	منه تی توم به پوشی
هینده ی که رده کا، دیت لوشه لوشی	هینده ی که رده کا. لوشه لوشی
* * *	۱۴۷
نه وکارهش نه گهر، لیتی عه جایب مام	موته هه ییر مام
وهکی من وتوی زور، لی مابون سه رسام	“ “
* * *	۱۴۸
موحتاج له دهوری، قه دیم وئیس تای	موحتاج

خوۍ داوښته نيو، زارى هه ژديهي	خودمزاری هه ژديهي داوښ	۱۴۹
* * *		
موروي دزيه تي، بيخه ملت شهوي	موروي دزيه تي ده بي	
نه باداخيوي، چاوي پي بکهي	په شه ووه خوۍ خه ي	۱۵۰
* * *		
موري موچه ممد ي	موري موچه ممد ي	۱۵۱
ليي داوښخيستي، وبه بي تاواني	“ “	
* * *		
خيسه خيسيه تي، وموره لي دهکا	موره لي دهکات	۱۵۲
داوي مهنديل، وشوره م لي دهکا		
* * *		
کو تراوه وموشته ي، ئي نيوه مبانه	موشته ي نيوه مبانه يه	۱۵۳
به ودهسته ودهستي، ئي ديشي نانه	“ “	
* * *		
موفته خوريخو، بوت هه لکه وتوه هل	موفته خوره	۱۵۴
ديزه ي پرليزه و، هوره ش که چکي پهل	“ “	
* * *		
موفته خورموفتي، نه ري بخواخوشه	موفته خوشه	۱۵۵
بخواورديش کي بو، نيشتي اي له جوشه	“ “	
* * *		
مولکي خويه تي، هينديکيش ويوه	مولکي	۱۵۶
سهرماوسخه تي، به فروکړيوه	خويه تي	
* * *		

موم قيت پونه وه	به سیه دهی هیندهش، هاتن وچونه وه
“ “	له حه یفان هه مو، موم قیت بونه وه
۱۵۶	* * *
موم له زمانى بى	دهی بۆچیم درکانه، موم له زمانى بى
“ “	گشت که س پى زانی، نه وکارى بى جى
۱۵۷	* * *
موم وهك نشته ريان لى هات	موم وه كونه شته، ريان واهالۆزبون
“ “	لیم تاريك داهات، نه وپۆژه که ی پون
۱۵۸	* * *
مویان ده بهر	جوت جوتن مویان، ده به روه ناچى
وه ناچى	تاوا بن چ قسه ی، به گوى داناجى
۱۵۹	* * *
مویان ده به ینى وه ناچى	ئیستابه ینى که، که یفیان زۆرسازه
“ “	موشیان ده به ینى، وه ناچى تازه
۱۶۰	* * *
موى سپى	هه رموت سپى بون، ساغ بى نه خۆش بى
قاسیدى مردنى یه	قاسیدى مردنه، بانۆرى تۆش بى
۱۶۱	* * *
موى له ماستى	پیتویست نیه دانیتى، به لگه ی له پىشى
دهرده کیشى	موشه له و ماسته ی، بۆده رده کیشى
۱۶۲	* * *
موى	وهك پيشوى نیه و، خۆى پابپسینى
ناپسینى	زۆرماته وئیسنا، هه رموى ناپسینى

مه تی نه خوش بوو، ده چوپمردن	مه تی ده چپ بومردن	۱۶۳
موروپان هیئان، ده گردنه گردن	موروی ده کهن ده گهردن	۱۶۴
مه چوبین باریک، زور قورسه و گران	مه چوبین نه و باره قورسه ی	۱۶۵
وهك ئاكاره كهی، پتی داگیرو گران	“ “	۱۶۶
مه حه سلی ده کار، دایه ویه پړوه	مه حه سلی	۱۶۷
خوی نه بزیوی ودا، بنیشی له جیوه	ده کار دایه	۱۶۸
مه پان به رانیان، به لی لی ده مرئی	مه پان به رانیان لی ده مرئی	۱۶۹
کاوپ به رانیان، کواچون لی ده بپړی	به لام کاوپریان لی نابری	۱۷۰
مه ربه کلکیه و، زستانه قپه	مه رجستانی قپه	۱۷۱
مه ریوژایه وه، به هارانه پړه	به هاران پړه	۱۷۲
مه پدارم پری هه ن، مه پری لی ده مرئی	مه پدارم پری ده مرئی و	۱۷۳
نی که رداریش که، نه وده بی بمری	که رداریش که ری ده مرئی	۱۷۴
پیاوئه وپیاو هیه، بخواشتی تال	مه ردنه و مه ردیه تالی بغوا	۱۷۵
شیرنی خاقلان و، خوار دنه بومندال	“ “	۱۷۶
گه ن و مه ن مه پری، ده کری هه زاری	مه رگه ن وهه زار	۱۷۷

ماين يه ك سالار	كه م ماينان راگره، يه ك بى سالارى	
۱۷۱	* * *	
مه پلاقى به رخی	مه پلاقى به رخی، خوى چوډ ده شكينى	
خوى ناشكيني	هاتووه بوقسيكى، هه ر خوبنو ينى	
۱۷۲	* * *	
مه پمان نه ديوه له پهريزان	نه مان ديبى مه پ، له نيوپه ريزان	
كيشپه لمان ديوه له هه ويژان	كيشپه لمان ديون، زور له هه ويژان	
۱۷۳	* * *	
مه پوانه سه روسوكتم	نابى پروانى و، له و سه روسوكتم	
پروانه به روميكوته	وهره وبى بينه، له و به روميكوته	
۱۷۴	* * *	
مه كرم گيلاخه ي دمكا	مه كرم گيلاخو، مه كرى ديكه ش هه ن	
“ “	له لاي ديكانه ي، قومار ي پى بكن	
۱۷۵	* * *	
مه كرى ژنان بارى كه ره	كوامه كرى ژنان، بارى چه نده كه ره	
هه ركه س هه لى نه كرى كه ره	پيى هه لنه گيرا، ده ي له ويو كه ره	
۱۷۶	* * *	
مه كرى بومنال دس به مه مه وه	بومنال مه كرى، مه مكه ي پى نه كرى	
بگرى بؤگه وره، دس به مه مه وه	بؤپياوى بگرى و، مه مكه ي پى نه كرى	
۱۷۷	* * *	
مه گه به خه ون بى بينيه وه	تازه چوپا برد، قهت نايبى ني وه	
“ “	مه گه رده خه ودا، بى بى بينيه وه	
۱۷۸	* * *	

مه گه كه لاهم له بېرم ناچن و، نه ته ونى خا وى
 ده جاوى بگرن تا پوژى كه لاهم ، ده گرن ده جاوى
 * * *

۱۷۹

مه لا بانگ دانى به بى وى بېللم، كه سيش پى بزاني
 " " هه ستام پویشتم و، مه لا بانگ دانى
 * * *

۱۸۰

مه لا به بېگاره كواكه نكي كى گوتى، مه لا بېكاره
 له نوپزى سبه ينان بيزاره هينديك له نوپزى، سبه ينان بيزاره
 * * *

۱۸۱

مه لاژن ده گيان له لادابو مه لاژن له گيا، نه لا ابو ده مرد
 شيلانيان ده ستوى دمكردن شيلان ومورو، يان ده ملى ده كرد
 * * *

۱۸۲

مه لاش، لىي تيك مه لاشمان ناخر، ده پياوبلى چى
 ده چى جارى واهيه و، ليشيان تيك ده چى
 * * *

۱۸۳

مه لاهه نديلى بؤده فروشى هه ريؤدها توى، پوژانى وخوشى
 " " مه لاش مه نديلى، خوى بؤده فروشى
 * * *

۱۸۴

مه لاوشينخين مه لا وشيخينه و، ده بى ئاوابين
 " " خوبه هه ردوانن، پياويك حيسابين
 * * *

۱۸۴

مه لاومه لاژن كوترى سهرليسى مه لاژنى مه لاي، كوترى سهرتاقه
 پيم له مه لاي نامه لاژن تسى له لاي مه لاي له م، دونيايه تاقه

- ۱۸۵ * * * مه لای به پیڅواسی
ناگاتى وایه ویان دهنابیت به وسواسی
۱۸۶ * * * مه لای دوازده عیلم
باشاری ناکا نایگاتى مه لاش، هر به پیڅواسی
۱۸۷ * * * مه لای دوازده عیلم و، مه لای زورزانا
بوی بی دهنګ نه کراو، کتیبی دانا
۱۸۹ * * * مه لای زورومر
سوفی قون تهر په سندیان کردون، مه لازوروه پری
سوفی نویژکه رو، ده بی قون تهر پری
۱۹۰ * * * مه لای مه زبوره
توبلی نیوه وکەى، به مه وداودوره
۱۹۱ * * * مه مشویه گواوى و
چاکه دى دواړوژیم ناوى چه دجارم پی گوتی، مه مشویه گواوى
چاکه دى دواړوژى، توم قهت پی ناوى
۱۹۲ * * * مه نجه لى میړان
درهنگ دیته کول مه نجه لى میړان، ده کولى به چهن سال
به لام به یه ک جی، ده پړی له نیوما
۱۹۳ * * * مه وسته و بهر نوشته دى مه لاوه
بوسته و. و بهر که رهمی خواوه هر دامه نیشه و، به دوعای مه لاوه
بروانی و بهر، نه وپوحمی خواوه

مشكان مهيدانيان، نه خواردووه ماوه	مهيدان
تاقى كردنيش بى، فەرمو بووناوه	مشكان نه خواردووه
* * *	۱۹۵
ئەو هەش مهيدانى، كواپى نه درا وه	مهيدانيان
هەيبۆكهى خوڤشى، هەروالى گرا وه	نه داوهتى
* * *	۱۹۶
مهيدانى هەيه، ئىستاش وپيشوو	مهيدانى
وافىريووه وبەلام، هەربخواتيشوو	هەيه
* * *	۱۹۷
مەيمون جوان بويا، گالتەى پى دهكات	مەيمون زۆرجوان بو
لەبەدبەختيانى، خرويكەى لى هات	خرويكەشى لى هاتن
* * *	۱۹۸
مەيمون نه ججاپى، جاكواپى دهكرى	مەيمون ونه ججاپى
ياتەپشوى لەگونى، خوڤى دەداوه مەرى	“ “
* * *	۱۹۹
مەيمونى بىنى، بۆهەلپەرىنى	مەيمونى بۆهەلپەرىنى
لەجيات پىكه نين، زودەيگرىنى	پىكه نىنى نايە
* * *	۲۰۰
دەرگرام لەميا، وه وشيوه جۆيه	ميا ونه بى وشيوه جۆ
رايان نه گرتم، لەبەرئە وهۆيه	خوايه پەنام وهبەرئە
* * *	۱۹۴
بەنك ويەرموروى، پىتوہى بى خوڤشه	مىخەك بۆنى
قەنەفل ومىخەك، بۆنيان زۆرخوڤشه	خوڤشه

* * *

۲۰۱

که رتۆپی و بوچی، که وتویه شوینی
میرات کورتانه و، بابه جی بمینی

میراتی که ری

کورتانه

* * *

۲۰۲

میرده لاین بۆزنی، وه کوخوای وایه
هرئه مرئ بیدات، فپزه وپره وایه

ده لاین میرد بۆزنی

وه کوخوای عه رزییه

* * *

۲۰۳

بۆیه م میرد کردوه، حالئ به بزانه
هم بی پاوانه و، مور و له رزانه

میردم کردوه

پاوانه و له رزانه م هه بی

* * *

۲۰۴

دهی باپیّت بلّیم، قسه ی پاک وپون
من میردم کردوه، بۆئاسوده بون

میردم کردوه، و مپه جه ت کهوم

” ”

* * *

۲۰۵

له زوواها تووه، میردی هه ندوبی
به دایمیش ده بی، ژنیان له دوبی

میرد هه ندو

ژن له دو

* * *

۲۰۶

هه رپۆژیک میرو، بالیان ده ربیئنی
دوابه دوای قابیز، پوحی ده ستیئنی

میروبانی ئی بروی

ئه جه ل ده گاته سه ری

* * *

۲۰۷

میردیک کافر بی و، ژریش بی ئیمان
ئه و چاتره وه یشتا، له برای موسلمان

میردی کافر

له برای موسلمان چاتره

* * *

۲۰۸

میره ماله ویان، وه ک ماله میری

میره ماله

خوشرله مال ئى، پاشا وەزىرى

“

“

* * *

۲۰۹

تاكارىكى جوان، وە دەست خوئ دىنى

ميشان

جاري ھەرميشان، بابى بخەسىنى

دەخەسىنى

* * *

۲۱۰

ھەركەس دەداو، تەلەى وەى كەوئ

ميش دەدوى كەوئ

بالانى دەمژى، ميش دەدوى كەوئ

بالانى دەمژى

* * *

۲۱۱

لەگوى دەھالى، دەى جاوھك ميشى

ميشە

ئاواشى بدوئىنى، دلى لىو دىشى

ھەرلەگوى دەھالى

* * *

۲۱۲

دەپروئى ھاتوم، من بوئە وميشە

ميشى دەكا

دەلى خوميش نى، نەت دى گاميشە

بەگاميش

* * *

۲۱۳

فكرى بکەينەو، بە باروپوتى

ميشى لە بەردەمى ھە ئنافرى

دەناھە ئنافرى، ميش لە بەرلوتى

“

“

* * *

۲۱۴

ميوان جيژنەىو، بوخواوھن مالى

ميوان جيژنى

زورخىروخوشى، ھەن لىى بى حالى

خانە خوئى يە

* * *

۲۱۵

ميوان چۆنى بيت، لە ھەركام لاوھ

ميوان خوشەويستى خودايە

خوشەويستى خواو، ھىندى لەم لاوھ

“

“

* * *

۲۱۶

ميوان خۇخولقى، خانە خویتی دەوی	ميوان خولقى خوشی
خوشیه نان و دزی، بۆدانپی شهوی	خانە خویتی دەوی
* * *	۲۱۷
بەرکە تن یاھەر، وەك خیری خواپە	ميوان خیرو
خۆزیامیوانی، زۆرئی وام بوایە	بەرکەتە
* * *	۲۱۸
دل ناسکە و دەلین، ئەوکاکی میوان	ميوان
لەگەل خانە خویتی، بابچیتە دیوان	دلی ناسکە
* * *	۲۱۹
میوان بۆکوئی بچی، ھەرەخت و کاتئی	ميوان دەپېشە خۆیدا
دەپېش خۆشی دا، پزقی دەگاتئی	پزقی دەگاتئی
* * *	۲۲۰
ئەگەر میوانت، بی بەرەنگ وەختی	میوانی درەنگ وەختی
دەبی پازی بیت، بەشانس و بەختی	شیوی ئەسەر خۆیەتی
* * *	۲۲۱
ئەگەر بە دلپیکى، پون لیئی بپوانی	ميوان پستی
لەسەر خۆیەتی و، پزقی میوانی	لەسەرە خۆیەتی
* * *	۲۲۲
پقی ھەستابون، میوان لە میوان	ميوان پقی لە میوانی بو
خانە خویش پقی، دەبولە ھەردوان	خانە خویش ئەھەر دوکان
* * *	۲۲۳
میوانی پۆژیک، جاسوسی سالی	ميوانی پۆژیکى
زانى تی گەیشت، لەو ھەزعی مالى	جاسوسی سالیکی

- ۲۲۴
 * * *
 ميان کهری خانه خوښه
 من ده ليم کونه، دهی تو بلې نوښه
 ” ”
 ” ”
 * * *
- ۲۲۵
 ميان ميوانی ناخوات
 ده ليمی حالی بوم، له مات وچونه
 ” ”
 ” ”
 * * *
- ۲۲۶
 ميوانی خوشگي
 ميوانه ماتووه، له مال خوشگي يه
 ” ”
 ” ”
 * * *
- ۲۲۷
 ميوانی روژيم
 ميه خه شوئ
 ” ”
 ” ”
 * * *
- ۲۲۸
 ميوانی
 سولتان مه حمودی
 ” ”
 ” ”
 * * *
- ۲۲۹
 ميوانی
 شه وين
 ” ”
 ” ”
 * * *
- ۲۳۰
 ميوانی ناوخت
 هه ميه کهم به خت
 ” ”
 ” ”
 * * *
- ۲۳۱
 ميوانی وهی نابم
 نانی وهی ناخوم، قه تيشی ناجوم
 ” ”
 ” ”
 * * *

موم ده پارویدا بېښی

موی تېدا بېښی، له قاپی وپاروم

۲۳۲

* * *

میوژ خوشه و

میوژ زور خوشه و، نه پوابه زایه

به لام چیلکه ی ده قونی دایه

حه یفیکه وکینگی، چیلکه ی تېدایه

۲۳۳

* * *

میوژ هره شان بخوا

میوژ هره پشه بخوا، له گهر نیی دیاره

له گهر نیی دیاره

باوه پکه و نه لای، بوره و په یاره

۲۳۴

* * *

میوه نه گهر گه یی

وه ختی میوه بگاو، وه رزی بیته وه

بوخوی له دار ی ده بیته وه

بوخوی له دار ی ش، به رده بیته وه

۲۳۵

* * *

پيتي (نون)

نونيش وهك نازو، نيعمهت بؤبه شه

ئيمهين به نيعمهت، بؤينه به خته وه

* * *

۱

نابي له ئه سپي

له ئه سپي بؤكر، كي دابه زيوه

دابه زي وسواري كه ري بي

ئه وئاقل وهؤشى، زور دا به زيوه

* * *

۲

نابي ته ماحت و ابى صاحب

چا كه ته ماحت، هيئنده زورنه كه ي

كه رمي په شيمان كه يه وه

خاوه ن چا كه كان، له خؤدور نه كه ي

* * *

۳

ناخونه كي لي ددها

ئاواراها توه، يا ن فير كراوه

“ “

ناخونه ك دهناء، زه پيشي دراوه

* * *

۴

نازارم نه گهره ريه ك بوايه

نازدارم نه گهر، هريه كي ك بايه

به شيروشه كرم به خيوده كرد

شيروهه نگوين و، شه كرم ده دايه

* * *

۵

نازانم

نازانم چؤنت، حالي بكم تيبگي

چؤنت حالي بكم

به كاره كاني، ديكه شم پيبگي

* * *

۶

نازانم ره حه تي گيانم

من گويمرما ميشم، ياخؤن نازانم

“ “

سه رسه لامه تو، پاحه تي گيانم

“ “

پرسسياري دؤژمن، ئاوا ولام ده وه

“ “

هيچ هه رنازانم و، ده ي ليخه م به وه

- * * *
- ۸ نازانى زىندوان بشوا
مردوانى پى دهشون
هېچ ليژانىكى، نه بووه بوزيندوان
ئىستاكه هاتووه، بون بشوامردوان
* * *
- ۹ نازانى نويزى بكادهلى
ميحراپه كه خواره
هه رله وه تى بووه، وا دامه زراوه
سه رى به فه پزى، خواش دانه دراوه
هاتووه به پرته و، بولده بول دهلى
خونده ومي حراپه م، خواردان دراوه
* * *
- ۱۱ نازانى هه لپه پى دهلى
داوه تىكى بى فايديه
له قوماروبه زم و، هه لپه پكى و كايه
ئى ئه وروبيت و، وه بيرميش نايه
نهده زانى وهىچ، ناچار بو ده يگوت
ئوه دم داوه ت نيه و، هه ربه ره لالايه
* * *
- ۱۲ نازدارى بابى، گورانىكى
فولكلوريش هه يه
ئهرى هوى نازدار، نازدارى بابى
ده كرى هينيدىكى، ديكه ن بوجابى
* * *
- ۱۴ نازى دايك وباب
يا؟ نازى نه ولادى
دايك وباب نازيان، به دل وبه گيانه
ئه ولاد به نو كى، زمان وزيانه
* * *
- ۱۵ ناز نازى
هستيت وينوى، يانه بچى بگه پى
ناز نازى فيتره و، جارى لى گه پى
* * *
- ۱۶

نازی	نازی شیولویان، شیواندی نازی
شیوا	چون هلیان وهشاند، نهوکاری ساری
۱۷	* * *
نازی له میزان چوته دمرئ	نه وهی له میزان، رابردووه نازه
“ “	زورتی پریووه، مودیك بوتازه
۱۸	* * *
ناسك نارنجی	ناسك نارنجی، سلاو زهر دبی سور
“ “	نیوم بیستویهو، به لام دور به دور
۱۹	* * *
ناعیلاجی	نه وپوژدهی نه گره، زور ناعیلاجی
تولته لی دهكهن به تاجی	تولته دهكوپن، دهكهن به تاجی
۲۰	* * *
ناعیلاجی دهستی سهی	ناعیلاج دهستی، زور له سهی سه تریش
به پیاوی ماچ دهكا	دی پیت ماچ دهكا، هر زور وپوه تریش
۲۱	* * *
ناعیلاجی	ناعیلاج بی سه، به مالی دوژمن
سهر به مائه دوژمنی دادهكا	دادهكا تیكړا، به قولینچك وقوژبن
۲۲	* * *
ناكا	دهی ناكابلئ نا، بیكاته جه ملی
بلی نا؟	بیخاته زه حمت، نهوکاری سه ملی
۲۳	* * *
نالان داوی	خه تای نالبه ندیه، خوی لی دهر دلوئ
“ “	نه سپه کویتتی منهو، نالان زوداوی

* * *

۲۴

نالدار پامبرى و، ده شكيڼى نالى
بالدار پيى دابيت، ناميتن نالى

نالدار نالان دهمرڼى
وبالدار بالان دهمرڼى

* * *

۲۵

به ردېكى گه وره ي، له ژنوى خوى داوه
نه وناله يان كوا، كه نكي لي داوه

نال كراوه

“ “

* * *

۲۶

به بي ه سست كاري، خوى به پتوه برد
نه ي هشت پي بزاني، چوناليشي كرد

ناليان كردوه

“ “

* * *

۲۷

ناموست ياخودا، باه رسه بيخون
نابرو به رئاخر، پياوي ده وهك تون

ناموست

سه بيخوا

* * *

۲۸

نان نه گه رله ت بوو، يه ك ناگرڼته وه
ناوي پڅاوبه كي، كډه كړڼته وه

نان نه گه رله ت كرا

يه كترى ناگرڼته وه

* * *

۲۹

نه ونه زيله شم، هينده پي جوانه
نان نه ونانه يه، نه وړله خوانه

نان نه ونانه

نه وړله خوانه

* * *

۳۰

برسيمه و جاري، نان بيتن بوخوم
بوكه ريشم جوو، بيخوا تونو ويرم

نان بوخوم و

جوو بوكه ريكه م

* * *

۳۱

نان به به خت وشانس، يابه تويله

نان به تيوله

نهك به پيش وموى، بى زورى سميڼه

* * *

نانتان سوتابون، به سه رسيلى وه

بوكون وكاژپان، وا زورديلى وه

* * *

ئاوام چاوليته، نانت جويين بى

سهرپوخوش و، خولقت گه نمين بى

* * *

نانت دهئه وكى ما، چاره ي وى ناوه

ئاوت دهئه وكى ما، جانوره ي جاوه

* * *

نان ده خوى ده بى، پاروى هه لگرى

جوتنيشى ده وي، په لپى لى نه گرى

خوشه بوت پيك بى، يا وابتكه وي

ده نانا خواردنيش، خوجوتنى ده وي

* * *

بو ده بى نان خور، بيت له بادينان

كاركه ريش بيتن، له لاي شه ميزنان

* * *

نان خورى جيگر، نانى بخوزوكه

جيگام ويده وه، برپه بى جوكه

* * *

تونان بخوازه و، كه بيت به جى بى

نهك به سيوله

۳۲

نانت

به سيليوه نه سوتابوو

۳۳

نانت جووين بى و

خولقت گه نمين بى

۳۴

نانت دهئه وكى ماناو

ئاوت دهئه وكى ماجاو

۳۵

نان خواردنيش جوتنى ده وي

“ ”

يا “ ”

“ ”

۳۷

نان خورى بادينان

كاركه رى شه ميزنان

۳۸

نان خورى جى گر

“ ”

۳۹

نان له ليكى بخوازه

باوكى نان بدى بويى

۴۰

له وکسه سى بابى ، زور نان بدى بى

* * *

نان له ته بایه

۴۱

خوت له ولانده دى ، وابه خورايى

نان ده خورى له يه ك ، بون وته بايى

* * *

نان له نانه وا

۴۲

له نانه وابه چوو ، نانه كى بکړه

قه سسابيش ده بچوو ، گزشتى لى بکړه

* * *

گوشتيش له قه سساب

نانمان هه رزن بوو

۴۳

نانمان هه رزن بوو ، زوگه يبو ده ستى

به ره و مال بووه ، هيند به ته پرده ستى

* * *

زوبه ره و مال بووه

نان نانى گه نه

۴۴

نان نانى گه نه وه ، له وسه رزه مينه

دينيش هه ر دينى ، محه مه دته مينه

* * *

دين دينى محه مه دى

نان نه بى

۴۵

بروانه و مه لى ، هه ر پينه كراوه

نان نه بى و هه مو ، شتيكى لى دراوه

* * *

هه مو شتيكى لى دراوه

نان وپياز

۴۷

وه ختى بۆت بىنن ، نانى وپيوازي

پازيشى وكه چى ، ئيديش ده خوازي

* * *

نيعمه تى خواص

نان وتور

۴۸

دهه مبانه يدا ، هت بى نان وتور

پاي بگره جاري ، بۆرپگاكه ي دور

* * *

بۆرپى دور

نانت هاته پيش، به خولق و خوييت

به ماستى و دنا، باه ربه قويت

* * *

له ويانه بكهوى، ئه من پيم بابى

تازه قهت ناخوات، نان و دوى بابى

* * *

ئى ديتت ئه وهى، مه رنان وړونه

خوپاگره بزانه، دوايه كهى چونه

* * *

نان وشه ق ياهر، نانيكه و دوشه ق

دهيده نى وليشى، ده درى به مه تره ق

* * *

ويگرپامان خواردووه، نازانم له كوئى

نان و كه وه ره ر، دنا نان و خوي

* * *

گه ريويان هيتناى، ئه و نان و ماسته

نيعمه تى خوايه و، بوپياوى راسته

* * *

ئه و كه سهى ئه گه ر، تازه بووه به مال

به جوان مال ئه بى، پاشى هه ش نوسال

* * *

نان ونمه كيكممان، خواردووه پيكه وه

دهى ئه مه گ چ بووه، بيتنه بيكه وه

نان و دوى

ئه ويش هه ربه خولق و خوي

۴۹

نان و دوى بابى

ناخوات

۵۰

نان وړونه

“

“

۵۱

نان وشه قى

ده درى تى

۵۲

نان و، كه و مريكممان

ويگرپا خواردووه

۵۳

نان و ماس

نيعمه تى خواى

۵۴

نان و مال

نان و سال

۵۵

نان ونمه كيكممان

پيكه و مكردوه

* * *

۵۶

هه ركاتى نانيان، هيټاوكه وته پوو
هيچ پيويستی نيه، به خولق وفه رموو

* * *

۵۷

نان هه ركاتى كه وته پوو
پيويستی نيه خولق و خوو

بيټن بمخينگيټن، بم خه نه داوئ
هيشتا پيټي ناده م، نانه سوتاوئ

* * *

۵۸

نانه سوتاويكي ناهيټي

“ “

ناني ويشكي خوم، نيټوئه وهه مبانه ي
نايده م به پلاوو، گوشتي بيټگانه ي

* * *

۵۹

ناني نيشكي خوم
به پلاوي خه لكى ناده م

ده ي تاكه نكي بخوم، هه رناني نيشكي
تاقه ت وتواناش، هه ره يزي مشكي

* * *

۶۰

ناني نيشكي

قه وه تي مشكي

ناني ده پواهر ، وه كوم تغه پكي
له نيوكه وركان، به گزاده وهه ركي

* * *

۶۱

ناني به متغه ركه

ده پوا

ته ماشاي ناني، ده خوابه ناني
كاره كه ت پيكه، وهك پيشينيان

* * *

۶۲

ناني به ناني

ده خوا

چه ندخوشه ناني، بي منه ت كه ده يخوي
پيشينيان ده لټن، به ماستي وبه دوي

* * *

۶۳

ناني

بي منه ت

بوم بيټن نان و، پيخوري تازه

ناني تازه

به يانان ژړونو، كه يغم پټى سازه

* * *

٦٤

نانى جوړه خوا و، بالان دهر ددها

تړى وهك ئاسن و، پؤلاش بهر ددها

* * *

٦٥

ئاوام هيټاوه و، ته كبير كړدوه بؤت

ده كاسه ى خه لكى، مهنئ نانى خؤت

* * *

٦٧

دئ نانى ده خوات، ناپياوى ده كړئ

نانى به دميوه، نان دينيئش ده بړئ

* * *

٦٨

دؤى ترش و نانى، پهق يان بؤداناي

نه يخؤى چش بيخوى، پؤيم ژيرو زاناي

* * *

٦٩

ده بړؤناتده مئ، نانى سوتاوئش

بؤم بگري ويئنى، گشت بي ياخاويش

* * *

٧٠

سهيړه پيټك هاتوه، چؤن ده بى ئاوا

نانى كونه ماسى و، پاسى جرت ئاوا

* * *

٧١

نان كئ بخوات و، ياكئ پيئى ددهات

سلاوه تيش له پوى، مهرئ هولى ددهات

* * *

٧٢

“““

“““

نانى جوړه خوا و

تړى ئاسن دمهكئ

نانى خؤت ده ته بهكى

خه لكى مهنئ

نانى ده خواوو، نان

دينيئش ددهرى

نانى رمق ودؤى ترش

ده خؤى ناخؤى چش

نانى سوتاوت

ناده مئ

نانى كونه ماسى ده خواو

پاسى جرت ئاوا دمهكا

نانى كئ بخوى سلاوه تئ

له ديدارى وى ئئ ددهدى

- نانىڭكى بخۇو
كارىگىش بگە
۷۳
- نانى بخۇو ۋەرە، كارى بگە بخۇمان
پىزىت لە پىزىتە، ۋىكە لەى خۇمان
* * *
- نانى لە مائە جوى بخۇو
ويچو لە مائە ھەرمەنى بنو
۷۴
- نانى دەخۇى بخۇ، بچولە مالى جوى
لە مزل مالى، ھەرمەنيان بنوى
* * *
- نانى مەردان
لە بن بەردان
۷۵
- نان پەيدادە بى، بۆرە ندومەردان
بى فەرقلە سەر، بەردوبىن بەردان
* * *
- نانى نە بوو دەچو
تەرە پىوازی دەكرى
۷۶
- نە بىبۇپە لکىك نان، لەكەم تاكوئۆر
دەچو كاوشى، دەكرى بۆپىخۇر
* * *
- نانىڭ وگايەكى
لەكن وەكىكە
۷۷
- ۋاى بۇخىساب كەى، لاويچ وتايەك
لەكنى ۋەك يەك وان، نانىڭ وگايەك
* * *
- نانىڭكى بخۇو
دوانىش بگە خىر
۷۸
- پىك بى لەچاكەى، كى خۇدە بوئىرى
نانى بخۇودوانىش، راگرە بۇخىرى
* * *
- نانىڭكى لەرپى
خۋاى داۋە
۷۹
- لەمنىش مەعلومە، ناننىكى داۋە
بەداماۋىكى، لەرپىگەى خۋاۋە
* * *
- نانى ھەرىپىاۋى، لەشىۋو، ۋەردبى
باشە دەى ھەرىا، لەبانى بەردبى
نانى ۋەرد
لەبانى بەرد

٨٠	* * *	بټوانانى هاريت، گرتووه به دمه وه
ناني هاريه يي		
به دمه وگر تووه		شهرت بى ريگاي تو، تاهم نه چمه وه
يان	“	تيى دابيتله وه، بابؤى نه چمه وه
“	“	بټوانانى هاريت، گرتووه به دمه وه
٨٢	* * *	
ناني هه باناوى نه بوو		ئاوى هه بووايه، نه يبونان له باو
ئاوى هه بانانى نه بوو		هه رناني هه بووا، مه حته ل بو بټواو
٨٣	* * *	
ناني هه بوئاوى نه بوو		ئه وکاته ي ناني، بووئاوى نه بوو
ئاوى هه بوئانى نه بوو		هه يبوئاوانانى، به شى خو ي نه بوو
٨٤	* * *	
ناويزى بله ي له به رى		ناويزى پيى بله ي، له م باوه وايه
باي مه تره بوئى دى		مه تره بوئى ديت، ده شلى کو وايه
٨٥	* * *	
ناويزى بله ي		ناويزى پيى بله ي، له پشتى چاوت
له پشتى چاوت برويه		برويه وزو ديت، ده پسيئنى داوت
٨٦	* * *	
ناويزى		ناويزيت له پړو، پاستيشى بلئ له ل
بلئ له ل		هه رکارى هه يبيت، ده يکاگير وشه ل
٨٧	* * *	
ناويزى پيى بله ي		ناويزى به کى، بله ي يا هه ريه وه
جلي نه وتاژيه ي		جلي نه وتاژيه م، دابو پراست که وه

راست که وه
ده به رزگی ده خات
ده یخاته به رزگ، له جیی راست کردنی
ناکری بله ی وه کو، پیشوی لی بکه وه
* * *

۸۹

ناویری پیی بله ی مه رحه بیا
پی له گونی پیاوی ده نی
ناویری پیی بله ی، چونی مه رحه بیا
پی له گونن ده نی و، له به یینن ده بیا
* * *

۹۰

ناویکی گران
مالیکی بران
ناوی چه ندی بله ی، سه خته وگرانه
مالیش بیانوی هه ن، زوریش له برانه
* * *

۹۱

نرخی کا وړانه
پوژده و چا وړپوان، شیرن و تالی به
نرخی کا وړانه و، جوان لی حالی به
پوژده و چا وړپوان، شیرن و تالی به
* * *

۹۲

نسخه ت وهر بگری
ویناله دیواری نوسرابی
شهرتیه وهر بگری، له پی، وړپبواړی
نسخه ت نوسرابی و، له لادیواری
* * *

۹۳

نسخه تی پاشای بؤکه سیکی ده بی
نه ترسی و هیچیشی له شای نه وی
نسخه تی پاشای، بؤکه سه ی ده لوی
بی باک له گیانی و، له شای چی نه وی
* * *

۹۴

نسخه تی له بابی
وهر بگری
نسخه ت وهر بگری، ته نیاله بابی
له خپری دوا پوژ، بی به هره ش نابی
* * *

۹۵

نسخه تی له دایکی
وهر بگری
له دایکت ببییه ی، توئه و نسخه ته ی
لانه دی تا ه ی، له م شوین و خه ته ی
* * *

۹۶	* * *	نسخه تی له خالی	نسخه ت وهریگری، نه وچار له خالی
		وهریگری	له گ ل ژورزانو، میښنگ وړه مالتی
۹۷	* * *	نسخه تی له مامی	نسخه ت وهریگری، تو بچ وړه مامت
		وهریگری	پر له گولن گه شن، باغچه ونه مامت
۹۸	* * *	نسخه تی له کاکي	نسخه ت وهریگری، له براكه ت له كاك
		وهریگری	پیت نیشان دده ن، ئی ژورباش وچاك
		“““	كاكه گيان كاكم، چييه كه سي كاكی
		“““	بؤمن وهك شیري، بهردايكم پاکی
۱۰۰	* * *	نسخه تی هه لئاگری	نسخه تی ناکری، ونه هیچ ریڼویتی
		“““	نه گه ریه من بیت، وازی لی دیتنی
۱۰۱	* * *	نشتوم بؤنوسی میزی نه کا	نشتوم بؤنوسی، چیدی میزنه کا
		نه وچار له خودمړی	دور له پوت ئیستا، خوشی پیس ده کا
۱۰۲	* * *	نشتوی عه مرت	دهك نشتوی عه مرت، ئاوری تی به ربی
		ده ته ندوړی كه وی	نهك بؤنیکي دیش، کاریان له به ربی
۱۰۳	* * *	نؤجار زاوان بیڼه	عه بیی نیه بیڼه، ژن نؤجار زابی
		ته لاق دراوان مه هیڼه	به لام نه یه یڼی، و ته لاقیان دابی

* * *

۱۰۴

چى لى نازانيت، بى مىشك وگيژه
بۆم بىدهنگ نابى، نه ونوپه دريژه

نوپه دريژه

“ “

* * *

۱۰۵

نورى عه لانور، چاكترله چاكان
خوياربى ده يبه ين، بۆنيودلپاكان

نورى عه لانوره

“ “

* * *

۱۰۶

نۆزگى كردونه و، به ژومارى خوشى
هاتووه به كچۆله ي، تاخوى بفرۆشى

نۆزگى كردون و

ده لى هه ركچم

* * *

۱۰۷

ئىستاپى ويستمن، نه وده لى نابى
نۆش داپوه وپاشى، مردنى سوه رابى

نۆش داپو پاش مه رگى

سوه رابى

* * *

۱۰۸

نۆكرنه يه ويت، مه عاش وخه لات
وهك تانجى سهرته و، بۆئاغا وولات

نۆكه رى بى خه لات وى برات

تانجى سهرى ئاغايه

* * *

۱۰۹

زارى چوكه يه و، ده ي په نابه خوا
نۆكى ده كاته، نۆپارووده يخوا

نۆكى به نۆپارو ده خوا

“ “

* * *

۱۱۰

كوپده يگوت داده ي، پىم بىژه دايه
چه ندمى ردت كردون، نه له م دونيا يه
دايكه كه ش ده لى، زانيم ده لى چى
من حيسابيان كه م، تۆليو تيك نه چى

نۆله وهه وى نۆش له م هۆزى
كوپله دايكى ده پرسى چه ندمى ردت
كردونه، دايكه كه ش ده لى نه من
حيسابيان بكه م نه تۆش بىژيره

نۆله هۆزى تر، نۆشيان له م هۆزى
 نۆش له تايفه ئى برايمه قۆزى
 نۆش ده گه پان مه، به هۆزى هۆزى
 نۆش له كۆلانتان، خۆيان ده نۆزى
 له ئۆمه رهنندان، چوم بوييست نۆ
 له هۆزى موكرىش، ته نيامه رنۆنۆ
 پاستم پيگوتويه، بپرواي ئه من وتۆ
 له گه ل په حمه تى، ئه وياوكه كه ئى تۆ
 پپركارم وچه ننگم، ئارده وه ويرن
 هه ر ئه وچه ندانم، جارى له بيرن

* * *

نويژ كه رى تازه ئى، يابل ئيم ديري ئى
 له پيش چاوى من و، زۆران شيرينى

* * *

نه هينده سارد به و، بئين بتيچرئين
 نه هينده ش گهرم، به ويتسوتئين

* * *

نه بار به رت قه ت، جاشوله وجاش بئ
 نه كه ئى تر كه نت، ئۆست وه لاش بئ

* * *

نه بان عيلاجى، هه يه و. هه رده كرى
 بۆنه مژى بابكه ين، ته كبيرو فكري

* * *

نۆله وهۆزى نۆله وهۆزى

نۆله تايفه ئى برايمه قۆزى

نۆيان ده گه پان به هۆزى هۆزى

نۆله بن ديوارى خۆيان دمدوزى

“ “

“ “

“ “

“ “

“ “

“ “

۱۱۷

نويژ كه ر، له پيش چاوى

خه لكى شيرنه

۱۱۸

نه نه وهنده سار نه بپچرپئى

نه نه وهنده ش گهرم به بسوتئى

۱۱۹

نه بار به رت جاش بئ

نه تر كه نت وه لاش بئ

۱۲۰

نه بان عيلاجى ده كرى

نه مژ عيلاجى نايه

۱۲۱

نه ونه بای پیداهاتوه	نه بای پیداهاتوه
هه رخوی شار دیقوه، له چه نگ بیگاران	نه باران
* * *	۱۲۲
نه و به ژن و بالاو، قه دودامینی	نه بکه ی ونه بخوی
نه بکه ی ونه بخوی، تی و پرامینی	تی و پرامینی
* * *	۱۲۳
یا خوانه بوک بی و، لیژنه په ردو	نه بوک بیت ونه په ردو
نه حله تیان لی بی، به جوت له هه ردو	نه حله ت بیتن له هه ردو
* * *	۱۲۴
نه بونی چاره ی، به که س کوانایه	نه بونی چی
نه ویش هه رله لای، خوی ته عالایه	ده گه ل نایه
* * *	۱۲۵
نه بونی گولیه و، بابلین فقهیری	نه بونی گولیه
نه ویش به تایبته، له کاتی پیری	“ “
* * *	۱۲۶
نه تیرم خوارد شیر، له کاتی به رخی	نه به به رخی تیر شیر بوم
نه به کاو پش گیام، له باقه وکه رخی	نه به کاو پش تیر گیام بوم
* * *	۱۲۷
نه که ی باوه ری، بکه ی به سه رومو	نه به قابه مو
یان ئیعتیبارت، بیت به میژدوشو	نه وه قابه شو
* * *	۱۲۸
چاوت ده نوسین، پیتلاوت بی ته نگ	نه پیتلاوی ته نگ
ویسحت نامینی، مال به کیشه وجه نگ	نه خانه ی به جه نگ

* * *

۱۲۹

نه تېرى دهنگت بى، نه فسى بى بونت

نه تېرى دهنگت بى

چيديش نه تبينم، پوى گرژموئت

نه فسى بونت بى

* * *

۱۳۰

نه تيږم خواردو، نه هه رنيوه تيږ

نه تيږم خواردو نه نيوه تيږ

هه لپان باوه سن، كابان سه روه ژيږ

كابانى هه لاوه سن سه ريه رهو ژيږ

* * *

۱۳۱

هه رنه حله ت له وهى، پيكي خست كارت

نه حله ت له وهى

پوژه كى نه وه ل، مه مكى نازارت

مه مكى دمزاري ناوى

* * *

۱۳۲

نه من حه قى خوځم، پشتاوپشت ناكه م

نه حه قى خوځم ناقيس دمكه م و

ئاخرسوى سنوش، به بى گوشت ناكه م

نه سهى سنوش بى گوشت دمكه م

* * *

۱۳۶

له بو سوه ته لى، چوى تيت پړاندون

نه خشى

يانه خشى نه قه ت، بو دامه زړاندون

نه قه ت نيه

* * *

۱۳۷

هيچى بونه كرا، بابالوين نه خواردو

نه خواردو

ئاكاميان پى چيشت، له وهش رابردو

له سميلا ن مه يو

* * *

۱۳۸

نه خوځش ميوانى، خواى ته عالايه

نه خوځش

نه منيش باوه پيم، هه رواله لايه

ميوانى خوايه

* * *

۱۳۹

چونى نه خوځشه، ده برپومه مدوئينن

نه خوځشه چونى هه رمه مدوئينن

- نەدى لەخواردنئى، زۆزۆيۆم بىتنن
* * * ۱۴۰
- نەخەم لەخاپور
نەنان بەتەندور
* * * ۱۴۱
- نەخەوزۆرگران، لەحەدبەدەريئ
نەچىاي زۆربلىند
* * * ۱۴۲
- نەگەرتۆخىرت، نەبى بۆئاوما
ئاومايش كيشەى. تۆنابابۆما
* * * ۱۴۳
- نەدەدنى خواردنئىم ھەيە
ونەلاقى ھەئپەرينئى
“ “
“ “
* * * ۱۴۵
- ھەردەرناكەوم، شىرپىت وىم خوا
نەقەت شىرپىش دئ، بۆما وىم خوا
* * * ۱۴۶
- خۆنەدەرزى بوم، ئاواشكابام
ياوہك دەزويكى، بارىك پسابام
* * * ۱۴۷
- نەدى بدى، كورپكيان
بىستەت ھۆزەكەى، نىوى نەدى بدى

بۇنيويان ناگدى گدى

كورپان بوننيويان، نا. زوگدى گدى

له باتى نيوكى

له جياتى نيوكى، كپره له يان بپى

چون كپريان بپى

گوتيان. نيوك نيه، ده يگوت خويه دى

* * *

۱۴۹

نه ديوو

نه يناسى وئەرى، نه تديبى هيچ كات

نه ناسيوو

كى بيت نه زانه و، تائه و كاره بكات

* * *

۱۵۰

نه ريسراوه

ريسى چارشيتوى، كوانه ريسراوه

نه پيچراه

له ورده كاريش، هه رنه پيچراه

جولا شه قه دى

له گه لا گلولا، كابان نه قه دى

هه رله ويستاوه دى، جولا شه قه دى

* * *

۱۵۲

نه زان له نسحه تنابه زى

نه زان له نسحه تنابه زى، خوقه تنابه زى

وهك گويى باويى، بوسه رگومبه زى

* * *

۱۵۳

نه زانى بومردوى خوت

نه گه رنه زانى، بگري بومردوت

بگري گوربه گورده چى

گوربه گورده چيت، باتمان بيت وپوت

* * *

۱۵۴

نه زمردى دى ونه زاييده

نه زمردى پره دى بيت، نه هه زاييده

زمردى زمردى بن فاييده

زه پره زه پره تى و، زور بى فاييده

* * *

۱۵۵

نه زنه نيزيك باوان

نه زنه نيزيك، له مالى باوان

نه گويره كه دى له كن باوان

نه گويره كه دى نيو، باغ و زور باوان

۱۵۶	* * *	ګه روه دواى بيځى، نه ګورګه ونه سه
نه سه		
نه ګورګه		نه ونیو هې هه بې، لېتى زياده وېه سه
۱۵۷	* * *	
نه شيرى و شترى		با من پيت بلېم، زور له وهى خوشتر
ونه ديتنى عه رېه بې		نه ديتنى عه رېه ب، نه شيرى و شتر
۱۵۸	* * *	
نه شيش بسوتى ونه که باب		نابى بسوتيتنى، لېم نه و که باب
“ “		شيشه که ش بوځوم، ناخر حيسابه
۱۵۹	* * *	
نه شه رح دمګه ل عالمان		نه بچو بوشه رعى، له ګه ل عالمان
نه حورف له ګه ل زالمات		نه حورفېش ده کړى، ده ګه ل زالمات
۱۶۰	* * *	
نه قلى پورسللورتپه		نه قلّه و بيسراوه، بووه به قاوه قاو
“ “		پورسللورتپان، له نيوجوم و ناو
“ “		ده يګوت نهى هاوار، خينګام له تونيان
“ “		کى بى و بېمادتى، بى لاويچيک ناو
۱۶۲	* * *	
نه کاره ريه ونه پيشه		نه کار يکمان هه س، نه شو غله و پيشه
خيګه رونه که بکيشه		خي تراو خيګه رونه، له دومى بکيشه
۱۶۳	* * *	
نه کالابه پوست		نه مالى بنيرى، بو مالت به پوست
نه دوژمن به دوست		دوژمن نيزيکيش، بى نه کهى به دوست

174

نه‌کلۆشی ده‌شکینی و
نه‌گهی ده‌گیری

170

نه که نه بابی سه ریارداران
نه کاری میچکه نه ژورویانان

155

نه ۰ یر به کونگی ۰ فی ربی ۰ و
نه گویر مکه ش به په مموی
سان

150

نه‌کیشی زه‌حمه‌ت
نایینی نیعه‌ت

157

نہ گھر
نہ گھر

157

نه گریانی نابہ کول
نه خیزانی نابہ دل

15A

نه گوتتم باشته

۱۳۹

* * *

نه گولۍ گه ندى ديوو

نه گولۍ گه ندى و جوۍ، ديتوو به باشى

نه چه قه نهى ناشى

يابله ى له دوريش، چه قه نهى ناشى

۱۴۰

* * *

نه لات سهرت بشكىنى

نه كه ى لاتيك بى و، سهرت بشكىنى

نه سهرى لاتی بشكىنه

نه لای لاتی بچی و، سهرى بشكىنى

۱۴۱

* * *

نه له زگى دايکمه و

له زگى دايکم نيه و، له پششى بابم

نه له پششى باوکم

چون باوه پى بکم، لى دى نيا بام

۱۴۲

* * *

نه نه ى نه يزانى دوشاوکه ت

نه نه ى نه يزانى، نه ومامه گيژيو

چ تامى لى نه ده هات

نه و دوشاوه ى تو، بى تام وچيژيو

۱۴۳

* * *

نه مارکلى له بير ده چى

له بيرى ناچيت، مارکلى بپاوى

ونه باغه وان کور

نه باغه وانيش، پوله ى والاوى

۱۴۴

* * *

نه مغوار دوه نه نه کاسه

خوچم نه خوارديو، له م که ول وکاسه ى

دلم بکا و سواسه

دل و سواسى بکات، له م قال و ساسه ى

۱۴۵

* * *

نه نه

يا خواده ى وابى، پيت ده له م نه نه

پيت و داکه نه

پيت و داقړنو، دوپشک وگه نه

۱۴۶

* * *

نه نيعمه ت بوتير

نه نيعمه تى بده ى، به هيچ که سى تير

نه بهرگيش بؤكوږ	نه بهرگيش بکړې، بؤکوږوبى خټر
۱۴۷	* * *
نه نيوى هه بوو	له م ناوهى نيوىكى، نه بووه بى نيوه
نه نيوك	ئيسناش هه روا بى، سهر داروخټوه
۱۴۸	* * *
نه ويى هه لده كاو	لىى دورىى ئاخړ، نه بىى هه لده كا
نه بىى هه لده كا	ليشى نيزيك بى، نه ويى هه لده كا
۱۴۹	* * *
نه هانه كه م نه هوئه كه م	پټت بلټم نه ها، من ئه كه م نه هوو
نه زن دينم نه شونه كه م	زن هين هرنيم و، خو ناشچم به شوو
۱۵۰	* * *
نه هينده ئيشك به بشكيى	نه وائيشك به و، به قرچه بشكيى
نه هينده نهرم به بکروژريى	نه هينده ش نهرم، به زوبکروژريى
۱۵۱	* * *
نه هينده توندوتيزى بکه تيرين	هينده توندوتيزى، مه که ليت تيرين
نه هينده ش نهرم به شيرين	نه هينده ش نهرمى، له پوى توشيرين
۱۵۲	* * *
نه هينده خوشيرن که قوت دهن	نه خوشيرن کهى، بخورپى قوت بدرپى
نه هينده ش خوتال که فریت دهن	نه واش خوتال کهى، هه ر فرپى بدرپى
۱۵۳	* * *
نه يان دموږا	که نگیان ويټراوېو، له نيوکوله کهى
دهکوله که شدا بانگ دهن	بى خوبونينى و، بانگ دهى ياچ بکهى
۱۵۴	* * *

نە يىغۇي قەت خە لاس نابى

“ “ “

۱۵۵

نە يىدە زانى نە كۆي كۆليوۋە

دە يىگوت قاپىكەم بۆتىكەن

۱۵۶

نە يىكە يە

شەق شەقە

۱۵۷

نېرە بېدۈشە يە

“ “ “

۱۵۸

نېرىنە يە

“ “ “

۱۵۹

نېسىي قورس بوۋە

“ “ “

۱۶۰

نېسكىنە ھەرنە ۋەندە ي

گريان دەۋى

۱۶۱

نېشانە ي پياۋى دېشە

پياۋەتى بە ئېشە

نە يىغۇي رايىبگىرى، قەت خە لاس نابى

دە ناھالىت كەم، بەشى كەس نابى

* * *

خۆنە يىدە زانى، شىۋولە كۆي كۆليوۋە

دە يىگوت قاپىكى، بېننە ئەۋدېوۋە

* * *

نە كە ي بېيى بېكە ي، ھەراۋشەق شەقە

دە نارەنگ بى بېن، بىتخۇن زەق زەقە

* * *

فەرخەم دېتە بېر، نېرە بېدۈشە

بېرە ۋەرىشى، بۆپىياۋى خۆشە

* * *

نېرىنە يە ۋەدى، تۆزى بىكە لۆچى

تۆۋى بانە پىتە، نەلە ي بەتۆچى

* * *

نېسىي قورس بوۋە، كەۋتە چىشتانى

ھىلاك بوۋە ۋەلە گەل، قامىش كېشەنى

* * *

بۆم ھەلۋە راندەن، ۋازم لى بېتە

ھەرمېندە ي گريان، دەۋى نېسكىنە

* * *

نېشانە ي پياۋى، سەروسمىل بونە

دە ي خۆپىياۋەتى، بەدلى ۋىرونە

- * * *
- ۱۶۲ نىعمەت بە شوكرانهى شوكرانه بۇزىسى، زۆردەبى نىعمەت
زىادەمكەت پىي تى ھەلەمدەن، دەپزقى خۇوقەت
- * * *
- ۱۶۳ نىعمەتتى خوداى ددانە عىلاجىش نەما، چارەى كىشانە
چارەت نەماكىشانە
- * * *
- ۱۶۴ نىكەت كەھاتە مالت نىكەت كەھاتە مالت
ناپرسى نەنىوى خالت ناپرسى نىئوى خالت
- * * *
- ۱۶۵ نىنۇكيان بۇلىك دە نەوكەلە بابەم، كەبۇبە شەپدەى
خۇنىنۇكانيان، دەبى بۇلىك دەى
- * * *
- ۱۶۶ نىنۇكى لى گىرنابى حەولم زۆرىدۇ، بەلكىوئۆم چابى
بەلام نىنۇكانيان، ھەرىلى كىرنابى
- * * *
- ۱۶۷ نىنۇچاوانەكەم نىنۇچاوانەكەم، نايكاچى لى بىكەم
لەبەردى بدەم خۇم، بانئاسودە بىكەم
- * * *
- ۱۶۸ نىئوكى ھەرخىرايەك چوو، زونىئوكىشى بېرى
فەرقى نىبۇخۇى، دەى يابۇمنى كېرى
- * * *
- ۱۶۹ نىئوكەزم زۆرم لى خوارىبون، مىترونىوكەزم

له پښگه گرتوم، تاهم نابزم

* * *

خواريووه

۱۷۰

چيه هينده قيرهو، هراوهوريايه

نيوم لى دهنى، هوى دايه دايه

* * *

نيوم

لى دهنى

۱۷۱

نيوه مه لان روح، له توده ستيئى

نيوه هه كيم مال، بولاي خوى دينى

* * *

نيوه هه كيم مالى له خه لگى

ده ستيئى و، نيوه مه لاش روح

۱۷۲

نيوه شه وبه خير، ماموم هاته وه

نوستووخه به ريوى، به سه ركاته وه

* * *

نيوه شه و

به خيره

۱۷۳

حالى بوى نيوى، خوى به خو وه

ليت دورى ويا بللى، هوله هؤ وه

* * *

نيوى خوى

به خو وه

۱۷۴

كوانى نيوى خوى، له بير چوته وه

يا هه رئاوى بير، بؤ كردوته وه

* * *

نيوى خوى له بير چوته وه

“ ”

۱۷۵

نه بونيو وياس، له هيچ جيگايان

ده چوگوى ده كرد، له سه رپښگايان

* * *

نيوى دهنو نيواندانه بو

ده چوگوى له سه رپښان دمكرد

۱۷۶

نيوى كه وتوته، سه رباس وزمانان

كولان ودر اوسى و، هؤ بان وبانان

* * *

نيوى كه وتوته سه رزمانان

“ ”

۱۷۷

نيۇي كەوتۇتە نيۇنيۇان

“ ”

۱۷۸

نيۇي گەورەوشارى چوكە

“ ”

۱۷۹

نيۇي ھەيەنيۇكى نيه

“ ”

۱۸۰

نى لەمالم

نازانى حالم

۱۸۱

شوكرم نيۇي وا،كەوتەنيۇنيۇان

تيكى دان تانەو،لەمپەرونيۇان

* * *

كى ديتويەتى و، لەم دارودەورە

شارى چوكەلەو، نيۇيىكى گەورە

* * *

ھەرنىۇي ھەبوو، بى نيۇەرۆكە

ھەشى بى شتىكە، زۆرۈش گچكۆكە

* * *

باشەباوكەكەم، تۆنىت لەمالم

تى بگەى تابزانى، چيەوہزە و حالم

* * *

پيتي (ۋاۋ)

ۋاۋەيلا بۇۋاۋ، يائەندامى خۇم

لاقى بى ھىزم ۋ، باسك وپشتى كۇم

* * *

۱

ۋا بۇخۇھەمىشەبتوانى بۇخۇ

“ “

ۋا بۇخۇھەمىشە ش، بتوانى كەبۇخۇ

نەبىزى زۇرىش، ئىشتىيات نەچى بۇ

* * *

۲

ۋا بۇقۇنە

قۇن

ۋا بۇقۇنەقۇن، پىك دىنى كارم

لەباتى سوك بون، گران كەى بارم

* * *

۳

ۋاجب الكورتان

“ “

كورتانى لەجيات، بەرگى بۇبىنە

بائەودەبەركات، تۇش بىنەخشىنە

* * *

۴

ۋاديارمەنەجەنت ھاتو

“ “

ئەجەل پوى تىتە، ئەتۇپىم ۋابى

لەقسەكانى من، ھىچ ھالى نابى

* * *

۵

ۋاشمان ئى

بىرسى ھەرچاكە

تۇرچاكەئاۋاش، بىيى لىن بىرسى

ۋاش نەبى بۇمن، تاھەى بەرپىرسى

* * *

۶

ۋەى لەقونى

ۋەى لەدۇشاۋى

پىسم لى قەوما، كەوتومەداۋى

ھاۋارلەقونى ۋ، ۋەى لەدۇشاۋى

* * *

۷

- ۸ وای ئی بکه م
 بۆلیره ش دانیه ته وه
 دهر دیکى بده مى، قت نه بپرته وه
 بۆلیره ش نه کرى، هر دابیتته وه
 * * *
- ۹ وتم زانارنى زانایان چیه
 وتی دوستایه تی نه زانان مه که
 ده وتم زاناجیه، پرتی زوره بزنان
 فهرموی نابی بپیته، دوستی نه زانان
 * * *
- ۱۰ وردی
 حیساب که
 حیسابه که بکه ی، جوان وبه وردی
 بابلین کاره که ی، دیش بۆخوی کردی
 * * *
- ۱۱ وشته ی لیبکه ی
 ده تۆقی
 نه که ی هه روشته ی، لیبکه ی ده تۆقی
 لیی گه پین بادلر، نه درى له زۆقی
 * * *
- ۱۲ ورج به پیری
 فیری هه لپه رینی نابی
 ورج به پیری، فیری هه لپه رین
 فیرده بی بۆمان، هه ره وپه وتپین
 * * *
- ۱۳ ورگی تیرم
 نه سپی نیرم
 خۆزیادیتباتم و، نه ورگی تیرم
 به زم ورمبازیش، نه سپه که ی نیرم
 * * *
- ۱۴ وشوی ئی بکه ی
 ده تۆقی
 هه روشته وشووی، لی بکه ی ده تۆقی
 چاواچاونه وزینگى، وانر ژولۆقی
 * * *
- وست
 نه وه تامست
 وتم بیده نگ به و، کپومات بی سست
 حازره هه رله سه ر، که پۆته دئ مست

* * *

۱۵

به ستوى خوتن خو، گوناخى وه بالټ

وه بالټ

چون بيټ ونه بيټ، نه ووزاع و حالټ

به ستوى خوت

* * *

۱۶

وه بالټ سهى ته پى، پيخواسم به ستوى

وه بالټ

په يدای کردوه زور، خه راپترله خوى

سهى ته پرم به ستوى

* * *

۱۷

باس نه كهى له كن، بيگانې وخوى

وه بزانه ناوېردى

ناوای حيساب كه و، ناوېردى پوى

“ “

* * *

۱۸

نه ودهش وه بزانه، دهى هه رسه خواردى

وه بزانه سه خواردى

له كارى ديكهش، خوى لى ده بواردى

“ “

چى بوت نه گونجى، فريپنده بابرواټ

“ “

وه بزانه نه ودهش، سه خواردى بيخوات

“ “

* * *

۲۰

به خوى وبه كچان، به كوپى وخيزانى

وه چه قهره سه ما

وه چه قهره وسه ما، كه وتن هه زانى

كه وتن

* * *

۲۱

زورى نه ماهه ر، به كيټومان داكن

وه ختابويه كيټوم داكن

له جيټى چاكر دنى، ليټمان خه راكن

“ “

* * *

۲۲

وه ختابوشيتمان، كه ن نه وشيتانه

وه ختابو

دهيگوت كارى ديم، زور تريبيتانه

شيتمان كن

۲۳	* * *	وه ختله خوښی و، شایان خنی بی
وه ختله خوښان		له درېوداخیښ، په کجی بهری بی
۲۴	* * *	وه خته سوځدهی، بی و بهریننی
وه بهریننی		زیاترله ویستی، خوئی د نه خستیننی
۲۵	* * *	وه خته له داخانت
دیق بکه م		تیگرابه سرچون، حه و سه له و سه برم
۲۶	* * *	وه ختی نه و هم نیه، سهرم بخورینم
سهری خوم بخورینم		چ درو په ک هیه، بیتم دایمه زینتم
۲۷	* * *	وه ختی
خوکه رکردنی نیه		کوانیست او ختی، خوکه رکردنی نیه
۲۸	* * *	کاتی جوت بون و، خوړیک خستنییه
ومدلت که وی		پازه و پیئت ده لیم، که وه دلت که وی
ومگونت نه که وی		هرله لای خوم بی، که وه گونت که وی
۲۹	* * *	ومدوای سدی سپی دمکه وی
ده لی ناردی پیویمیه		که و ته دوی سپی، تا پشت نه و پارده
۳۰	* * *	ومدوای قسه دی خواره که وه
		هرچیک زانیت، خواره و درویمیه

خۇتى لى دورخەى، بەهرەى بۇتۇيە	““	““
* * *		۳۱
ئەمن پىم وابو، خۇقۇروشىارە	ومدواى	
وهدواى كالوى، خواركە وتووەديارە	كلوى خواركە وتووە	
* * *		۳۲
پىم وايەلەبن، دارىك ماومەوہ	ومدزانم لەبن دارىكەم	
بەبى لك وگەلا، نەشگىرساومەوہ	هيج گەلاى پىنوئىنە	
* * *		۳۳
قسەى وەربگرەو، گوئى بۇپادىترە	ومردوشىوى بکە	
وہردوشىوى بکەى، ھەموى ھەرخىرە	““	““
* * *		۳۴
وہرەوپىش دادەى، بۇبەرچراکەم	ومرە	
ھىزى وپشتىوان، ھەرەك بىراکەم	بەرچرايە	
* * *		۳۵
لەپىشوش توندتر، لىم مۇپۇتەوہ	ومرمق تى ھەلچۇتەوہ	
وہرەق ئەوجارىش، تى ھەلچۇتەوہ	““	““
* * *		۳۶
بىدەيەى دەنا، خۇم لىت دەستىنم	ومرمورانٹ	
ھەرەوہەرە، نىشت پى دىنم	پى دىنم	
* * *		۳۷
وہرەم وەدەرت، پى ھەلىناوم	ومرەمت	
تۇچت کردیان چت، کردەپىناوم	پى ھەلىناوم	
* * *		۳۷

له خۆم حەيف مات، له م پتگه وشوینه	وهره ياسينى بو
وهره ياسينى، بوگويلكى بخوینه	گويلكى بخوینه
* * *	۳۹
وهستا بناعه، خانوى خواردانى	وهستا خانوى خواردانى
ديوار خوارده پو، تاخواده زانى	هه ر خوارده پو
* * *	۴۰
تتى گه يبوى وهكى، وهستاي نيره كهر	وهستا
چى فكرى هه يبون، هه موى كردمه يسه ر	نيره كهر
* * *	۴۱
خۆش بى بو كارت، وهستاي ماستاوان	وهستاي
بو پالەى مانعو، له دهشت و بناوان	ماستاوان
* * *	۴۲
بيى وهسه رى بكه، هه ريه بى نۆره	وهسه رى
له تۆش زۆر درتەر، پتيم وابى نۆره	مه كه
* * *	۴۳
دهك بيم وه سياقه، نهى وه قوروانت	وه سياقت بيم
قه دويالا كه وو، بوچاوى جوانت	“ “
* * *	۴۴
وشتريشمرىت، باس بووله ويه ره	وشتريشمرى
هه ركه ولى بارى، ئى تۆو نۆكه ره	كه ولى بارى نۆكه ره
* * *	۴۵
ئاواندرى وشتري، خۆبه قه پوچكه ي	وشتريه قه پوچكه
ياوه كو تفاقى، له پيشى پۆيكه ي	ئاواندرى

۴۶

وہك ئاوی

بى دهنكى كردن و، باسى لى ناكه

به ئاوری داکه

وه كوئاي کیه و، به ئاوری داکه

۴۷

وہك ئاوی حه ياتييه

ئاوی حه ياته و، زويكى بيخووه

لاي ديش خيىرى بيت، نه ويش ئىخووه

۴۸

وہك ئاوی شهوى

وهك ئاوی شهويه، وافيتك وسارده

سارده

بيئنه له وکانيه، بى وارش وپارده

۴۹

وہك ئاوی له بهره

قسه وباسى تو، کواخوپيتناوى

له بهريه وه موى، ههروهكى ئاوى

۵۰

وہك نه سپيى

حه قته پيم بله، پيتيان ناويىرى

چهنگ کويىرى

گيرام وه کوئه، سپيى چهنگ کويىرى

۵۱

وہك ئيستىرى بيژووه

ئىستىرچه ندبيژووه، چت بۆداناوه

ئاخريتى وه موى، بۆبه جى ماوه

۵۲

وہك ئيمانى جويه

بيئنه وبه نيىكى، قايمى به ندروى

وهك ئيمانى جوى، کواچى پى دهروى

۵۳

وہك بابى کرمانجى

به ره لدايان کرد، وهك بابى کرمانج

بهره‌لای کرد	خزمتی کردی، نهیدی هیچ ئامانج	* * *	۵۴
وهك بارگینی	وه كووبارگینی، کویرئوغلایه و به تاو		
کویر ئوغلای	ناوه ستیت له هیچ، دهشت وجوم وئاو	* * *	۵۵
وهك بان بانکی	وه كووبان بانکی، چۆوه له سه رلیران		
له سه رلیران دهئوی	نستوه وقه راره، بدهابه شی پیران	* * *	۵۶
وهك بریشکە ی	وه كووبریشکە کە ی، سه رئاووسیلئ		
سه رسیلئ	دهنگیان پویشتبوو، تاده شته بیلئ	* * *	۵۷
وهك بلویری	به زمی گاوانی و، پیرئژنه کە ی دئ		
سه یفه له ی	وه كووبلویری، سه یفه له ی لی دئ	* * *	۵۸
وهك بنیشتی مه لانه سرمه دینی	وهك چه قە ی مه لای، تۆلئی وشیاربی		
دهبی له ههردوک چاوان رادیاری	وای دانئی له نو، چاوانی دیاری	* * *	۵۹
وهك بۆگاجوت نه بوی	بۆگاجوت نه بوی، ده بابه شبایه ی		
بۆگولکیش به کارنه هاتی	بۆگولک و سیخویش، به کاره رنایه ی	* * *	۶۰
وهك بهرخی تیرشیر	ئه وجوره خویشیم، که متر دیته بیر		
“ “	لیی نوستوم وهکی، بهرخیکی تیرشیر	* * *	۶۱

وهك به فری پار چو

“ “

۶۲

وهك به فری

سپی هه لگه راوه

۶۳

وهك به موری به یانی

“ “

۶۴

وهك به یتى

بله ی

۶۵

وهك به یتى

زاوای سه پانی شیخی

۶۶

وهك بیژینگى

“ “

۶۷

وهك بیه دهله رزی

“ “

۶۸

وهك بی یه زمرد

“ “

چی ده سمایه ی بوم، هه ریه تایا بار

له ده ستم ده رچون، وه کوبه فرا پار

* * *

چ بووه نه خوښ بوی، چت لی قه و ماوه

ږهنگ وړوی هه تېو، نه ی بونه تماوه

* * *

دوینى پيش نه وه ی، بېنه بریانی

ده رپریم وه کو، به وری به یانی

* * *

وهك به یتى بله یه، نه وهه ربوی ده لی

گویشی لی یه و قهت، بوی نالی به لی

* * *

وهك به یتى زاوای، سه پانی شیخی

هه رنه قلای ده وى، وه دواى خو بیخی

* * *

به هیژیکى زور، به رده ستیان کردن

هه روهك بیژینگى، کون کونیان کردن

* * *

خوچه جمینی نیه، له سه رجی و عه رزی

ده له ی تای دینى، وهك بیه ده له رزی

* * *

ده له ی نه خوشه و، زه ر دوی لی یه

زه ر ده له لگه راوه، هه رده له ی بی یه

* * *

۶۹

بى سغه ته وڼه وهش، هـروه كو پشيله

وهك پشيله ي بى سغه ته

چيدى باس نه كى، له م قال وپيله

دم وتوتى خاومنى ده خوا

* * *

۷۰

تۆزنو هـلى گرت، به بى گوناح وسوچ

وهك پولى نار هواج

هـروه كودراوئك، نار هواج وپوچ

“ “

* * *

۷۱

وايان له ت له ت كرد، به جوتى خولان

وهك په روى دم گجولان

هـروهك په روى كى، له دمى گجولان

“ “

* * *

۷۲

هـروهك پيره مه پ، ديسانيش نه وسال

وهك پيره مه پرى

خوشى كړنه وهو، هـروهك شه كى كال

سهرى خوى كړيوه

* * *

۷۳

وه كوتاره تى، ماموى مه نگوپمه

وهك تاروتى

وى كه وى ويانا، هـر ناخير گوپمه

مه نگوپى

* * *

۷۴

ده ليم ناواى بير، بؤكردو ته وه

وهك تازه له دايكى

نه لحيان له دايكى، خوى به ربؤ ته وه

خوى بى پيى وايه

* * *

۷۵

واى حيساب نه كى، هـرشك وخاوم

وهك تاي نه به ته و مرداسى

وهك تاي له به رته ر، داس پاره ستاوم

پاره ستاوم

* * *

۷۶

وه كوتپى سه گى، نه وه شيان هـر خوارد

وهك تپى سهى خواردى

لەكارى دىكەي، ھەر خۇيان لى بوارد

* * *

وھ كوتپى لۆتپە، بە دايمىش سازە

خۇشى پىيى وايە، بە نازە و بازە

* * *

گە لالەي بى ھەست، بۆي دانايە وھ

كە چى وھك تۆپىش، دەنگى دايە وھ

* * *

خۇزىاقەت ئىشتىيائى، ئاواي نەبوايە

وھك تەبىيەتتى، بىوھژنى وايە

* * *

نەخۆشە دەدورىان، گرت بەلورەلور

گيانى دايىسى، گەر مە وھك تەندور

* * *

خۇتۇش دەبىنى، جوان لىي بپوانى

ھاتو وھك تىرى، ساردە وھكە وانى

* * *

دابنىشىن لەدەم، ئاوين چناران

دەستە ملان وھكو، چەندجارو جارار

* * *

كۆت جوانە و شان، پىلى بەخۆلە

وھك جلى كەرى، پىندۆل زىندۆلە

* * *

“ “

۷۷

وھك تېرى لۆتى

سازە

۷۸

وھك تۆپى دەنگى داوھ

“ “

۷۹

وھك تەبىيەتتى بىوھژنى يە

“ “

۸۰

وھك تەندورى دايىسى

“ “

۸۱

وھك تىرى ساردەكە وان

“ “

۸۲

وھك جارى

جارار

۸۳

وھك جلى كەرى

پىندۆل پىندۆلە

۸۴

- وهك جندي وه كوټه وچنده ي، بيسميلي لى كرا
بيسميل كراو غه يبي هات نه يدي، له خوشكى وله برا
۸۵ * * *
- وهك چاوى قرژانئ پون بيت به ويټنه، چاوى قرژالان
“ “ له كانيه كاني، نه ولاى په شمالان
۸۶ * * *
- وهك چويله كه وه كوچويله كى، پوژى قرانئ
قرانئ له ناخرى مانگى، قون ه لكړانئ
۸۷ * * *
- وهك چهرمى چهرمى ناوه سوه و، هيټدهش خاراوه
ناوه سو لړپن پچړپنى، نيه هيند پټكراوه
۸۸ * * *
- وهك چيشتى مجيوري چيشتى مجيوريه، چى بېرى لى بكه ي
“ “ تټى دايه ونه گره، جوان سه روبنى بكه ي
۸۹ * * *
- وهك حه زياى هه رتيرخواردنى نيه، ده لى حه زيايه
تيرناخوا له تكيكى بابخوات، له وه ژديهايه
۹۰ * * *
- وهك حه وت ميشى ده خه له فيكى وه ي زانى ميشن، هه نگوين وشانه
دادينه وه پيى وايه ديتونيه ته وه، بيان بابوبانه
۹۱ * * *
- وهك حيسانان دانیشه نه گه ردانيشى، تووهك حيسانان
“ “ هيچ كه مت نابى، له مير و خانان

۹۲

* * *

ومك خه رته لی

وه كو خه رته لیو، بپروانی بآلی

بن بآلی دمروانی

كه لاک له كوئی بی، ولیی ده بی حالی

۹۳

* * *

ومك خه ونییم وه بیر دی

ده وری مندالی، بلیم شه ش هه وسان

“ “

وادیته بیرمان، وه كه ونوخه یال

۹۴

* * *

ومك درووی

دیاری کردوه تا، جیتی خوئی وه بینئی

مهم وزینان

شین سوهات وه کو، دروی مه م وزینئی

۹۵

* * *

ومك دئوپه یه

هه روه کودلۆپه ی، په یداده بی لین

“ “

ناهیلیت بۆمان، هه رجیگه ی خاوین

۹۶

* * *

ومك ده به گله یه

بیی حیسابی بکه ی، هه رده به گله یه

“ “

سیایی تیك ده چی، وهك ماله به یه

۹۷

* * *

ومك روی دروونی

زه پت بۆده غلیش، نینه وهك سنی

په شه

په شه روی وه کو، روی مام دروونی

۹۸

* * *

ومك په گی گولیه

وهك په گی گولییه و، زوچاره ی نه کری

“ “

دۆندو تریش له شی، ته واوداده کری

۹۹

* * *

ومك ریویه قوماری

ریوی به ره به رو، به ری پی ده کا

گالتى به كلك و، نيسى وپى ده كا

* * *

بى شك كارىكيان، ده گال كړونه

وهك زمرده والى، كه هالوژبونه

* * *

وهك سهرمازه لى، ناورى خوش ده كرد

سليركش ده هات، لى خاموش ده كرد

* * *

وه زعيك تال وكه س، وام پى نه زانئ

له گوږه سهرماي، سارده كوښانئ

* * *

باوه پيم نيه وهك، زوى لى بىته وه

توپه بووه وهكى، سهى ده پشيتته وه

* * *

وهك سه گى هاره و، لى نه چيه پيشئ

لاق و قولت ده گري، پشيتشت ديشئ

* * *

هره من بوم و، غيره تمان بزوت

وهك سه مه ده چم، پى نه ما بپوت

* * *

له بيرمه وه رتا، نه ورژدهى ماوم

وه كوشتيك دايمن، ديتته به رچاوم

* * *

به كلكى خوى ده كا

۱۰۰

وهك زمرگه تهى هالوژبون

“ ”

۱۰۱

وهك سهرمازه لى و

په ره سليركهى

۱۰۲

وهك سهرماي

سارده كوښانئ

۱۰۳

وهك سهى ده پشيتته وه

“ ”

۱۰۴

وهك سه گى هار

لاقى بپاوى ده گري

۱۰۵

وهك سه مه دى

پوت

۱۰۶

وهك شتيكى

هره لى پيش چاومه

۱۰۷

- وډك شوتى له كهرى
 بهر پيټه وه
 ۱۰۸
- وډك شوپكى له دمي دوى
 گه پراوه
 ۱۰۹
- وډك شه پاب له
 شين خان حه رامه
 ۱۱۰
- وډك شيرى پاكه
 “ “
 ۱۱۱
- وډك شير بابه؟؟
 وايه
 ۱۱۲
- وډك قتر ژالى، به دوسه رد پروا
 “ “
 ۱۱۳
- وډك قه ياتى
 ميشولوى
 ۱۱۴
- وډك قه ياتى كهى، ميشولوى ده لهى
 چي گوتت هه رده لى، تنه وهى نه لهى
 * * *
- نه قه رزه ونه هه ق، نه مداب پيټه وه
 قيلي كه واسپيه و، ليم ناب پيټه وه
 “ “
- كى قه درت بگريت، به سيه و به پوتى
 ده نواوه له كهر، داكه وى شوتى
 * * *
- وډك شوپكى له دمي، دوى زوكه پراوه
 چي ديكه ش نه دويى، له م باسى دواوه
 * * *
- سه ت جارتوبه بى، له وړوبه دواوه
 وډك شه پاب له شين خان، حه رامه كراوه
 * * *
- له وانه ش هه موان، حالى بى چاكه
 به خواى زورمه رده، وډك شيرى پاكه
 * * *
- قه راربى تا هم، هيجيش نه خورى پيم
 شير بابه چونه و، حه رام بى واليم
 * * *
- كارى وهى به تو، ناكړى سه روبه ر
 وډك كو قتر ژالتيه و، ده پوابه دوسه ر
 * * *

دېتم عەيب نيه و، هەردلەم تۆقى	وێك كارگى هەتتوقى	۱۱۵
لەوینەى گارگى و، ئەوا هەلتۆقى	“ “	
تەعریفم كړېووه، ئەگەر یمبوری	وێك كافوریه	۱۱۶
جوانیکه و سپیكه، وهكى كافوری	“ “	
زۆر به بیدەنگى، خوشى لى بواردن	وێك كوردەى	۱۱۷
هەروەكو كوردەى، ئوجیزنى خواردن	دوجیزنەى خواردن	
نەسیحەتم كرد، بەگویتى دانەچوو	وێك كوردەى له	۱۱۸
وێك كوردەى له، ئوجیزنانى دەرچوو	هەردوجیزنان بو	
چ بلى ورتەى بى، یاخو هەلباوى	وێك كەردەئاوى	۱۱۹
وێكو كەربتېرى و، بېت لەنیوناوى	بېرى وایه	
وێكوئەو كەردەى، دەرۆش سالان	وێك كەرى دەرۆشى	۱۲۰
سەرىك دەكیشى، هەریوگشت مالان	سەریه هەمو مالان دادەكا	
وێكو كەرفیتى، نەقیزه كراوه	وێك كەرى فیره	۱۲۱
فكرى پیشوتريش، چى پى نەبپاوه	نەقیزهیه	
وێكو كەرزیزووه، لەئالیک وجوى	وێك كەرى	۱۲۲

- لە جۇي زىزىوۋە
جاۋە جاردەبى، بېجى ولە باتى بخۇي
* * *
- ۱۲۳
- ۈمك كەرى. ئە
بى سەھەت مەكە، تۇخۇت ئەۋەندە
ئەۋەك كەرى، لە چۇشەى بەندە
* * *
- ۱۲۴
- ۈمك كە لاشەى ئاشەۋانى
لە فىل ۋدە ھۇي، گەلىك پەۋانى
ۈەكۈكە لاشەى، مام ئاشەۋانى
* * *
- ۱۲۵
- ۈمك كەلى
ۈەك كەلى قىنجەى، دە چاۋى كىرۈم
بى ھىزىم ۋەيۋا، بەرزەمى كىرۈم
* * *
- ۱۲۶
- ۈمك كەمتىيارى
ھەردەبى پىلى ھەلابلى
عادەتى ۋايەۋ، ۈەكۈكەمتىيارى
پىلى ھەلابلىن ۋ، تاخۇبىدىيارى
* * *
- ۱۲۷
- ۈمكۈ كىردى ئاۋەسو
ھەرچەندخۇھەللا، پوى دەۋى نەبو
خۇي تى كىرۈكۈ، كىردى تازەسو
* * *
- ۱۲۸
- ۈمك كىۋى خىمىيە
ۈەك كىۋى خىمىيە، خۇتى تى نەخەى
نامەۋى ئەۋە، بۆمنى دەرنەخەى
* * *
- ۱۲۹
- ۈمك گاسنى
زۆرى دىكەشى، بىردىبون بەخۇۋە
گاسنى دى ۋچۇنە، ۋاسورىبىۋە
* * *
- ۱۳۰

وهك گرژهى بهيره م، زورلى دى ده ترسيم	وهك گرژهى
دهيگوت له داخان، ديم هر خوم ده ۰۰۰ م	بهيره مى
* * *	۱۳۱
واخواره وده بى، لى بدى تانه	وهك گوريسى
وهكوگوريسه كى، له نيوه مبانى	نيوه مبانى
* * *	۱۳۲
وهك گورگى نازا، هالمه تى بويرد	وهك گورگى نازا
نيوچيرى هيتا، زوربه ده ست وبرد	“ “
* * *	۱۳۳
وهك گورگى چوارچاو، زوربه تده ستى	وهك گورگى چوارچاو
هالى گرت پويشت، چى هاتبو ده ستى	“ “
* * *	۱۳۴
ويپراى دوهوزى، مبرزينگ وسه کران	وهك گولى
خوى تى خست وهكو، گولى كابه کران	كابه کران
* * *	۱۳۵
بونه زانينم و، چه وتى كار ه سات	وهك گولى گو
مهروه كوگولى، گوخواربوم لى هات	خواربوم لى هات
* * *	۱۳۶
هاته دهرهاسان، وهك گويزى نازا	وهك گويزى
پيك وپيك له گه ل، هيتزداريش سازا	نازا
* * *	۱۳۷
پيم وابوله پيتز، باپيرى ونه نكن	وهك گويزى
نه مزان وهك گويز، به جوت وده نكن	به نه ژماره

	* * *	۱۳۸
وهك گه زوومازوئى، ده يخوم حه لاله		وهك گه زوومازوئى
توپيټ خوشه بلئى، شوتيكه و كاله		“ “
	* * *	۱۳۹
هه لاتووه چه تون، بۆكه س وه به ربئى		وهك گوئيك له ده ست
وهك گوئيك له ده ست، گاوانى به ربئى		گاوانى به ربئى
	* * *	۱۴۰
جوت بونه هه روهك، گوئى كه رى كۆله		وهك گوئى
ليكتىر ناستينن، هيچ قه رزوتۆله		كه رى جوتن
	* * *	۱۴۱
جوت بونه ئىستا، وه كوگوئى كه رى		وهك گوئى
به كى تىك ده درى، بابئى لاي به رى		كه رى جوتن
	* * *	۱۴۲
به ريك وپيكي و، نه گه ريمناسى		وهك گيسكى هه ياسى
خوم به وينه ي، گيسكى هه ياسى		“ “
	* * *	۱۴۳
وه كومار به بئى، ئيزن و ئيجازه		وهك ماري بئى ئيجازه
چ كرابئى كراوه و، پويشتووه تازه		“ “
	* * *	۱۴۴
پيم خوش بوئه گه ر، حالى باي كارى		وهك ماري به دو
به دوسه رده پروات، نه وهش وهك ماري		سه رده پروا،
	* * *	۱۴۵
هه روا وهك ماري، جينگلان دده دا		وهك ماري جينگلان دده دا

له م لا، خوله دار، يابه ردان ددها	“	“
جينگلان ددهاو، گرمول وهك ماري	“	يان
ويستيه به وجوده ي، پيك بېنئ كاري	“	“
* * *		۱۴۷
ناره زوت چؤن بوو، وهتويان لي كړد		وهك ماري ژنان
وهكوماري ژنان، كوشتويان لي كړد		كوشتوو
* * *		۱۴۸
هات لهوپه نايه ي، وهكوماري سر		وهك ماري سر
ناكوكاتي خؤي، هه ربئ قسه وكي	“	“
* * *		۱۴۹
له گويره ي ماستي، مه پنه كه نانم		وهك ماستي مه پنه كه نان
خه لاس بي وپيگاي، پوينيم ده زانم	“	“
* * *		۱۵۰
وهك ماسيه كانئ، نيئوچؤم وئاوان		وهك ماسي نيئو ئاوي
له تاوت رهش كه م، جه رگ وهه ناوان	“	“
* * *		۱۵۱
وهك مانگايه شيخ، چؤپان ديته وه		وهك مانگايه
له جيات هه موشتي، خو بليسيته وه		شيخ چؤپاني
* * *		۱۵۲
خو بلي سيته وهو، هه روهك مانگايه		وهك مانگايه
پي ناخوري ت جه و ل، كه وته سهركايه		هه ر خؤده ليسيته وه
* * *		۱۵۳
وهك محه سله كه ي، زاناووشيارى		وهك محه سلى

دېسان ھات بويۇق، كارى نەدىارى

“ ”

* * *

۱۵۴

چى ھەن پرسىيارىش، بەيىرخۇتەو

وھك مريشكى

ھىلكەى دەكردن، بۆلىيى چۆتەو

نەھىلكە چۆتەو

* * *

۱۵۵

وھك مشك وپشيلەى، لىكتردوزمنن

وھك مشك و

فىرى كەلېن، قولكەوقوژىنن

پشيلەى

* * *

۱۵۶

بىستان دەكىلى، پاش ئاۋوھك ملە

وھك ملە

ئەوھش بەدايمى، وھك مشكى سلە

ياوھك مشكى سلە

* * *

۱۵۷

ناحەجمى وەكوو، مەكوكەى جۆلا

وھك مەكوكەى جۆلاى

نەك ھەموجۇلاش، جۆلاى ئاقۇلا

حەجمىنى نىيە

* * *

۱۵۸

دەى بادوركەوم، ەوھەراوكىشە

وھك مىشنى بەدايمە

دايمەوزەى دىت، ھەردەلەى مىشە

ھەروزەى دى

* * *

۱۵۹

خۇشەخوارىشتى، وھك ناننى سىللى

وھك ناننى سىللىيە

تيرتيرى لى بخۇم، كابان بىم ھىللى

“ ”

* * *

۱۶۰

ھەرخۇم لەنوتفەو، ئەودەوروسەدەم

وھك نەخشى

وھك نەخشى بەردى، بۆت ئەنجام دەدەم

بەردى

* * *

۱۶۱

گهړان ونولړپښ، نه وهات وچويه	ومك نيزيه كيويه
وهك نيزيه كيويه ، چاوى له كيويه	چاوى له كيويه
* * *	۱۶۲
نه وه وهك نيسكيه، بڼى بهر وپشته	ومك نيسكى
بهره ي بوكه س نيه، بڼى وړودرشته	بڼى بهر وپشته
* * *	۱۶۳
وهك وتولوى ده گز، كه لاسى زه لام	ومك توله
هيچى پى ناكړى، خولاسه ي كه لام	دهكه لاسى روڼى
* * *	۱۶۴
وهك ورچى تاكو، به هارديته وه	ومك ورچى، باهه ربه رى
به رلاقه كانى، خو بليسيته وه	پڼى خو بليسيته وه
وهك ورچى له كونى، ده مې نيتته وه	“
به رپيه كه ي خو، ده بلى سيته وه	“
* * *	۱۶۵
به وشرمرغيان، گوت كوانى بارت	ومك وشرمرغى بلين
دهيگوت ناخرمن، هر هيلكه ي ده كه م	هيكه ي بكه ده لى بارى ده به م
وتيان هيلكه كان، بيته وه ده يگوت	بلين بارى بهر
وشريار ته بات، نه ي كواباره كه م	ده لى هيكه ي ده كه م
* * *	۱۶۸
وهك وشرى به بڼى، چه قه ولورده لور	ومك وشرى نيزيك
ده خوا له نيزيك، ده پوانى له دور	ده له وړى ودرده پوانى
* * *	۱۶۹
وهك نه ووشره ي، چو بونيوپه موى	ومك وشرى نيوپه موى

چاوان بچوقىنى، تىرىشى لى بخوى	“ “
* * *	۱۷۰
نى مام ئەحمەد، وەك وەرەندىلى	وەك وەرەندىلى
هەرماندو كىردن، بوشان وپىلى	ئەحمەد كەرەپە
* * *	۱۷۱
لەگەل بى ئەقلان، بىگىرى وملانەى	وەك هېلگە ورۇنى
وەك هېلگە ورۇنى، لەسەر كولانەى	سەر كولانەى
* * *	۱۷۲
زەحمەتى هەندەو، زوڭكى بىكەوئى دوى	وەك يەكساتەى
بۆۈپىك دى وەكى، يەكساتەى هەندوى	هەندوى
* * *	۱۷۳
وەك بۆگۈكەرى، بۆى هەلگە وتو وەپاۋ	وەكى بۆگۈكەرى هەلگە وئى
بۆپاۋكەرنەيەن، بۆسەرداۋو. پاۋ	بۆپاۋكەرى هەلگە وئى
* * *	۱۷۴
هەرۈەكۈپىشوو، دەمى خۇيەتى	وەكى
دايمە ش قاۋەقاۋ، هەربۆبۆيەتى	خۇيەتى
* * *	۱۷۵
وەكى كىللىۋى هەر، تەۋاۋى گىيانى	وەكى كىللىۋى
جەپومەنگەنەو، پىچ بەبى زىيانى	بەجەپە
* * *	۱۷۶
خۇم پى پاناگىرى، وەگىيان هاتومە	وەگىيان هاتوم
دېپام پساوم، هېتەد هاتم وچومە	“ “
* * *	۱۷۷

- ولامى ده هۇلى زور ئادەيداتەوۋە
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
- دە ھۆل بابىكوتى، ھەرنەيداتەوۋە
 مەگەر زور ئابى، ۋە جۋابى بداتەوۋە
 * * *
- قىسەى بە توندىت، كەپى دە گوتى
 بە توندىش دەپى، ۋە لامى بدى؟
 * * *
- ۋەلى نىعمەتە، لامانىش بەرزە
 پاراستنى لەسەر، مان ۋە كوفە پزە
 * * *
- گوتىم بىر ژاندن، كەباب خواردنە
 چوم دىتم ئەى ئەى، كەرداغ كردنە
 * * *

پيتي (هئ)

هئ ههړكه سيكي، يادى خواى نه بئ
به بون ناژميړئ و، ثيوان ههړنه بئ

* * *

۱

هاتم بوسه واپ هاتبوم بوخيړو، بوچاكه وسه واپ
خوبوم به كه باب سوتام وېرژام، ههړوينه ي كه واپ

* * *

۲

هاتمه وده سهړ حوئله مده سيئ حوئله مده سيه و، يا جيئ جارانم
شوين وپئ خو مه، وده ي دهردي گرانم

* * *

۳

هاتوى خوئ بنويئ حالیه و خو كه سيش، نه هاته شوئنى
هاتره ههړته نيا، بئ خو بنويئ

* * *

۴

هات وهوته هات وهوت هه موى، ههړاو هوريابه
چه ندها وړئ بكه ي، دهنگيشت نايه

* * *

۵

هات وهوتى زوره چاووپاوه راو، ههړوامات وهوت
قسه ي زورچوكه ي، باتمانه وياپوت

* * *

۶

هالاويكى بو هالاويك نه گهړ، خيړى توى هه بئ
خو شتره نه پلاويكى نه بو چاتره له پلاويك، چى بو توى نه بئ

* * *

۷

هانام ومبهړ خواى، يه كيان - هاوارم وههړ، پوحم ولوتفى خواى

به خوشكى دوه مېن به بړاي
به خوشكى وېرې، خيوى مال و نوای

* * *

۸

هاوارم وه بهر، توره نهى خوايه

له وړوږه ي كه بوم، تائيم پرووږوايه

* * *

۹

هاوسې به دهرېو، مەرگى پياوې بگا

چا تر له براهه، ده سنت پيى نه گاه

* * *

۱۰

هاوينان توينويت، له بن دلرې بى

ده بى جستانان، بى بهرگ و جى بى

* * *

۱۱

هاى هو موته وه م، دوره هه وليره

جارى پيى ناگات، بابم پيى لي ره

* * *

۱۲

پق پقيه لى زور، نيشه بزوي پيى

ناكاه بى نه نيليت بترسي پيى

* * *

۱۳

چهن دخوش بوده نگو ت، ناموړى هوړى

زوڅو خسته وه، سهرى نمونه بوړى

يانگت كه م بلېم، ناموړى هوړى

مه رچهندى ده تشوم، تو بوه رېوړى

* * *

۱۵

هوشت له خوږي، نه گه قسه ي ده كه ي

به خوشكى دوه مېن به بړاي

هاوارم وه بهر

توره نهى خوايه

هاوسې باش

له بړاي دور با شتره

هاوينان بنوى له بن بيانه

زستانان دې بى بهرگ ونانه

هاى هوو

هه وليره

هو پق پقيه به هارې بونا يه ي

؟؟ ننيلى خو بترسي پيى

هوړى هوړى

هاته وه سهر، ونه بوړى

يان

”

هوشت له قسه كردنې بى

ۋەكى پىم گوتوى، پەلەلى لى نەكەلى

* * *

۱۶

كەلكى نادەن مەند، مەراۋەھۇيە

ھۇۋەھىچ نىيە

كۆكۆيەۋنەۋەلى، بەھرەلى بۆتۆيە

كۆۋكۆشەرتە

* * *

۱۷

تاكوناۋىپرواۋ، بى لەدوى بىلەم

ھەتا ئاۋم لەدوى

ۋاتەم بۆكىۋ، چۆن بەجى بىلەم

بىلەن بىرواۋ

* * *

۱۸

ھەتائەن بوم، سەرىپى سۆنە

ھەتا ئەن بوم سەرىپى سۆنە

ئەتۈلەكۆى بۆى، قىرتالەكۆنە

ئەتۈلەكۆى بۆى قىرتالەكۆنە

* * *

۱۹

تاكونە ۋەقەش، ۋەدەستەن كەۋى

ھەتائە ۋەقە ۋەدەستەن دىكەۋ

عومرى نوح سەبرى، ئەيوبىيان دەۋى

سەبرى ئەيوب عومرى نوحى دەۋى

* * *

۲۰

تاكونە ۋىكارەم، كىردىۋاۋى ۋى ئەۋە

ھەتائەۋى دىكەم ئەۋەۋ

تادەچەم ئەۋجار،... دىكەم شەۋە

ھەتائەۋى دى دىكەم شەۋە

* * *

۲۱

تۆگەپى ھەرتا، ئىۋارى بىكار

ھەتائىۋارى بىكار بىگەپى

بى پولى دەچىۋە، بۆمالى ئەۋجار

بەبەتالى دەچىۋەمالى

* * *

۲۲

ناكۆكىيەكانت، زولابى دەبى

ھەتائىمىنىتەۋە

تابمىنىتەۋە، بۆگەنىۋەدەبى

بۆگەنىۋەدەبى

* * *

۲۳

- سەيرى پياوۋەتى، ئەوخەلگەي بگە
تاكوپۇت دەكرى، ھەرچاگەي بگە
* * *
- ۲۴
- ھەتا پۇشكەي تىۋەردەي
بۇگەنيوى پتردى
* * *
- ۲۵
- ھەتا پىلى دەلىي
خەراپترە
* * *
- ۲۶
- ھەتا تالىيەنەيىنى
خۇشپەنابىنى
* * *
- ۲۷
- ھەتا تۇۋى نەچىنى
خەرمانى ھەلئەگىرى
* * *
- ۲۸
- ھەتا تىي نەۋەژىي
ناپرات
* * *
- ۲۹
- ھەتا جەۋانى مەستى
نەگەرىپىرى سستى
نەدى كەنگى خۋاي
دەپەرەستى
* * *
- ۳۱

ھەتتاچوگەيى نەگېشى

تاكونەگېشى،چوگەيى وژىردەست

نابىيەگەرە

مەزنى وگەرەيىت،خۇناگەونە دەست

* * *

۳۲

ھەتتاچەرم ئاۋنەيىردوۋە

دەبىن وشيارىي،بۇخۇت كوپى خۇم

““

““

تائاۋنەيىردوۋە،وەك چەرمى كوپەدۇم

* * *

۳۳

ھەتاخۇلەبانى

لەبىرم ناچىت،زۇرىشم لى بگەن

تاخۇلەبانى،چاۋانمان دەگەن

* * *

۳۴

ھەتاخۇيىن دەرەگم دايە

تامام خويىن و،گيانم دەبەردان

ناچمەژىربالى،خويىرى ونامەردان

““

““

* * *

۳۵

ھەتادانىشم سالى دواتر

تازۇردابنىشم،ئەوسالى دواتر

خۇشىم كەم خەمم زياتر

* * *

۳۶

ھەتادۇپىرىي

كى دۇي لەدۇي تۇ،كەمىك زۇرتەرە

كەشكىشى بزانە،پەق وپۇرتەرە

* * *

۳۷

ھەتادۇستايەتت بۇمەعلوم نەبى

تادۇستايەتى،يەقىن نەبى بۇت

بۇي مەكەۋەتۇ،گىرىي دلى خۇت

* * *

۳۸

ھەتادۇستىك بەدوژمىكى

مەتانەھاتوۋە،دۇستىك بابزوين

بەدوژمىكى،دەگەل نەكرىوين

دەگەل نەكرىوين

۳۹	* * *	تادوکه ل له سه، متبه قيو دياره
هه تادوکه ل له سه، متبه ق دياره		چيشتى مجبور، هيمن
۴۰	* * *	هه تادو نيا دونيايه
هه تادو نيا دونيايه		کارىکى دیکه ی، وان بۆپىک نایه
۴۱	* * *	تادوايى ژيننت، وام بۆپىک بىنه
هه تاده توانى		هه رتاده توانى، دلان مه شکينه
۴۲	* * *	تاكونه چيژى، دهردى نه خوشى
هه تاد مردى نه خوشى نه چيژى		قهردى ساغى نازانى
۴۳	* * *	بۆلىتى ده ترسيى، قهتت ناگاتى
هه تا ده لى ترى		تاكونه لى ترى، قوره ش ده گاتى
۴۴	* * *	تاده لىن نه وړوى، وه رزى به هاره
هه تا ده لىن		وه سئوى خوم گرتوه، ته وائو وکاره
۴۵	* * *	هه تاكونه مخوارد، هيچم نه بو بخوم
هه تادهم خوارد نه بوو		نه وړومن هه مه، کواچى ده خورى بوم
۴۶	* * *	هه تاروژىک بوييم کردى
هه تاروژىک بوييم کردى		نقوم پى کرد پشت، نه وه بويه وين بهرد

بىن ئەم بەردونەم بەرد

توتن تەماكو، پەنگى كىردوم زەرد

توتن تەماكو پەنگى كىردوم زەرد

پايرىوت لەبىر، خۆت بىردونەو

ئىستانە كۆخ تۇيۇزى ۋە دەرد

ئىستانە كۆخ، تۇيۇزى ۋە دەرد

* * *

۴۸

ھەتاروخم ماو

تامام و گيانم، دەولەشەى دابى

“ ”

بمىنى ۋە ۋەم، ھەردە بىردابى

* * *

۴۹

ھەتاسبەئىنى خواكەریمە

دەى تاكوسبەينىش، زۆرى دەمىنى

“ ”

خواخۇى گەرەيەو، پىن بۆپىك دىنى

* * *

۵۰

ھەتاسەرىزى

تاكوسەرىزى، پىياوخۇى بمىنى

قون ەلامەتان دەبىنى

قون ەلامەتان، پىترىش دەبىنى

* * *

۵۱

ھەتافەرزەوئى

تاھەبى فەرزى، سوننەت بەتالە

سوننەت بەتالە

فرىوئ نەخۇى، ھالى بوى خالە

* * *

۵۲

ھەتاقەبالەى زىويان خوئندەو

تاخوئندرايەو، تاپۇيان لى ويست

كەوئيان لە ھاجەت ئىخست

مام پىويش كەولى، خۆكەس نەيدەيست

* * *

۵۳

ھەتاكارىە پوئ جى بە جى

سەروپەرىكرىت، تاكار بەپولى

گىانت دەخەتەرى ماوئ

مەچۆنىوھەراى، تۆزۆرمەقبولى

* * *

۵۴

ھەتاكارىكى دەكاكلىكى

تاكارى دەكا، شتىكى دەبەخشى

كلكى وشتریش، له عرزى ده خشى

* * *

وشرى دمگاته عه رزى

۵۵

تاكونى ده گرم، به وزه حمه تانه

* * *

هه تاكونىكى ده گرم

ليئن ده كرىنه ود، كونى دىكانه

كونىكى دى ده بېته وه

۵۶

به رى ناداو تا، كه رله به غدايه

* * *

هه تاكه رله به غدايه

زه پرده بى وده بهر، ده ستي كه ردايه

نه زه پرېنى به رى نادا

۵۷

هه روايان گوتووه، تاكه ريك نه بى

هه تاكه ريك نه بى

كوانى جانا قلىك، چوئن به خيوده بى

عاقليك نازى

تاكه ريك نه بيت، نازى ئاقلئ

“

يا

چاكترده زانى، فهرموپيم بلى

“

“

* * *

۵۹

دهى تاكه بى بوئان، بژيم هوى خاله

هه تاكه تگى

فكرى كيش بوخوت، ده بكه له وحاله

بوئان بژيم

* * *

۶۰

هه تائه وپوژدهى، گندور گندور بىو

هه تاگندور گندور بىو

خزمايه تيش و، نيزى كين زوډيو

خزمايه تيمان زوډيو

هه رنه كه رگندور، هاتنه برانى

گندور هاتنه برانى

خزميش تاق ولوق، كه وتنه قپانى

خزميش كه وتنه قپانى

* * *

۶۲

تابه كاوه خو، كه گوتم بيسم يلا

هه تاگوتم بسم الله؟

تيرى خوار دشو كرو، ئه له مدو ليله

نه و. گوتى نه له مدو ليله

- ۶۳ * * * هه تامال پيى بوى
مه يده مزگه وتى ، تامال پيى ده وي
له مزگه وتى هه رامه
- ۶۴ * * * هه تامانگابه رة لا وي
كه له گازورتر ده بي
- ۶۵ * * * هه تامام به سويتر، هه ردليم سويتره
وبه بي خویش ده ليم بي خوي
- ۶۶ * * * هه تاميزى كه فى ده كا
” “
- ۶۷ * * * هه تاميوانى درنگ وه ختيت
بي و، گفته وشورباوى واخوش و
سهى قوله شينت له دمرگى بي
مندالت پتريش گوى دهكات
- ۶۹ * * * هه تانه تدوينن
وه جواب مديه
- ۷۰ * * * هه تانه تناله ته بهق
نه نگوت سه دهق
- * * * تامام به سويتر، هه ردليم سويتره
زورئازى بيلى ، كواتوده بويتره
- * * * خوراگره و جارى ، جه مبورجه مבורه
تاميزى كه فيش، دهكات خودوره
- * * * تاميوانى وا ، درهنگ وه ختيت بي
سه شينيش له سر، سينگ وپه تت بي
دهى گفته وشوربا، وپه وشتى مالت
گوى زياتریش دهكا، يه قين مندالت
- * * * نابى وه جواب بيى، هه رتانه تدوينن
سهرى خوجوانتر، بابيىن وه خوئينن
- * * * بوجى دهى تاكو، نه تنابوه ته بهق
تافه جاريكيش، نه ت فهرموسه دهق

- ۷۱
 ده تانه ۰۰ يڼ ده لالان ده لښ تانه گرن ، نه ۰۰ يڼ ده لالان
 نا ۰۰ يڼ ده لالان ده ستیان ناگا بو، یاری وحه لالان
 * * *
- ۷۲
 ده تا نه مری پڼق وپوزیه که ت، لی نه بپرته وه
 نا حه سی یه وه پیاو تا کونه مریت، ناش حه سیته وه
 * * *
- ۷۳
 ده تیمچه یه سوار ده بی نه م ده تیمچه یه ، بیته و سوار ته بی
 میز مړه که ی لار ده بی ده ری نه ندی وه ی نیه ، میزه رلار ته بی
 نه یتر سیڼی هار ده بی هه س نه در یته وه و، یانه یتر سیڼی
 “ “
 * * *
- ۷۵
 ده تیو باره له م ده تیو باریه ی، بی خوخه لاسکه ی
 “ “
 * * *
- ۷۶
 ده رامی چه ند جارم پیگو تی، هو ی پوره رامی
 پیرو بی کار بو ی، دیاریت نه دامی
 * * *
- ۷۷
 ده رنه و نه ره ی هه رنه و نه ره ی بوو، به کاری ده هات
 به که لک بوو نه ویش هه ده رچوو، به که لکی نه هات
 * * *
- ۷۸
 ده رنه و نه ده یه پیستی خوا خو ی ده زانی و، جا چوڼ خولقا وه
 حیسانانی به سه رکشا وه پیستی حیسانیان، به سه رکیشا وه

- * * *
- ۷۹ هه رڼه وى پيښم وابوى له پيژ، زاناي شاراني
جاراني ئيستاش دهى هه رڼى، پيشو و جاراني
- * * *
- ۸۰ هه رڼيسك و پيستي ماوه
چ بووه به ندى بوى، چت لى قه و ماوه
هه رڼه نيائيسك و، پيستيكت ماوه
- * * *
- ۸۱ هه رڼيمرو و سبه م پي دهكا
دياره هه رڼيمرو و، سبه م پي دهكا
هه رڼه فرهم ده داو، گيرهم پي دهكا
- * * *
- ۸۲ هه ربايه كي بي
شه مال بي و زريان، جا هه رله كوئ بي
ئه و پي هه لداوئ، هه ربايه ك بوى بي
- * * *
- ۸۳ هه ربرونكي
هه ربرونكي كي، ناداتئ وه وا
سه رمان ده بي، بي كراس و كه وا
- * * *
- ۸۴ هه ريلئ حه مدم و
ده بلئ حه مدم و، مال له قوتئ ليم
هه روم زانيوه و، هه رواشى ده ليم
- * * *
- ۸۵ هه رپيره و پيژو، زور حوپمه ت گيره
هه رپيره و پيژو، زور حوپمه ت گيره
چي بووه خه راپو، چا كه ي له بيره
- * * *
- ۸۶ هه ركه سيكي
كي له په ندحالي، بيت و كوئ بگري

لەم باس وخواسەى،بىئ سەرسوئ بگرئ
 وەكوپئ شىنيان،بىرمان كرده وە
 بۆچەوتى وەلەى،وەنيەرى بگرئ

* * *

گەرپەنديان بۆھر،كئ خويندبئتە وە
 تئ گەيشتبئت و،پئى جوئ بئتە وە
 زۆردور دەپوانى و، بئ ئاكام نابئت
 هئندەى باس وخواس،وەبىردئتە وە

* * *

پەندبئ وکەتبئتە،سەرزاروزمانان
 دەورى شابەگلەر،يامىروخانان
 کاروپئ كخەرى،ئى پېشىنيانە و
 بەمن وتۆنابنە،خۆل و سوئى بانان

* * *

هەرپەندىك لەزا،روزمانان دايە
 لەمئشك وبىرى،پېشىنيان دايە
 بەخۆى وەديو، پودا وکارەسات
 وەبىرھئنەرن،زۆرلەومەودايە

* * *

هەرچەمەى بەنۆ،نانىشى خورئنە
 هەرھاوارىەتى و،دەلئ بۆم بئنە

* * *

هەرچەندى سەرى،خۆم ئئتم و دەبەم

لەپەندى حالى بيت

""

""

۸۸

هەرپەنديان بۆكى
 خويندبئتە وە

""

""

۹۰

هەرپەندىك كەوتۆتە
 سەرزاروزمانان

""

""

۹۲

هەرپەندىك لەسر
 زاروزمانان دايە

""

""

۹۴

هەرچەمەى
 بەنۆنانان خورئنە

۹۵

هەرچەندى سەرى خۆم

له گه ل نه وعه سره ی، نازانم چ بکه م	دینم وده بدم نازانم چ بکه م
* * *	۹۶
شیرورپویم زقر، بو هیئانه وه	هه رچه ندى شیرو
حول وده ولیش و، نه شگیرسانه وه	رپویم بو هیئانه وه
* * *	۹۷
چ قسه ی بوئه ولای، ئیره شی دینى	هه رچه نه شل بوئت
شل بونی چنه ت، ئه وپی ده مینى	پی ده مینى
* * *	۹۸
هه رچی کى برینه، خو ساریژ ده بی	هه رچی برینه ساریژ ده بی
ئى زمانیه وه کو، زمانى دريژ ده بی	برینی زمانى دريژ ده بی
* * *	۹۹
ئه وه ی چه نگیکى، توك بویه سه وه	هه رچی چه نگیکى کوئکه به
به ژن حیساب نین، ده لیئى دوربه وه	سه رى وه بویه ژن حیساب ناکرئ
* * *	۱۰۰
هه رچی خوانه یکا، خو نه بووه ونابى	هه رچی خودانه یکا
ئه مری خوايه وبا، تیک چى یاچابى	نابى
* * *	۱۰۱
ئاوای بیر لى بکه ی، فکرت به بایه	هه رچی سمیلئ سوربو
کئ سمیلئ سوربى، ئه وه مزاغایه	هه مزاناغانیه
* * *	۱۰۲
هه رچی بی هه وئ، هه بو بوی ده کړئ	هه رچی له مشکى بی
چی له مشکى بی، هه مبانیه ده بړئ	هه مبانیه ده بړى
* * *	۱۰۳

شتيک هر ره بووه، هر چي گوترا وه

نه بوکي گوتويه و، چون پوندرا وه

* * *

نه وشتهي هاسان، وه د دست خوي ديني

هر واهاسانيش، دي ليټ ده فريني

* * *

هر موړوداويک، ده پيش دلو. دوايه

بيري لي بکوه و، له لايه ن خوايه

* * *

نه توش پيټ وايه، خوي لي بي پازي

ته نيازاني نه و، حافظي شيرازي

* * *

نه وهي وهکي خوي، نه له م دونيايه

ماوه وده ميټني، خوي ته عالايه

* * *

هر خويان يه که، وهکي دياره ليټ

و شيار به ويه لام، که ليوتنيک نه چيټ

هر خويان يه که، به يني نه ودوانه

خوشه تيي فکړه، جوان ليي بېروانه

* * *

ناني خوار دلير و، چاشي له ماتيک

ددانيش هاتون، هر يه که به ساليک

* * *

هر چي نه بووه نه گوتراوه

""

۱۰۴

هر چي هاسان بيټه د دست

هاسانيش له دت ده چي

۱۰۵

هر چي هه يه له خوايه

""

۱۰۶

هر خواجه حافظ نه يزانيوه

نه ویش له شیرازی ؟

۱۰۷

هر خوا

له قه زاريکي دمه يني

۱۰۸

هر خولايان

يه که

يان

""

۱۱۰

هر ددانه ي

به ساليکي هاتون

۱۱۱

ده خوار د نښې كړدوه، نه و بهر ه لالايه	هه رده خوار د نښې كړدوه
هيچ كاري ديكي، له ده ستي نايه	“ “
* * *	۱۱۲
رڼې گرتووه بخو، له وړه وت وړييه	هه رده وړاوده نڼي
ده وړاوه رده يگوت، شازده ي مانگييه	شازده ي مانگييه
* * *	۱۱۳
هه رده وړا و ئا وړان، دده له دوايه	هه رده وړا و
پښم ليي به رده بي، نه توش پيت وايه	ليي به رده بيت
* * *	۱۱۴
خوي لي پپاريزه و، هه رده له پريته	هه رده له ي شپته
كه في هه لداوه و، هه رده له ي شپته	“ “
* * *	۱۱۵
هه رده له ي نه له و، دايك و بابانه ي	هه رده له ي له و
نه بوه نه درو شم و، پړهنگ و نيشانه ي	دايك و بابانه ي نه بوه
* * *	۱۱۶
هه رده مه ي ده گا، بهر يك له باغم	هه رده له و باغمه ي بهر يك ده گاتي
ئي تازه و خوشتر، زړ پرده ماغم	تازه ترو خوشتر بهر يك ده گاتي
* * *	۱۱۷
خو هه پرده ي له پرده ي، هه رنا كاته وه	هه پرده ي له پرده
له جوړه شتانه ش، بيرنا كاته وه	نا كاته وه
چي بيت بډه ستي، جوئي ناكاته وه	يان “
خو هه پرده ي له پرده ي، قهت ناكاته وه	“ “
* * *	۱۱۹

ئاواى بۆھاتووه، به شانس ويه خته
ده بېرېتوش بېگړه، كام پېنگه ي سه خته

* * *

هه رېښه كى سه خته بېگړه

“ “

۱۲۰

نه وډوه هه رېوكيان، بۆيه ك كوژراون
جه رگيان سوتاووه، ياهه رېرژاون

* * *

هه ردوك

كوژراوى يه كترين

۱۲۱

واداندره وه، بۆزالتمان به گشت
يه كه ي زه واليك، هه ردم له سه رپشت

* * *

هه رزاله ده ي زه واليك

“ “

۱۲۲

له هه رزن مستى، داگرى ويته وه
هه رده نكيكى لى، به رنابته وه

* * *

هه رزنى

له ده ستى نارژى

۱۲۳

كه مېش بېيښى، سالى به هره سال
پرپرله گه نمن، تېرپوكه ندو. وچال

* * *

هه رسالى به هه رساله

بزانه گه نم له چاله

۱۲۴

هه سه ريك سه وداو، سېرپړىكى نه بى
نامه وى وسه رى، وام باهه رنه بى

* * *

هه سه ريك

سه ودايه كى هه يه

۱۲۵

هه رشت تايبه تيه، بۆكاروشى خوى
هه رله وړنگايه ش، توده بى بچى بوى

* * *

هه رشته، رېى

خوى هه يه

۱۲۶

ليت مه علوم نه بى، هه رنېش وكارى
توچى لى مه لى، وئيدى بابچارى

هه رشتيك لېى به شك بوى

نه تومه يلى بانيديكه بيلين

۱۲۷

هه رشوخیه

وهراست گه راوه

یان

“ “

* * *

هه رشوخیه وهه راست، گه را ون وتالی

دایگرتون زه رپووه، بۆمامی خالی

هه رشوخیه وکه بووه، به کیشه وهه را

خۆمام نیوه نجیش، هیچی بۆنه کرا

* * *

۱۲۹

هه رغه لفن ده بن

به دار

۱۳۰

هه رقامکه

خوینی خوی لی دئ

۱۳۱

هه رقسه ی چوکه یه

گه وره ده بی

۱۳۲

هه رقفله به کلیلی

خوی ده کریتته وه

۱۳۳

هه رقونی یگی

زو خوی لی دئ

۱۳۴

هه رقه یسیان ده خوی و

درویان ده که ی

* * *

هه رقی پی ناکا، له هه رچیگای دئ

هه رقونیك بی...یت، زو خوی لی دئ

* * *

قفلیش چی بیر، لی بکریتته وه

به لام به کلیلی، خوی ده کریتته وه

* * *

هه رقسه ی چوکه ن، زل ده بن وگه وره

پیتم خوشه دوا یی، بی نی به م ده وره

* * *

هه رکه س پی وایه، له شاری وله دئ

ئاخره رقامکه ی، خوینی خوی لی دئ

* * *

هه رغه لفن ده بن، به کاریتته ودار

رپی ئاوی ئه گه ر، لی نه گرن زوددار

ههركاتى ديتت به ديتن	ههركاتى ديتت، به دىچاوى خوت	
۱۳۵		* * *
ئهوسابلئ به گهردن	شاميدى بۆدهى، زيانى نابى بوت	
۱۳۶		* * *
ههركه زى زهرديك	ههركه زى زهرديك، له دهريازورئ	
سميل سورىكى ههيه	سميل سورىكى، ههيه وچاوسورئ	
۱۳۷		* * *
ههركه س بانى زورئى	دهبى ئازاوپاك، زوريش غه مخورى	
دهبى به فرىش زورفريدا	به فرىش زورباويت، كئى بانى زورى	
۱۳۸		* * *
ههركه س بچيته راومهكو	ئهگه رپيت خوش بئ، توبچئ پاوى كهو	
دهبى زوهه ستئ له خهو	خوده بى زور زوو، ههلبىتى له خهو	
۱۳۹		* * *
ههركه س به ختى گورانه سپه كهى	كابراكه به ختى، وهركه پئ ئه گهر	
دهته ويلهى دا. دهبيته كهر	له زوريش ئه سپى، لئى دهبئ به كهر	
۱۴۰		* * *
ههركه س	له نيوماه شان، مهنگورپ توژه لئ	
به يارى خوى هه لا ده لئ	ههركه س به يارى، خوى هه لاده لئ	
۱۴۱		* * *
ههركه س بيگانهى بگا به دوست	ههركه س جيتى پشتى، داي نابيگانه	
به سه رخوى ئه دابه ههردوده ست	تويزانه ويه قهى، دهگرئ تهنگانه	
۱۴۲		* * *
ههركه س پاروى خوش	ههركه سئ پاروى، خوشى وهدهس هات	

هـريوزارى خوى، هـلده گرى وده بات

* * *

كئ چالى هـلقة ند، خه لكى تئ بكه وئ

ئەوخوشيه ده بئ، وه چهنگ وى بكه وئ

* * *

هـركه سيك چاوى، ده خه لكى بېرئ

له برسان ده مرئ، يا گرچوى ده بېرئ

* * *

هـرئ وه كه سهى زؤر، هات وچويه تى

لئى حالى به جوان، هـولى خويه تى

* * *

هـركه س خوى له لا، گرانه وگوره

باسى كه س ناكاور، پيشوئه وده وره

* * *

هـركه سهش ده بئ، به زمانه كهى خوى

بيدوينى وئله، پئيشهش برقى بوى

* * *

هـركه سيكى بلئ، ناحه زه درئوه

پئى وه بدها وئله، په زيك به پئوه

* * *

هـيژوتواناى دا، كئ به كورپى بابئ

تاده مرئ وده بئ، دهئ وه حاله ي دابئ

هـريابيك هـيژى، دابهئ وه ولادى

بوزارى خوى دهب

۱۴۳

هـركه س چالى بوخه لكى

هـلقة نئ بوخوى تئ دهكه وئ

۱۴۴

هـركه س چاوى له خه لكى بى

له برسان ئه وئ

۱۴۵

هـركه س

حه ولى خويه تى

۱۴۶

هـركه س خوى له لاگران بئ

باسى خه لكى ناكات

۱۴۷

هـركه س ده بئ

به زمانى خوى بيدوينى

۱۴۸

هـركه س ده لئى ناحه زه

پئى ودها وئله په زه

۱۴۹

هـركه س ده سه لائى دابه كورپى

ره نجه رويه

”

يان

دەى بابىكىت، دەردى بى مرادى

* * *

۱۵۱

بۆھموكەسىك، وایان ھیناۋە

دەنىو كەراسى، خۆپ/چۆن پیاۋە

* * *

۱۵۲

كى دەنكەجۆى شای، لەموچەو پەرات

خواردبىتى و دەبى، بى خۆى لەسان دات

* * *

۱۵۳

زۆرىش نەزان بى، ھەموكەس بۆخۆى

باشتر دەزانى، قوبلەى مالى خۆى

* * *

۱۵۴

ھەولى بۆپكى و، كارى خۆيەتى

كى قەدرى چۆن بى، بە دەست خۆيەتى

* * *

۱۵۵

ھەركەسى كەردى، ناھەزەپەستى

بەشى سەرشۆپە، دىنى شەكستى

* * *

۱۵۶

دەى ھەركەسە، كۆپى، بابى خۆيەتى

ھۆمۇرجار جەرەش، دەى كۆكۆيەتى

* * *

۱۵۷

وھەكۆزۆكەسان، وای لى دەزانم

كى كەرىپۈنە مەنىش، بۆنە و كورتانم

* * *

۱۵۸

۱۵۱

۱۵۲

ھەركەس دەكەراسى

خۆى دا پیاۋە

ھەركەس دەنكەجۆيەكى

پاشاى خواردوۋە

ھەركەس قوبلەى مائە خۆى

بۆخۆى دەزانى

ھەركەس قەدرى خۆى

بە خۆيەتى

ھەركەس كەردى بېگانە پەرەستى

عاقىبەت دىنى شەكستى

ھەركەس كۆپى

بابى خۆيەتى

ھەركەس كەرىپ

نە مەنىش كورتانم

هه ركه س له لای ناوړی بی

پریشکی ده په ریتۍ

۱۵۹

هه ركه سه نانیکي

ده خواله به ختی خوی

۱۶۰

هه ركه س هه ركه سه

“ “

۱۶۱

هه ركه سه بوکاریکي

دروست کراوه

۱۶۲

ئی خویه تی

“ “

(۱۸)

هه ركه سه پالنه وانی

کاری خویه تی

۱۶۳

هه ركه سه ته پشویه كي پینه

بولای خوی ده تاشی

۱۶۴

هه ركه سه ، ته عریفی

شتی خوی ده کا

هه ركه سئ له لای، ناوړی بی بزانی

ده سوتۍ یه قین، به رگیش وگیانی

* * *

ئوه ی نانی بخوا، نه وكه س هه ریو خوی

له به ختی وده نا، له بی به ختی خوی

* * *

هه ركه س هه ركه سه، بی گوره ومه زنن

ویك ده پزن ده لای، یانیتری ویزنن

* * *

خواکی خولقاندوه، گیانی پی دراوه

هه ركه س فکری بو، کاریك پونراوه

* * *

هه ركه س بیگانه، بکرووه خویش

نه دابه سه ردا، هه روده سستی ویش

* * *

نابی بلای بیکار، هات وچویه تی

هه ركه س پالنه وان، کاری خویه تی

* * *

هه ركه س لیړه بی، یانیندر قاشی

ته پشوی به ده سته، بوخوی ده تاشی

* * *

کۍ چاره پښه بی، زه ممی خوی ده کات

هه ركه س ته عریفی، مالی خوی ده کات

* * *

۱۶۵

هه ركه سه شتيكي هه ركه س چى بيرى، بوى بكرېته وه
لى دوه شېته وه ده بى هه ركه وى، لى بوه شېته وه

* * *

۱۶۶

هه ركه سيكي به هيواى كاسه به هيواى كاسه، بى وهاوسايه تى
جيرانه تى بى به برسيابه تى ده نوى ده بى شه وى بنوى، به برسيابه تى

* * *

۱۶۷

نه وى خه را پى بكوژى خه لگى له به لاي خه را پى ده كوژى و، زورده بن په زگار
نه ویش له عه زابى خواى نه جات ددها نه ویش له عازاب، نه وخواى كردگار

* * *

۱۶۸

هه رگرانيك به ريكي هه يه خو هه رگرانيه ك، به ريكيان هه يه
هه رزانيش مده ريكي هه يه هه رزانيه كى ویش، مده ريكي هه يه

* * *

۱۶۹

هه رگونه ي په نگ و قاچكه كه ش، باليكترچوى بى
بوئى خوى لى دى بوئى خوى لى دى، جاكول له كوى بى

* * *

۱۷۰

هه رماله ي قانونيكي هه يه هه رماله ي مال بى، گه وريكي هه يه
بوخوى قانون و، نه زميكي هه يه “ “

* * *

۱۷۱

هه مردنه وه هه مردنه و به كه س، چارى نه كراوه
چى دمه ن نايه نوره بېرى وپاش قول، له كه س نه دراوه

* * *

۱۷۲

هه رمويك له به رازى كى بى فكرى واى، نه كرد بېته وه

بهره رموځکى، لى به ريټه وه	بيټه وه
* * *	۱۷۳
نه وکسه ی ناوا، پاست وپوه ردي	هه رمه ردي
بووی بى فره و، له بن وسه به ردي	به ردي
* * *	۱۷۴
هرمیزه به سر، چووه ودي تراوه	هه رمیزه به سر
بوله چکى به سر، ريټى بوکي شراوه	چووه بولای له چک به سر
* * *	۱۷۵
هينده ی ده زانیت، بى وه سه رپه ی	هه روه سر
ئاگا دارنیه تا، ده چته نيوشه ی	ده په ی
* * *	۱۷۶
هه راگيدرسه ن، نيه له چ زمانى	هه رگيدرسه ن.
له تورکى و فارسى ش، که س نيه بيزانى	ده تورکيه دانيه
ده ته هوى که ريم، بى لى بستينى	مه نذورت نه ويه
بيکە ی به سوغره و، بوخوى کيشانى	که رکه م لى بستينى
* * *	۱۷۸
ده ی هه روا له دلان، خوښ ديت ويزانه	هه روا له دلان
حورمه ته وهه روه ک، قه دروپيزانه	خوښ دى
* * *	۱۷۹
باشارى ناکه ی، هه ريگرى جه نه ی	هه روايه
بى فکره ده ی با، زورشل بى جه نه ی	““
* * *	۱۸۰
هه روه وايه که و، نه وه ی ده يزانى	هه روه وايه که ديزانى

سوئسكه ييه وه وای، جانی بنی جانی

* * *

نه وه وه سبازیه ش، خو بۆمه وه سیه

گه وادبۆفیلی و، ده هۆی ته ره سیه

* * *

ئیک هاتوه وچیشته و، شۆرباولی نه ره

می ترکه چک و قاپ، پیزده رتی که ره

سی هم هات وچۆ، ده روژدوسه ر

جی میوان ده لی و، به خیره یته ره

* * *

هه زاران فکروه، ئاواى ئونیايه

دیته پیش بۆپیاو، نه له م ئونیايه

* * *

ده ی هه زارئاو، هه رلی قه ومانه

به لکول وتمان لی، لادازه مانه

* * *

که وتمه نیومه زار، یاچه نده هه زاریک

لیشم بزبون، گشت گوندوشاریک

* * *

وه کوو له خۆتی، وه دورخه ی هۆره

هه زار دۆست که مه وه و بوژمنیک زۆره

* * *

تا کوئه وکاره ی، جی به جی بکه ی بۆم

ئه ویش سوئسکه یی یه

۱۸۱

هه ره وه سی بۆنه قه سی

هه رگه وادی بۆته ره سی

۱۸۲

هه ریه که ی

کاریکی ده گهن

“ “

“ “

۱۸۳

هه زارئاواى ئونیايه

“ “

۱۸۴

هه زارئاواى

ئونیايه

۱۸۵

هه زار

به هه زاریکه

۱۸۶

هه زار دۆست که مه وه

دوژمنیک زۆره

۱۸۷

هه زار کلاو

- به بايه كي دادم روا سه ت كلاويه باي، ده روا بابي خوم
۱۸۸ * * *
- هه زاروتن هه زاران وه عدهو، قول وبه ليتني
به گردموهيك نيه كرده وهی نه بي، پوشي ناهيتني
۱۸۹ * * *
- هه زاري وهك من وتوديهاته سه تي وهك من و، وهك توپي ناوي
سه رئاوي وبه تيناوايه تين دينيته وه ده نباته كانيه و، نانداتي ناوي
۱۹۰ * * *
- هه شت بي له مشت بي هه روا داندراره و، ياهيچ بوي نه بي
نهك نوي وبه بي هه شت بيت وله مشت، نهك توبي ونه بي
۱۹۱ * * *
- ههق به هه قدار نهكه ركوهق بي، بابگابه هه قدار
بهش به بهشدار ياكه بهش بكرئ، نه و جار بويه شدار
۱۹۲ * * *
- ههق به ههق نهكه ربمده ني، وهكوياساوهق
نانيكي روق دهی باده سكه وتم، بي نانيكي روق
۱۹۳ * * *
- ههقت به خواي ههقي توو، نوره غده بويه
نه غده خوشي وپيگه نين، دهی هه ربوتويه
۱۹۴ * * *
- ههق بي هه قدارم بييري بوبكه ووه، ههق بي هه قدارم
زوري زوردارم بي بويي زوريه ش، بوقوم زوردارم
۱۹۵ * * *

ئەۋەش ھەرھەقى، خۇمە خالە دەى	ھەقى خۇمە
زانىم زۆزانى، زۆيىكى وئىمدە دەى	“ “
* * *	۱۹۶
دەتبەم بۇسۇغرى، خۇۋكەرى بۇزى	ھەتتۇزە تۇزى
باكم نىلەتۇۋ، ھەلتۇزە تۇزى	پى ئاۋى
* * *	۱۹۷
ھەلۋامە لۋابلى، شىرىن بى زارت	ھەلۋا ھەلۋا زارشىرىن
ھەرلەۋىتگەش، باپىك بى كارت	“ “
* * *	۱۹۸
ھەردىم ھەلىكوت، بۇسەركارۋانى	ھەلىكوتە
بى ۋەى تىى فكىرى، يان لى بىروانى	سەركارۋانى
* * *	۱۹۹
ھەرھەلى ئەگەر، ھات كەۋتە دەستى	ھەل ئەدەست خۇمە دە
لەدەست خۇينە دەى، پىك دى مەبەستى	“ “
* * *	۲۰۰
ھەلمەت كاسەكەن، ۋامىرشى دىنى	ھەلمەتە كاسە
بى شەك سەرى خۇى، ھەرىپى دەشكىنى	“ “
* * *	۲۰۱
نەكەى ۋەرىگىرى، ھەلۋاى سەرىنجى	ھەلۋاى سەرىنجى ؟
خاتىرت باش دەگىرم، گوى مىترەقنىجى	گوى مىترەقنىجى
* * *	۲۰۲
بەغارە لائىن ۋ، ھەرىبە نەگە نەگ	ھەلەنگ ھەنگ
لەشىرتى پەرىن، چوینە دەس پەلەنگ	لەشىردەرجوین كەۋتەنە پەلەنگ

لټی جوئ بېټوه، خوټه ویستی خوئ	هه ټه سونه ی هیټاوه ته وه	۲۰۳
بټه ټه وسونه ی، هیټا بټوه بټی	“ “	
* * *		۲۰۴
ټه وه ټه وپه ټه و، وابه تالوکه ی	هه ټه وپه ټه	
واژوده چیه وه، خه ریکی چ بکه ی	“ “	
* * *		۲۰۵
وهك پیټشو وایه و، هه رټه وپاسه یه	هه مان ناش و	
ټه وټاشه ی خواردت، هه رله وکاسه یه	هه مان کاسه یه	
* * *		۲۰۶
هه مبانه ی بنی، کون بی پیټم وایی	هه مبانه کون بی	
جه والی تی بکه ی، خوټوت پرټابی	جه والی تی که ی پرټابی	
* * *		۲۰۷
کواله هه مبانه ی، ټه منم به زیوم	هه مبانه نامکوژئ	
ټی نیټوه مبانه ی، جه رگی بریوم	ټی نیټوه مبانه ی ده کوژئ	
* * *		۲۰۸
هه مټوکه ی دویټنیو، به کارت نایه	هه مټو به کار نایه	
هه مه وی هیټه و، تاکو بیټم وایه	هه مه، به کار دی	
* * *		۲۰۹
هاتو ته پیټشمان، ده چم زیاره ته	هه م زیاره ت	
که ل وپه ل دیټم و، وهك توجاره ته	وهه م توجاره ت	
* * *		۲۱۰
هاتوه تالوکه و، زوټوټوټو ده وی	هه م وټوټو ده وی	

هم له لای دیکه ش، سابونی دهوئ

* * *

هم سابونی دهوئ

۲۱۱

جاخوله عل بان، هرچی هه یو به رد

نرخى ئه وله علش، ده بو. وه کوبه رد

* * *

هه موبه رد. له عل بان قیمة تی

له علش وکوبه ردی ده بو

۲۱۲

به نوینانه وه، بچی گشتی گیانت

تی که لاوین لیت، چیشت وبه یانت

* * *

هه موبه ندهنت

به نوینانه وه چی

۲۱۳

خوارد بایان هه مو، بالداریک هه نجیر

بی به شیان ده کرد، باغه وانی پیر

* * *

هه مو ته یر هه نجیری خوارد بیا

به شی باغه وانی نه ده ما

۲۰۱۴

چی به دلت داهات، بو کردنی نابی

هه مو دار بوده ست، پی گرتنی نابی

* * *

هه مو دار بوده ست

پی گرتنی نابی

۲۱۵

نه و بو عا و نر زای، نی نه وړ وړ وای

هه ریو ئا مینی و، پی دی کوتای

* * *

هه مو دوعا بؤئا مینین

“ “

۲۱۶

چی ده عبای هه نه، له وده وروناوه

هه موم گرتو ونه، هه رشا و نه ماوه

* * *

هه مو دعبام گرتون

نوروی شاویه

۲۱۷

دهی خوگشت پوژئی، که لی مل قهوی

نامرئو جه نده کی، وه عه رزی بکوی

خوت تیتر که وته سه ل، ده ناخوتازه ش

هه مو پوژئی که ن نامرئ

کفته به شاییه کی

“ “

كفتەى بەشاي يەك، وە دەست ناكەوى	“ “	
* * *		۲۱۹
مەرپىڭايە بېرۇى، ئە بە ونىشانەى	ھەمورپىڭا دەچتە وە بانەى	
لىى بى خەيال بە و، دەچتە وە بانەى	“ “	
* * *		۲۲۰
مەرسەرە وژىرەك، پىپى دادەچپە خوار	ھەموسەرە وژىرەك	
نۆرەى ھە ورازىە و، بۆتۆبۆپىبوار	ھە ورازىكىيان ھە يە	
* * *		۲۲۱
ھەموسىرپىكىش، بە دۇستى مەلى	ھەموسىرپىكت	
نىوانوتىك چى، پاستىت لى دەلى	بە دۇستى مەلى	
* * *		۲۲۲
دەلىم نوركە وە، زوتىش لە داوى	ھەموشت	
ھەموشت نابى، بە ئىشتىي پىاوى	بە ئىشتىي خوت نابى	
* * *		۲۲۳
گوترا وە دەلىن، ھەموشت بە خوى	ھەموشت بە خوى	
خويش بى بە ماناى، وەك بۆتۆبلىوى	خويش بە مانا	
ھەموشتىك بە خوى، خوى وخوى چىژى	يان “	
خويش لە پى ئوسول، ئەك ھەمپىژى	“ “	
* * *		۲۲۵
گويم بۆكلۆركەى، ھالى بە بزانە	ھەموشت پاشى	
پاشى فىرىونى، شت زۆرھاسانە	فىرىونى ھاسانە	
* * *		۲۲۶
ھەموشتى ئەگەر، واپىرى بىكەى بوى	ھەموشت دەشتە وە	

سەر. رښه زى خوى ده چيته وه سهر، پنچ وکولکى خوى

* * *

۲۲۷

هه موشتيش بؤتؤ، نه گهره سانه هه موشتيش

ده کرى بيان که يه، بيانويه هانه ده کريته به هانه

* * *

۲۲۸

هه موشتيك ده باريكى هه موشتيك ده باريكى

زولم ئه ستوريه، ده ناپيكي داده پسي زولم ده نه ستوري دا

* * *

۲۲۹

دونيپاك گهرام، بي هراوي دهنگ هه موشتيك ديوه

نه مدى كيروگوني، به نه گوله وزهنگ كيروگوني زهنگوله دارنه بي

* * *

۲۳۰

زورشتيش ده کرى، وهك چاولي کرى هه موشتيك

بي وهى قازانچ و، به مرهى لي بهرى چاولي کهره

* * *

۲۳۱

چي ويستت له پوي، وادهويه لي ينى هه موشتي له پوي وادهنه وستي

پاست ودرست نه بي، چي بؤي ده مي ينى واده بپي چي نه وستي

* * *

۲۳۲

هه موشه ويى ههر، وهك نه وهل شه وي هه موشه ويى

گؤره وشاريدريت، له جياتى شه وي شه وي نه وي يى

* * *

۲۳۳

هه موشتيك ده کهى، ده گهل نه يارى هه موکاريكى

ههرپيك هاتنه وه، خه جالات بارى ده گهل نه يارى مه که

* * *

۲۳۴

ھەموكارىڭ ئەۋەتكەي

ھەركارى ئەگەر، دەستى پى دەكەي

زەھمەتە

ئەۋلەتۈزۈرى، فەكرى لى دەكەي

* * *

۲۳۵

ھەموكارىڭ

گۈلۈنگ وزەنگىشى، دەستى كرابى

بۆيەرەن نابى

بۆيەرەن ھەمو، كارىڭ ھەرنابى

* * *

۲۳۶

ھەموكونىڭ، بۆدەست

دەبى خۆزورجوان، بىرى لەخۇبەي

تىرۈكردنى نابى

ھەموكونىڭ نابى، دەستى تىرۈبەي

* * *

۲۳۷

ھەموكەس بىكادەنگى

ھەموكەسىكىش، بىت وىكادەنگى

ئەتۈپچۈن بىزىنگى

خۇمەلاس كەوتۇ، بچۈن بىزەنگى

* * *

۲۳۸

ھەموكەس خۇي بەزىردەزانى و

ھەموكەسىك خۇي، بەزىردەزانى

مىنداللىشى جوان تەعرىف دەكا

مىنداللىش بەجوان، پىك ولى زانى

* * *

۲۳۹

ھەموكەس نانى خۇش دەۋى

دەي خۇھەموكەس، نانىان خۇش دەۋى

گاۋان بۆلەسەردى دادەنىيە

گاۋان سەردىل بۇ، دايدەنى و شەۋى

* * *

۲۴۰

ھەموگۈزىڭ خەۋو

ھەموگۈزىڭ خەۋو، ھەروالەپىزى

ھەموخىكىش گۈزىنىيە

چ خىكىت دىتوۋە، بىن بەگۈزى

* * *

۲۴۱

ھەموگىيانى پى دەكەنى

بەچاۋدەبىنرى و، كەمىك لەدىيانى

پى دەكەنەن چۈن، ھەرھەموگىيانى

“

“

۲۴۲	* * *	هه موگيانى جوئ	چا بوودوايى هات، فكري نه ولاشم
۲۴۳	* * *	جوئ ده لئى باشم	گشت گيانى جوئ جوئ، ده لئى من باشم
۲۴۴	* * *	هه مون	گياى مردنيينه خو، ئيمه ش هه مومان
۲۴۵	* * *	گياى مردنين	ديارى كراوه چيه، له درهنگ وزومان
۲۴۶	* * *	هه مو ولاتم سهنگ و	سهنگ وسوژنم دان، ته واوى ولاتى
۲۴۷	* * *	سوژن دا	چ بووه چى لئى هات، بوليتن بووه قاتى
۲۴۸	* * *	هه م ولاغه و	سواري بى ويوكوئ، ده لى باشه ولاغه
۲۴۹	* * *	هه م چولاغه	چى به سه رها تووه، چى بووه وچولاغه
۲۵۰	* * *	هه مو. وان ليرو	توخا تو زين بى و، منيش وه كه م م
۲۵۱	* * *	هه رمن كه م	هه موان وان ليرو، ته نيامن كه م
۲۵۲	* * *	هه م ئيشه گه و	دانيشيه سه رى و، ده لئى دوشه گه
۲۵۳	* * *	هه م دوشه گه	سوار بى وليئى خو پى، ده لئى ئيشه گه
۲۵۴	* * *	هه م سه م سه م سه م سه م سه م	هه م سه م سه م سه م سه م سه م سه م
۲۵۵	* * *	كاريله قه ت هه ئه م سه	كاره جوانه كه م، نابى تو هه ستي
۲۵۶	* * *	هه ئه ستي گورگت ده خوا	سيلاوئى ده تبا، نه گه ر دانيشى
۲۵۷	* * *	دانيش ناوت ده با	گورگه شين دنا، ده تخوا خو هه ستي

* * *

۲۵۰

هه ناسه ی ساردهو، به بئ جیش ماوه

هه ناسه سارده

داوی گه وره تریش، بؤی داناوماوه

“ “

* * *

۲۵۱

کابرایه کی دی، بئ هه نگوینی بخوات

هه نگوین ئیکی دی بیخوا

بؤمیش بئ به دم و، چاوی من وه بدات

بؤمیش به سه روسوکتی من ودا

* * *

۲۵۲

جا پزوم له گه ل، نه ووه زع و حاله

هه نگوینم به زاری تاله

هه نگوینی شیرنم، به زاری تاله

“ “

گویت لیتمه و دایمی، هه رئا هوناله

“ “

به زارم شه کرو، هه نگوینیش تاله

“ “

* * *

۲۵۴

زقوولی عه یبه و، هه وای والی بدهن

هه نگوین نیه

خوتقه نگوین نی، قامکیکولی بدهن

قامکیکی لی دهن

* * *

۲۵۵

هه نگوینه وده نیو، پیستی سه ی دایه

هه نگوینه و

ده رنایه وه عزیت، ده روابه زایه

ده نیو پیستی سه ی دایه

* * *

۲۵۶

نه به و میشه زله ی، پیی ده لئ سه ره نگ

هه نگوینی ده خوا

توخیرت هه رنیه و، نابی شه پت بی

هه نگوینی نا کا

به لئ هه نگوینی، نا که ی دیی ده خوی

پیوه ددهات و

له جیات پیوه دان، به هره و به رت بی

شلوغیه ش ده کا

* * *

۲۵۷

ههنگوينيڭ وايەو، بى ھەراوكيشە	ههنگوينيڭى
پاكەو. زۆر خاويىن، بى ميووميشە	بى ميشە
* * *	۲۵۸
كىت ديون ھەروا، ئىفادە ھەوای	ھەوای لەقەدەر
زۆرتىرى وئاوا، لەمىزان كەوای	كەوای نىيە
* * *	۲۵۹
ھەوارمان كىچى، ھەلىنان دەپۆم	ھەوارم
ئەوجارو گويىزم، بارگە وينەى خۆم	كىچى ھەلىناو
* * *	۱۶۰
ھەورت دى پايدا، چويۆشارەزور	ھەورچويۆشارەزور
تۆبچۇلاقانت، بىتخەنىو تەندور	پى بنى ناوتەندور
* * *	۲۶۱
ھەورن. پۆيشتون، ئىتريۆپاۋە	ھەورلواپۆپاۋە
چ بوەئە ھەينەم، بۆلە دوامالوۋە	۰ ھەنى منيان ھەلاۋە
* * *	۲۶۲
ھەواتارىكەو، تىنۆك بوۋە ھەورە	ھەورە
گورگە شىن دەم، ۋەلمبۆزى چەورە	دەمى گورگى چەورە
* * *	۲۶۳
ئىۋاران ئەگەر، دىتت ھەورى سور	ھەورە سورە
سېجەينان بېق، بۆرىگەى زۆردور	باران دورە
* * *	۲۶۴
لەگەل ناخالىان، ياتىڭ ھالاۋە	ھەوسارى دامالوۋە
ئەى ھەوسارەكەى، بۆچ دامالوۋە	““ ““

* * *

۲۶۵

هه وئ دايه بهر کوژه

هه وئ کي هه روا، دايه بهر کوژه

له ترکه ن وابورژه

ترکه ن پي و ابو، لای نوژره پوژه

* * *

۲۶۶

هه وئ گشت وهه وئ مشت

جورئ پيکه وتن، هه رد له سه رپشت

به دورئويان شيرئ کوشت

ئه م دورئويانه، چون شيرئکيان کوشت

* * *

۲۶۷

هه وئ له داخی هه وئ

هه وئ له داخی، ئه وهه وئ کي تر

ئه خوامه ئي يازور تریش خوي

دومه ني خوي خوارد، ياتوبلي زير

* * *

۲۶۸

هه وئيه تيم

هه وئيه تيشم، هاتون لي ده کهن

لي ده کهن

کيچه ل پيچه لي، ديشم پي ده کهن

* * *

۲۶۹

هه ي جوشه جوشه

به سيه تي جوش و، ئه وگورده وکيشه

يانوکه ته شيه ياکلکه دريشه

نوکه ته شيکه و، يان کلکه دريشه

* * *

۲۷۰

هه ي داد هه ي بي داد

هه ي دادمه يبي داد، ئه ي ئه هلي خيران

گوران يکي فولکلوريه و

که وتومه به يني، مانگ وئ ستيران

به ده سکاريه وه

گردونه ومروژ، به سه رکردنه وه ي

“ “

ريویش پاوده کات، له پاوگه ي شيران

* * *

۲۷۲

هه يدييان

هه يدييان لي کرد، زاني چ باسه

کردئ

قولي دانه يهت، بؤده وري کاسه

۲۷۲	* * *	هیچ به هیچ	هیچ به هیچ ناکهین، توش ده بی بزانی
۲۷۴	* * *	هیچت تیدا	چون بؤمن له جیتی، خزمی وکه سانی
۲۷۵	* * *	نه هیشته وه	به م کی شنه وه راو، هاتن وچوته وه
۲۷۶	* * *	هیچی تن ناگات	ده ی هیچت تیدا، نه هیشتوته وه
۲۷۷	* * *	هیچ شتیک بی	له که م تازو ریش، هیچی تن ناگات
۲۷۸	* * *	هیچت نیه	ده ی چانیه ناچی، خه راتری ناگات
۲۷۹	* * *	هیچ کهس بی	تا کوئه وړوژده ی، هاتووه رابردوه
۲۸۰	* * *	نه جهل نامری	هیچ کهس بی نه جهل، نامری نه مردوه
۲۷۹	* * *	هیچ گوتیک بی درونیه	چ گولم نه دیون، گول بی وبی دپوو
۲۷۹	* * *	هیچ نه جیحلی عه یب نیه	خوشه ویستیک بی، به ینی نه من وتوو
۲۸۰	* * *	هیچی لی حالی نیه	چس لی حالی نیه، نه له م دونیا یه

چی بۆلّی دهلّی، هرله م بریایه

* * *

“ “

۲۸۱

حاشاریشی بدهی، پون ده کرتیه وه

هیچ شت کواله خوای، ناشیرتیه وه

* * *

هیچ له خوای

ناشیرتیه وه

۲۸۲

گه وری لی نه بری، یاره بی هیچ مال

نه شیویت لییان، زیان و مال و حال

* * *

هیچ مائیک بی گه ورنه بی

“ “

۲۸۳

هیچمان نه گوتوه، نه وهی به درۆبی

چوکه ی تیدابیت، نه وخاتری تۆبی

* * *

هیچمان

به درۆنه گوتوه

۲۸۴

ئاوایک بیتن و، نه تۆش پیت خوش بی

لیتره هیچی منه و، باهیچی تۆش بی

* * *

هیچی من وهیچی تۆ

“ “

۲۸۵

هیزه م داناوچوم، بۆم پرپیته وه

کابان چلیسمان، بیللیسته وه

* * *

هیزه یای بولیس

که ییانوی چلیس

۲۸۶

خۆنه ییزانیبوو، مشکیش به باشی

هه مبانه بۆریان، بردبۆوه ئاشی

* * *

هیشتامشک نه ییزانیوه

هه مبانه چۆته ئاشی

۲۸۷

جاکوامیچ حال و، وه زعیکی ماوه

هیللانه ی دیشی، شیلوله پماوه

* * *

هیللانه ی لی شیواوه

“ “

۲۸۸

- ھېلىكەي كەراس پەش، ھېلىكەي داناۋە
جېقنەي مل بەھەش
۲۸۹
- چوبۆكەراس پەش، ھېلىكەي داناۋە
مل بەھەش تەنيا، جېقنەي بۆماۋە
* * *
- ھېلىكە ئەقەلى نادىرى
ھەرىستاتۆبۆۋ، خۆت نەكەي مەحتەل
كواكى دەتوانى، بەدى ھېلىكەي قەل
* * *
- ھېلىكە وپۇنى بۆكەرى ئى نىي
دەچى ھېلىكە وپۇن، بۆكەرى دەنى
پېش ھەموشىتىكى، كەرگۈيى تى دەنى
* * *
- ھېمەت وبەرمەكتى
دەك ھېمەت وبەركەتى حازىرى
چاكەولەجاران، تۆرىش چاتىرى
* * *
- ھېندە تەمبەلە
ئەگەر يەبىرو، فەكرى مەن دەكەي
ھېندە تەمبەلەي، لەخۆت بارنەكەي
* * *
- ھېندە خەراپىيان
خۆلادەي نەخەي، خۆپە داۋمەۋە
ھېندە شىيان خەراپ، نەپىچاۋمەۋە
* * *
- ھېندە پراۋەستام
گىيام ئەبن لاقى شىن بو
ھېندە پراۋەستام، ھەرلە ژورودەر
گىيا شىن بولەژىر، لاقم ھاتنەدەر
* * *
- ھېندە
ئەرەندەش خۆقەت، فوناكالەدۆي
پېت خۆش بوبى نان، دوجامى لىبىخۆي
فولەدۆي ناكات

	۲۹۶	* * *
هينده قه رزی بکه	گوئ دیرسی ریگات، بۆده کریتیه وه	
بۆت بدریتیه وه	هينده قه رزی بکه ی، بۆت بدریتیه وه	
	۲۹۷	* * *
هينده له سه رموه مه پوانه	هينده مه پوانه، له بلیندوبه رزان	
بانه که ویه خواری	نه که بکه ویه نیو، که لئین وده رزان	
	۲۹۸	* * *
هينده ی	خۆ هينده ی نه ما، به حالانیه وه	
به حالانه وه نه ماوه	تیش په رین له لای، مام خالانیه وه	
	۲۹۹	* * *
هينده ی شای	ئه وه نده ی فکرو، شای به بابی	
به بابی نه بوو	نه بوو یا تو بیلای، ده بیریان دابی	
	۳۰۰	* * *
هينده ی	تۆ نابۆ هينده ش، قولی تی بگری	
قول تی مه گره	تیک چیت و پنگه ی، کاری تۆ بگری	
	۳۰۱	* * *
هينده ی بار لینی	بۆ کرده وه ی باش، ریت لی ناگیرئ	
پیی هه لیکیرئ	هينده ی بارلی نی، تاپیی هه لگیرئ	
	۳۰۲	* * *
هينده ی تر	دور بیت له ریتزی، بابی و خاله وه	
هاله لای ماله وه	هينده ی تریش ها، له لای ماله وه	
	۳۰۴	* * *

(بی) یتی

بی یانه للامی و، دایمیش هه ی له بیر

له زانیین ده یکه ی، لاو. ژۆردلی بیر

* * *

۱

تۆبلی یانه للاو، میوام تۆی یامه ق

یا لالا جه ق

بکه ویه سه رسنده، گل به ردی په ق په ق

له جیگای په ق

* * *

۲

داوامه وده لیم، یا لالا هورمان

یا لالا هورمان

بکه ومه سه رکایه، خه یان وخه رمان

له جیی نه رمان

* * *

۳

هاواروه به رتوو، بابوی قه تارم

یا بابه قه تار

نه یه ی له هانام، تیك چونه کارم

“““

* * *

۴

یانه لالا هاوار، یا بابه گوپ گوپ

یا بابه گوپ گوپ

هاتوم بۆلینگئی، یانه جفتی کوپ

هاتومه بۆجفتی کوپ

* * *

۵

یا بارکه ن بپۆن، ده رکه ون لیتره

یا. بارکه ن یا حازرین

یا وه رنی به راز، کوشتنی زۆرخیره

بۆیه راز کوشتنی

* * *

۶

هاتوم که میکم، دهنی وهیمه ت بی

یا به هییمه ت

ده ناپی ویستمه و، بابه قییمه ت بی

یا به قییمه ت

* * *

۷

ئه وه ی تۆبزانن، یه قین خه رئه بی

یا خه رئه بی

- ياخواهونى خهړنه بى دى بانه ونه بى، خاوه ن خهړنه بى
۸
ياخه لاته و بوم هاتوه وپيتموا، بى ههړخه لاته
يان به راته يان به راته وديا، رى پوژمه لاته
۹
ياده خه وى دام و ياده خه وى دام، وايان داناوه
ياده ناولى دام يان دهناجيگام، حه مامه وئاوه
۱۰
ياده بى بوخوت خانويكت هه بى بوخوت خانويكى، سازكه ي تاجه ن سال
ياده گه ل سا حيب مان بيه ي ياده بى بسازيى، له گه ل خاوه ن مال
۱۱
ياده بيته خانى خانان ياريك وجوان بيت، وهك خانى خانان
ياده بيته توzy بانان ياتيک وپيک چيت، وهك توzy بانان
۱۲
ياده بيته شارى شوانان ياوهك شاره كى، شوانانى لى دى
يان نه بى به باسكى بانان ياوه كوخله كى، مال نيانى لى دى
۱۳
يارباقي سوحيه ت باقى دى بابمي تنه وه، ليړه يارباقي
“ “ ههردوپيکه وهن، قسه وياس باقى
۱۴
يارله ريوه ياري خوببينم و، دى باله جيوه
يان له جيوه وه عده ي هاتنى بدا، بابى له ريوه
۱۵

- يارلە شاھۇۋ يارم لە باسك و، تيرەگى شاھۇۋ
دۆست لە پاھۇۋ دۆستم بۆلەم بى، ياھەرلە پاھۇۋ
۱۶ * * *
- يارەبى خواھالان ياخواخواھالان، نەگۆپى لەكەس
لەكەس نەگۆپى لەپىرويان ئەو، كەسانى بى كەس
۱۷ * * *
- يارى منى درىمن يارى منى لەنىۋ، توركان وپۇمى
پېش منى بادورتىش بى، ھەرلەكنە خۇمى
۱۸ * * *
- ياز دەبىزىن دواز دەتەگە ياز دەسەرىزىن، دواز دەمىن تەگە
سىز دەشوانە چار دەسەگە سىز دەيان شوانە، ھى چار دەى سەگە
۱۹ * * *
- ياسىنى دەگۈنى چى كراو دەى بۆ، واخۇت پىك دىنى
كەرى دادە خوۋنى ياسىنى دەگۈنى، كەردادە بخوۋنى
۲۰ * * *
- ياشىخە لەنىۋئە وباس و، قسە وبەيتانە
يان شەيتانە ئەو ەم يان شىخە و، دەناشەيتانە
۲۱ * * *
- ياغومر كى بىمىنى و دەى غومرە بىزانىن، تاپۇۋى دواىى
كى بىمىنى كى بىمىنى وبەكىش، دىتنن كۆتايى
۲۲ * * *
- ياقسەتە ونسىب قسە تە وكوانى، بۆچىە وبۆكىيە
“ “ دەيدەن بەمن وتۆ، داخوائە وجىيە

۲۳

ياگان دئ

يان گال دئ ئاخري، ديسان ياپه مؤ

يان په مؤ

فه رقى پي ناکا، جومعه بي وشه مؤ

۲۴

ياله گهل بوکي گه وره مالان

ياله گهل بوکي، گه وره مالان به

ياله گهل ژني مالداران

يان له گهل ژنه ي، مام وخالان به

۲۵

يان چاره که

پسپوري وده ي، تو، دهر دم چاره بکه

يان پاره که

يان به شيري برت، جهرگم پاره بکه

۲۶

ياني نه منيش هم

هات خوي نيشان دا، جازوربيت وکه م

““

““

ياني بم بينن و، جاخوئه منيش هم

۲۷

ياومره پردئ

يان به پرديدا، يان له بازگه که

ياومره بازئ

وهرنه نه و به رهي، کيشه ي سازمه که

۲۸

يه خه ي خوشت

له گهل توپاک نين، يه خه و به روي خوت

دهگهل ت پاک نيه

دا وده نينه وهو، هه رپوژو شه بوت

۲۹

يه زده دورموگه زني زیکه

ده لئين پازدي دا، له يه زدي چل گه ز

““

““

باشه يه زده دوره، هانئ نه وه ت گه ز

۳۰

يه که بويه کي

يه که بويه کي بکا، لئي دلگيرنه بي

دهكا بابيكانه يكات، چيو ده سگيرده بي

* * *

۳۱

يهك جه م و ليى كۆببنه وه، يهك جه م و دو مۆل

ليى نابى بمينى، خاك وتوزوخۆل دو مۆل

* * *

۳۲

يهك ده يگوت و مره خه نيت كه م يهك ده يگوت و مره خه نيت كه م

ده يگوت نه ورؤ ناسبه ينى ده يگوت نه ورؤ ناسبه ينى

* * *

۳۳

يهك سالتوكيك هات، پوي كرده نيومال يهك سالتوكيك هات، پوي كرده نيومال

زويكى فريوى دان، سى سالتو دوسال دوسالنه فريودا

* * *

۳۴

تيكيك سهرى دلى، ديشى ونه خوشه يهك سهرى دلى، ديشى

تيك دهرى قينكى، ده كوتى سهر خوشه يهكيش دهرى قينكى ديشى

* * *

۳۵

فرقى نيه جومعه و، يهك شه مؤشه مه يهك كه مه و دو خه مه

يهك كه مه و دو خه مه، سى خاترجه مه سى خاترجه مه

* * *

۳۶

ده برؤيهك و دووى، نه و جارلى مه كه يهك و دووى

وه كو كاره كى، پيشوى لى مه كه لى مه كه

* * *

۳۷

يهك نه يوت واى گونم يهك نه يوت واى گونم

نه و ده يوت پيستر، ده گه لى ان كردم يهك نه يوت له توبه تر منم

* * *

۳۸

یه کی نه مریو یه کیك خه ريك بو، دهرده چوگیانی

یه کی ترجیی نه گری یه ده یگو یسته وه، زوده زگیرانی

* * *

۳۹

یه کی نه م که نه پاشورمه و یه کی نه م که نه پاشور

نه می تروه کی، نه و بو وه به سه رشور نه می تروه کی، نه و بو وه به سه رشور

* * *

۴۰

یه کی بلی ودوان ببیسه که قسیکی ده کی، دوانیش ببیسه

نه وقسه و یاسه ش، وه ک ته ون وریسه نه وقسه و یاسه ش، وه ک ته ون وریسه

* * *

۴۱

یه کی گه وری مال بی نه شی نه شی نه وی بو، به گه وری مالی

به قهت هه موی مال، هوشی لی بهالی به قهت هه موی مال، هوشی لی بهالی

* * *

۴۲

یه کی نه مردن بو یه کی نه وئ ویش، خه ریکه ده مرئ

کی بی وکی نه بی، بی جینگه ی بگری کی بی وکی نه بی، بی جینگه ی بگری

* * *

۴۳

یه کیك به روروشتری نه ددی نه یده دی وشتری، ئاوا زیو. نه لام

ده لی شه وی دمرزی پیوه ده که م هاته و ته وی جیی، خولاسه ی که لام

بیم بۆت پیوه بکه م، دهرزیه که ت شه وی بیم بۆت پیوه بکه م، دهرزیه که ت شه وی

هه روابی به هاو، چیشم لیّت نه وی هه روابی به هاو، چیشم لیّت نه وی

* * *

۴۵

یه کیك گاری ده کا و یه کیکیان هاتووه، کارده کاماندوه

باره قه ئلا بو ئیکی دیکه یه نیوبانگ بو ئیکی، تریان ده رکروه

۴۶

لیزه دوهه مین کتیبیش ته و او بوو

ئەوچەندىپەندانەى كەماونەتەو.و.و.كوپاشكۆيەك دوايەرگەلمان
ئىخستونەتەو.و.و.روەك ئەوانى دىكانەى پىشتىر پىشكىشمان كىردنەو.و.

يېتى ئەلف

ئارپەى

ئى بۆتە جىرپە

ئاۋاي لى تىك دا،بى ھەست وخرپە

ئەویش جانارپەى،لى بوبە جىرپە

* * *

۱

ئاخىرمان

خىربى

لى پاپامەو،ھىواشمان وايە

ئاخىرمان خىربىت،لەم بۆزىروايە

* * *

۲

ئاغاش لەستۆى خۆم

كۆيخاش لەستۆى خۆم

ئاغاي دەبىنم،ناشمكالمۇ

كۆيخاگۆى لەمست،ھەرىپايى خۆمە

* * *

۳

ئالتى فېشەك

بۆخۆت سەلامەت

لەگەل دەرویش و،سوفى ومەلاكت

لەوئالتى فېشەك،بۆخۆت سەلامەت

* * *

۴

ئاۋىت بامەچوۋە

پىردى نامەردى

ئاۋىتبامەچوۋە،پىردى نامەردان

مىۋانى مەردان،ياپچۆن بەردان

* * *

۵

ئاۋىدەستى

ماچى دۆستى

ئاۋى بۆرەو،بەمستى دەستى

خۆشەو.كوماچ،لە كۆلمى دۆستى

* * *

۶

ئۆخەى

نەگرى كۆخەى

دەبەرتۆدەمرم،جوانكەلەم ئۆخەى

نەگرى ھەلامەت،پىشمىن وكۆخەى

- نەزەت مەرم دە بەرتۆدە مەرم، ئەزەزى تەرم
“ “
۷ پىيى پازى نەبىي، زۆرلەۋەي پىتر
* * * * * *
- نەسپەك ئەسپەك لەسەريان، داي تىكچويەۋە
نەسەريان داۋە لەكىۋى ومالتى، يان بەربويەۋە
۸ * * * * * *
- كەدەستى پىكردبەباي زىيانى زىيان بىت ئەگەر، ۋەزى زىستانى
نەچۆل دىزىنى ونە ئاۋەدانى ئاۋەدانى ويان، چۆلىش نازانى
۹ * * * * * *
- نەۋكىرەمە ترسەۋ ئەۋكىرە ترسەۋ، ھۆقۇ ۋەمەلەرزە
قۇۋەمەلەرزە ناكىرى كۈبۆكى پىك دى، بەم تۆۋتەرزە
۵ * * * * * *
- نەۋگۈۋەت نەۋگۈۋەت بەكەيفى، مەن خوار دودەبى
بەكەيفى مەن خوار گۈيشت لەلۆمەي، ھىچ كەسپك نەبى
۱۰ * * * * * *
- نەۋەپىم زانى پىمزانى ئەۋەش، زۆرت مەمنونم
مەمنونم دوايى پى دىنمو، بەھاتن وچونم
۵ * * * * * *
- نەۋەۋايە ئەۋەۋايە نىيە، ھالى بەكاكە
نىيە بەجۋانى لىيمان، بىروانى چاكە
۱۱ * * * * * *
- ئىرەيى بۆخۇم ئىرەيى، پى دەبەم ئەگەر
پىدەبەم تىگىراھەرەمۋى، ئەگەر خىستەگەر

* * *

۱۵

خوشه وخوښه گهر، وه ده سستی بکه وئ

ئى بئ موت

دياره توش هاتوى، ئى بئ موت ده وئ

ده وئ

* * *

بيتي بئ

با بمرم

له نيوغه ريب و، غه ريبايه تيان

له غه ريبايه تيان

بمرم له داخان، يانا پرده تيان

* * *

۱

بارنادا وپړنگه، توندلى به ستووه

بارنادا

دهرکى دوا پوڅيان، لى داخستووه

“

“

* * *

۲

وهکى بخوږپړو، بهم پرسم ودابه

بخوږ

کايه وهات چو، هر دوك حيسابه

برويه

* * *

۳

بوښمه له کونى، پاشه وه بويڼه

بوښمه له کونى

له تاقى کردنيټ، يادهر نه چويڼه

پاشه وه بويڼه

* * *

۴

نه گه ربه راستى، مافى خوت ده وئ

به نه وگه زويه رت

به وگه زويه رت، وه به رناکه وئ

وه به رناکه وئ

* * *

۵

لوتوم ده قوپى نين، ته واوم يه ک سر

لوتوم تينين

له لاقم وشان تا، ملم وتوقى سر

ليم دمرنه يڼن

* * *

۶

- بۆتەسەسورى ۋەستا.ون دەبى ئەگەر
هاتە ۋەسى چوارىكان ئەگەل خۇدینى
۷
- بۆدلت چاکە دەى، ۋەنیه دەیفە رموی
چاکە دەى تۇبلى دەرم، گیشاماست لەموی
۸
- بە تالوکە خەرابى ۋ
بە کاۋە خۇناۋەدان بیتە ۋە
۹
- بە تەماى منى تى، بنى پىتو دەرنایە
تى مەنى ۋە مامى، ئى ۋەم پى نایە
۱۰
- باشکورى ویاھەر، بە چاۋنە زىرى
ئەم داب ۋپەسمەى، لە زۆۋە فیرى
۱۱
- بچىە دەندە ۋەر، بە پەنجە ۋچۆكان
ۋەرناگرى لە من، ھىچ نىسك ونۆكان
۱۲
- بە چل سالى ۋە رپا ۋە جارى، ئە ۋەش بە چل سال
بارە خۇبى دادە پىژى ۋ، دایان دەنى بال
۱۳
- بە دبەخت مالى ۋەشكىنى
دەبى پىك ۋپىك، جوان بىنە خشىنى

- ۱۴ به دمرکه ی داوهدمری نئ
به کولانه ی دادیته وه ژور
- ۱۵ به پوژوی له بن، ته باک وسوینه
بن ته به کئ
- ۱۶ به شه پره سته ی
خوم
- ۱۷ به عومری دریژ
ده کړئ
- ۱۸ به فیته فیت و
به چوله که کوشتن
- ۱۹ به کلفه تی ده یکه م و
به خانه تی ده یخوم
- ۲۰ به گوپا که کی، له برسان مردوت
له برسان مردوکه ت
- ده ئی بابم
چی هه بویخواونه مرئ
- له ده روازه که ی، ده ری بکه ی پوړئ
به په نجره ی دا، دیته وه ژورئ
- به پوژوی له بن، ته باک وسوینه
فیل بازیه که ی دیم، زوزو بو بینه
- به شه پره سته ی، خوم چم بهرکه وی
هه رنه وه زیادی و، میا دیه که م نه وی
- دریژی و ته مه ن، پوژو پوژگاریش
پیک دئ کاری جوان، ترله پیژراریش
- پاشی جیژنه ی دئی، نه وه و قنچ وقیت
هه ربه چویل که، کوشتن وفیته فیت
- به کلفه تی وکار، وه ده سته ی دینم
به خانمی ده یخوم، خوشم ده نویتم
- به گوپا که کی، له برسان مردوت
ئاوړیکی وی بده و، جاتو خوبکه پوت
- باو کم چی هه بوو، بیخوات ونه مرئ
هه ینه توش چیدی، مه یکه مات وهوت

۲۲

به نانه زگی

به نانه زگی وه، به نیوه تیږی
سال ده سه ربهری، وهك نیږه شیږی

“

“

* * *

۲۳

به نده ناس

هه رخوای ته علا، خوئی به نده ناسه
هه رچی پیی باش بی، بوئیمه ش خاسه

* * *

۲۴

به نورهش بی

دهی به نورهش بیت، نه وچار نوره مه
غهاره بیم ویان، هه رله م توره مه

* * *

۲۵

به وان

به وان حالانه و، هاتوته سه رگوان
بیری لی ده کریت، بزئی به وان زوان

* * *

۲۶

به هاری بباری خوته رمه که

به هاری بباریت، توخوته رنه که ی
پاییزی بباری، هه رخو و گیرمه که ی

* * *

۲۷

به هه وی ساری

هه وی ساری وه، زورچاوه پوانی
دهردی واناخوش، دهیتو جوزوانی

“

“

* * *

۲۸

به بیان کوژی

نیستاوه ختیه هه، به بیان کوژی بکه ی
دوايه ش هه ریوخوت، بیی نیویژی بکه ی

* * *

۲۹

بیگانه به دهر

چی بیگانه یه و، تیگر اپچنه دهر

که س نابى بمینى و، هه رله خۆم به دهر

* * *

له خۆم به دهر

۳۰

پیتی یی

گران بووه لیی پاش، تهرک وئاته گى

ماندووی هیژ حال، وهك حالى سه گى

* * *

پاش تهركى

قورس بووه

۱

پاله وان په موئى ، وهك باره لوكه

وهك خویتی سهت جار، خوزگه گى به خوكه

* * *

پاله وان

كه چهن

۲

هه ره پشی میاوی، بیتی ده وری لییده ی

چیشته پیخوشبو، جاده رخوار دییده ی

* * *

پشی میاوی

لی دهكا

۳

پوئى باوكت ده ی ، زۆروزه وهنده

سه رم بشكیئنى، جهزای دوچه نده

* * *

پوئى بابت

زۆروزه وهنده

۴

گۆسامه ندىه ويان، هه رپه ت په تیئنه

پیاویه له وداوه ی، په تت بپسیئنه

* * *

په ت په تیئیم

پى دهكات

۵

دهك ره بى ئه تۆش، سورنه كه ی په رۆوى

وهكى بوى هه رواش، لیی بخوى وپۆوى

* * *

په رۆوى

سورنه كه ی

۶

به قسه وبه شتى وای، پهك پیناكه وئى

ئالای بیعاریه ی، هاسان نانه وئى

په كى پى

ناكه وئى

۷

* * *

پيى بچمه سهر

بچمه سهركلهى، ياپۆلووناووران

كلهى جه هه ننه من

جه هه ننه م جيگهى، بيدين وگاوران

۸

* * *

پيىت خه نى بوم

پيىت خه نى بوم دهى، هه رتهوت مابوو

“ “

دركاندت خه لاس، نه ويشت چابوو

۹

* * *

پيى له كه رى شه يتانى

پيىت بيىنه خواري، له كه رشه يتانى

بيىنه خواري

نه لين ريك خه رى، نه قل وبه يتانى

۱۰

* * *

پيتي تى

نورهى نه وه راو، به زم وږه زمه يه

تاقانهى

وهك تاقانه كهى، حاجى نه جمه يه

حاجى نه جمه يه

۱

* * *

تركى خوى بابه گوى

تركى خوى به گويى، خوى باگوى لىبيى

خوى گوى لى بيى

خوى زانى دهى جا، به جى وبى جىبيى

۲

* * *

ترى زه لامن

ده لى تپى وه كو، خوى واگه وږه نه

“ “

چون داب مويديك، بوئه وده وږه نه

۳

* * *

توپيان

ليت مزگيني بى، بزيان توپ داوى

داوه

زانيم هه رله بهر، نه ويه گوپاوى

۴

* * *

پريځ له سندان، توره كې سهرت

تورمكه ي سهرت

نه كوزيان ت بيت، بډه ورويه رت

سندان بې

* * *

ته شقې هواكې، حاسمان وزه وې

ته شقې هه وای

شكاون وزستان، بډن دهرناكې وې

شكاوه

* * *

ته كېر تونده ها، خڅې لې ډورخه وه

ته كېر

دنهاده روا زه، دهر كې كې بكه وه

تونده ها

* * *

سه عې ته كېرې، هاورد بويومان

ته كېرې

هه لاتين بډنځو، كه ندالې وچومان

هاوردووه

* * *

جوانې بډجوت كې، دهر زوكه ليتنې

بېتي جيم

بډفكرې ډواړځ، پيگې نه ميتنې

جوتي كه

* * *

پيچالې جولاې، واته سك وته نكه

جولا پيچالې ته نكه

كوپيان له ترې بو، كوتيان تغه نكه

ترې ده له ي تغه نكه

* * *

كې ديتويه تې، نه رې جوو جوت

جوو جوت

نه بيوه ده ي نه توش، مه يكه هه يت وهوت

“

“

* * *

نه وجه پړويه حس و، پيډاچونه وه

جه رړو

- تېڭ دەرەوھەروا، لېڭ جوئېبونەوھ
بەھس ۴
- وھرى گرەھالېم، وھكوجيژنانە
جيژنانەيە ۵
- پوسمەوزۇرقەدېم، لەم كوردستانە
جيژنەو ۶
- جيژنەوجيژنەبى، نۆرەلېم دەوئ
جيژنە ۷
- نەك ئەوشۇوھەتا، سېجەودوشەوئ
جېنگەنۆكەيە ۸
- زولېن دەتۇرئ، جېنگەنۆكەيە
لەدورېش دەلەي، بارەلۆكەيە ۹
- چ جېم نېەقۇنىي، پېئوھبنېم كاكە
چ جىنە ۱۰
- لەگشتى ھەموى، ئەم ەرزەپاكە
قونىي پېئوھنېم ۱۱
- دەيگوت لەشەرحى، ھېچ شورەيى نېە
چ لەشەرحى ۱۲
- ھات وموت ھەرا، ياتوپھىي نېە
شورەيى نېە ۱۳
- چەموشەوگەلېڭ، گرژوموپرەيە
چەموشە ۱۴
- عادەتېەوبەدايىمى ھەرتوپرەيە
چېشتانەيە ۱۵
- چېشتانەوپېشى، دەلېن مزگېنى

وهرده گرى باسى، خوڅشى بويىنى

* * *

حه ديهى هه لاتووه، پيم وابهى نه وچار

بووى بنيره وه، بيخه ينه ژيړبار

* * *

حه لال مينه لاه، وه بال به نه ستوم

توش واحالى بى، زورمه منوى توم

* * *

به حيله شهرحى، يان فيل وفتري

پيى بى چ باكيه، زوركه م وپتري

* * *

پيشينيان ده لين، له لاهه باوه

حه يران ته واوه، واى نيولى ناوه

* * *

وهك سى پوزه كى، خاتوزه مه رير

كړيوه وياړنيك، سه رماى بى نه زير

* * *

خانه دانه يان، هه رگه وره ماله

پرله مام وخال، يان له كوپوكاله

* * *

دهى خواساردتري، نه كاله وپييه

بيتي حى

حه ديهى

هه لاتوه

۱

حه لال

مين الا

۲

جبله شهرعیه

۳

حه يران

ته واوه

۴

بيتي حى

خاتوزه مه ريره

۱

خانه دانه

۲

خواساردتري

بەدوۋعايەى زۆر،ھىواشم پىيە

* * *

خروجۇميان كىرد،وھك پەش بگىرى

لىي تىك چووفكر،كىردن وتەكبىرى

* * *

وھك خۇخۇرەو،خىزمى ئەمەگ تال

لىيان دەبىسىرى،قىسەى سوك وكال

* * *

خۇزگەتان بەپار،وهرزى ھاوينى

بەدەستەويەگەل،دەچونەپىنى

* * *

خۇي پىزۆرەوا،لەنىوئەوخەلكە

بەلەك ھەردەلەى،حاجى لەوكەلكە

* * *

وايەوئىستاھەر،خۇي دەبەردەكا

چى بىۋچى نەبىت،ئەوكارەى دەكا

* * *

بى مىسلەوجوانىك،لەم ناوەناو

ھاتوۋەخۇي لەتەپلى زىپىش داو

* * *

خۇي لى لەگەزدا،ھەروەك بىخالان

پارەزگارلەدەستى ئى كوپوكالان

* * *

نەكات

۳

خروجۇميان كىرد

““

““

۴

خۇخۇرەويە

““

““

۵

خۇزگەويە پارھاوينى

بەگەل دەچونەپىنى

۶

خۇي پى زۆرە

““

““

۷

خۇي دەبەر

دەكات

۸

خۇي لەتەپلى

زىپى داو

۹

خۇي لى

لەگەزداو

۱۰

پيّم واپووتوځوت، واشلکى خاوى	خوى هيناووته
ديتم خوى هيناووه خالى جاوى	خالى جاوى
* * *	۱۱
خوقوتى پوځ نيه، يابه شى له گيان	خوقوتى
بيدهيهى كه م بى، له بيرو له شيان	پوځى نيه
* * *	۱۲
خيرويه ركه ت، پريه وجهه وال	خيرويه ركه ت
چى دى پويست نيه، نيكهى حه وال	پريه جهه والى
* * *	۱۳
خيرويه ركه ت، نه بووه هيچ كاتى	خيرويه ركه ت
كونه ودهى نهى نوين، جاكوا ده گاتى	هيناووه
* * *	۱۴
نه ودهش وه خيږى، دايكه كهى شايه	خيږى
خيږيش بى وخيږى، به لاي دانايه	دايه شايه
* * *	۱۵
فيللى لى كرلوه، به كزيش داماو	پيتي دال
مل كه چه وچاوى، جوت پيك وه ناو	داماو
* * *	۱۶
دا وه تيان يه كجى، به ره لدا كرا	داوه تى
له جيگه پيشوى، هه رواده ركرا	به ره لالابوو
* * *	۱۷
دايكت بؤت كوټن و، دده وارده به ركرا	دايكت

خۆلى كۆلانى، بانان وەسەركا	بەدەۋارى
* * *	۳
بۆككارەى دايكى، دەلالى بىنيرە	دايكە
بۆت پىك دىنىت و، زوتريپى فىرە	دەلالتە
* * *	۴
نەنكە پىرەى نا، بلى دايەگەرە	دايەگەرە
تىك نەدەى داب و، روسمى ھودەورە	““
* * *	۵
چى بىرى لىى بكەى، ئەنەدونىايە	دونىا
كۆنە وبەبىرى، كەسەش دانايە	كۆنە
* * *	۶
كاتەكەى ئەو، دەچىەلاى خەوى	دەچىە خەوى
نەكوبلەى دەچى، بۆرەوت وپەوى	ناچىەرموى
* * *	۷
نانى بەسىلى و، يان بەتەندورى	دەزانى
دەبىرژىنى ولە، مەتبەقى وژورى	نانى خوى بېرژىنى
* * *	۸
نەقلىكە ولە نىو، ئىمە وتركانە	دەرمانى
نۆرەى دەرمانى، ئى ژنە وركانە	ژنە وركان
* * *	۹
دەمارى گونى وەى، خۇزۇرئەستورن	دەمارى گونى
مەل ھوپەوبەبى، ياساودەستورن	ئەستورە
* * *	۱۰

دونيائاويبيا،ك سيش نه ميښي

له خه وه لئاستي،خويي ناجوليني

* * *

واي لي حالي بوم ،ده خوي راديبي

يار يگه وشوييني ،چا تر ناسيبي

هاتو وه ده خوي راء ده بيني به قين

خواه لئاگري ويا ،به كوسپي نه بين

* * *

فيرو وه ه ردي زور ،ده كروزيته وه

ه لديره وخوي پي ،ناگيرسيته وه

* * *

چ ناكري ده گل ،فه قيري ونه بون

به سيه تي وده گل ،يان پيداچون

* * *

ده لاي له تراني ،هات خو ه لكرويه

كه نكي توپيري ،هوات ليكرويه

* * *

ته ماشاي ده لاي ،كو شكي فه رها ده

خه لكی به دي تني ،به كه يف وشاده

* * *

وه كوگاي خه نه ك ،خوي پوار ده كاري

خواردی له ئاخوري ،تالاي ئيوار

* * *

دونيائاويبيا

له جيگاي خوي نابروي

۱۱

ده خويي

راده بيني

“

“

“

“

۱۳

ده كروزيته وه

“

“

۱۴

ده گل نه بوني

چ ناكري

۱۵

ده لاي

خوي له تران هه لكرويه

۱۶

ده لاي

كو شكي فه رها ديه

۱۷

ده لاي

گاي خه نه كه

۱۸

دهی بانه ونه قلله ش

وهدوای خویشی

۱۹

پیتی ری

را پسان دا پسانه

“

“

۱

پوته

زمرد

۲

پوژی سته سهدای دهکا

بی پول ودهستی به تال

۳

پونیو پونی به گانه و

خواردنو خواردنی سگانه

۴

پوژی

قهروه یسیه

۵

پوی ده چولیان کرد و

پشتی ده او و دانیان کرد

۶

رەش بگیره

دهی بانه ونه قلله ش، وهدوای خویشی

پیتی وهدوای چیت، بوماله شیخی

* * *

کیشه وهره ورا ورا، پسان داپسانه

زنجیر فری دان، یان پهت پسانه

* * *

پوته زهره دسهری، کوایو خورینه

که رمی هه یبوو که ی، زو بومرینه

* * *

پوژی سته سهدای، دهکا به بی مال

بی پول وپاره و، دهستو که ی به تال

* * *

ریکار پویششت نوو، پویشی به گانه

به لام خواردنه که و، خواردنی سگانه

* * *

وهک پوژی قهره، وهیسیه گرژوتال

باپال دهین وپال، لیک هالین له مال

* * *

پوی کرده چولی و، وهک لیتی نه پوانی

پشتیشی کرد بووه، دی وئا وهدانی

* * *

خره وچومیان کرد، هه روهک رهش بگیر

تیکیان دالی یان، زور فکروته کبیر

* * *

۷

پتویکیان گرتبوته کبیر یان لیده کرد

هاته قسه ونه ویش، ده یگوت پتوی پیر

چم لی بکن به هیچ، نابم ناپازی

هرمه مهاوینه، نیوقه ل وقازی

* * *

۹

پیتی زئ

۱

ده برقتونند بیگره، تۆلوتی وزاری

له خونگیی دهر دیت، هه وارهاواری

* * *

۲

نه غدی بی زلله ی، ده ی باویت که وی

نه وچاتره وه لوای، قهرزت هه رنه وی

* * *

۳

خۆزۆرم کردون، بوئهم دونیایه م

نه وهش ده که م بوقیامه تی، وه ک ئاخری یه م

* * *

۴

نه له م دونیایه ی، بی ئاکام وخیر

زۆری هه لداشتون، شۆره سوارومیتر

* * *

زۆری شۆره سوار

هه لداشتونه

يېتى ژا

ژنە وژنانە

پېست خاودەكاته ھەمبائە

۱

ژنىك زۆرئازا، تۆبلى ژنانە

پېستى خاوى زو، كىرەبە ھەمبائە

* * *

ژنى چاك

نيعمەتى خودايە

۲

خۆبەبىرى من، ھەموانىش وايە

ژنى چاك ۋەكوو، نيعمەتى خوايە

* * *

ژنى مالانە

“

۳

ژنىكە ۋە رېئو، ھەمو مالانە

سەت زىرپى بىدەي، ديسان تالانە

* * *

يېتى سىن

سۆدرەت

لەجل و جۇرپان دا

۱

حەك سۆدرەت لەلوپى، بىدایاجل و جۇرپان

بەكوپە ژىرجوتەي، بىپەتى و تۇرپان

* * *

سەرىيە ستەلەكە

“

۲

ئاخىرى زىستانى، بىرپى سەرىيە ستەلەك

بەبە قورپە شانگ، ەرزى پەشەلەك

* * *

سەرى لەپزدانى

دايىكى دەرىناو

۳

خۆھىشتاسەرى، لەنيوپزدانى

دایىكى دەرنەھىنا بوپى زانى

* * *

يېتى كاف

كاۋلاشى

خۆتە

ۋەكوكاۋلاش، كەۋنە خانوى خۆت

وام بۇدانىۋى، ھىساب كىرۋە بۆت

* * *

۱

باهرنى پيشوى، كاويژكاتووه

كاويژى

زوره گهره ویش، بيړخوځاټووه

بكاتووه

* * *

۲

زوريه تهرده ستى، گرتى هريوځوى

كون وکوى ځوى

پي پشت وچى بوو، زويکى کل وکوى

لى گرت

* * *

۳

کونه به گهره، نيسي توپيوه

کونه به گهو

هيچ خيروځوشى، نه مړوى نه ديوه

نه سپه کدى توپيوه

* * *

۴

پيتي لام

هرده مگوت رهنج و، دهرده وئيشاوه

لامپيکى بو

لامپيکى بوئاو، ده ستى کيشاوه

موسته رايه کيشاوه

* * *

۱

گورگه و له خشپى، هرواده شته پيش

له خشى

قت دهرناپريت، به هيه هروميش

ده چيته پيش

* * *

۲

تولات بوده کريت، بى بهش له ديزه

له شيوى بى و

له دهرپى بى بهش، ناچيه نه مريزه

له دهرپيه نه بى

* * *

۳

له زورئاشانى، وه سرکريدونه

له زورئاشانى وه سرکريدوه و

بوماشتنه وهى بيرلى نه کريدونه

له شتاقانى نه مالىو ته وه

* * *

۴

له وچه مامه دى به زړوزهنگ

نه توددهنگ ونه من دهنگ

“

“

“

“

۶

له وهى به .. لينگى هه ليناوهو

گوټى شوکر کوږه

۷

لیم پوچه ل

بووه

۸

پيتى ميم

ماشه لاخوايه له ساوى پاك

سوره برويش دهبارى

۱

پيتى نون

نه غدى به قهرز

نه دهى

۱

نيريه

ورده مالان

۲

پيتى واو

له م حه مامه كهى، هه راويه زړوزهنگ

من دامنان له سه، نيوش ته خته سهنگ

بابيسرپنه وه، وه زعيش تيك نه چي

من باس ناكه م توش، مه يكه دهنگه دهنگ

* * *

له وهى .. م لينگى، هه ليناى به گوپ

شوكرانه بژيرم، نه وجاريش بوى كوږ

* * *

به م سويگه دانه و، هات وچوټه وه

پيك هاتوشم لى، پوچه ل بوټه وه

* * *

ساوى پاك بى وخواش، بابمداياري

برويشه سوركه و، گه نميش دهبارى

* * *

زړويوه تريشه، له واجب و فه پزى

نه چي نه غدى بدهى، به كيشه و قهرزى

* * *

هه روه كوونيرى و، ئى ورده مالان

خوپاگرى له نيو، خالوژن و كالان

* * *

و مزگ و هزگی نه داده ی، هه رچا بوودیسان
نه ده ی و ابایه و ده بیا، وه ک گوئی نه بیسان
* * *

و مگوگوزیکم ناوی سارد و هک ناوی ساردم، پیدابکه ن بیتن
پیدا که ن نه واسارد بومه وه لیتی سارد بومه وه، واز له وهش بیتن
* * *

ولامی نه زانان و جوبی نه زانان، بیتده نگیه ده لیتن
بیده نگیه چی دی به لافان، به خو هه لنه لیتن
۳

بیتی هی هه باسه به خیری بی ئه ری، هوی مام هه باسه
له دیوانان چ باسه له دیوان له لای، میران چ باسه
* * *

هه نونی و مه نونی هه نونی دای ویش، تو بلی مه نونی
باهه موشتیکم بیتده ده ونی نه و میشه و چومه م، بیتنه نیو ونی
* * *

هویه و له منت که وی هه ل، هه لکه و تو وه وه ویه
هه رنه و رییه بیرئ بکه وه وه ره، ته نیا نه و رییه
* * *

هه رچی یه کی خو پره ی ناوی کواخوی لی نادات، تو ریش به جی بی
لی بیت. خوی لی نادات هه رچی یه ک خو پره ی، ناوی که لیتی
* * *

هه رچی دی هه رده لی هه رکه س هات ده لئ، دایکت له کو تییه

دايكت ئەكونيە

جارىك نالين

بابت ئەكونيە

۶

بابم ميناوۋە، كارىكى پىيە

كەس نەبويى بلنى، ئەى كوانى باوكت

دايكم ميناوۋە، ئەمنيش لەوپىيە

* * *

ھەرچى ھاتەۋە شامە

مائى مام مەحمۇدى كامە

كاكە برايم دەستە برا مە

“ “

۸

ھەرکەس ھاتنەۋە، لەمىسروشامە

دادەى كوامالى، خالەبلەى كامە

لەگوين زۆرھات، چۆكەردىنەۋە

مىرزامادى كورپى، زۆردەستە برا مە

* * *

ھەرچى نەت بى

بۇى مەحتەلى

۹

بى رېزوقەدرن، چى زۆرۈھەتبى

مەحتەلى وبەلام، ھەرچىكى نەتبى

* * *

ھەرۈگىفە

“ “

۱۰

ھەرۈگىف ۋەكوۋ، ئاخروكۆتايى

دىارەئەوجارجا، پىيى دىنىى دوايى

* * *

ئەۋەى دىتۆتن، ھەموى كۆخىكن

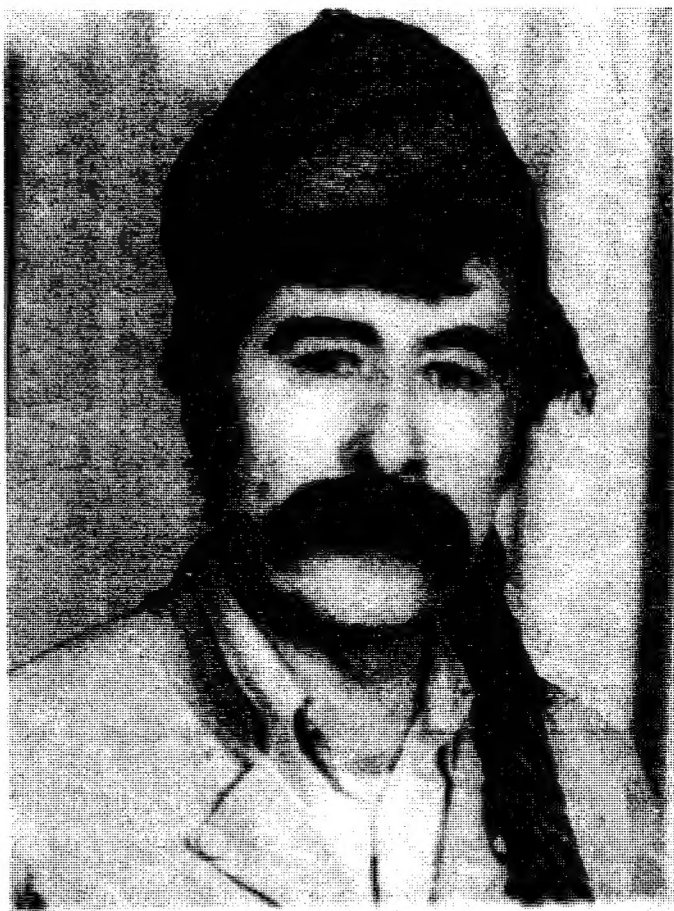
لەسەرسوى ۋەبان، يالەپۆخىكن

* * *

ھەموى

كۆخىكن

۱۱

ئەم وینەش وینەى پابردۆهکەمان
پى دەبرين بەرەودوا پۆژونەمان

لیئی حالی بومه، ئەم چەرخ و دەورە
دانانی فەرەقێک، بۆچوک و گەورە

* * *

عیزرائیل دێ بەربینگم پێدەگرێ
لەم پۆژەیی داخوا، کێچی پێدەکرێ